

Quid igitur. Quia plus fecit iudeo i prio re statu: qz bona eis implevit no ex aliq co/ ru merito est. Quid igitur? Precellim? etc.

Quoz danatio iusta e. qz falsum crime aplis imponebat. ex h igit qz pcta no sunt frequenda: qz dicere qz sint frequenda est erroneu: solum dif fallitas il lius dicit. s. qz pcta faciunt se ad gliaz dei. Ad maiore intellectum p dicitoy scien du qz pcta siue malu culpe auerit a deo p se: r i o no facit ad e/ gliaz: s. de/ cui? pta tanta e r bonitas qz de malis elicit bona: vt prz p Aug. in enchyri dion. punitioe ptoz p malu pene cui? est actor ordi/ nat ad declaratioe sue iusticie pter intetioe peccan tis: sicut pter intetioe tyranoy declarauit patientia martyru. b Quid g. Post qz apls ondit iudeos r gentiles snt indignisse gra dei ante puerfionem p b qz vtriqz i vitia horribilia snt plapfi. hic ondit eos eade gra indigere post puerfionem p b qz sine ipa no poterat psequi salute: r b ondit duplr. pmo ex legis imfectio ne. scdo ex fidei xpi pfectioe. ibi: Huc aut. primu aute p scriptura ondit: r i o primo ipam allegat. scdo ad p/ positu applicat. ibi: Scim. Circa primu dicit pnuat/ do se ad pcedentia. Quid g: nos iudei. de qbuz erat

Quia no est pfo/ naru acceptio apud deu: Sed in oi gente q timet deuz accepto est illi. c No est reqrens. Ex operib/ poterat qzere r inue/ nire qz xps erat de/ d Omnes declina. Non tota penit/ ple hem significat: sed al tera partem plebis. Semp/ eni duo ppli sunt in vna plebe. vñ Hieremias: Tu om nes insurrexerit i p pheta dñi volentes eu occidere. Et bicicit: Dis aut pls no per misit illos. Mis di/ cit insurrexisse. i. ma/ los. oem pplm no p/ misisse. scz bonos. e No e vsqz ad rē. Chast/ tñ facit bo/ nu in se r in suis. f Veloces pe. eo.

Quoz danatio iusta e. Quid er a s nos iudei. s in hac gratia. b s gentiles. a go: Precellimus eos: Iniquaqz. s r rationibus ostendimus. Clausati eni sumus iudeos r gre/ e a s ante gratia: r ideo nullus precellit alteru. cos omnes sub peccato esse: sicut f s de iudeis de quibus minus viderur. scriptuz est: Quia no est iustus g a s q no venit p fide ad xpm. b s non est iustus qz no intelligit christum esse deuz: no intelligit ex culpa: quia no requirit: sed declinat ab eo. c quisqz: no est intelligens: non est b a s ab eo ad malu. d reqrens deu. Qes declinauerit k a s qz ipa declatioe. b s qz r alios decliare fece rit. c s declinauerit qz. s adeo qz. s qz de illis. simul iutiles facti sunt: no est qui m a s pter xpm. b s. i. nec vn: qz nullus nisi xps. e faciāt bonu: non est vsqz ad vnu. a s qz fetoz r bozoz r opez eoz corrumpit alios. s qz hiar recipie mortuos: h fit vbi audet aperire. Sepulchru patēs e guttur eoz: n a s vbi no audet apris malis. b s malis. c s ver bis bona diceres: sed malu in corde cogitantes. d s odium insanabile. linguis suis dolose agebat: vne p a s erat. s. i. sub corde. s etia. nu aspidu sub labijs eoz. Quoz q a s. i. maledictis verbis. vt: demonium habes ce hmoi. b s. i. amaris minis. c s abundanter. os maledictioe r amaritudie ple r a s etia. b s affectu. c s q. hōicide ex deliberatioe f nu est: veloces pedes eoz ad effu s a s christi r suorū. b s epalis pena. g dendu sanguine. Contritio et in/ t a s eterna danatio. b s opib/. c s xpm. vnde: Pax multa diligentiibus nome tuū dñe. felicitas i iuis eoz: r uia pacis no v a s nec salte timor dei inflexit eos a malo. s q est cognouerūt: no est timor dei an/ f initium sapie. a s hec dicit. s nos autz apli. s ne alio distorquerent hoc iudei. te oculos eoz. Scimus aut quo 3 a s psalmi dicunt lex: qz informāt. b s ad emen/ dationem illorum. nia quecuqz lex loquit: his qui a a s supple r de his. b s ita. c s etia iudeo: u. in lege sunt loquitur: Et omne os b a s a sua gloria. b s toru deo eribues. c s omis hō no tm gētilis sine lege scripta reus de impetra re: sed etia iudeus reus de legis transgressioe. obstruat: et subditus fiat omnis c a s quod debet. k mudus deo: qz ex opibus legis e

De qd dñs: Hierim hierim q occidis p/ phetas. Et ite: Bene/ ratio mala r adule/ ra. Et de qb/ Esaias: Ne gēti peccatrici se mini nequa rē. g Contritio r infeli/ citas. Alia faciunt: vnde pterant in hoc seculo p r itū r Ae/ spasianū. crūt infeli/ ces puniti i aia r cor pore. h In lege. Lex aliq appellat generaliter testamē tum. vt ibi: Aperuit dñs discipulensum: vt intelligerēt de eo q scripta erāt i lege r apbis r psalmis. No nūqz psalmi lex voca/ tur. Sic dñs ait: In lege vñ scriptuz est: Pē. 31. Ego dixi dñi est/ r fi/ bti. vt impleat sermo q in lege eozū scrip/ est: Quia odio ha/ buerūt me gratis. i Et oē os o. Atia iudeoz a sua glia la/ ctantū se p meritis suis ad fides venisse: vl ita obstruat os iu deoz sicut sup/ gen tiliū q de bōa natura se iactabāt. k Quia ex ope. Sicut abstulit gloriā de circūfione: ita r de ceter/ opib/ leg/ vult facere: r e noua snia gūls iūgat pcedentib/. per. qz. e. Ex opib/ leg/ dicunt qz cū lege instituta r termi nata sunt vt erāt cerimonialia r figuratiua: q nunqz valuerūt pscientia mudare: etiam si eū charitate r deuotioe fierēt: qz no fuerūt in stituta in iustificatione: sed in futuroz signi/ ficationem

Quoz danatio iusta e. Quid er a s nos iudei. s in hac gratia. b s gentiles. a go: Precellimus eos: Iniquaqz. s r rationibus ostendimus. Clausati eni sumus iudeos r gre/ e a s ante gratia: r ideo nullus precellit alteru. cos omnes sub peccato esse: sicut f s de iudeis de quibus minus viderur. scriptuz est: Quia no est iustus g a s q no venit p fide ad xpm. b s non est iustus qz no intelligit christum esse deuz: no intelligit ex culpa: quia no requirit: sed declinat ab eo. c quisqz: no est intelligens: non est b a s ab eo ad malu. d reqrens deu. Qes declinauerit k a s qz ipa declatioe. b s qz r alios decliare fece rit. c s declinauerit qz. s adeo qz. s qz de illis. simul iutiles facti sunt: no est qui m a s pter xpm. b s. i. nec vn: qz nullus nisi xps. e faciāt bonu: non est vsqz ad vnu. a s qz fetoz r bozoz r opez eoz corrumpit alios. s qz hiar recipie mortuos: h fit vbi audet aperire. Sepulchru patēs e guttur eoz: n a s vbi no audet apris malis. b s malis. c s ver bis bona diceres: sed malu in corde cogitantes. d s odium insanabile. linguis suis dolose agebat: vne p a s erat. s. i. sub corde. s etia. nu aspidu sub labijs eoz. Quoz q a s. i. maledictis verbis. vt: demonium habes ce hmoi. b s. i. amaris minis. c s abundanter. os maledictioe r amaritudie ple r a s etia. b s affectu. c s q. hōicide ex deliberatioe f nu est: veloces pedes eoz ad effu s a s christi r suorū. b s epalis pena. g dendu sanguine. Contritio et in/ t a s eterna danatio. b s opib/. c s xpm. vnde: Pax multa diligentiibus nome tuū dñe. felicitas i iuis eoz: r uia pacis no v a s nec salte timor dei inflexit eos a malo. s q est cognouerūt: no est timor dei an/ f initium sapie. a s hec dicit. s nos autz apli. s ne alio distorquerent hoc iudei. te oculos eoz. Scimus aut quo 3 a s psalmi dicunt lex: qz informāt. b s ad emen/ dationem illorum. nia quecuqz lex loquit: his qui a a s supple r de his. b s ita. c s etia iudeo: u. in lege sunt loquitur: Et omne os b a s a sua gloria. b s toru deo eribues. c s omis hō no tm gētilis sine lege scripta reus de impetra re: sed etia iudeus reus de legis transgressioe. obstruat: et subditus fiat omnis c a s quod debet. k mudus deo: qz ex opibus legis e

De qd dñs: Hierim hierim q occidis p/ phetas. Et ite: Bene/ ratio mala r adule/ ra. Et de qb/ Esaias: Ne gēti peccatrici se mini nequa rē. g Contritio r infeli/ citas. Alia faciunt: vnde pterant in hoc seculo p r itū r Ae/ spasianū. crūt infeli/ ces puniti i aia r cor pore. h In lege. Lex aliq appellat generaliter testamē tum. vt ibi: Aperuit dñs discipulensum: vt intelligerēt de eo q scripta erāt i lege r apbis r psalmis. No nūqz psalmi lex voca/ tur. Sic dñs ait: In lege vñ scriptuz est: Pē. 31. Ego dixi dñi est/ r fi/ bti. vt impleat sermo q in lege eozū scrip/ est: Quia odio ha/ buerūt me gratis. i Et oē os o. Atia iudeoz a sua glia la/ ctantū se p meritis suis ad fides venisse: vl ita obstruat os iu deoz sicut sup/ gen tiliū q de bōa natura se iactabāt. k Quia ex ope. Sicut abstulit gloriā de circūfione: ita r de ceter/ opib/ leg/ vult facere: r e noua snia gūls iūgat pcedentib/. per. qz. e. Ex opib/ leg/ dicunt qz cū lege instituta r termi nata sunt vt erāt cerimonialia r figuratiua: q nunqz valuerūt pscientia mudare: etiam si eū charitate r deuotioe fierēt: qz no fuerūt in stituta in iustificatione: sed in futuroz signi/ ficationem

Quoz danatio iusta e. Quid er a s nos iudei. s in hac gratia. b s gentiles. a go: Precellimus eos: Iniquaqz. s r rationibus ostendimus. Clausati eni sumus iudeos r gre/ e a s ante gratia: r ideo nullus precellit alteru. cos omnes sub peccato esse: sicut f s de iudeis de quibus minus viderur. scriptuz est: Quia no est iustus g a s q no venit p fide ad xpm. b s non est iustus qz no intelligit christum esse deuz: no intelligit ex culpa: quia no requirit: sed declinat ab eo. c quisqz: no est intelligens: non est b a s ab eo ad malu. d reqrens deu. Qes declinauerit k a s qz ipa declatioe. b s qz r alios decliare fece rit. c s declinauerit qz. s adeo qz. s qz de illis. simul iutiles facti sunt: no est qui m a s pter xpm. b s. i. nec vn: qz nullus nisi xps. e faciāt bonu: non est vsqz ad vnu. a s qz fetoz r bozoz r opez eoz corrumpit alios. s qz hiar recipie mortuos: h fit vbi audet aperire. Sepulchru patēs e guttur eoz: n a s vbi no audet apris malis. b s malis. c s ver bis bona diceres: sed malu in corde cogitantes. d s odium insanabile. linguis suis dolose agebat: vne p a s erat. s. i. sub corde. s etia. nu aspidu sub labijs eoz. Quoz q a s. i. maledictis verbis. vt: demonium habes ce hmoi. b s. i. amaris minis. c s abundanter. os maledictioe r amaritudie ple r a s etia. b s affectu. c s q. hōicide ex deliberatioe f nu est: veloces pedes eoz ad effu s a s christi r suorū. b s epalis pena. g dendu sanguine. Contritio et in/ t a s eterna danatio. b s opib/. c s xpm. vnde: Pax multa diligentiibus nome tuū dñe. felicitas i iuis eoz: r uia pacis no v a s nec salte timor dei inflexit eos a malo. s q est cognouerūt: no est timor dei an/ f initium sapie. a s hec dicit. s nos autz apli. s ne alio distorquerent hoc iudei. te oculos eoz. Scimus aut quo 3 a s psalmi dicunt lex: qz informāt. b s ad emen/ dationem illorum. nia quecuqz lex loquit: his qui a a s supple r de his. b s ita. c s etia iudeo: u. in lege sunt loquitur: Et omne os b a s a sua gloria. b s toru deo eribues. c s omis hō no tm gētilis sine lege scripta reus de impetra re: sed etia iudeus reus de legis transgressioe. obstruat: et subditus fiat omnis c a s quod debet. k mudus deo: qz ex opibus legis e

De qd dñs: Hierim hierim q occidis p/ phetas. Et ite: Bene/ ratio mala r adule/ ra. Et de qb/ Esaias: Ne gēti peccatrici se mini nequa rē. g Contritio r infeli/ citas. Alia faciunt: vnde pterant in hoc seculo p r itū r Ae/ spasianū. crūt infeli/ ces puniti i aia r cor pore. h In lege. Lex aliq appellat generaliter testamē tum. vt ibi: Aperuit dñs discipulensum: vt intelligerēt de eo q scripta erāt i lege r apbis r psalmis. No nūqz psalmi lex voca/ tur. Sic dñs ait: In lege vñ scriptuz est: Pē. 31. Ego dixi dñi est/ r fi/ bti. vt impleat sermo q in lege eozū scrip/ est: Quia odio ha/ buerūt me gratis. i Et oē os o. Atia iudeoz a sua glia la/ ctantū se p meritis suis ad fides venisse: vl ita obstruat os iu deoz sicut sup/ gen tiliū q de bōa natura se iactabāt. k Quia ex ope. Sicut abstulit gloriā de circūfione: ita r de ceter/ opib/ leg/ vult facere: r e noua snia gūls iūgat pcedentib/. per. qz. e. Ex opib/ leg/ dicunt qz cū lege instituta r termi nata sunt vt erāt cerimonialia r figuratiua: q nunqz valuerūt pscientia mudare: etiam si eū charitate r deuotioe fierēt: qz no fuerūt in stituta in iustificatione: sed in futuroz signi/ ficationem

Quoz danatio iusta e. Quid er a s nos iudei. s in hac gratia. b s gentiles. a go: Precellimus eos: Iniquaqz. s r rationibus ostendimus. Clausati eni sumus iudeos r gre/ e a s ante gratia: r ideo nullus precellit alteru. cos omnes sub peccato esse: sicut f s de iudeis de quibus minus viderur. scriptuz est: Quia no est iustus g a s q no venit p fide ad xpm. b s non est iustus qz no intelligit christum esse deuz: no intelligit ex culpa: quia no requirit: sed declinat ab eo. c quisqz: no est intelligens: non est b a s ab eo ad malu. d reqrens deu. Qes declinauerit k a s qz ipa declatioe. b s qz r alios decliare fece rit. c s declinauerit qz. s adeo qz. s qz de illis. simul iutiles facti sunt: no est qui m a s pter xpm. b s. i. nec vn: qz nullus nisi xps. e faciāt bonu: non est vsqz ad vnu. a s qz fetoz r bozoz r opez eoz corrumpit alios. s qz hiar recipie mortuos: h fit vbi audet aperire. Sepulchru patēs e guttur eoz: n a s vbi no audet apris malis. b s malis. c s ver bis bona diceres: sed malu in corde cogitantes. d s odium insanabile. linguis suis dolose agebat: vne p a s erat. s. i. sub corde. s etia. nu aspidu sub labijs eoz. Quoz q a s. i. maledictis verbis. vt: demonium habes ce hmoi. b s. i. amaris minis. c s abundanter. os maledictioe r amaritudie ple r a s etia. b s affectu. c s q. hōicide ex deliberatioe f nu est: veloces pedes eoz ad effu s a s christi r suorū. b s epalis pena. g dendu sanguine. Contritio et in/ t a s eterna danatio. b s opib/. c s xpm. vnde: Pax multa diligentiibus nome tuū dñe. felicitas i iuis eoz: r uia pacis no v a s nec salte timor dei inflexit eos a malo. s q est cognouerūt: no est timor dei an/ f initium sapie. a s hec dicit. s nos autz apli. s ne alio distorquerent hoc iudei. te oculos eoz. Scimus aut quo 3 a s psalmi dicunt lex: qz informāt. b s ad emen/ dationem illorum. nia quecuqz lex loquit: his qui a a s supple r de his. b s ita. c s etia iudeo: u. in lege sunt loquitur: Et omne os b a s a sua gloria. b s toru deo eribues. c s omis hō no tm gētilis sine lege scripta reus de impetra re: sed etia iudeus reus de legis transgressioe. obstruat: et subditus fiat omnis c a s quod debet. k mudus deo: qz ex opibus legis e

De qd dñs: Hierim hierim q occidis p/ phetas. Et ite: Bene/ ratio mala r adule/ ra. Et de qb/ Esaias: Ne gēti peccatrici se mini nequa rē. g Contritio r infeli/ citas. Alia faciunt: vnde pterant in hoc seculo p r itū r Ae/ spasianū. crūt infeli/ ces puniti i aia r cor pore. h In lege. Lex aliq appellat generaliter testamē tum. vt ibi: Aperuit dñs discipulensum: vt intelligerēt de eo q scripta erāt i lege r apbis r psalmis. No nūqz psalmi lex voca/ tur. Sic dñs ait: In lege vñ scriptuz est: Pē. 31. Ego dixi dñi est/ r fi/ bti. vt impleat sermo q in lege eozū scrip/ est: Quia odio ha/ buerūt me gratis. i Et oē os o. Atia iudeoz a sua glia la/ ctantū se p meritis suis ad fides venisse: vl ita obstruat os iu deoz sicut sup/ gen tiliū q de bōa natura se iactabāt. k Quia ex ope. Sicut abstulit gloriā de circūfione: ita r de ceter/ opib/ leg/ vult facere: r e noua snia gūls iūgat pcedentib/. per. qz. e. Ex opib/ leg/ dicunt qz cū lege instituta r termi nata sunt vt erāt cerimonialia r figuratiua: q nunqz valuerūt pscientia mudare: etiam si eū charitate r deuotioe fierēt: qz no fuerūt in stituta in iustificatione: sed in futuroz signi/ ficationem

Quoz danatio iusta e. Quid er a s nos iudei. s in hac gratia. b s gentiles. a go: Precellimus eos: Iniquaqz. s r rationibus ostendimus. Clausati eni sumus iudeos r gre/ e a s ante gratia: r ideo nullus precellit alteru. cos omnes sub peccato esse: sicut f s de iudeis de quibus minus viderur. scriptuz est: Quia no est iustus g a s q no venit p fide ad xpm. b s non est iustus qz no intelligit christum esse deuz: no intelligit ex culpa: quia no requirit: sed declinat ab eo. c quisqz: no est intelligens: non est b a s ab eo ad malu. d reqrens deu. Qes declinauerit k a s qz ipa declatioe. b s qz r alios decliare fece rit. c s declinauerit qz. s adeo qz. s qz de illis. simul iutiles facti sunt: no est qui m a s pter xpm. b s. i. nec vn: qz nullus nisi xps. e faciāt bonu: non est vsqz ad vnu. a s qz fetoz r bozoz r opez eoz corrumpit alios. s qz hiar recipie mortuos: h fit vbi audet aperire. Sepulchru patēs e guttur eoz: n a s vbi no audet apris malis. b s malis. c s ver bis bona diceres: sed malu in corde cogitantes. d s odium insanabile. linguis suis dolose agebat: vne p a s erat. s. i. sub corde. s etia. nu aspidu sub labijs eoz. Quoz q a s. i. maledictis verbis. vt: demonium habes ce hmoi. b s. i. amaris minis. c s abundanter. os maledictioe r amaritudie ple r a s etia. b s affectu. c s q. hōicide ex deliberatioe f nu est: veloces pedes eoz ad effu s a s christi r suorū. b s epalis pena. g dendu sanguine. Contritio et in/ t a s eterna danatio. b s opib/. c s xpm. vnde: Pax multa diligentiibus nome tuū dñe. felicitas i iuis eoz: r uia pacis no v a s nec salte timor dei inflexit eos a malo. s q est cognouerūt: no est timor dei an/ f initium sapie. a s hec dicit. s nos autz apli. s ne alio distorquerent hoc iudei. te oculos eoz. Scimus aut quo 3 a s psalmi dicunt lex: qz informāt. b s ad emen/ dationem illorum. nia quecuqz lex loquit: his qui a a s supple r de his. b s ita. c s etia iudeo: u. in lege sunt loquitur: Et omne os b a s a sua gloria. b s toru deo eribues. c s omis hō no tm gētilis sine lege scripta reus de impetra re: sed etia iudeus reus de legis transgressioe. obstruat: et subditus fiat omnis c a s quod debet. k mudus deo: qz ex opibus legis e

De qd dñs: Hierim hierim q occidis p/ phetas. Et ite: Bene/ ratio mala r adule/ ra. Et de qb/ Esaias: Ne gēti peccatrici se mini nequa rē. g Contritio r infeli/ citas. Alia faciunt: vnde pterant in hoc seculo p r itū r Ae/ spasianū. crūt infeli/ ces puniti i aia r cor pore. h In lege. Lex aliq appellat generaliter testamē tum. vt ibi: Aperuit dñs discipulensum: vt intelligerēt de eo q scripta erāt i lege r apbis r psalmis. No nūqz psalmi lex voca/ tur. Sic dñs ait: In lege vñ scriptuz est: Pē. 31. Ego dixi dñi est/ r fi/ bti. vt impleat sermo q in lege eozū scrip/ est: Quia odio ha/ buerūt me gratis. i Et oē os o. Atia iudeoz a sua glia la/ ctantū se p meritis suis ad fides venisse: vl ita obstruat os iu deoz sicut sup/ gen tiliū q de bōa natura se iactabāt. k Quia ex ope. Sicut abstulit gloriā de circūfione: ita r de ceter/ opib/ leg/ vult facere: r e noua snia gūls iūgat pcedentib/. per. qz. e. Ex opib/ leg/ dicunt qz cū lege instituta r termi nata sunt vt erāt cerimonialia r figuratiua: q nunqz valuerūt pscientia mudare: etiam si eū charitate r deuotioe fierēt: qz no fuerūt in stituta in iustificatione: sed in futuroz signi/ ficationem

Quoz danatio iusta e. Quid er a s nos iudei. s in hac gratia. b s gentiles. a go: Precellimus eos: Iniquaqz. s r rationibus ostendimus. Clausati eni sumus iudeos r gre/ e a s ante gratia: r ideo nullus precellit alteru. cos omnes sub peccato esse: sicut f s de iudeis de quibus minus viderur. scriptuz est: Quia no est iustus g a s q no venit p fide ad xpm. b s non est iustus qz no intelligit christum esse deuz: no intelligit ex culpa: quia no requirit: sed declinat ab eo. c quisqz: no est intelligens: non est b a s ab eo ad malu. d reqrens deu. Qes declinauerit k a s qz ipa declatioe. b s qz r alios decliare fece rit. c s declinauerit qz. s adeo qz. s qz de illis. simul iutiles facti sunt: no est qui m a s pter xpm. b s. i. nec vn: qz nullus nisi xps. e faciāt bonu: non est vsqz ad vnu. a s qz fetoz r bozoz r opez eoz corrumpit alios. s qz hiar recipie mortuos: h fit vbi audet aperire. Sepulchru patēs e guttur eoz: n a s vbi no audet apris malis. b s malis. c s ver bis bona diceres: sed malu in corde cogitantes. d s odium insanabile. linguis suis dolose agebat: vne p a s erat. s. i. sub corde. s etia. nu aspidu sub labijs eoz. Quoz q a s. i. maledictis verbis. vt: demonium habes ce hmoi. b s. i. amaris minis. c s abundanter. os maledictioe r amaritudie ple r a s etia. b s affectu. c s q. hōicide ex deliberatioe f nu est: veloces pedes eoz ad effu s a s christi r suorū. b s epalis pena. g dendu sanguine. Contritio et in/ t a s eterna danatio. b s opib/. c s xpm. vnde: Pax multa diligentiibus nome tuū dñe. felicitas i iuis eoz: r uia pacis no v a s nec salte timor dei inflexit eos a malo. s q est cognouerūt: no est timor dei an/ f initium sapie. a s hec dicit. s nos autz apli. s ne alio distorquerent hoc iudei. te oculos eoz. Scimus aut quo 3 a s psalmi dicunt lex: qz informāt. b s ad emen/ dationem illorum. nia quecuqz lex loquit: his qui a a s supple r de his. b s ita. c s etia iudeo: u. in lege sunt loquitur: Et omne os b a s a sua gloria. b s toru deo eribues. c s omis hō no tm gētilis sine lege scripta reus de impetra re: sed etia iudeus reus de legis transgressioe. obstruat: et subditus fiat omnis c a s quod debet. k mudus deo: qz ex opibus legis e

Ps. 11. et

Ps. 5. et

Ps. 2. b

ad a sum flos. Cap. Cochenez.

ficōne peccati infirmitatis ostensio: quia lex nō venit p̄tā tollere s̄ ostēdere & punire. **a** nō iustificā. Scdm̄ cerimontalia intellige non moza/ lia: que vlt̄ iustificat̄ & in euāgelio p̄sumantur. **b** Corā illo. Qui intima videt: vtrū ex amore iu/ sticie quā agat: vel timore pene. qd̄ nō vident hoies. **c** Per legē enī. Sic inci/ pit de lege v̄t ostēdat iusticiā nō esse ex ea. **d** Per le. e. c. p. nō q̄ p̄t̄ p̄zōsus nesci/ rent: s̄ q̄ nō ip̄one futura apud deū p̄tā. **e** Quedam p̄tā an̄ legē cognoscebāt: vt cū ap̄ p̄baronē ioseph accusat̄ de crimie adulte/ rii missus fuit i carcerē. **f** fr̄es ei⁹ dixerūt: Merito s̄ patimur qz peccauim⁹ i fra/ trē n̄m. **g** Quedā aut̄ cogni/ tā sūt p̄ legē q̄ an̄ ignozabā tur vt p̄cupiscētia & origina/ le p̄ctm̄. **h** Quedā etiā graui/ ora p̄ legē cognita sūt q̄ an̄ putabant. **i** Cognitio pec. Si cognoscunt & nō ca/ uēt: p̄uaticatio ē: ita ira. **k** iustificā. a. l. r. p. Vula/ lex eaz mult⁹ sacris figura/ uit. **l** Vel in h̄ lex p̄hibet testi/ moniū iusticie dei: qz in eo nemo iustificat̄. **m** p̄phete/ id p̄nūciādo qd̄ xpī imple/ uit ad uēt. **n** iusticia dī. nō q̄ ip̄e iust⁹ essentialiter: s̄ q̄ induit ip̄iū q̄ misicor/ diū de f̄ideli facit fidelem. **o** iusticia aut̄ r̄c. iusticia dixit: nō misicōdia v̄tūnos qd̄ p̄miserat de⁹ in le. et p̄/ p̄he. s̄ aduētū xpī reddi/ dit. **p** Egēt gra. i. indul/ gētia & v̄nta peccatorū. **q** Grat. nō p̄ legē: non p̄/ p̄tā volūtātē: s̄ p̄ gratiā xpī: q̄ donū dei ē. donū aut̄ maximū sp̄ūsc̄tū ē. nō tñ q̄ oīno sine n̄ra volūtate fi/ at. **r** s̄ volūtās n̄ra ostēdit i/ firma p̄ legem: vt sanet gra/ volūtātē: & sanata volūtās i/ pleat legē: nō p̄stura sub/ lege nec indigēs lege. hui⁹/ grē p̄cipiēde nulla p̄cedunt/ merita: qz merit⁹ imp̄q̄: non/ gra sed pena debet: nec ista/ esset gra: si nō daret gratul/ ta. **s** p̄p̄osuit p̄p̄i. **t** d̄ h̄ vt ostēderet se veracez/ in p̄missis: q̄ ofisio necessa/ rio fuit nō solū p̄ remissioē/ p̄tū: sed & eoz q̄ p̄cesserūt/ in sustentatiōe dei deo. i. pa/ tiente: & nō puniēte. tunc vt/ ostenderet in h̄ tpe xpī: qd̄ nullo alio tpe fieri potu/ it: qd̄ ipse s̄z iustificat & saluat. **u** Fidez in san. **v** d̄ est fidē passiōis vel p̄ fidem et p̄ passiōē: neu/ trū enim sine altero valet. **w** p̄p̄ter remissio/ nem. Duplex effect⁹ remissiois est. s̄z carere pena & frui gloria. primū habuerūt ante xpī moztē iusti: qz penā actualē nō sentiebāt. Sed post ebalstī moztē/ tem data est eis gloria diuīse v̄sionis: a qua differe/ bant deo iustitante eozū delicta. **x** In susten/ tatione r̄c. p̄tāter sustinuit de⁹ p̄ctā eoz qui sue/ runt ante legē & sub lege: nō puniuit neqz remisit: ita vt gloriā haberent: donec veniret qui delicta/ tam p̄cedentium q̄ subsequentiū & p̄ctio sui san/ guinis absolueret.

a Non iustificabit̄ oīs caro. i. oīs hō. **b** Corā illo. i. vt sit accept⁹/ deo p̄ beatitudine p̄sequēda. **c** Per legē enī cognitio peccati. suple/ fit: nō tñ eius remissio sed p̄ gram̄ dei. Sed p̄tra h̄ videt qd̄ in Leuitico/ fr̄q̄nter d̄r: q̄ in oblatiōe sacrificij p̄ p̄ctō. s̄. **d** Rabit p̄ eo sacerdos & di/ mitteit ei. Ad qd̄ dicendū q̄ virtutē illi⁹ sacrificij s̄m̄ le nō dimittēbatur/ p̄ctm̄: s̄m̄ q̄ d̄r Heb. x. Impossibile est sanguīe/ tauroz auferri p̄ctā: sed in q̄tū illud sacrificium/ erat quēdā p̄statio christi passuri: quā p̄sta/ tionē cognoscebāt maiores magis explicite: mi/ nores vero implicite: & sic virtute fidei xpī gram̄/ p̄ferente eo q̄ eadem fides erat antiquoz & mo/ dernoz: remittebat̄ p̄ctm̄ & fr̄tute sacrificij: & h̄/ satis ostendit̄ ex modo loquēdi. cū d̄r: Rabit/ p̄ eo sacerdos & dimittet ei: qz ex fide & deuoti/ one offerentiū remittebat̄ peccatū. **e** Nunc/ autē sine lege iusticia. **f** p̄statio salu/ tis nō erat nisi p̄ fidem christi: & hoc ex legis im/ perfectione. hic p̄sequēter hoc idem ostēdit ex f̄i/ dei christi p̄fectione: & diuidit̄ in duas: quia p̄/ mo hoc facit rōne. sc̄do exemplo ab̄az. ca. iij. **g** p̄/ prima in duas: qz p̄mo ostendit̄ p̄positū. s̄z/ cūdo inferit̄ correlariū. ibi: Abi est ergo gloria/ tio. p̄tia ad huc i duas: qz p̄mo ostēdit hōiem iu/ stificari p̄ fidē xpī. sc̄do ponit̄ mod⁹ iustificandi. ibi: **h** s̄ ei r̄c. p̄tra primū sit talis ratio. Illud/ p̄p̄ie iustificat qd̄ facit dignū vita eterna etiā si/ ne lege mosaica: sed sic est de fide xpī: qz gentili/ bus eam recipiētib⁹ dabat̄ in signo visibili sp̄ū/ sc̄tū: vt p̄z Act. x. de Cornelio & alijs gentilib⁹/ cū eo existētib⁹. ergo r̄c. hui⁹ rōnis ponit̄ mino/ rē. **i** Nunc autē sine lege iust. dei. i. que facit deo/ acceptū & vita eterna dignū. **k** Manifestata/ est. in gentilib⁹ sp̄ūsc̄tū recipiētib⁹. **l** mo dicto qui/ tū legē moysi nō seruabāt. **m** iustificata a le/ ge. i. a libris moysi: qd̄ p̄p̄ie d̄cunt̄ lex apud he/ breos. & s̄en. xli. d̄r de xpo: nō auferetur sce/ p̄trū de iuda & d̄ur p̄e femore ei⁹. **n** deneq̄ veniet q̄/ mittēdus est. & in translatiōe chaldaica q̄ apud/ hebreos ē autētica habet: **o** donec uēiat messias: & ip̄e erit expectatio gentiū: qz indifferēt̄ iudeis & gentilib⁹ dedit sp̄ūsc̄tū. & p̄phetias iob̄el. i. **p** Es/ fundā de sp̄ū in eo sup̄ oēm carnē. i. sup̄ oēm ho/ minē iudeū siue gentiē. iō p̄cludit: **q** iusticia/ aut̄ dei. i. faciēs deo acceptū est. **r** Per fidē/ iesu xpī su. o. & i. o. q̄ cre. in eū. & d̄r sup̄ oēs: q̄tuz/ ad aplos & alios p̄mo credētes. & in oēs: q̄tuz/ ad alios q̄ eandē fidē receperūt & recipiē p̄ p̄dī/ cationē aplos & succedētū doctoz. **s** Non/ enī est distinctio. in iudeos & gentiles q̄tū ad iu/ stificationē p̄ xpī fidē. & loq̄tur Ap̄ls de fide for/ mata charitate q̄ iustificat. **t** Om̄s enī. **u** Dic/ p̄r ostēdit̄ modus iustificatiōis hui⁹ p̄ causam/ formale: efficiēte & finale & t̄p̄is & gruentiā. p̄/ mittit̄ tñ hui⁹ iustificatiōis necessitas. cū dicit: **v** Om̄s enī peccauerūt. tam iudei q̄ gentiles. **w** Et egēt glia dei. i. gra sui p̄ quā apparet glori/ osus. & subdit̄ hui⁹ iustificatiōis modus cū d̄r: **x** iustificati igit̄ grat. i. sine meritis nostris. **y** Per gratiā ip̄i. formalit̄. **z** Et per re/ q̄ est in christo iesu. i. p̄ passiōē eius efficiēte me/ ritorie tamē. **a** Quē p̄posuit de⁹. q̄ est cau/ sa efficiēs n̄re iustificatiōis p̄ncipalit̄. **b** q̄ Per/ fidem. nos deo cōiungentz. **c** In sanguine/ ip̄i⁹ ad ostensioēz iusticie sue r̄c. s̄z finalit̄. per/ hoc enim declarauit se iustum qz peccatum ade totam naturāz humanā/ inficiens non reliquit impunitum. **d** In sustentatione dei. sustenta/ uit enim patres in limbo sine pena sensibilī. **e** Ad ostensioēz iusticie/ eius in hoc tempore. s̄. gratie: in quo ostenditur sua iusticia que facit di/ gnūm vita eterna. **f** Et sit ip̄e iustus. i. manifeste appareat iustus. **g** Et iustificans eū q̄ ex fide est iesu christi. i. quēcūqz credentes in chri/ sto. **h** Ubi est glori. hic inferit̄ quod dā correlariū. sc̄do soluit̄ obiecti/ onem in contrariū. ibi: Regem ergo. **i** Declaratū est q̄ iusticia dei equalit̄/ dabat̄ conuersis ad fidē christi de iudaismo & gentilitate. & in h̄ cōcludit/ Ap̄ls q̄ iudei nō debebant gentiles despiciere gloriādo inaniter de legē/ obseruatione: qd̄ tñ faciebant in primitiua eccl̄ia. s̄m̄ q̄ d̄r Act. vi. **k** Fa/ ctuz est murmur grecoz aduersus hebreos: eo qd̄ despicerent̄ in m̄miste/ rio quotidiano vidue eoz. ad hoc igit̄ rep̄mēdū dicit Ap̄ls: **l** Ubi est er/ go gloriatio tua? o iudee qui inaniter gloriaris de lege.

Eccl. 39. d
1bi. 42. d

Exclusa est.

Exclusa est

Exclusa est. Vel exclusum. i. manifestu est in q̄ debes glo-
riari: s; nō i lege factor; s; fidei: vt de gloriatioe laudabili di-
cat q̄ est i dno. Et cā exclusaz dicit: id est vt emineret exp̄fiaz.
Et exclusores dicunt q̄dā artifices argētarij. In q̄ signifi-
carioe accipit etiaz illud i psal. vt excludant. i. emineat q̄. pba
ti sunt argēto. i. eloq̄o dñi. **In-**
stificari ho. nō qn credēs post p dile-
ctionē debeat opari: vt r abraaz filiū
imolare voluit. Sequunt etia opa in-
stificatiō nō pcedūt iustificāduz s; so-
la fide sine opib; pcedētib; hō sit iust?
vt nō mag; sint iusti: q̄ opa legē timo-
re fecerāt cū fides p dilectionē opar i
corde etiā si foris non erit in ope. vñ r
nō merit; prior; ope; ad iusticiā fidei
venit: in q̄ iudei se p̄ferebāt: vñ opa
etiā ante fidē inania sūt: ita vt videan-
tur cē magne vires r curfus celerrim;
p̄ter viā. bonū enī opus intērio facit:
intentionē fides dirigit. **Sine o-**
perib;. p̄cedētib; nō seq̄ntib;: sine
q̄bus est inanis fides: vt Jacob; ait:
Fides sine operibus mortua est. r ipe
Paul;: Si habuero oēm. s. ita vt. m.
trās. c. a. nō. h. n. s. e. **Ab sit.** Lex
nō destruit cū impleta s; m̄ sp̄m: cessat
s; m̄ s̄am. **Et Statuim;.** Quia ostēdit
dñm; cōpletuz qd̄ lex dicit: vt statu-
mus. i. firmam; cū sine fide infirma ef-
fer: q; hic ē grā fidei q̄ lex implef. **Le-**
gis enī stat; firmat; q; mystica r ceri-
monialia sp̄ualis implent;: r qd̄ min;
in moralib; p̄tinebat in euāgelio ad-
dit. r qd̄ lex vēturū p̄mittēbat: fides
euāgelij iā aduenisse testat. Mystica
ergo r p̄mittētia in euāgelio impleta sunt s; m̄ sp̄rituales in-
telligentiam. littera aut̄ occidēs tollit.

Nico. de lyra

Exclusa est. q̄tū ad cerimonialia q̄ tpe legē noue nō sunt
obseruāda q̄ erant mere figuralia. adueniēte vero veritate tē
pore xpi cessat figura. iudicialia x̄o exclusa sunt in q̄tū habe-
bant vim obligadi in lege: illa tū p̄t de nouo instituit in lege
noua q̄tū ad illa q̄ regimini xpianoz vident; accomoda. mo-
ralia vero manēt: q; sunt de lege nature q̄ est imutabil. r sub-
dit; modus dicte exclusiois cū querit. **Per quā legē.** fa-
cta est dicta exclusio. **Factor; i. p̄ legē veterē q̄ in obser-**
uantijs carnalib; exitebat. q. d. nō. Sed p̄ legē fidei. i.
p̄ legē euāgelicā q̄ sp̄ualis est. qd̄ p̄firmat dicēs: Ve An in-
deoz de; tñ; q. d. nō. Immo ē etiaz de; gentiū. finis enī
correspōdet p̄ncipio. r iō sicut iudei r gētilles. p̄cesserūt a deo
sicut ab vno p̄ncipio: ita reducunt; ad ip̄m sicut ad vñū finē:
q̄ reductio sit p̄ mediatorē iesum christū. iō subditur:
Quonia; qd̄ vñ est de; s. gentiliū r iudeoz. Qui
iustificat circūcisionē. i. iudeos circūcisos. Et fide. i. p̄ fi-
dem xpi r nō p̄ circūcisionē. Et p̄p̄tū. i. gentiles p̄-
purum h̄ites. Per fidem. scz eiusdem mediatoris iesu
christi. Legē ergo destrui. i. dic p̄sequēter respōdet
Ap̄ls cū dā obiectioni: q; p̄ bec verba r s̄illa imponebat sibi
iudei q; destruebat legem moysi p̄ predicatōnē fidei christi:
vt habet Act. xxi. Hoc igi; remouet dicens: Legem ergo. s.
moysi. Destruim; p̄ fidem christi. i. p̄ predicatōnem fi-
dei christi. Absit: sed legē statuim;. i. p̄firmam;. quan-
do enī aliqd̄ est via r dispositio ad aliud ad qd̄ ordinat; sicut
ad finē: si cesset sine habito: nō p̄pter hoc d̄r destrui: sed mag;
p̄firmat;: q; virtualit; manet in alio meliori: sicut est de motu
ad formaz: q; cessat forma introducta. r virtualiter manet in
ipsa. Lex aut̄ vet; fuit quedā dispositio ad nouaz r ordinata
ad ip̄m sicut quoddā imperfectū ad rem p̄fectozē. vñ dicit;
Hiere. xxxj. Ecce dies veniunt dicit dñs r fertiaz domui israhel
r domui iuda fedus nouū non s; m̄ pactum qd̄ pepigi cū p̄ri-
bus vestris r. r subdit: E ro eis in deū: r ipsi erūt mihi in
populū. Et ideo lex vetus nō destruit;: sed magis statuf; q̄-
tum ad id in q̄ cessat simpliciter: cuiusmodi sūt cerimonialia.
alia vero nō sic cessant: vt dicit; est. Ad maiorē dicitōz r di-
cendoz intelligentiā querit; dicit;: Trum lex vetus suo tempo-
re iustificaret. Et arguit primo q; sic. nam Leuit. vij. dicit;
Custodite leges meas atq; iudicia: que faciens hō in eis vi-
uet: sed vita

uet: sed vita sp̄ualis homis est p̄ iusticiā. q̄ r. Item per circū-
cisionem tollebat culpa originalis sicut modo p̄ baptismum:
sed culpa nō aufertur nisi p̄ gratiā sicut nec tenebre nisi per lu-
men. ergo circūcisio cōferebat gratiā q̄ iustificat simpliciter.
Item oēs moderni doctores tenent q; in circūcisione dabatur

- a tua? Exclusa est. Per quā lege; Factor; nō. Sed per legē fidei.
- b Arbitramur enim iustificari hō;
- c minem per fidē sine operibus le-
- gis: An iudeozū deus tñ; Non-
- ne r gentiū; Immo et gentium.
- Quonia; quidem vnus est deus
- qui iustificat circūcisionem ex fi-
- der; r p̄p̄tūm per fidez. Legē
- ergo destruiamus p̄ fidez; Absit;
- Sed legem statuimus.

grā. q̄ r. Cōtra Gal. ij. Si data esset
lex q̄ posset iustificare: seq̄retur q; xps
grat; mortu; eēt. i. sine cā: sed h̄ est in-
cōueniēs: q̄ et illud ex q̄ seq̄tur scz q;
lex vet; iustificaret. Circa qd̄ p̄mittē
de sunt qd̄ dā distinctioēs. P̄tia ē de iu-
stificatioe: q̄ pōt accipi duplicit;. Ano
modo p̄p̄tē: r sic iustificatio est factio
iusticie. Alio mō mag; large p̄ signifi-
catione iusticie. sicut vna d; sana: eo
q; est sanitatis significatiua. Secda di-
stinctio est de iusticiā q̄ pōt etiā accipi
dupliciter. scz vno mō p̄fecte s; m̄ quā
iustificat hō apud deū. alio mō impfe-
cte: r sic iusticia ē virt; politica. Ter-
tia distinctio ē de veteri legē q̄ distin-
guitur s; m̄ p̄cepta moralia: iudicialia
r cerimonialia. Si igi; loq̄mur de iu-
sticia p̄fecta: sic solus de; iustificat effi-
cienter p̄ habitū grē quā solus infun-
dit. **De. lxxvij. Gratia r gloriā dabit**
dñs. Ipa vero grā iustificat formalit;
si x̄o accipiat iustificatio large: sic to-
ta lex vet; iustificabat: q; grām iustifi-
cantē p̄ x̄m dandā significabat. tot;
enī stat; illius legē fuit noue figurati-
uus. i. Coz. x. Dia enī in figura p̄tin-
gebant illis. Si autē accipit iusticia
imperfecta: r lex vet; q̄tū ad moralia r
etiā iudicialia: sic iustificabat effecti-

ue in q̄tū p̄ opa legis q̄ iusta erāt acq̄rebat; habit; iusticie: et
ille habit; acq̄sit; iustificabat formalit;. iusticia tñ politica que
nō facit dignuz vita eterna: q; opa talis iusticie sunt simpliciter
opa hūana: r p̄sequēs ad p̄secutionē vite eterne impozpo-
tionata q̄ excedit facultatē hois naturalē. s; m̄ illud **1. i. lxxij.**
Q̄ulus nō vidit rē. p̄pter qd̄ oportet q; tal; portio veniat a
deo p̄ habitū ad h̄ specialit; infusum. Sciendū tñ q; moralia
alif iustificabāt politice q̄ iudicialia: q; moralia p̄cepta erāt
de opib; virtutū generalit;: r sic iustificabāt iusticia p̄ oī virtute
accepta. iudicialia x̄o erāt de p̄tractib; iustis inf hoies: et sic
iustificabāt iusticia min; cōi. Si vero accipiat lex q̄tū ad ceri-
monialia pure q̄ nō p̄tinebat aliqd̄ iustū s; m̄ se tñ er legē de
terminatioe. sic lex nō iustificabat nisi executiue: r p̄pter h̄ de
cerimonialib; d; a doctozib; q; nō iustificabāt nisi in q̄tū fie-
bāt ex obediētia facientū. Ad p̄mū igi; dicit; q; p̄ tāto dī
cantē p̄cepta legē custodietes viuere: q; p̄ h̄ enadebāt penā
mort; t̄pal; r corp̄alis: q; p̄ legē trāsgressozib; inferebat; i casti-
b; mult;: vt p̄tz ex decursu illi; legē. Ad scdm̄ dicit; q; licet
in circūcisioe dare; grā: h̄ tñ nō erat ex circūcisioe: s; ex fide
xpi venturi quā habuit abraam: cuius fidei signū fuit circūci-
sio: sicut d; seq. ca. Et signū accepit circūcisiois signaculū fidei
iusticie: quā fidē p̄stebat; se recipere suscipiēs circūcisionē pro
se. si erat adult;: r p̄ aliū si paruul;. eadē enī fides fuit antiq̄z
r modernoz: sic dicit; e. s. licz mō mag; sit explicita. r h̄ mō dī
cunt doctozes grām fuisse datā in circūcisioe. Alif aut̄ dat; mō
in baptismo q; h̄z efficacā a passiōe xpi iā cōpletā in effectu. p̄
pter qd̄ nō solū ē signū grē in eo date s; etiā cā efficiēs: instru-
mētalis tñ: q; sacra noue legē efficiūt qd̄ figurant; r sic p̄tz ad
questionē r ad argumēta.

Additio. j. Hoc quod dicit;: Et iustificeris in fmo;
libus tuis: non videtur bene exponi de
christo nascituro. put postillator exponit. Dato enim q; dauid
fuisset eternaliter p̄denatus: posset ex eo descendere xps qui ex
multis descendit p̄ctōribus: vt p̄tz ex sua genealogia: vñ d; pre-
dicta verba meli; vidēt; exponēda s; m̄ Blo. que in eodē loco
sic dicit;: Precamina ergo dauid vt porat; r sic impleat qd̄ p̄-
misit de venia ingemiscētis. d. Quacūq; hora p̄ctōz ingemue-
rit: oīm iniquitatū eius nō recordabor. q. d. ideo me munda-
t; r iustificeris in sermonib; tuis q̄ sunt de p̄missione venie in-
gemiscētis: Et vincas. i. cōvincas eos q̄ dicūt q; nō parces mi-
hi: eo q; grauiter peccauit: cū iudicaris ab eis. bec in Blo. Et
de hoc amplius in additōne sup̄ istum **Ps. vide ibi.**
b 2 **In eodē ca.**

In eo. ca. vbi dicitur in postilla. Sciendum qd qd psalmus. xij.
Additio. iij. ^{psalmus iste. s. dixit insipientes. de qd su-}
 pra e scriptura b allegata ad lram. p/
 pte exponit de iudeo xpi in psona pteproze: sicut glo. expo-
 nit ibidem: qd qd expositio magi. recordat lre: put declaratu fu-
 it. s. in additioe sup illu ps. vii. r. Aplos fm sensum lralē hic
 intelligit allegare. r ideo h qd dicitur: Sicut scriptur est: ad illud
 ptinet qd dixerat pay. s. Quid igit pcellim? eos. s. iudei gen-
 tiles: In equa. Sicut scriptu e in glo. de iudeis de qbus mi-
 nus videt: eo q sub lege dei viuere videbant. r fm huc sen-
 sum glo. pnuat expositionē hui? allegariōis: vide ibi.

In eo ca. vbi dicitur in postilla. Qui iustificat circūcisionē. i. iude/
Additio. iij. ^{Per h qd dicitur (os circūcisos)}
 Aplos circūcisionē iustificari ex fide.
 r pceptu p fide fm dnm Petru de tharantasia intelligit qd
 in iustificatiōe iudei fides nō solū est termin? ad quē: sed etiā
 termin? a q. pcedit enī ex fide i fide: vt dictū ē. s. j. ca. i addi-
 tione: sed i iustificatiōe gentilū fides ē tm termin? ad quē: nō
 a q. Et iō circūcisionē dicit iustificari ex fide: r pputū p fide.

In eo. ca. vbi dicitur in postilla: et arguit primo q sic: Leuiti-
Additio. iij. ^{Pro parte affirmatiue hui? qstōis}
 dicit aplos. s. Ho. ij. vbi sic: Nō auditores legi iusti sūt apud
 deū: sed factores legi iustificabunt. Et qd pte q pcepta legis
 iplera iustificabāt: s; h argumētū soluit a scō hō. in prima
 scō. q. j. arti. vlt. in cor. q. r in rōsione ad primum argu. Sic
 Aplos accipit ibi iustificatiōē p executione iusticie.

Glo. ordi. ^{In eodem ca.}

Quid ergo dicitur in Ca. III
 sup? hōiem dixerat iusti-
 ficari p fide oñdit p abra-
 am in q dēs pfidit: q r p fidem
 adept? ē iusticia r pmissione et
 paternitatez. b Scdm car. i.
 ex opib? legi. d. dicitur q fuit
 iust? ex eis: nō q si ex carnali obf-
 uatiōe ē iust? hz gliaz etnā q ex
 iusticia seqt a se non a deo. Vel
 hec iustificatiō ē in opione ho-
 minū r nō apud deū. r si h ē: tūc
 ex fide iustificat? ē. quod pbat.
 Quid enī. qsi. attēdite quid rē.
 c. i. Creditit. Credere sufficiens
 causa fuit ei iusticie r est alijs: s;
 tū q habz tps operādi: et nō da-
 bit merces fm grām tm: sed fm
 debitū opatiōis sue: s; ei q non
 hz tps opandi si credit: sola fi-
 des sufficit ad iusticiā: r ita ad
 salutē fm gratiā ppositā oib?:
 vel fm qd de? legē ante posuit.
 d. i. aut qui op. Quasi dicat:
 Abraaz ē iust? ex fide: s; ei q ope-
 rat illa carnalia vl aliq bona vt
 grām mereat: si merces ē ei: nō
 est ex grā: sed ex meriti sui debi-
 to. Illi ho q nō facit hec carna-
 lia vl aliq bona s; tm credit: fi-
 des sufficit ad iusticiā: r ita attri-
 buit alijs qd dixit de abraaz. i.
 q si ē iust? ex opib? hz glām: s;
 si apud deū. r iō ex fide. e. s;
 fm debitū. Aug. Nō tibi blan-
 diaris de meritis cū tibi reddi
 mercedem fm debituz opis audis: tanq nō sit in opere
 gratia retribuetis: sicut in fide est grā iustificantis. vij.
 enī suadeo vllū dici opus ex debito remunerationez dei
 deponere: cū etiā hoc ipm q agere aliqd possim? vl cogi-
 tare: vl plo q ipm? dono r largitiōe faciam? f. i. Credē-
 ti s; rē. Nō ei. Credit enī illi q credit: va eē q ille loqitur:
 qd r mali faciūt. Credere illū ē credere q ille sit de? qd
 r diaboli faciūt. S; credē i eū ē illū credēdo amare: cre-
 dendo diligere: credēdo i eū ire: r ei? mēbr? incorpari.
 g. Scdm p. d. sine opib? pcedētib? iustificat impi? r
 hoc fm ppositū grē dei. i. fm gratiā dei ppositaz omni-
 bus credentibus vel fm qd deus longe ante posuit.

Quid ergo dicitur in Ca. III
 a q ^{q nemo iustus sine fide.}
 Quid ergo dicitur in Ca. III
 a q ^{q nemo iustus sine fide.}
 cem? iuuenisse abraam
 a q ^{q nemo iustus sine fide.}
 patrē nostrū fm carnem? Si enī
 a q ^{q nemo iustus sine fide.}
 abraam ex operibus legis iusti-
 a q ^{q nemo iustus sine fide.}
 ficatus est: habet gloriā: sed non
 a q ^{q nemo iustus sine fide.}
 apud deum. Quid enī scriptura
 a q ^{q nemo iustus sine fide.}
 dicit? Creditit abraā deo: r re-
 a q ^{q nemo iustus sine fide.}
 putatū est illi ad iusticiā. Si autē
 a q ^{q nemo iustus sine fide.}
 qui operat merces non imputat
 a q ^{q nemo iustus sine fide.}
 fm gratiam: sed fm debitum. Si
 a q ^{q nemo iustus sine fide.}
 vero qui non operatur: credenti
 a q ^{q nemo iustus sine fide.}
 aut in eum qui iustificat impiuz
 a q ^{q nemo iustus sine fide.}
 reputatur fides eius ad iustici-
 a q ^{q nemo iustus sine fide.}
 am fm propositum gratie dei:
 a q ^{q nemo iustus sine fide.}
 sicut r dauid dicit beatitudinez

Chico. de lyra
 a q ^{q nemo iustus sine fide.}
 Quid ergo dicitur in Ca. III
 a q ^{q nemo iustus sine fide.}
 ex ver? nō sufficiebat ad salutē. h se
 a q ^{q nemo iustus sine fide.}
 quēter idē oñdit p exempla abraa pa-
 a q ^{q nemo iustus sine fide.}
 trarche. Circa qd oñditur pmo qd psecut?
 a q ^{q nemo iustus sine fide.}
 sit p fidez christi. scdo magnitudo sue fidei.
 a q ^{q nemo iustus sine fide.}
 ibi: Qui ptra spem. Prima ad huc in tres.
 a q ^{q nemo iustus sine fide.}
 qz pmo oñdit q ex fide psecut? est gratiā iu-
 a q ^{q nemo iustus sine fide.}
 stificantē. scdo credentiū paternitatē. ibi: Et
 a q ^{q nemo iustus sine fide.}
 signū. tertio hereditatē pmissione. ibi: Non
 a q ^{q nemo iustus sine fide.}
 enī p legē. Primum autē oñditur duplici. pti-
 a q ^{q nemo iustus sine fide.}
 mo p scripturam. scdo p rationē. ibi: Et au-
 a q ^{q nemo iustus sine fide.}
 tem. Circa primum dicitur: Quid ergo dice-
 a q ^{q nemo iustus sine fide.}
 mus iuuenisse abraam patrē nostrū fm car-
 a q ^{q nemo iustus sine fide.}
 nem. fm enim carnem Aplos descēderat ab
 a q ^{q nemo iustus sine fide.}
 abraam sicut r ceteri iudei. fm aut animam
 a q ^{q nemo iustus sine fide.}
 que est p infusionem omnes imēdiate sūt a
 a q ^{q nemo iustus sine fide.}
 deo. r responder ad questionē dicens:
 a q ^{q nemo iustus sine fide.}
 Si enim abraam ex operib? legis iusti-
 a q ^{q nemo iustus sine fide.}
 ficat? est rē. qz talis iusticia est acqfita r po-
 a q ^{q nemo iustus sine fide.}
 litica: r sic reddt habentē honorabilē inter
 a q ^{q nemo iustus sine fide.}
 homines: sed nō apud deum: quia non facit
 a q ^{q nemo iustus sine fide.}
 eum eterna vita dignū: vt. s. dictū est. et ad
 a q ^{q nemo iustus sine fide.}
 hoc probandum inducit scripturam dicens:
 a q ^{q nemo iustus sine fide.}
 Quid enim dicit scriptura. de abrae iu-
 a q ^{q nemo iustus sine fide.}
 stificatione. d. Creditit abraam deo r re-
 a q ^{q nemo iustus sine fide.}
 putatum est illi ad iusticiā. ex fide igit iu-
 a q ^{q nemo iustus sine fide.}
 stificatus est: r non ex operibus legis. h au-
 a q ^{q nemo iustus sine fide.}
 tem in scriptura habet hēi. xv. e. Et au-
 a q ^{q nemo iustus sine fide.}
 tem qui operat. hie oñditur idē p rōnem:
 a q ^{q nemo iustus sine fide.}
 r diuidit in duas: qz pmo ponit rō. scdo ra-
 a q ^{q nemo iustus sine fide.}
 tiōis declaratio. ibi: Sicut r dauid. Nō enī
 a q ^{q nemo iustus sine fide.}
 talis est. Illud qd pcedit alicui sicut mer-
 a q ^{q nemo iustus sine fide.}
 ces operanti: nō tradit p viam gratie: sed p
 a q ^{q nemo iustus sine fide.}
 viā debiti. iusticia vero de qua est sermo cō-
 a q ^{q nemo iustus sine fide.}
 ceditur p viam gratie. ergo nō ppter legis
 a q ^{q nemo iustus sine fide.}
 opera. Pator huius rationis ponitur cum
 a q ^{q nemo iustus sine fide.}
 dicitur: Et autem qui operat merces non imputatur fm gratiam. r
 a q ^{q nemo iustus sine fide.}
 subditur minor: f. Et vero qui non operatur. legis opera.
 a q ^{q nemo iustus sine fide.}
 Credenti autem in eum qui iustificat. que fides facit dignuz vl
 a q ^{q nemo iustus sine fide.}
 ta eterna. h Scdm ppositum gratie dei. i. fm ordinem grē dei:
 a q ^{q nemo iustus sine fide.}
 r non fm debitū ordinem: r ex hoc subintelligit pclusio sequēs. i. q
 a q ^{q nemo iustus sine fide.}
 dicta iusticia nō est ex opibus legis. i. Sicut r dauid dicit beati-
 a q ^{q nemo iustus sine fide.}
 tudinē. hie pnt ponit hui? rōnis declaratio. Pator autē manifesta ē.
 a q ^{q nemo iustus sine fide.}
 iō non indiget declaratiōe: s; minor declarat p scripturā: r pmo alle-
 a q ^{q nemo iustus sine fide.}
 gat scripturā. scdo ad ppositū applicat. ibi: Beatitudo g. Circa pri-
 a q ^{q nemo iustus sine fide.}
 mū sciendū q beatitudo duplr accipit. Uno mō in re: r sic habet in
 a q ^{q nemo iustus sine fide.}
 patria. Alio mō in spe: put habet i viā: r sic accipit hic cum dicit:
 a q ^{q nemo iustus sine fide.}
 Sicut r dauid dicit beatitudinē hominis. supple esse.

* Qui deus

Remisse. Remittere: tegere: non imputare: eiusdem rationis et sensus sunt. Remissionem peccatorum...

Cui deo accepto fert iusticia. I. acceptat enim ad vitam beatam sine operibus: quia opera humana ad deum sunt inproporcionata...

Originalis peccati. Originalis peccatus. Originalis peccatus. Originalis peccatus. Originalis peccatus...

Quorum remisse sunt iniquitates. Quorum remisse sunt iniquitates. Quorum remisse sunt iniquitates...

Vir cui non imputabit dominus. Vir cui non imputabit dominus. Vir cui non imputabit dominus...

Peccatus. Peccatus. Peccatus. Peccatus. Peccatus. Peccatus. Peccatus. Peccatus. Peccatus...

In preputio. In preputio. In preputio. In preputio. In preputio. In preputio. In preputio...

Putata est abrahe fides ad iusticiam. Putata est abrahe fides ad iusticiam. Putata est abrahe fides ad iusticiam...

Quomodo ergo reputata est. Quomodo ergo reputata est. Quomodo ergo reputata est. Quomodo ergo reputata est...

In circumcisione an in preputio. In circumcisione an in preputio. In circumcisione an in preputio...

Non in circumcisione sed in preputio. Non in circumcisione sed in preputio. Non in circumcisione sed in preputio...

Et signum accepti circumcissionis signaculum iusticie fidei. Et signum accepti circumcissionis signaculum iusticie fidei...

Est in preputio: ut sit pater omnium credentium. Est in preputio: ut sit pater omnium credentium...

Et his qui sequuntur vestigia fidei que est in preputio patris. Et his qui sequuntur vestigia fidei que est in preputio patris...

Stri abrahe. Non enim per legem pro. Stri abrahe. Non enim per legem pro. Stri abrahe. Non enim per legem pro...

Missio abrahe aut semini eius ut heres esset mundi. Missio abrahe aut semini eius ut heres esset mundi...

Non enim per legem. Non enim per legem. Non enim per legem. Non enim per legem...

Et si enim. Et si enim. Et si enim. Et si enim. Et si enim. Et si enim. Et si enim...

Christus est dominus mundi secundum preceptum. Christus est dominus mundi secundum preceptum...

Et si enim. Et si enim. Et si enim. Et si enim. Et si enim. Et si enim. Et si enim...

Si enim. Si enim. Si enim. Si enim. Si enim. Si enim. Si enim...

Et si enim. Et si enim. Et si enim. Et si enim. Et si enim. Et si enim. Et si enim...

Ps. 118

Vertical text in the left margin, including words like 'catu', 'flecta', 'III', 'pse', 'ne pa', 'reut', 'idel', 'eres', 'ia in', 'Et', 'Hon', 'pa', 'i au', 'dice', 'car', 'at ab', 'mam', 'fita', 'infir', 'p po', 'inter', 'facit', 'et ad', 'leas', 'ne in', 're', 'it u', 'au', 'em', 'nem', 'cum', 'm. z', 'y vt', 'p de', 'i. q', 'beat', 'ta e', 'alle', 'p p', 'in', 'cat'.

Si enim q̄ ex re. Abraam si est heres mudi p̄ lege: qz nō sunt filij ei p̄ legē: q̄ filij dicunt heredes. s. q̄ ipse h̄z possidetes. Mā si B̄ esset: incōuenientia inde seq̄rent. Q̄ fides esset frustra q̄ stat iustū fuisse abraam: et p̄missio nō esset impleta: vt nulli sint heredes. Lex enī nullos fa- cit heredes. Nā poti⁹ irā ope- rat: ira p̄uaticationē. nā ex ea est p̄uaticatio. naz sine ea nō ē. Ideo qz si ex lege: ista seq̄ntur: tūc ex fide sunt heredes: et sic ē firma p̄missio. **L**ex enī irā. Et reos faceret delinquen- tes nō efficiēt causa: s̄z nō ad- tu nāte grā: vel vt reos faceret opalib⁹ penis irā opaf: qz p̄- uaricationē: qd̄ qualis sit ape- rit dicens: **U**bi enī. **N**on est p̄uaticatio. Non atq: non est iniqtas. Omnis enī legē p̄- teriens iniquus: s̄z nō ecōtra. Qui enim legem nō acceperūt iniqui dici possunt. p̄uariato- res aut̄ dici nō possunt. **N**on enī q̄ ex lege. Quia B̄ talis a gratia excedit: et iō cau- sa fidei a lege recedendum est: vt firma sit p̄missio. Lex enī sine gratia p̄missionis nō solū nō aufert verū etiāz auget pec- carū. **Q**ui uiuificat m. **U**el qui vocat alia littera: ea q̄ non sunt tanq̄ ea q̄ sunt prede- stinata s̄z et disposita. Sic enī apud eum iam sunt que futura sunt in q̄ sola apparet grā. vn- de alibi: **Q**ui fecit que futura sunt. **E**t ite: **Q**ui elegit nos an- te mundi cōstitutionē. Eligunt qui nō sunt: nec errat qui eligit nec vane eligit. Eligit tñ et ha- bet electos: quos creaturus est eligēdos: quos habet apud se- metipsum nō in natura sua sed in p̄sentia sua. **N**ondū erat q̄- bus promittebat: sed q̄bus p̄- missum est et ipsi promissū sunt. **E**t sic vocat ea que nō sunt tan- q̄ sunt. i. bis qui nō sunt dispo- net et preparat ab eterno grati- am iustificationis et glōzificati- onis ap̄ponēdas in tpe. **T**anq̄ sunt: id est tanq̄ illis qui iam sunt apud deum p̄ predestinati- onē. vel vocat. i. cognoscit ea q̄ nō sūt actu tanq̄ sūt. **Q**ui cōtra spem. Incipit cōmēdare si- de abrae: vt imitemur eū. **P**er quā et iusticiā et talē p̄missionē accepit. **C**ontra spē. **P**ri- orē: dū iuuentis ex iuēcula fm naturā sperauit sobolē: nec tñ habuit: modo cōtrariū illi spe- rauerit: vt vetul⁹ ex vetula et ste- rili generaret ex dei potētia. **S**ic erit semē. Sciendū qm̄ abraam deū prius trinū et vnū cognouit: et p̄ hoc fidei meritū oim̄ pctōz remissionē adeptus est. **P**ost iusticiā vero vt mul- tarū pater fieret gentiū a deo p̄missionē accepit. deinde facta fuit sibi rursus p̄missio: qz ita fieret semē suū sicut stelle. **U**bi est infir. **I**nflati rōne mudi deū negle- rūt. iō de⁹ impossibilia fecit vt his credētes saluarent. **I**n repromissione rē. **I**aac contra naturam huma- ne generationis p̄missus in signum fuit dei filium con- tra humanam rationem nasciturum ex homine: filiozq̄ hominū p̄ spiritū regeneratiōis ex pctōibus filios dei: ex mortalibus immortales generandos.

Si enim q̄ ex lege. i. ex opib⁹ legis. **H**eredes sunt. i. sequit̄ tur hereditatē. **A**bramita est fides. quia abraam credidit deo p̄mittenti. **A**bolita est p̄missio. s̄z dei: qz hereditas non est reddita habito respectu ad p̄missionē sed ad alud: qd̄ est incōueni- ens. **L**ex enī. b̄ ponit sēda rō q̄ tal est. **P**romissio cū sit de bono nō innitit rei q̄ est. p̄uocatiua ire: qz nō h̄ret firmitatē aliquā: cū frequēter p̄ter irā p̄missio facta p̄i⁹ retractet. **L**ex aut̄ fu- it p̄uocatiua ire diuine dupliciter. **U**no mo- do qz boies nitunt i veritū. p̄ter qd̄ ex inhi- bitione legē creuit libido peccādo. **A**lio mo- do qz lex dabat cognitionē peccati clariorē q̄ an: et ex b̄ aggrauabat p̄ctm̄ fm̄ dictū sal- uatoris Lu. xij. **S**eru⁹ qui cognouit volūta- tem dñi sui et nō fecit: vapulabit multis pla- gis. **P**romissio oim̄ nō innitebat legi cū eēt ire dei puocatiua. **B**est qd̄ d̄: **L**ex enī irā operat. i. puocat modis dicti. **U**bi enī nō est lex nec p̄uaticatio. **B**est v̄z absolu- te de his q̄ erāt indifferētia ante legē: qz ta- lia nō sunt mala nisi qz p̄hibita: cuiusmodi erāt ceremonialia: saltez p̄ magna parte. de his vero q̄ p̄hibita sunt p̄ legē eo qz erāt fm̄ se mala: nō est intelligēdū simplr verbū apli sed fm̄ qd̄: qz non erat tā grauis p̄uaticatio ante legē sic post: p̄ter maiorē cognitionē q̄ aggrauat p̄ctm̄: et p̄ter prohibitionem q̄ exi- tat libidinē in cōtrariū. istud tñ si p̄uēt ex le- ge fm̄ se q̄ fuit sc̄ta et bona: sed ex hūana ma- licia. **I**deo ex fide. habuit firmitatē di- uina p̄missio. **U**bi enī semini. i. abrae. et q̄le sit semē istud subdit: **U**bi enī q̄ ex lege est solū. i. t̄pis iudeis. **S**ed et ei q̄ est ex fide abrae. i. gētib⁹ in xpm̄ credētib⁹ fidez abrae imitrib⁹ q̄ est p̄ oim̄ nrm̄ in xpm̄ cre- dentū. **S**icut scriptū est. **H**en. xvij. **Q**uia patrē multaz gētiū iustitū te. et nō solu iudeoz. **I**n **A**si deū. p̄ iusticiā. vñ dē- ctū est abrae **H**en. xvij. **A**mbula coram me et esto p̄fect⁹. **Q**ui uiuificat mortuos. gē- tiles iustificas p̄ gram q̄ mortui erāt p̄ idola- triā. **Q**ui vocat ea q̄ nō sunt. i. gētilēs q̄ nō erāt alieū reputatiōis corā iudeis. **T**anq̄ ea p̄ sunt. i. sicut iudeos q̄ dicebā- tur apud deū reputati p̄ ceter⁹ p̄tis p̄ ac- ceptionē diuine legē. **U**bi enī fecit talit̄ oī natiōi rē. **Q**ui s̄pē. **P**ost q̄z oñdit apls cōtra abraaz p̄ fides obtinuit. h̄ic magni- tudinē sue fidei oñdit. et diuidit i duas par- tes: qz p̄to declarat p̄positū. sc̄do infert cor- relariū. ibi: **I**deo. **L**ira p̄m̄ sc̄idū qm̄ pro- missum fuit semen abrae de sara tā erat. **R**ex. annoz. et sara. **R**ex. **H**en. xvij. et cum b̄ ipse erat debilis: et tñ credidit p̄missiōi diuine et nō be- sitauit. iō d̄: **U**bi cōtra spem. i. nature. **I**n spem. diuine grē. credidit qz fieret p̄ multaz gētiū. fide et imitantū. **I**n **S**ed m̄ qz dictū ē. **H**en. xv. videlicet: **S**ic erit semē tuū sicut stelle celi rē. i. in multitudine maris: sic p̄z iplerū i multitudine credētū. **Q**uā alq̄ cre- dit fide formata cōmunitate: et illi cōpanf stel- lis. **A**lij dō fide iformi: et illi cōpanf arene ma- ris. **E**t nō ē infir. i. fl. cū tñ senes sunt parue spei: vt d̄ p̄bs. ij. **R**hetorice. **L**ex **N**ec q. cor. su. tā emoz. i. inceptū ad generādū p̄ senectū- te. **S**ed cōtra b̄ videt qd̄ d̄: **H**en. xv. qz abra- am postea accepit aliā vxorē noīe cethurā. qz peperit ei plures filios. **A**d quod dicendū qz hec impotētia ad generādū intelligit̄ de sara que erat sterilis et nonagenaria: sed nō de iuēcula q̄ ad p̄cipi- endū magis erat apra: qz ex bona dispositiōe virtutis passiuē facili⁹ us sit cepto etiā a debili agente. **S**ed **A**t emozū vlnā sara. qz desiderant in ea fieri multibria: vt d̄ **H**en. xvij. **I**n repromis- siōe dei nō hesitauit diffidētia. cōtrariū videt qz abraam dixit **H**en. xvij. **I**ntrafne cōtenario nascet puer. q. d. nō. **A**d qd̄ dicēdū qz il- lud **X**bbū nō fuit dubitatiōis s̄z admiratiōis de re tā insolita. sic Lu. j. dixit maria: **Q**uō fier istud qz virū nō cognosco. p̄ qd̄ abraaz f̄ fuit p̄iur⁹ sic zacharias p̄ iob̄il: eo qz dubitauit d̄ p̄missiōe d̄i Lu. j. **S**ed p̄fortat.

Eph. 1. 13

Hen. 1. 7. 3
et. 18. c.
Eccl. 4. 4. c.

Hen. 13. 0
et. 15. b

a fidei. **S**i enīz qui ex lege heredes **a**
a s̄ hec incōuenientia sequunt. s. q. s. i. frustrata.
b s̄ qua constar iustum fuisse abraam. c s̄ inexplē
ca vt nulli sint heredes.
sunt: extranita est fides: abolita
a s̄ ad hec dara ē lex vt reos faceret. s. q. lex nō
facit aliq̄s heredes nam potius. b s̄ penam.
est p̄missio. Lex enī irā operat.
s̄ quia s̄ sublatiō enim de lege dara est v̄ntia et
iustificatiō nulla est p̄uaticatio.
Ubi enim nō ē lex: nec p̄uatica
a s̄. s. dara ē hereditas que ē donū misericordie.
b s̄ nō merita operū legalū. s̄ adiutiōē p̄ fidez.
ideo ex fide: vt fm̄ gratiam
a s̄ q̄ filij dei. s̄ reus ex lege nō firma. b s̄ iudeo
et gentili imitatorū.
firma sit p̄missio omni semini.
s̄ em. a s̄. i. qui de opib⁹ legis p̄sumit. b s̄ venit.
Ubi enī q̄ ex lege est solū: sed et ei
a s̄. i. q̄ sequit̄ fidē abrae. b s̄ iustitio: p̄ exēplū.
qui ex fide est abrae qui pater ē
a s̄ credētū. b s̄ i q̄ cōsentit auctas. c s̄ i gēnti.
omnium nōstrum sicut scriptum
a s̄ auctore fm̄ fidē. b s̄ nō arcū cōfōz.
est. Quia patrē multaz gētiūz
a s̄ abrae. b s̄ q̄ des. s̄ placēs dō. c s̄ q̄ p̄ fidē
posui tē ante deum cui credidisti
a s̄ cui merito credēdū est qz ipse ē. b s̄ p̄
fidē et gratiā. s̄ vel vocat. c s̄ in pctis. s̄ iudeos.
qui uiuificat mortuos: et vocat
a s̄. i. gētilēs q̄ nihil videbantur esse. b s̄. i. iu-
deos qui aliquid esse videbantur.
ea que nō sūt: tanq̄ ea que sūt.
a s̄ abraaz. b s̄ de natura. c s̄ secure expectās.
Qui contra spem in spem credi-
a s̄ h̄istozialiter vel fm̄ fidem.
dit: vt fieret pater multaz gēti-
a s̄ tam ample creditur. b s̄ in gēnti.
um: fm̄ quod dictum est ei: Sic
a s̄. i. innumerabiles erūt homi q̄ ex te nascent qz
stellas significant: et mali p̄ arenā. b s̄ boni.
erit semen tuum sicut stelle celi et
s̄ mali. s̄ post.
i arena maris. Et non est infirma
s̄ et si causam haberet. i. suam senē-
cturem et sare sterilitatem: sed
tus in fide: nec considerauit cor-
a s̄ qz opere generandi. b s̄ sciens qz p̄missio-
ris s̄i potētia oim̄ possibilitatem exēceteret.
pus suum emortuum cum iam
fere esset centum annoz: et emoz
a s̄ quando angelus iterū promi-
sit fm̄ hoc tempus veniam et erit sare filius.
tuam vuluam sare. In repromis-
s̄ et si differretur p̄missio.
sione etiā dei non hesitauit diffi-

Qui traditus est. **Mors xpi** interitū v^{er}teris vite s^{ig}te: et in r^{es}urrectione noua vita q̄ a iustificatione incipit et in immortalitate p̄ficiat.

Mors et resurrectio xpi in nobis efficiēdo sunt idem: qz liberant nos a p̄ctis et a iugo dī aboli: s̄ significādo sē diuersa: qz mors s^{ig}te vt moriamur veteri vite. resurrectio vt i nouitate vite ambulem: et sic tandē in nouitatem immortalitatis: sic xps iā resurgem.

Ca. V

Iustificatio. Quia ex fide ē iustificatio: igit p̄cey cū deo habere: q̄si hec dissensio ē dēi.

Ex fide. Sup̄ dixit iustificati grat̄ p̄ grām: ne q̄da fides sup̄ba sit: qz q̄da habes qd̄ nō accepisti.

Pacem ad deū. Qui ei recōciliari p̄ ministrum gr̄e xpm̄.

Per quē. Enumerat b̄nficia que a christo h̄ntur.

Tribulatio pa. qz tribulatio nō tollit patientiā: facit charitas: q̄ est donū spūs.

Spem: id est certitudinē gl̄ie future q̄ h̄uane ratiōi vane videt: s̄ testimōnio virtutū firmat patientiē. s̄ miraculoz.

Spes at̄ n̄. Quia est i deo q̄ nō fallit: nō in hōie mēdace: cuius spei pign̄ ē spūs. legit̄: Fons aq̄ tue sit tibi. p̄ p̄tius: et nemo alienus cōicet tibi. ipse ē spiritus quē non possunt accipere mali. et charitas ē: quā habere et mal̄ esse nō potest aliquis. Sed nomen christi habere et baptisimū: et corp̄ domini sumere: et cetera sacramēta h̄re et mal̄ esse p̄t. Charitas ergo est propriū donū: spiritus et singularis fons.

Charitas dei diffusa est. Vel deus late nos diligit: et hoc habemus in cordibus nostris: per spiritum q̄ facit nos intelligere charitatem dei erga nos.

Quid enim christus. Lū deus nos diligit: vel nos eū p̄ spm̄. spes ipebiē: qz nisi ita sit frustra ē passus xps.

Et b̄ ē cur xps pro impijs. i. p̄ dilectione impiorū vel p̄ vice eorū. p̄ impijs: nō q̄ olim fuissent: et nō tunc: sed cū essent: infirmi in p̄ctis.

Secū temp̄.

dentia: sed confortat est fide a s̄ de constātia fidei. b̄ s̄ multo intuitu virtutis dei.

dans glōriam deo: plenissime b̄ a s̄ hec gēres imitari debēt credētes q̄ q̄cumq̄ ex r̄e. b̄ s̄ nō predixit: quia ipse facit: si alio faceret nō esset promittere sed predicere.

sciens quia quecumq̄ promissit deus: potens est et facere. a s̄ qz confortatus est in fide accepit p̄missus et iustus factus est.

Deo et reputatus est illi ad iusticiam. Non est autē scriptus t̄m̄ propter ipsūm: quia reputatū est illi ad iusticiā: sed et p̄pter nōs quibus reputabitur credentib̄ in eūm: et qui suscitauit iesum christū dominū nostrum a mortuis: qui tradit est a stram a mortuis: qui tradit est a stram. **Ca. V**

Iustificati igitur ex fide pacem habeamus ad deum per dominum nostrum iesum christum: per quem accessum habemus p̄ fidem in gratiam istā in qua stām: et glōriamur in spe glōrie filioz dei. Non solū autē: sed etiam glōriamur in tribulatiōibus: scientes qz tribulatio patientiam operatur.

patientia autē p̄bationez: p̄batio autē spem. Spēs autē n̄ p̄fundit: qz charitas dei diffusa ē in cordib̄ n̄ris per spm̄ sc̄tū q̄ datus ē nobis. **Et quid enim christus cū adhuc infirmi essemus**

Sed confortatus est fide dans glōriā deo. i. attribuens p̄missum diuine bonitati nō suis meritis.

Plenissime sciens r̄e. etiā p̄ rōnē naturālē p̄ quā cognouit op̄ia fore deo possibilia.

Deo et reputatus. Hic p̄cludit corēlatiū. s̄ qz fides ab̄zāe nō solū valuit sibi sed etiā nobis q̄ sum̄ imitatores fidei ipse. hoc est qd̄ dicit: Deo et reputatū est ei r̄e. et subdit: Non est autē scriptus r̄e. Ex quo p̄t̄ qz etiā facta singularia patrū ponunt in sacra scriptura: vt quēdā vniuersalia nō p̄ p̄dicationē sed p̄ exemplaritatē. hoc enī duplici modo d̄ vniuersale: sicut sol d̄ cā vniuersalis generabiliū. cetera parēt.

Ca. V

Iustificati igitur ex fide. Superius Ap̄ls ab̄stulit a romanis et iudeis credentib̄ discordiē materiā: ostēdens qz nullā haberēt adinuitē p̄cellentiam. hic p̄r inducit eos ad vnitatis concordia: ostēdens qz vtriqz iustificati essent p̄ fidē et gratiā christi eis cōmunē. et diuidit in duas: qz p̄mo ostēdit virtutē fidei in credentiū iustificatione. sc̄do enī p̄secutionē in veteri legis celsitudine. ca. vij. p̄ma in duas: qz p̄mo ostēdit p̄positū. sc̄do remouet errorem dicitū. ca. se. p̄ma adhuc in tres. p̄mo ostēdit virtutē fidei in iustificatione credentiū. sc̄do huius iustificationis modū. ibi: Et qd̄ enī. tertio modū. ibi: Propterea. p̄ma adhuc in duas: qz p̄mo p̄positū ostēdit ex p̄secutione boni. sc̄do ex tolerantia mali. ibi: Nō solū at̄. Circa p̄mū p̄side randū qz iustificatio est mor̄ ad iusticiā sicut albario est mor̄ ad albedinē. et iste mor̄ ad iustificationē p̄t̄ accipi duplici. Ano modo p̄ modū simplicis generatiōis ab̄qz recessū a termino impietatis: sicut adā fuit iustificat̄ in statu innocentie. Alio mō p̄ modū mutatiōis vel mor̄ qui includit recessū a termino culpe: sicut iustificat̄ hō tpe lapsē nature. et h̄ modo accipit hic iustificatio. verūm̄ qz mutatio denomiāat a termino ad quē et nō a termino a quo: sicut dealbatio ab albedine ad quā terminat̄: et nō a nigredine seu medio colore v̄n̄ incipit: sic iustificatio nō p̄notatur a culpa vel impietate a q̄ incipit: sed a grā ad quā terminatur: ita qz magis d̄ iustificatio q̄ peccati remissio: licet vtrūqz includat. Iste vero accessus ad grām est p̄ deū sicut p̄ agens p̄ncipale. p̄ humanitatē vero xpi sic p̄ agens instrumētale p̄iunctū. p̄ fidē vero seu sacra fidei: sicut p̄ agēs instrumētale separatū. sicut edificatio dom̄ est ab artifice p̄ncipalit̄: a manu ei: sicut ab instrumētō p̄iunctoz et a securi sicut ab instrumētō separato: et hec tangunt̄ hic iustificationē. cū sequit̄: Iustificati igitur ex fide: sicut ex instrumētō separato cōi iudeis et gentilib̄.

Pacem habeamus. i. concordia. q. d. vnitatis fidei et sacroz dy esse cā concordie fidelium.

Ad deū. q̄ est cā p̄ncipalis n̄re iustificationis.

Per dñm n̄m iesum xpm̄. q̄ h̄m̄ humanitatē est n̄re iustificationis instrumētū p̄iunctū.

Per quem accessum habem. i. ad deū tanqz p̄ mediatozē deī et hominū.

In grām istā. q̄ iustificat formalit̄.

In quā stām. et qz est arra gl̄ie. i. d̄ subdit: In quā stām mur in spe gl̄ie filioz dei. i. sc̄toz q̄ mō specialit̄ dicunt̄ filij dei: qz nō solū sunt filij dei p̄pter silitudinē nature q̄ est in oibus hōib̄: et silitudinē gr̄e q̄ est in solis iustis. sed etiā p̄pter silitudinē gl̄ie que est assimilatio p̄fecta. i. 3ob. iij. Scimus qz cū apparuerit siles ei erimus in. Non solū autē. Dic Ap̄ls ostēdit iustificationis effectū q̄rū ad tolerantia mali pene: et qz nullus malū appetit nisi p̄pter bonū p̄iunctū: sicut portione amarā p̄pter sanitatē. i. Ap̄ls ostēdit bona p̄iuncta malo pene si patientē tolerant̄: quā tolerantia facit iustificatio q̄ est p̄ gratiā. i. d̄ dicit: Nō solū autē. i. glōriamur in adeptiōe boni.

Sed etiam glōriamur in tribulationib̄. q̄ sunt mala penalia. et subdit causā: p̄ scientes qz tribulatio patientiā operat̄. i. facit: sicut arte cithariq̄di facit frequēs cithariatio.

patientia autē p̄bationē. i. purgationē peccatoz: sicut enī macula peccati auferit p̄ cordis p̄tritionē: sic reat̄ pene p̄ tribulationē patientē toleratam.

probatio vero spem. i. certā expectationē beatitudinis: qz remota culpa et pena p̄t̄ liber accessus ad glōriā.

Spes autē non p̄fundit. i. tollit erubescētia in q̄tuz hō nō frustra eo q̄ expectabat.

Quia charitas. q̄ est arra gl̄ie.

Diffusa est in cordib̄ n̄ris. sicut liq̄ p̄ciosus in vasis.

per spm̄ sc̄tū. q̄ charitatē infundit. q̄ datus est nobis: nō solū i dono suo s̄ etiā in seip̄o in q̄tuz p̄ charitatē h̄t in nobis nouo mō.

Et qd̄ enī. Hic tāgit Ap̄ls n̄re iustificationis motiū: et p̄mo hoc motiū ep̄cludit a nob̄ di. Et qd̄ enī xps cū adhuc infirmi essemus.

De celestia. m. i. c. cum marthe. s. xps in quibus.

Jaco. i. a.

b. 4. * Sedm temp̄.

Secm tps. l. p triduu tñi: ne desperes de ei' potētia: cui' apparet i morte benivolentia: a q' tales arras accepim' q' donavit impijs mortē suā: q' seruat iustis vitā suā. Mortu' est p re o hō mortalis vt viuas cū illo. Suscepit mortē nrām vt donaret nobis vitā suā: accepit ex te vñ morerē. p te. Induit se vt p te morerē. Induet te vt cū illo viuas. Induit se carne mortali in virginitate mīts. Induet te vita pbēni i equalitate pñs. b. Vir. dicit p iusto. Forsitan p bono ostidit vtrūq' difficile r rarū: s'z alterū difficultius r rariū.

Pro iusto p bono. Iustus p exercitio q' r bono. Sed est r bono q' nō iustus. l. q' nar' est i simplicitate: innocēs q' nō dum laborauit vt amplificaret se bonis vt sunt paruuli i baptismo mūdatis: licet iust' melior: cā tñ innocētie miserabilior q' iusticie: q' nō est hōmō iusticia sine feruitate. c. Cū adhuc. Ecce dū oderat fm pctā: amabat fm q' opus eius: qd' r fecit ante mūdi cōstitutionē. Dicendū erat q' nō dilexit ne desperem'. Et q'le: ne sup birem' fuit r ali' modus possibil' dō: q' oia pōt: sed nullus n're miserie sanāde puenientior. Quid enī nos tñ erigit: r a desperatione i mortalitat' liberat q' q' tanti nos fecit vt hō p nobis morerē. c. Multo igit. grauius ē p pctō pctm' tollere q' iā iustos: etiā cooperantes saluare. f. In sanguine. q' sic supat iusticia diabol' nō potētia. Iusticia q'z i merituz. f. xpm diabolus occidit: vñ r alios iure pdit. Nō potētia: quia diabolus amator potētie: defertor iusticie ē: in q' hoies magis eū imitant. Placuit igit deoz vt nō potētia s'z iusticia vicēs. hoiem erueret i q' eū imitaret: postea vero i resurrectione secuta ē potētia: q'z reuixit mortuus nunq' postea moritur'.

Inimici. Nō quoq' mō pctō res. b. Recōciliati. q'z pñ' iuste eram' sub pñate diaboli: natura deprauata pctō. i. Propterea. Viri p xpm esse iusticiam r vitā. Et q' possit esse p eū: p similitudinē in mōzi pbare in rēdit. Sicut enī p adā pctm' et mors rē. k. Per vñū. Adā sez nō vñā eū dicit Apłs. Cōsuetudinē tenens dū iucellio: nē posteritatis būane q' peccato r morti ex eo venient succubuit: nō mulieri sed viro attribuit. Nō enī ex muliere posteritas: s'z ex viro notari solet. Vel q'z mulier de viro ē r vtrūq'z vna caro. siue q' ab eua siue ab adā dicit: vtrūq'z ad pñū hoies pñet: r p Apłs pctm' originale pparatōis itelligi voluit cui' pñcept adā nō imitatiois cui' pñcept diaboli. vñd: Inuidia diaboli mors iura. i. oz. ter. l. In oēs. Quia etiā añ legē: cū si ita videret lege nō docēte: iputabat qdē pctm' apud hoies: s'z apud deū apud quē putabat ipune futuz: cū nesciret iudicatur' s'z vbi lex data ē nouerūt deū curare būana r iudicare: añ si iputabat: s'z rēguit mors se cure possidēte hoies diabolo p ipūitate credita vsq' ad moysen. p quē redijt co gnitio vni' dei. Reguit nō mors (Et sic n legē etiā) s'z i silēs pñaricatori ade. qui

neglecto

De pñe. di. a. c. queris in si. ec. e. placuit vt quicumq'.

De pñe. di. a. c. queris in si. ec. e. placuit vt quicumq'.

De pñe. di. a. c. queris in si. ec. e. placuit vt quicumq'.

De pñe. di. a. c. queris in si. ec. e. placuit vt quicumq'.

De pñe. di. a. c. queris in si. ec. e. placuit vt quicumq'.

Secm tps p no. mox. est. l. p tps triū dicit q' fuerūt int' ei' mortem r resurrectionē: tñ p synecdochē. q. d. Mort' xpi nos iustificās ex nris meritis nō pcessit. qd' pbat pñr dicit: b. Vir enī p iusto q's mort'. i. opus hois q' tūcūq' iusti vix meret vt q's p eo velit mori. r multo min' pctōz b pōt mereri. iō pcludit q' pcessit ex charitate dei dicens: c. Cōmēdat aut. i. cōmēda bilem ostidit. d. Charitatē suā de' in nob. p ipm iustificat. e. Qm rē. p nobis mortuus est: ex sua libera charitate. f. Multo igit magis iusti. in san. ipi. i. p passionē ei' meritoze r p grām formalē. g. Salut' erimus ab ira. i. inferni pena. h. Per ipsum. qz mai' est pctōz iustificare q' ipm a pena liberare: r qz nō solū p mortē xpi sum' libera ti a pena s'z etiā psequim' gl'iaz. iō subditur: i. Si enī cū inimici essem'. p pñaricationē ade: k. Recōciliati su. deo. f. pñi p mortē filij ei' mltō mag' recōciliati dō pñi. l. Salui eri. in vi. ipsius. i. in vita xpi gl'iosa. ad ta lē enī vitā resurrexit: r qz vite beate ē in nobis qdā inchoatio p grām xpi mediator. iō subdit: m. Nō solū p salui erim' in futuro. n. Sed r gl'amur i deo. etiā i pñi. o. Per dñm rē. recōciliationē accepim': r p pñs certā spēs bñitudinis eterne r future. pñm Apłs hic facit argumētū a maiori: q' si iustificati sum' p mortē xpi: multo magis sic iustificati salui erim' p pñeationē beatitudinis. Et hoc pñz intentio Apłi q' mai' est impiū iustificare q' iustificatuz glorificare. cui' rō est: qz impi' nō pōt mereri de p digno suā iustificationē: qz nō operat nisi fm virtutem nature q' est improportionata respectu doni grē: sed iustificat' p gratiā mereri pōt de cōdigno vitā beatā. fm illud Apłi. q. ad Ti. morb. iij. In reliq' reposita ē mihi corona iusticie: quā reddet mihi dñs in illa die iust' iudex nō solū mihi sed r bis q' diligūt aduētuz eius rē. Illud aut' meret aliquis de p digno qd' ei fm vitā iusticie est reddendū. Ratio aut' ē hui' est: qz valor opis meritorij nō solū attendit fm q' pcedit ex libero arbitrio: qz sic nō est meritorij vite beate. fm q' dicit Apłs Ro. viij. Nō sunt p digne passioes hui' tps ad futurā gloriā q' reuelabit in nobis: s'z etiā attendit fm q' pcedit a spūctō habitāte in hoie iustificato p grāz: r mouēte ipm ad op' meritorij: qz se bz ad libez arbitriū sic fessor ad equū: r fm hō opus meritorij in q' tuz est a spūctō q' est infiniti valoris meret de cōdigno bonū infinitū: qd' in beatitu dine reddi tur obiectiue. p. Propterea. Nō ostēdit nostre iustificationis modū: r quoniā opposita iuxta se posita magis elucēcit: r medicīna p cōparationē ad morbū est disponēda. ideo donū christi nō iustificās tractat Apłs p cōparationē ad peccatū ade cuius est medicina et opposita. r diuidit in duas partes: quia pmo comparat vtrūq' q' tuz ad differētiā. secūdo q' tuz ad puenitiā. ibi: Sicut tur sicut. p. Prima in duas: qz pmo describit peccatū ade generalitatē. Secūdo donū christi maiozitatē. ibi: Sed nō sicut delictū. p. ma adhuc in duas: quia pmo facit quod dicitur. secūdo remouet obiectionē in contrariū. ibi: Sicut ad legem. Circa primū dicit: q. Sicut p vñū hominē. i. adam intrauit peccatū in hunc mundū: quia peccatū eius imputat' omib' ab eo descendētibz fm vim generatiuam: quia sic sunt membra ei'. propter quod vocat' peccatū originale. r. Et p peccatū mors. in penā hui' peccati: q'uis enī corpus ade fuerit cōpositū ex pñarijs: r sic naturaliter corruptibile: tamē p donū originale iusticie sibi datum a deo in sua conditione poterat non mori: quia si ipm fuisset mortē nō incurrisset. Sed qz ipso peccante subtrahēta est original' iusticia in penā sui peccati: r p pñs incurrat necessitatē mori: cōndi: que licet pñdidero corpe humano in se esset naturalis: tamen cōsiderato statū homis in sua prima p ditione facta est sibi penalis. s. Et ita in omnes homines mors pertransijt: quia qualis factus est per peccatum: tales descendunt ab eo per generationem.

a s a deo infirmi. s p dilectioe impioy vel pvice illoz qui deberēt mori. b s tam magnū fecit. c s r vere magnū. nā raro aliq's p iusto. i. p dilectione iusti r boni nedum p impio. s q. difficile. a b fm tps pro ipys mortu' ē. Vir ei b s raro dico.

pro iusto quis moritur. Haz pro a s vel simplici r innocēti. nā forsitan potest inueniri. b s quasi raro. bōno forsitan quis audeat mori. s. f. xpi p pctōz in quo laudabilior charitas. Commendat autē charitatē suā a s qui indigni sum'. b s ita cōmēdat q' p peccatoribus: r si hoc est: ruc iustos saluabit. qd' est: spes nō cōfundit. c s vel sine fi. b deus in nobis: t quoniaz si cum adhuc peccatores essemus fm tēpus christus pro nobis mortuus est: multo igitur mag' iustificati f nunc in sanguine ipsius: salui eri g mus ab ira p ipsum. Si enim cū s inimici essemus recōciliati sum' h deo p mortē filij eius: multo mag' gis recōciliati salui erim' in uita ipsius. Non solum autē: sed et m nunc in sanguine ipsius: salui erim' o strum iesum christum: per quem a s iam in presenti. b s ad deum. s quia a deo peccante adam discellimus. nunc recōciliationē accepimus. a s per christū iusticia r vita in omnes p cū' grā riam regeneratos. b s per vñū vitā: sicut p vñū mors. c s adam a quo propagari. i. Propterea sicut per vñū hominē k nem in hunc mundū peccatuz in a s in ipm adā. s. i. dissolutio anie r corpiā. l trauit: r per peccatū mors: r ita i r omnes homines mors pertransijt s per eius vitā carnē genitos.

etum est. secūdo remouet obiectionē in contrariū. ibi: Sicut ad legem. Circa primū dicit: q. Sicut p vñū hominē. i. adam intrauit peccatū in hunc mundū: quia peccatū eius imputat' omib' ab eo descendētibz fm vim generatiuam: quia sic sunt membra ei'. propter quod vocat' peccatū originale. r. Et p peccatū mors. in penā hui' peccati: q'uis enī corpus ade fuerit cōpositū ex pñarijs: r sic naturaliter corruptibile: tamē p donū originale iusticie sibi datum a deo in sua conditione poterat non mori: quia si ipm fuisset mortē nō incurrisset. Sed qz ipso peccante subtrahēta est original' iusticia in penā sui peccati: r p pñs incurrat necessitatē mori: cōndi: que licet pñdidero corpe humano in se esset naturalis: tamen cōsiderato statū homis in sua prima p ditione facta est sibi penalis. s. Et ita in omnes homines mors pertransijt: quia qualis factus est per peccatum: tales descendunt ab eo per generationem.

etum est. secūdo remouet obiectionē in contrariū. ibi: Sicut ad legem. Circa primū dicit: q. Sicut p vñū hominē. i. adam intrauit peccatū in hunc mundū: quia peccatū eius imputat' omib' ab eo descendētibz fm vim generatiuam: quia sic sunt membra ei'. propter quod vocat' peccatū originale. r. Et p peccatū mors. in penā hui' peccati: q'uis enī corpus ade fuerit cōpositū ex pñarijs: r sic naturaliter corruptibile: tamē p donū originale iusticie sibi datum a deo in sua conditione poterat non mori: quia si ipm fuisset mortē nō incurrisset. Sed qz ipso peccante subtrahēta est original' iusticia in penā sui peccati: r p pñs incurrat necessitatē mori: cōndi: que licet pñdidero corpe humano in se esset naturalis: tamen cōsiderato statū homis in sua prima p ditione facta est sibi penalis. s. Et ita in omnes homines mors pertransijt: quia qualis factus est per peccatum: tales descendunt ab eo per generationem.

etum est. secūdo remouet obiectionē in contrariū. ibi: Sicut ad legem. Circa primū dicit: q. Sicut p vñū hominē. i. adam intrauit peccatū in hunc mundū: quia peccatū eius imputat' omib' ab eo descendētibz fm vim generatiuam: quia sic sunt membra ei'. propter quod vocat' peccatū originale. r. Et p peccatū mors. in penā hui' peccati: q'uis enī corpus ade fuerit cōpositū ex pñarijs: r sic naturaliter corruptibile: tamē p donū originale iusticie sibi datum a deo in sua conditione poterat non mori: quia si ipm fuisset mortē nō incurrisset. Sed qz ipso peccante subtrahēta est original' iusticia in penā sui peccati: r p pñs incurrat necessitatē mori: cōndi: que licet pñdidero corpe humano in se esset naturalis: tamen cōsiderato statū homis in sua prima p ditione facta est sibi penalis. s. Et ita in omnes homines mors pertransijt: quia qualis factus est per peccatum: tales descendunt ab eo per generationem.

etum est. secūdo remouet obiectionē in contrariū. ibi: Sicut ad legem. Circa primū dicit: q. Sicut p vñū hominē. i. adam intrauit peccatū in hunc mundū: quia peccatū eius imputat' omib' ab eo descendētibz fm vim generatiuam: quia sic sunt membra ei'. propter quod vocat' peccatū originale. r. Et p peccatū mors. in penā hui' peccati: q'uis enī corpus ade fuerit cōpositū ex pñarijs: r sic naturaliter corruptibile: tamē p donū originale iusticie sibi datum a deo in sua conditione poterat non mori: quia si ipm fuisset mortē nō incurrisset. Sed qz ipso peccante subtrahēta est original' iusticia in penā sui peccati: r p pñs incurrat necessitatē mori: cōndi: que licet pñdidero corpe humano in se esset naturalis: tamen cōsiderato statū homis in sua prima p ditione facta est sibi penalis. s. Et ita in omnes homines mors pertransijt: quia qualis factus est per peccatum: tales descendunt ab eo per generationem.

etum est. secūdo remouet obiectionē in contrariū. ibi: Sicut ad legem. Circa primū dicit: q. Sicut p vñū hominē. i. adam intrauit peccatū in hunc mundū: quia peccatū eius imputat' omib' ab eo descendētibz fm vim generatiuam: quia sic sunt membra ei'. propter quod vocat' peccatū originale. r. Et p peccatū mors. in penā hui' peccati: q'uis enī corpus ade fuerit cōpositū ex pñarijs: r sic naturaliter corruptibile: tamē p donū originale iusticie sibi datum a deo in sua conditione poterat non mori: quia si ipm fuisset mortē nō incurrisset. Sed qz ipso peccante subtrahēta est original' iusticia in penā sui peccati: r p pñs incurrat necessitatē mori: cōndi: que licet pñdidero corpe humano in se esset naturalis: tamen cōsiderato statū homis in sua prima p ditione facta est sibi penalis. s. Et ita in omnes homines mors pertransijt: quia qualis factus est per peccatum: tales descendunt ab eo per generationem.

etum est. secūdo remouet obiectionē in contrariū. ibi: Sicut ad legem. Circa primū dicit: q. Sicut p vñū hominē. i. adam intrauit peccatū in hunc mundū: quia peccatū eius imputat' omib' ab eo descendētibz fm vim generatiuam: quia sic sunt membra ei'. propter quod vocat' peccatū originale. r. Et p peccatū mors. in penā hui' peccati: q'uis enī corpus ade fuerit cōpositū ex pñarijs: r sic naturaliter corruptibile: tamē p donū originale iusticie sibi datum a deo in sua conditione poterat non mori: quia si ipm fuisset mortē nō incurrisset. Sed qz ipso peccante subtrahēta est original' iusticia in penā sui peccati: r p pñs incurrat necessitatē mori: cōndi: que licet pñdidero corpe humano in se esset naturalis: tamen cōsiderato statū homis in sua prima p ditione facta est sibi penalis. s. Et ita in omnes homines mors pertransijt: quia qualis factus est per peccatum: tales descendunt ab eo per generationem.

In quo

Neglecto deo creature seruiunt: sicut ille loco dei diabolo p̄sensit. Tales erāt fere oēs vsq; ad legē. Per pauci vt abraā vni deo fuit r̄: r̄ eos nō regnauit mors: q̄ sub spe futuri sunt i aduētū xp̄i illi berādi. Libros q̄ alii h̄nt: dicit Amb. corruptos: q̄ dicit mortē cor porz etiā i cultores vni dei regnasse vsq; ad moysen: s; cur n̄ vsq; ad finē. **In q̄ o. rē. Alq; ad legē ei. i. qz nec lex potuit auferri p̄ctm̄: s; auferri: siue natural siue scripta: s; n̄ iputabat. i. i. qz abaf: reguit tñ vsq; ad moysen. i. lege: qz nec ip̄a potuit regnū mort̄ auferre: q̄ regnat dū nō sinit re atus ad vitā eternā ventre: sed ad gebennā trahit. hoc regnū sola gr̄a xp̄i destruxit etiā in antiqs p̄ter q̄s in oēs regnauit: etiā i eos qui nō sua xp̄ia volūate peccauerunt sicut adam: sed originali tenebant vt pueri. In q̄ oēs. Aug. Et in materia nō solū ei erē, plo: r̄ oēs ille vni hō fuerit. Vel in q̄ peccato. Alia enī sunt p̄ctā xp̄ia. **Alq; ad le. vel moysen. Includit qz et tunc p̄ctm̄ r̄ mors. i. dānatō. Et sic nō est vsq; exclusi, nū sicut in ceteris. Alq; ad legē. Quia iā tunc datū est hōib; remediū quo possent liberari: sub q̄ tñ si essent siles p̄uaricationi ad e: in eos mors regnaret: sed lex data est initio egressionis de egypto docens de vno deo: ne regnaret mors r̄ cepit in iudea p̄t; mū destrui regnū mort̄: nunc vbiq;.****

Sed regnauit. Nō imputabat: sed effectus indicabat: qz mors corporalis regnauit quotidie p̄ aliqs passioēs tandē dissoluēdo vsq; ad moysen cum m̄n̄ videret. Sed regnauit. Scienduz plerosq; codices latinos sic habere: Regnauit mors ab adaz vsq; ad moysen in eos q̄ peccauerunt in similitudinem p̄uaricationis ade: vt in similitudinem p̄uaricationis ade peccasse accipiāt illos q̄ in illo peccauerunt: vt ei similes crearent. s. sicut ex homie homies: ita ex peccatore peccatores: ex mortituro mortituri dānatōz dānādi. **Qui est forma. Adā est forma christi: qz sicut ille est pater omnium fm̄ carnem: sic christus fm̄ fidem: et sicut ex latere illius formata est eua: sic ex illius latere profuxerunt sacramēta p̄ que saluatur ecclia. Ideoq; sicut ille cōdicare potuit filijs suis peccatum r̄ mortē: sic iste suis iusticiā suā et vitam: r̄ etiā iste plus boni suis cōfert: q̄ ille mali. r̄ ideo magis p̄t saluare q̄ ille pdere. hoc est: similes sunt christi r̄ adā: sed nō delictum. i. nō sic est efficax peccatū ade ad dānationē vt gratia christi ad saluationē. **Est est: nō pares sunt cause eorū: nec pares effectus causarum. **Est est ibi: et non sicut per vnum p̄ctm̄. Causa christi est: gr̄a abūdas: ex quo omia bona homini: siue qua nihil habet boni. Causa ade est: peccatū illud cuius rei sunt omēs carnaliter geniti. cetera peccata habent ex se multa: r̄ si ex illo originali sunt ad peccandū magis p̄zoni: r̄ bene hec causa christi omnibus suis prodest: qz si causa ade omnib; suis nocuit: tunc r̄ hec potuit suis. r̄ hoc est: Si enim in vnus delicto multi mortui sunt. Effectus enī cause ade. i. peccati: quod intulit: est nō omis dānatio: sed que p̄ illo vno debetur. sunt enī r̄ ex nostris additis aliē dānatioēs. Effectus donoz christi est remotis omnibus peccatis originalibus r̄ actualib;: omis iustificatio r̄ vita eterna. r̄ bene hoc suis p̄ vnū christuz: qz si illa per vnū adam suis: tunc r̄ hoc potuit. **Adā dicitur futuri forma: qz iam tunc decreuit de mysterio p̄ vnū xpm̄ emendare: qd̄ p̄ vnū adam p̄ctm̄ erat. vñ dicitur in Apocal. Agnus occisus est ab origine mundi. **Sed nō sicut. Forma in hoc qz vnus emēdat: vn̄ peccatū: sed eade: nō talis vel qual xp̄i: qz vnū est delictū ade quo multi. i. similitudo p̄uaricantes mortui sunt sed xp̄i gr̄a in plures: qz r̄ in hos r̄ i nō similitudo p̄uaricantes. **Si enim vnus. Ambro. Mors regnauit nō regnat: qz qui p̄ legem iudicio dei noto: timorē eius habuerunt: sublati sunt de mortis imperio. ante x̄o in similes ade p̄ualuit: r̄ si ibi regnauit mors multo magis gr̄a regnare d̄z que in plures transit: r̄ que vitā pfert. **De post dicit oēs siles peccates accipit. Itē omēs: credentes dicit. Nō enī generalis dānatio vel iustificatio in omnibus. **Unde postea ait: multi. **In gratia. Gratiam dicit perfectionem virtutum que in homine christo.******************

In quo. s. adaz peccante. Omēs pecca. q̄ futuri erant mēbra ipsi. Alq; ad legē. hic remouet quādam obiectionē in p̄trariū: qz posset aliqs dicere ex p̄ctm̄ nō fuit ante legē moysen: eo qz p̄ctm̄ sic diffinit qz est trāsgressio legis diuine: nō potuit autē esse ei? trāsgressio an dationē. **Et. Sed h̄ nō valet: qz a p̄ncipio fuit lex naturalis inserta menti b̄ hūanis: vt oñsum ē. s. ca. ij. p̄ter qd̄ ei? trāsgressio fuit peccatū: tñ p̄ter multiplicationē p̄ctōz lex naturalis fuit obfusca: ta intantū qz trāsgressioez illi? legis nō reputabāt p̄ctā: erāt tñ fm̄ veritate: qz erāt cōtra rōnis dictamen. r̄ h̄ est qd̄ dicit: Alq; ad legem enī p̄ctm̄ erat in mūdo. i. toto tpe an dationē leḡ moysi: ce: nec p̄ lege definit esse. p̄ter qd̄ li vsq; nō facit exclusionē tēp̄ozis futuri: s; soluz excludit carentiā p̄cti ante legē datā: licz si reputaret. iō subdit: **Peccatū autē nō ipu. cū lex nō esset: id est nō reputabāt p̄ter obfuscationē leḡ naturalis. iō vna causa dandi legē mosaicā assignat a sanctis fuisse p̄ter legē naturalis obfuscationē. **Et autē peccatū fuit an dationē leḡ ostendit p̄ ei? pena q̄ est mors: vt dicitur est. **Et regna. mors ab adā vsq; ad moysen: tñ li vsq; nō excludit tps futuri: s; tñ carentiā mort̄ an dationē leḡ: sicut dicitur ē de p̄ctō. **Estā i eos q̄ nō peccauerūt. i. in paruulos q̄ nō peccauerūt p̄ctō actuali q̄ tñ sunt mortui. **In siles. p̄uari. ade. i. qz generati sūt similes ei. s. dicitur originali iusticia cū debito habendi eā. **Est forma futuri. i. figura xp̄i q̄ futuri erat tpe adā: nō autē tpe apli. **Sciendū ē qz adā nō erat figura xp̄i in q̄tūm p̄ctōz: sed in q̄tū p̄ncipiū hōim in esse nature: sicut r̄ xps est p̄ncipiū eoz in esse gratie: r̄ qz format? fuit de terra diuina virtute: sicut r̄ corp? christi virtute sp̄s sancti de x̄gine maria. **Itē qz de latere ei? formata est eua: sicut de latere xp̄i ecclia ex q̄b; regeneramur in esse gr̄e: sicut ex adam r̄ eua generatū est gen? humanū in esse nature. **Sed nō sicut delictū. Itē ostendit maioritātē doni christi: r̄ hoc in duobus. Primo qz peccatum ade fuit peccatū homis puri: sed donum xp̄i est donū homis dei. r̄ hoc ē qd̄ dicit: Sed nō sicut delictū ita r̄ donū: rōne dicit. iō p̄cludit vltimū. **Si enim vnus delicto. s. ade. r̄ accipit hic si p̄ qz. **Portui sunt multi. omis enim postert. **Multo magis gr̄a dei rē. i. p̄ gratiā singularis homis delicti vniti in p̄sona filij. ex qua vnione habet quādam efficaciam meriti infiniti. **In plures abundauit. i. magis excedit in bono q̄ peccatū ade i malo. **Secundo ostenditur maioritas in effectu: qz infectio nature propter peccatū ade ex vno eius peccato p̄cessit: et vnum solum peccatum in posteros transmisit: s; peccatum originale quod si p̄t multiplicari i vna persona: sed donum xp̄i iustificat a multis peccatis: s; a peccato originali r̄ actuali: quod quidem actualē multiplicatur varijs modis in eodem homine. r̄ hoc est quod dicit: **Et non sicut per vnum peccatum. scilicet ade iniusti facti sunt aliq;. **Ita et donum. scilicet christi iusti constituti sunt multi: sed multo plentius. quod p̄batnr cum dicitur: **Itam iudicium quidem. i. sententia. **Ex vno in condemnationem. alioz. i. ex vno peccato ade transit in alios r̄ causans in singul? vnū peccatū.

Ab adā vsq; ad moysen: etiā i eōs q̄ nō peccauerūt i similitudinē p̄uaricationis ade: q̄ est forma futuri. Sed nō sicut delictū: ita r̄ donū. Si enim vnus delictū m̄ri mortui sūt: multo magis gr̄a dei r̄ donū in vnū delictū ita r̄ donū. Nam iudicium ex vno in condemnationē.

Ab adā vsq; ad moysen: etiā i eōs q̄ nō peccauerūt i similitudinē p̄uaricationis ade: q̄ est forma futuri. Sed nō sicut delictū: ita r̄ donū. Si enim vnus delictū m̄ri mortui sūt: multo magis gr̄a dei r̄ donū in vnū delictū ita r̄ donū. Nam iudicium ex vno in condemnationē.

Ab adā vsq; ad moysen: etiā i eōs q̄ nō peccauerūt i similitudinē p̄uaricationis ade: q̄ est forma futuri. Sed nō sicut delictū: ita r̄ donū. Si enim vnus delictū m̄ri mortui sūt: multo magis gr̄a dei r̄ donū in vnū delictū ita r̄ donū. Nam iudicium ex vno in condemnationē.

Ab adā vsq; ad moysen: etiā i eōs q̄ nō peccauerūt i similitudinē p̄uaricationis ade: q̄ est forma futuri. Sed nō sicut delictū: ita r̄ donū. Si enim vnus delictū m̄ri mortui sūt: multo magis gr̄a dei r̄ donū in vnū delictū ita r̄ donū. Nam iudicium ex vno in condemnationē.

Ab adā vsq; ad moysen: etiā i eōs q̄ nō peccauerūt i similitudinē p̄uaricationis ade: q̄ est forma futuri. Sed nō sicut delictū: ita r̄ donū. Si enim vnus delictū m̄ri mortui sūt: multo magis gr̄a dei r̄ donū in vnū delictū ita r̄ donū. Nam iudicium ex vno in condemnationē.

Ab adā vsq; ad moysen: etiā i eōs q̄ nō peccauerūt i similitudinē p̄uaricationis ade: q̄ est forma futuri. Sed nō sicut delictū: ita r̄ donū. Si enim vnus delictū m̄ri mortui sūt: multo magis gr̄a dei r̄ donū in vnū delictū ita r̄ donū. Nam iudicium ex vno in condemnationē.

Ab adā vsq; ad moysen: etiā i eōs q̄ nō peccauerūt i similitudinē p̄uaricationis ade: q̄ est forma futuri. Sed nō sicut delictū: ita r̄ donū. Si enim vnus delictū m̄ri mortui sūt: multo magis gr̄a dei r̄ donū in vnū delictū ita r̄ donū. Nam iudicium ex vno in condemnationē.

Ab adā vsq; ad moysen: etiā i eōs q̄ nō peccauerūt i similitudinē p̄uaricationis ade: q̄ est forma futuri. Sed nō sicut delictū: ita r̄ donū. Si enim vnus delictū m̄ri mortui sūt: multo magis gr̄a dei r̄ donū in vnū delictū ita r̄ donū. Nam iudicium ex vno in condemnationē.

Ab adā vsq; ad moysen: etiā i eōs q̄ nō peccauerūt i similitudinē p̄uaricationis ade: q̄ est forma futuri. Sed nō sicut delictū: ita r̄ donū. Si enim vnus delictū m̄ri mortui sūt: multo magis gr̄a dei r̄ donū in vnū delictū ita r̄ donū. Nam iudicium ex vno in condemnationē.

Ab adā vsq; ad moysen: etiā i eōs q̄ nō peccauerūt i similitudinē p̄uaricationis ade: q̄ est forma futuri. Sed nō sicut delictū: ita r̄ donū. Si enim vnus delictū m̄ri mortui sūt: multo magis gr̄a dei r̄ donū in vnū delictū ita r̄ donū. Nam iudicium ex vno in condemnationē.

Ab adā vsq; ad moysen: etiā i eōs q̄ nō peccauerūt i similitudinē p̄uaricationis ade: q̄ est forma futuri. Sed nō sicut delictū: ita r̄ donū. Si enim vnus delictū m̄ri mortui sūt: multo magis gr̄a dei r̄ donū in vnū delictū ita r̄ donū. Nam iudicium ex vno in condemnationē.

Ab adā vsq; ad moysen: etiā i eōs q̄ nō peccauerūt i similitudinē p̄uaricationis ade: q̄ est forma futuri. Sed nō sicut delictū: ita r̄ donū. Si enim vnus delictū m̄ri mortui sūt: multo magis gr̄a dei r̄ donū in vnū delictū ita r̄ donū. Nam iudicium ex vno in condemnationē.

Ab adā vsq; ad moysen: etiā i eōs q̄ nō peccauerūt i similitudinē p̄uaricationis ade: q̄ est forma futuri. Sed nō sicut delictū: ita r̄ donū. Si enim vnus delictū m̄ri mortui sūt: multo magis gr̄a dei r̄ donū in vnū delictū ita r̄ donū. Nam iudicium ex vno in condemnationē.

Apoc. 1. b

Per vnum

Gratia autem

Aper vnū regnavit. Quia q̄s vires in illo
habuit: in oēs posteriores exercuit: q̄ materia
fuit: sicut et culpa ei? solū fuit q̄ in oēs trāsmissa
est. **M**ulto magis. In vita regnabunt: q̄
eternalis q̄ in eis regnavit mors: q̄ t̄p̄aliter et
cū fine. **P**er vnū
iu. in o. **N**ō q̄ oēs gen-
ti ab adaz: regenerent
p̄ r̄p̄m: s̄ sicut nullius
carnal' generatio ē nisi
p̄ adaz: sic sp̄nal' nullū
nisi p̄ r̄p̄m. **S**i q̄ essent
p̄ter adā generati: et si
q̄ p̄ter r̄p̄m regenerati:
nō diceret oēs r̄ om̄s.
Sicut autē nullus hō p̄-
ter illā generatiōem: sic
nullus iust' p̄ter istaz.
eodē post dicit in iustis.
Sicut enī. **P**er vnū
nat' delictū vnū? et iusti-
ciā vnū? vt sic ille me-
rito peccati p̄didit: ita
iste merito iusticie nos
liberasse videat.
Ita et p̄ v. ho. obe.
Hōis ait nō dei v̄l ver-
bi fidē. **N**e putes anti-
q̄s iustos in solo x̄bo
dei. i. solū? x̄bi fide si-
ne fide incarnatiōis li-
berari. **L**ex autē.
Viderat r̄p̄m dimitte-
re oīa. **I**ta tā origina-
lia q̄ actualia. hic ad-
dit: q̄ r̄a p̄ctō legis li-
berat. i. p̄uatiōem:
vt iudei x̄po magi sint
obnoxii. **L**ex autē sub
intravit. **A**mbro. **D**i-
cit hic Ap̄ls q̄d p̄ue-
nerit data lege: nunq̄d
fecerit lex. data ei erat
in adiutorium nature
vt cūq̄ nature infirmitate
sūt iusticie semia vt sic
ep̄inde mag' p̄ficeret:
sed p̄ls vnūz seq̄ns pl'
peccavit: diabolo iuer-
tete legē bonā in malū
tra q̄d de? oīa dimi-
sit. **L**ex autē subintra-
uit. **H**ar' in p̄ctis dat
lex ad domandā sup-
biā q̄si nō deest: q̄ in-
beat: s̄ deest q̄ iplēat:
q̄ in p̄ctō nat' iplere n̄
pōt. iō natus est x̄ps. i.
grā q̄ sanaret. **E**t
abūdaret de. **E**t. i. q̄ in
sordibus erat p̄uari-
cādo magis sordese-
ret: vt mediocris peda-
gogū h̄ret: p̄fect' signū et dur' sentiret flagel-
lū. **E**t abūdaret de. **P**agnū dei q̄siluz fuit
vt p̄ legē abūdaret delictū vt i austeritate legē
suā intelligētes infirmitatē: infirmi ad medicū
fugerēt: et auxiliū grē q̄rerēt. **U**bi at ab.
Agit h̄ de x̄tute grē et q̄nta efficit. **S**upa-
bū. **Q**uia et grā x̄pi etiā bis p̄ficat: q̄s diabo-
lus vincere nō potuit: et q̄ peccatus ad t̄ps re-
gnavit: gratia in eternū. **S**icut regnavit.
Peccatū in mortē. **N**ō addit p̄ vnū vel p̄ adā:
q̄ nō de illo solū agit q̄d ex adā traxerūt homi-
nes: s̄ de eo q̄d sua voluntate addiderūt. **S**i
cū dicit: Gratia regnet: addit: p̄ iesum christū
et. quia per eum non t̄m̄ originalis sed et vo-
luntariozum sit remissio peccatorum.

a s christi. b s nō ex vno. c s pcedit. d s non
solū ignoscit sed et iustificat. s hic.
Gratia autē ex multo delicti i iusti
a s r hoc pōt qz etiā in vitā eternā ducit. b s qz
c s etiam si ppria non adderetur.
ificationem. Si enim vnūz deli
a s dissolucio aie et corpis. b s etiā an mortē passi
ones iherēs. c s adā. d s qz maior vis ē b q̄ sit i
a s r hoc pōt qz etiā in vitā eternā ducit. b s qz
c s etiam si ppria non adderetur.
cto mors regnavit per vnū: mul
a s r hoc pōt qz etiā in vitā eternā ducit. b s qz
c s etiam si ppria non adderetur.
tomagis abundantiam gratie et
a s r hoc pōt qz etiā in vitā eternā ducit. b s qz
c s etiam si ppria non adderetur.
donationis et iusticie accipiētes
a s r hoc pōt qz etiā in vitā eternā ducit. b s qz
c s etiam si ppria non adderetur.
in vita regnabunt per vnū iesuz
a s r hoc pōt qz etiā in vitā eternā ducit. b s qz
c s etiam si ppria non adderetur.
christū. Igitur sicut p vnū deli
a s r hoc pōt qz etiā in vitā eternā ducit. b s qz
c s etiam si ppria non adderetur.
ctū in omēs hoies in condēnati
a s r hoc pōt qz etiā in vitā eternā ducit. b s qz
c s etiam si ppria non adderetur.
onē: sic et p vnū iusticia in omēs
a s r hoc pōt qz etiā in vitā eternā ducit. b s qz
c s etiam si ppria non adderetur.
hoies in iustificationez vite. Sic
a s r hoc pōt qz etiā in vitā eternā ducit. b s qz
c s etiam si ppria non adderetur.
enī p inobediētiā vnū hois pec
a s r hoc pōt qz etiā in vitā eternā ducit. b s qz
c s etiam si ppria non adderetur.
catores pstituti sūt multi: ita et p
a s r hoc pōt qz etiā in vitā eternā ducit. b s qz
c s etiam si ppria non adderetur.
vnū hois obedientiā insti pstitui
a s r hoc pōt qz etiā in vitā eternā ducit. b s qz
c s etiam si ppria non adderetur.
ent multi. Lex autēz subintravit
a s r hoc pōt qz etiā in vitā eternā ducit. b s qz
c s etiam si ppria non adderetur.
vt abūdaret delictū. Ubi autē abū
a s r hoc pōt qz etiā in vitā eternā ducit. b s qz
c s etiam si ppria non adderetur.
davit delictū: supabūdavit et grā.
a s r hoc pōt qz etiā in vitā eternā ducit. b s qz
c s etiam si ppria non adderetur.
Et sicut regnavit peccatum in
a s r hoc pōt qz etiā in vitā eternā ducit. b s qz
c s etiam si ppria non adderetur.
mortem: ita et grā regnet per
a s r hoc pōt qz etiā in vitā eternā ducit. b s qz
c s etiam si ppria non adderetur.
iusticiam in vitam eternam p ie-
a s r hoc pōt qz etiā in vitā eternā ducit. b s qz
c s etiam si ppria non adderetur.
sum christum dominū nostrū.

Gratia autē iesu christi ex multis delictis in iustificationē: habet effectus
sicut dictū est: et qz grā x̄pi nō solū iustificat a multo delictis: sed etiaz inducit
ad gloriā. iō cōcludit vltra. **S**i enī in vnū delicto. i. adē. **D**ozs
regnauit. i. potestare habuit sup posteros. **M**ulto magis abun. grē dei
et dona. et iu. accipiētes. a iesu christo in baptismo. **E**t in vita. i. beata.
Regnabūt p vnū. i. iesum christū p quē habem?
introitū ad celeste regnū. **D**icit autē hec grā baptis-
malis: abundātia grē: qz tollit penā et culpā. **E**t do-
nationis: qz grat' dat. **E**t iusticie: qz facit dignū vita
eterna. **I**git. **H**ic Ap̄ls puenientiā ostēdit p̄cti
et doni christi. **E**t p̄mo q̄tū ad p̄ctm adē. scdō q̄tū
ad p̄ctm supadditū in lege. ibi: **L**ex autē. **P**rimū autē
ostēdit in duob'. **P**rimū est: qz sicut p̄ delictū adē alij
sunt dēnati: sic p̄ iusticiā x̄pi oēs sunt iustificati. et h̄
est qd d̄r: **I**git. **E**t p̄z ex dicit l̄ra. **N**e valet s̄ dicta
si dicat qz nō sūt oēs iustificati p̄ grām x̄pi: qz h̄ nō p-
uenit ex defectu grē s̄ ex defectu hoim eā depellētū.
Scōm ē: qz sic p̄ inobediētiā adē comedent' lignū ve-
titū: posteri facti sunt iniusti: sic p̄ obediētiā x̄pi in li-
gno cruc' passi oēs sūt iustificati q̄tū ad sufficiētiā.
et h̄ est qd d̄r: **S**icut enī p̄ inobediētiā vnū? et p̄z
ex dicit l̄ra. **L**ex autē. **H**ic ostēdit puenientiā do-
ni dñi x̄pi: et p̄cti t̄p̄e legē supadditū ad dōtione ei le-
gis secuta est multiplicatio p̄uatiōis: vt dictū est
s. nō t̄m̄ ex p̄te legis s̄z hoim malicia q̄ nitit in veritū:
et qz cognitio p̄cti q̄ sit p̄ legē aggruat ip̄m: et sic sub
lege abūdavit delictū: ita ex lege abūdāt grā in q̄tū
x̄ps sub lege nat' est. **F**im qz dicit Ap̄ls ad Gal. iij.
Et vbi venit plenitudo t̄p̄is misit deus filiū suū na-
tūm ex muliere factum sub lege et. etiā attulit nobis
plenitudinē gratie: et hoc est qd dicit: **L**ex autē sub-
intravit. post obfuscationē legis naturalis. **E**t
abundaret delictū. i. vt tenet hic p̄secutiue t̄m̄ p̄ mo-
dum predictū: et nō causaliter. **U**bi autē abūda-
uit delictū. sub lege. **S**upabūdavit et grā. p̄ ch̄s-
tum sub lege factū. **I**deo d̄r Job. iij. **Q**uia salus ex
iudeis est. **E**t sicut regnavit p̄ctm in mortez:
id est potestate habuit deiciēdi ad mortē eternam.
Ita et gratia regnet p̄ iusticiā. potēter nos indu-
cendo invitā eternā. **P**er iesum christum dei et
hoim mediatorē. **A**d maiorē intelligentiā dicitōrū
de originali p̄ctō. hic aliq̄ breuiter sūt notāda. **P**ri-
mū est qd sit originale peccatū: et qz priuatiō cogno-
scitur p̄ habitū. **I**deo p̄mo videndū ē qd sit origina-
lis iusticia cui? priuatiō ē originalis culpa. **E**t autēz
originalis iusticia q̄ daz humane nature rectitudo p̄
quā corpus erat ante subditū: et vires inferiores ra-
tionē q̄din aīa subdita esset suo creatori. **H**ec autē re-
ctitudo nō erat ex p̄ncipijs nature humane: cū corp'
humanū sit naturaliter corruptibile: sed a deo data ē
prima hois cōditione. **F**im qz d̄r Eccl̄s. vij. **H**oc scio qz
a p̄ncipio fecit deus hoim rectū. **E**t qz iusticia est q̄-
dam rectitudo: p̄ter hoc talis rectitudo nature hu-
mane bñ iusticia vocat' et originalis: qz data ē huma-
ne nature ipsa prima origine. et qz p̄ originē in poste-
ros fuisse trāsmissa si ab adā fuisset seruata: ipso vero
peccante iuste fuit ab eo subtrahata: et qz carētia p̄fecti-
onis q̄ d̄z inesse: culpabil' ē in hoie: cuiusmodi fuit di-
cta rectitudo seu original' iusticia. iō ei? carētia cū de-
bito eā h̄ndi d̄z p̄ctm originale: ita qz debituz h̄ndi ē
ibi formale. **S**cōm ē quōd p̄ctm adē poster' iputat':
et satis facillē videt' qz imputat' eis ad penaz. filij enī
freq̄nter et iuste puniunt' p̄ peccatis parentū: sed dif-
ficilius est videre qualiter imputat' eis ad culpam. de cui? rōne est qz sit volū-
taria: aliter nō esset culpa: nō pōt autē dici voluntaria voluntate posterōrū.
Propter quod sciendum qz adam non solum consideratur vt singularis per-
sona: sed etiā vt totius humane nature principium a quo alij descēdūt tanq̄z
a mouente per vim generatiuā et efficiētiē eius membra. et ideo sicut homici-
dium manufactū d̄z voluntariū a voluntate q̄ est in mente: sic suo mō carētia
originalis iusticie in posteris dicit' voluntaria a volūtate adē: et qz accepit eā
nō solum p̄ se sed p̄ tota posteritate. ideo oēs posteri p̄ vim generatiuā ab eo
descēdentes in eo fuerunt obligati ad debitū h̄ndi eam. **C**ū igit' carētia ori-
ginalis iusticie cū debito habēdi eā sit culpabilis: vt dictum est: et iō merito
poster' imputat' ad culpā. **C**ertū ē qualis p̄rabis: qz p̄ctm solū est in aīa
q̄ nō est ex traduce: sed ē a deo p̄ creationē q̄ nō peccat eam in fundendo: nec
etiā parētes generādo: nec p̄nt p̄ x̄ps p̄ctm originale traducere: vt videt' ma-
xime q̄ sunt baptizati: qz nullus dat alteri qd nō habet. p̄ter qd dicitur
qz generatio competit hoib' fm esse quod habēt ab adaz quod ē esse nature

Permanebim?

* corrupte

corrupte: no aut fm ee gre qd hnt p regeneratione baptisma-
le. generans aut in qtu hmoi generat sibi sile. ideo ada gene-
ravit sibi siles in esse nature destitute originali iusticia cu de-
bitu hndi ea: r eade rone oes posterl generat sibi siles cu tali
defectu: qz descedim? ab ada fm carnem no fm aiam q est a
deo imediate. ideo originalis culpa a carne puenit in aia sibi
mista: sicut liquo: bon? inficit ex corruptione vasis in q po-
nit: sic et pctm originale puenit ex carne causaliter: sed tm in
aia est subiective r formalr: sicut infirmitas est in cibo corru-
pto causaliter tm: qz no est infirmitas? susceptu? in corpe ve-
ro cibato formaliter est r subiective. Et dicit p q obiectio
de parentib? baptizatis no valet: qz sicut dicitu est no generat
fm esse gre rvt sunt mbra christi: sed fm esse nature corrupte
in qua sunt mbra ade. Quartu est qlter pctm originale per
gratia baptismi tollit. Circa qd sciendu q no est p hoc intel-
ligendu q rectitudo q fuit in ada p baptismu reddat: qz ba-
ptizati rebellionē corpis ad aiam r sensualitatis ad rationē
seipis experiunt: sed hoc qz p gratia christi tollit debitū ba-
bendi dicitu rectitudinē: r sic carentia dicte rectitudinis non
remanet vt est culpa: qz formaliter facit debitū habendi il-
lam rectitudinē: vt dictum est. S. sed remanet tm vt est pena r
virtut? excedende materia qra passioēs sensualitatis foriter
pugnado r infirmitatis corpis patiente tolerando: in quib?
adiuvat gra xpi in pnti ad augmētū meriti electoz. In resur-
rectione vero finali reparabit natura: qz resurrectio illa erit
ad vitā imortale p xpm: no imortalitate q fuit in statu inno-
centie qua hō poterat no mori: sed imortalitate glie qua non
poterit mori: sed cū christo viuet in eternum.

In ca. v. vbi dz in postill. Dixit enī p iusto quis moritur.
Additio. i. ponit sic in glo. Dixit. l. raro. Dixit all
qs etiā p iusto. l. p dilectioe iusti r boni nedū ipio. Itō raro
dico: forsitan pōt iuvenire qs. l. aliqd q audeat mori p bono.
q. d. hz difficile ē inuēire q h faciat. r sequitur: Comēdat aut suā
charitatē rē. q. d. p iusto vel bono vir mox aliqd: sz xps p
nobis p dōib? mortu? est: vñ in h de? comēdat suaz charita-
tem rē. In eo. ca. vbi dz in postilla: Sicut p vñū hominē

Additio. ii. In lra scz ada trauit pctm i mudū.
sic hz: popterea sic p vñū hoīem in
hūc mudū pctm trauit. vbi aduertēdū q p pterea ptnuat
dēceda his q dicta fuerūt in primo: qd fm glo. sic itelligit:
popterea p xpm iusticia r vita pcedit in oēs: r p ē? gram
in regeneratos: qz p vñū hoīem in hūc mudū pctm trauit rē.
r exponat sic in postilla. Sz circa b aduertēdū est q hoc qd
Apłs pssupōit. l. qz p vñū hoīem. l. p ada trauit pctm r mors
in oēs: negat cōit ab hebreis q auētes noue legi? renuūt acci-
pere dicēs q h no possēt hē ex libris ab eis receptis: sz b ē ma-
nifeste falsuz. p qz ēi Hēn. li. q de? adēnauit ada ppter pctm
trāgressiōis ad mortē. d. ibidē: Puluis es r i puluerē reuer-
teris: qz qdē pena qtu ad mortē corpale māifeste trāssit i p os-
steros: sz q illud pctm trāssit i posteros etiā q ad culpā pōt
hri clare ex dicit? apud eos valde auētēt. hnt enī in hndicti-
one sacri circūcisōis q ē cōis apud eos hec xba merito hui?
scz sacri. De? viu? ps nra r p rctor nī pcepit erul carnē nraz
ab infer? ppter fedus suū qd posuit i carne nra: Ex qb? qdēz
xbs q apud eos tāte auētis sunt sic apud nos ea q abvniuer-
sali ecclia dēterminat: māifeste hz qz p sacm circūcisōis cru-
ebant ab inferno: Et cū illud sacm dabat in. viij. die: vt Re-
uit. xij. puer aut octo diez nullo mō p pctm actuale indige-
bat erui ab inferno cū no dū vsuz liberi arbitri? hret. Restat
qz q debebat erui a pctō ptracto p originē: sz q b? strahat ab
ada hz in mul? loc? in suo thalmud specialr in qdā libro sup
Hēn. q dz Bereshith? Aba i. h. ca. sup illud xbu: Iste sūt ge-
neratiōes celi r tre qn creati sūt. Quidā doctor eoz noie rab-
bi salmai sic dicit: Oēs generatiōes q in sacra scriptura scri-
bunt diminute sūt pter duas q plenarie scribūt. l. Iste sūt ge-
neratiōes celi r tre. Hēn. ij. Iste sūt generatiōes phares: Ruth
vlt. In q no b oñdit q licz in pmozdio create fuerunt res. l.
hoīes fm plenitudine suā atqz pfectionē: tm qz peccauit ada
fm? diminuta sūt r corrupta atqz p cussa. Et vlteri? no erunt
reuertētia ad decētē dispositionē donec veniat fil? phares. l.
xps fil? dauid. de q Ruth vlt. Iste sūt generatiōes phares.
Dec ille Ad intelligēdū tū dicit sua sciēdū est q mltē sūt di-
ctiones in sacra scriptura q in hebraica lra dupl? scribuntur.
Quo mō plene: r ē qn interponunt lre vocales sufficētes ad
syllabicādū dictionē. put sonat. Alio mō diminutiue: r ē qn
no interponunt tales lre vocales: sz syllabicaf dictio p aliqd
regulas r pūcta extra dictionē posita. Et qz Zoldach q in he

breo significat generatiōes scribis plene tmōm in duob? loe
scz Hēn. ij. vbi. s. qd dicitū ē aī pctm: r Ruth vlt. l. de sūt ge-
neratiōes phares qd dz d genealogia dauid a q xps descēdit.
ceterae aut zoldach scribunt diminute: vt cū dz: Mic ē liber ge-
neratiōis adā Hēn. v. r he sūt generatiōes Boe Hēn. vj. r
he sūt generatiōes hīnael. Hēn. xvj. r he sūt generatiōes
Isaac. ibidē. r he sūt generatiōes Jacob. Hēn. xxvij. et sic
de ceteris. Adcirco p dicit? doctor? cludit qd dicitū est. r i soz-
te ds dicat ex tali variatiōe in mō scribēdi no clare seqt? inten-
tū p dicitū. P dicitū q mysteria i veteri lege tradebant sub ve-
lamie figuraz r signoz ex qb? tacite prudētiores aliqd intel-
ligeres xitar: qd in mult? loc? sacre scripture ptingit. Qu et
Apłs dicit. i. in vl. ca. q tpib? eternis. i. antiqs mysteriū. l. xpi
r at tactū. i. tacite no expōit traditū. Qu et etiā p dicit aucto-
ritas r siles ad pfutadū hebreos pctm originale iprudente-
negātes: vt dicitū ē. habet ei p pfessione? doctor? x gen?
buanū erat diminitu? seu corruptu? p pctm ade: donec veniret
fil? phares. l. xps ab eo descēdēs: qd satis psonat sicut apł dī-
cens: Sicut in ada rē. sūt etiā multa dicta seu auētes doctorū
hebreoz de pctō originali: r de ei? effectu veritate nram atre-
stātes q largi? tradunt a mgro Baymūdo in suo puglone. li.
pte dl. ij. in. li. ca. vj. r seqntib? vltz ad finē q cā brcuitat? omitt-
tunt. In eo. ca. vbi dz in postill. Et qz puatio cognoscit p ba-
bitū. iō p mū vidēdū est qd sit original iusticia: cui? puatio est

Additio. iii. Pctm origi (originalis culpa.
nale licet habeat puationē originalis
iusticie: tm no est pura puatio: sz ē qdā habit? corrupt? nā sic
egritudo corporalis hz aliqd de puatiōe in qtu tollit armonia
in q p sstebat rō sanitat. hz etiā aliqd positine. s. ipos hūeros
inordinate dispositos: sic pctm originale hz puationē origi-
nalis iusticie: r cū b inordinate dispositiōē partiu? ante: r sic
no est pura puatio h? qdā habit? corrupt?: vt dicitū est. vñ pec-
catū originale dz a doctorib? fomes pcti r pcti r cupiscētia: qd
sonat aliqd positiuū: vt in. ij. di. xxx. r de b vide ampl? i pma
scde. q. lxxxij. art. j. in cor. q. In eo. ca. vbi dz in postilla. Itō
eius carentia cū debito habēdi ea dz peccatū originale.

Additio. iiiij. Q oēs descēdentes ab adā p vim
generatiuā in eo fuerūt obligati ad
debitū habēdi iusticia originale put dz in postilla: non vides
rōnabilit dictū. tum qz si apparet rō q posterl fuissent obligati
ad debitū hndi iusticia originale nisi ex lege natural? vt ex alt
q pcepto dno: sz no ex lege naturali cū iusticia originali hnt erit
ex pncipijs huane nature: cui? corp? est naturalr corruptibilē:
vt ipē postillator dicit modicū. s. Nec tale debitū est ex aliq p-
cepto dno. Nullū enī pceptū legit fuisse datū ipi ade an pec-
catū nisi tm illud de si comedēdo lignū vetitū. qd qdē pceptū
no obligat adā ad debitū hndi iusticia originale: licz ex trans-
gressiōe p dicit? pcepti ea qn amissit: tm qz tale debitū non
habet rōnē culpe. put postillator intēdit. ex bēn? q bō ē obli-
gar? ad feruādū pcepta dno non peccat? feru? ex qz no ser-
uat illa: vñ manifestū est q no est formale in pctō originali de-
bitū hndi iusticia originale. put postillator. s. dicit: sz ipa in-
ordinata dispositiō partiu? ale q fomes pcti vl languoz nature
vel cupiscētia dz est: ppie formale i pctō originali: sic in egrt-
tudine corporali inordinata dispositiō humor est formal rō egrt-
tudinis: vt dicitū est. In eo. ca. vbi dicit in postilla: Quali-
ter peccatū originale p gram baptismi tollit.

Additio. v. Peccatū originale tollit p baptismū
quo ad reatu in qtu aia recupat gram
qtu ad mentē: r sic excludit ab ea ille habit? corrupt? q est p
prie culpabilis: remanet tm peccatū origiale actu qtu ad ordi-
nationē inferior? partiu? aie: put p̄inet ad rōnē pene tm.

Replica. In ca. v. vbi postill. dicit: Pctm origina-
le esse puationē: qz carētia iusticie cū debi-
to hndi ea. Burg. aut dicit ipm no esse puationē: sed qndā cor-
ruptū habitū q a quibusdā dz fomes r cupiscētia que sonat
positiuū. Contra quē modū dicēdi potest sic argui: p̄mie po-
sitiuum est effectiue a deo. si igitur peccatū originale est tale
positiuum: igit? est effectiue a deo. conclusio est falsa: igit? alt?
qua premissarū. no maior: quia ab oib? p̄cessa: igit? minor. falsitas
p̄clusiōnis pbat: Nā si dz effectiue. pductū aliqd positi-
uum ad pctm originale p̄tens: aut pductū illud pcurrēte cā-
scda aut no. scdm no pōt dicit? qz in causato a solo deo nulla est
obligtas saltē vitiosa. in peccato aut originali est morb? cor-
ruptio r obligtas. igitur a solo deo pductū effectiue no potest.
Rec p̄mū pōt dari: qz in hmoi pductiōe no pcurrit p̄mus pa-
rens: qz eo no existēte nihilomin? pcurrit pctm originale: nec
p̄mū? parens eadē rōne. si aut pcurrere dz p̄bens: tunc potit?
est dicendū

et effectus
az inducit
c Poes
un-gr. ovi
beata.
De habem?
ra bapnū
da. Ex doo
lignū vita
ōndit p̄m
do q̄rum
Dimiti aut
tū ad aliq
iusticiā. r b
et d v̄ dita
q: b no p
pellētū.
lignū ve
i xpi in lv
iusticiā.
r c. r p̄z
iusticiā do
tionē ei lo
dicitū est
in venitū:
r sic sub
ra in qtu
Sal. iij.
hūi nā
litt nobis
autē sub?

est dicendum actuali q̄ originale. Confirmat: qz nihil indiffe-
rens ad statū culpe p̄ gr̄e imo vtriusq̄ statū cōpossibile p̄t esse
p̄ctm originale: sed fomes: q̄litas morbida: corrupe^o habit^o
q̄lter cūqz noiet ex quo surgit rebellio vtrium aic: est vtrius
statū p̄dicto cōpossibilitis. igit talis habit^o a Burgē. p̄ficius
nō est p̄ctm originale. maior nota: qz p̄ctm originale nō stat
cū gr̄a: imo p̄stituit filios ire. mior p̄tz: qz Paulus ap̄ls cri-
stus in gr̄a. j. ca. vij. r ad Gal. v. de hmōi qlitatib^o sibi adbe-
rentib^o r eū collap̄hantib^o facit q̄relas r petit absolutū ei q̄
dr: Sufficit tibi gr̄a mea rē. Et ip̄e Burg. in additiōe vltima
hmōi ca. dicit illā deordinatiōe r fomite p̄tinere ad rōnē pe-
ne nō culpe: qz culpa tollit p̄ gr̄am fomite remanēte. Est igit
p̄ctm originale pura p̄uatio p̄ Ansel. r alios sic descripta. P̄ctm
originale est q̄dā carētia iusticie originalis cū debito habēd^o.
eā: sic q̄ debitū hūdi est formale in descriptiōe illa. Sed hōc
arguit Burg. in seq̄nti corruptio sic: Aut illud debitūz ha-
bendi surgit ex lege naturali aut ex aliq̄ p̄cepto diuīo vbi
dico ex lege naturali. Corra qd obicit Burg. d. qz iusticia ori-
ginalis nō erat ex p̄ncipijs hūana nature cui^o corp^o est natu-
ralit^o corruptibile: igit debitū hūdi eā nō est ex lege naturali.
p̄tz aut p̄tz etiā docto q̄ illa p̄ntia nō valet. surgit enī illud
debitū hūdi ex recta rōne vnde ortūz habet lex nature. recta
enī rō erigit vt vnūquodqz tendat ad sui necessarij boni p̄fer-
nationem

nationem. hoc enī nō solū tanq̄ quoddā dīnū inditūz ē rōna-
bilib^o: sed etiā ex cūctis vīuētib^o q̄b^o tāq̄ naturalissimū inditū
est generare sibi sile p̄ sue nature p̄suatiōe: vt dicit Aristo-
t. ij. de aīa. multo amplī^o B inditū est rōnalit^o creature vt in bonū
sū rēdat: r ad bonū sibi necessarij p̄suatiōe aspiret. Cū autē
bonū r finis rōnalis creature sit felicitas fm p̄hos r theolo-
gos. hōc enī fm be. Aug^o. fact^o est ad dei imaginē vt deū intel-
ligat: intelligēdo diligat: diligēdo fruā: fruendo possideat: r
hic est finis r beatitudo creature rōnalis ad quā p̄ naturā at-
tingere nō p̄t. In nature aut illi^o institutiōe nō decuit deū il-
la frustrare suo sine. habitū igit iusticie originalis sup additū
nat^o: vt qd natura ex se nō posset suffragio supnatural^o addita-
menti valeret. Hoc aut donū fuit datum nature p̄ tota natura
p̄suada. Qz igit nature p̄ modū depositi p̄ deū fide cōmissum
fuerat natura debebat. Quis igit adā p̄ actualē p̄ctm illā ius-
ticiā p̄diderat: B natura a debito hūdi nō excusat: qz nō fuit
fide cōmissuz ip̄i ade p̄ adā solū: s̄ p̄ tota natura. Et tall igit
tur p̄ncipio leg^o nature surgit debitū hūdi iusticiā originalis:
nō hūis igit culpabilis est nō culpa actuali q̄ suppositi est: s̄ cul-
pa originali q̄ est nature. Et bec^o snia beati Aug^o. p̄mo retrā-
cta. ca. ix. An p̄tz arg. Burg. nihil valet e. De hac materia scri-
psi late. ij. sniaz a di. xxx. vlt^o ad di. xxxij. r. ij. sniaz di. iij. p̄e-
ter h̄ vide Scotū di. xxx. scđi libri i solutiōe. q̄ p̄me pulchre.

Prolo. ordi

Ad ḡ dice // Ca. VI
n^o. Permanebimus.
Hoc p̄ter accipiūt ex
illo: Abi abundauit d. s. r. g. b
dicere est esse ingratos gr̄e. Et
qz gr̄a viget: vbi delictū abun-
dauit nō est p̄manēdū in pec-
cato: vt quidā estimāt p̄ ma-
iori gr̄a. hōc enī peccatis me-
rito sed subuenientis au p̄llo
sup abundauit gr̄a vbi abun-
dauit delictū. hōc ergo p̄ma-
nendū in pctō: sed pot^o debe-
mus r possumus esse peccato
q̄si mortui r sepulti per ipsam
gratiā r resurgere in iusticiā:
r post in vitam eternam.
b Mortui pecca. i. liberati a
peccato p̄ baptismuz: vt iā nō
dicitur i nobis p̄ gratiā: Mo-
ri enī pctō est liberati a pecca-
to.
c Quō adhuc rē. Cū
enī p̄fiterit gr̄a vt mozele-
mur pctō: quia aliud facimus
si viuimus in eo: nisi vt gr̄e si-
mus ingrati.
d An igno-
ratis. mortui pctō qd fit in ba-
ptismo n̄ debem^o ei itēz vīue-
re vt iterū mori sit ei necesse:
qz in morte xpi. i. in similitudine
mortis xpi: vt sicut semel mor-
tuus ē carne r semp viuūt: ita
nos semel mortui malo p̄ ba-
ptismum semp viuam^o bono:
vel in morte dicit: qz mors est
causa hui^o purificatiōis.
e Consepulti. Quicqd ge-
stum est in cruce xpi: in sepul-
tura: in resurrectione: in ascensione: in sedere ad dexte-
ram: ita gestū est: vt his rebus mystice non tm̄ dicit^o s̄
etiā gestis r figuret^o vita christiana. Attende singula
christi q̄ vixerat vetus hō fm penā famem. s. r sitim: r
hūisimodi: nō fm culpam: hoc modo vetustatem fini-
uit r deposuit vt dolores crucis sustinens: sic haberet
membra distenta r fixa ne priores actus mouerentur:
a quibus etiam sepultus quieuit humanis subtrac^o
aspectibus erigens a nobis: vt vetustatē peccatoruz
cum dolore gemitū penitētie deponamus. membra p̄
continentiā r iusticiā cōfixa sint ne ad priora mala re-
deamus a q̄bus ita p̄fecte quiescamus: vt nec eozū vī-
sio nec memoria habeat^o: r nō soluz hoc a nobis erigit
in sacro passionis: sed etiā si volum^o imitari efficit.
f Surrexit. Mors r resurrectio xpi etiā sacra sunt.
g Actus hō

Ad ḡ dicem^o // Ca. VI
q Permanebim^o i pctō: vt
a s̄ vere enim nō est p̄manēdū. s. i.
hoc iā habem^o. s̄ vel si. b s̄ quia.
c s̄ vtiā pctm nō dicitur nobis p̄ gratiam dei.
b gr̄a abund^o. Absit. Qui enī mōz
a s̄ qua ratione. b s̄ post tantū beneficiū.
c tui sum^o peccato: quomō adhuc
a s̄ reddem^o vires hosti. b s̄ an mortui. s̄ sepe ar-
guit illos de ignorantia. q. nō debent ignorare.
d viuimus in illo: An ignoratis
a s̄ cuiuscūqz cōditiōis. b s̄ purificati a vitijs.
fratres quia quicūqz baptizati
a s̄ in institutiōe eius q̄ est in noie trinitatis: vt
operatiōe christi qui baptizati vere.
sumus in christo iesu: in morte
a s̄ he i baptismo sum^o siles mori xpi: qz s̄ fide
e ipsius baptizati sumus: Conse-
a s̄ ad similitudinē eius. b s̄ duci.
pulti enim sumus cū illo per ba-
a s̄ pctōrum absolutiōnem. b s̄ ad hoc sumus cō-
mortui r consepulti.
ptismum in mōztem: ut quomō
a s̄ longe remoruz. b s̄ verbum vel gratiā dei.
f christus surrexit a mōztuis p̄ glo-
a s̄ tā firmiter a vitijs resurgētes ad bona opa.
b s̄ possit. c s̄ p̄ iusticiā fidei r spem glorie.
riam patris: ita et nos in noui-
a s̄ de bono ad mel^o. b s̄ q. ambulem^o in nouita-
tate vite ambulemus. Si enim
a s̄ a vicijs rīcu remori firmiter herem^o deo ip̄o faci-
enre: r similes sumus morti christi.
cōplantati facti sumus similitudini

Nico. de lyra

Ad ergo. Hic circa p̄dicta // Ca. VI
q Ap̄ls remouet erroneū dictū. Et primo
remouet errozē. scđo dictū suū p̄firmat
p̄ rationē. ibi: Qui enī mortui. Circa primū
sciendū q̄ ex hoc qd dixerat ca. p̄cedenti. Abi
abundauit delictū sup abundauit r gr̄a. impo-
nebāt et pseudo apostoli q̄ dicebat p̄manēdū
esse in peccatis. sicut dicit^o est. s. iij. ca. Hūc au-
tem errozē remouet dicens: Qui ergo dice-
mus: manebim^o in peccato vt gratia abundet^o
sicut pseudo ap̄li asserūt nos dicere. b Abi-
sit. quia peccatum ad gratiāz per se non dispo-
nit sed magis auerit. Qz autē abundantiā gra-
tie sequitur post peccatū aliquādo hoc proue-
nit ex bonitate dei qui elicit bona ex malis: nō
tamē semp elicit hoc ad bonū peccantis: sicut
patet in dānatione malozū ex qua deus elicit
augmenta glorie electoz. c Qui enim. Hic
p̄bat dictum suū p̄ rationē. ostendens primo
q̄ in peccato nō sit p̄manēdū. scđo q̄ virtuose
sit operandum: r he sunt due partes iusticie. s.
declinare a malo r facere bonuz. scđa pars est
ibi: Liberati aut. Prima in duas. Primo enī
p̄bat peccatū esse dimittendū. scđo docet
dimittendi modū. ibi: Non ergo regnet. Cir-
ca primū ponit duas rationes cōnexas. id eas
simul ponit r declarat. Ad cui^o euidentia sci-
endū q̄ vita frequēter accipitur p̄ opatiōe vī-
te: sicut intelligere r scire dicunt^o vite: r ex hoc
consequēter vita alienius dicit^o operatio in q̄
principaliter occupat^o: sicut potare dicit^o vita
ebriosis: r peccare vita pctōis: r agere iuste vi-
ta virtuosū homis. Item generatio vni^o cōtra-
riū est corruptio alterius: r eōuerso. Et ex his
format duas rōnes ad dimittendū pctm tota-
liter nos mouētes. Prima est qz p̄ baptismuz
mortui sum^o pctō: r sic deuita peccati nihil am-
pli^o debet in nobis apparere. r h̄ est qd dicit^o:
Qui enī mor. su. peccato quō adhuc vi. in illo: opa pcti exercēdo. q.
d. nō decet. q̄r ondit nos mortuos esse pctō. d. An ignoratis.
q. d. nō debet ignorare. e Quia q̄cūqz baptizati sum^o in christo
iesu. i. in fide xpi. f In morte ipsi^o baptizati sum^o. i. p̄ virtutē mor-
tis ei^o a qua baptism^o habet efficacīā. g Consepulti enī sum^o rē. i.
assimilati christo sepulto: qz sicut xps sepul^o fuit in terra: sic baptiza-
tus mergit^o in aqua. h In morte. i. in similitudinē mort^o respectu vite
peccatricis. scđa rō est: qz mort pctō est noue vite inchoatio in q̄ assi-
milamur xpo resurgēti. r ideo sic xps resurrexit ad vitā immortalē:
ita hic vita gratie non debz amplius in nobis interrumpi per culpā.
r hoc est quod dicitur: i Et quō christus sur. a mor. p̄ glo. patris:
id est p̄ potentiam gloriozam. k Ita r nos in no. vi. ambulemus.
sine interrūptione mortis culpe. l Si enim cōplantati sum^o rē.
q. d. per mortem christi sumus euulsi de peccato tanq̄ de terra malas:
r plantati in terra gratie bone cum christo.

De conse. di. 4. c. p. 10. p̄one. i. pii.

Sal. 3.

Ep̄. 4. b. Col. 3. b.

* Sciētes

Betus homo .i. veteres actus sunt crucifixi .i. mortui. Quia vetus homo noster. Vetustas nostra et male dicitio in duobus consistit .s. in culpa et pena. Christus autem sua simpli vetustate nostram duplam consumpsit. In sepulchro enim vno die et duabus noctibus quiescit: per vnum diem simpli eius vetustas signatur: per duas vero noctes gemina nostra. **C**ulpa nam ipsa delevit presentem: peccata et futuram: peccata remittendo: presentem ab ea retrahendo: futuram vitaremus quam confitendo. Penam quoque sicut consumpsit. Hebennale prorsus delendo: ut eam vere penitentem non sentiant. Tempora lem vero non penitus quidem tulit: manet enim fames sitis mors et huiusmodi sed regnum et dominium eius deiecit: et in novissimo penitus exterminabit. **D**estruiatur corpe carne .s. spiritui subdita. **E**ssentia enim peccato. **A**ug. Sacramentis baptismatis apostolus commendat: ut quod ille semel moriendo sicut in peccato mortuus predicator: ita quicumque fuerit in illo baptizatus eadem rei cuius illa fuit similitudo moriatur .i. peccato et vivat a lavacro renascendo sicut ille a sepulchro resurgendo. **I**ta et vos. Quicquid supra dixit est hominis per gratiam christi huiusmodi attribuit. **N**on ergo. Quia supra dixit nos mortuos esse peccatis: et non debere vivere in eo. cum nemo sine peccato deo terminat a quibus maxime cauendum quasi concludat quod. **S**ed quare: permanebimus in peccato. **O**bediat cōcupiscētī. **C**ōcupiscētia aliqñ nomen est fornicis .s. vitij inani. aliquid autem interioris: quod est etiam in primo motu quod de propalatio: et in secundo quod de delectatio: et in tertio quod de consensus: huius non prohibet concupiscētiam quod est in primo motu: quia non est in potestate nostra quamdo surgat: sed dei gratia comperere possumus ne usque ad delectationem et consensum perueniat quod prohibet. **Q**uid ergo? Quasi: quod lex a deo: peccat qui eam dimittit per gratiam. **Q**uid ergo? peccabimus? quod non sibi lege quod eret: sibi gratia quod bene permittit quod peccabimus? **H** quidam qui legem quasi coherentem vel coercētē predicant: et tenendam. **H** An nescitis. **R**e deum profitentis verbum: factis simus diaboli: premonet nos esse servos eius: cuius voluntatem facimus.

a mortui. **b** s. v. ambulemus in no. v. s. christi. **mortui eius: simul et resurrectionis** **a** s. facit coplantari similitudini. **b** s. ostendit quid liceat. **s** ambulemus in no. vite. nos dico. **c** s. i. fomes et consuetudo peccati. **a** **erimus. I** hoc scientes quia vel **a** s. qui ex nobis non ex deo. **b** s. cum christo. **c** s. crucifixione christi: ita debilitatus est. **homo noster simul crucifixus est** **a** s. dñante rōne. **b** s. i. omnia crimina quasi corpus et congeries. **b** **ut destruiatur corpus peccati: ut** **a** s. non dico ut non sit: sed non cogamur seruire: quia iustificati sumus. **ultra non serviamus peccato.** **a** s. vere non cogemur quod iustificati quod. **b** s. peccato. **Qui enim mortuus est iustificatus** **a** s. iustus est et liber a peccato. **tus est a peccato. Si autem mortuus** **a** s. si ita mortui sumus peccato sicut christus semel mortuus est: penes vel si comortui sumus christo. i. si les mortui est: sic supra dicitur et per peccata: hoc habebimus: quod vivemus in eterna vita. **s** tali vita quod ipse tui sumus cum christo: credimus quod sicut vivimus non alibi sed ibidem cum eo. **uem cum illis scientes quod christus resurrexerit** **a** s. vel a. **b** s. loge remor. **c** s. i. post hac. **d** s. i. soluitur divisione anime et corporis. **geni ex mortuis iam non morietur.** **s** aliqua passione. **c** **mors illi ultra non dñabitur.** **a** s. vere christus iam non morietur: quod semel mortuus: semel quod peccato tollendo: quod vna morte fecit quod ad hoc sufficit. **s** vel p. i. peccati similitudini. i. carni in qua non peccat sed similitudo peccati. **s** p. nro tollendo. **enim mortuus est peccato: mortuus est semel.** **a** s. mors non dñabitur christo sed potius. **si autem vivit** **a** s. ad similitudinem dei patris. **s** sic vita patris: ita et vita christi nulla iniquitate recipit. **b** s. sic christus semel mortuus: ita peccati in vobis: ut non oporteat iterari. **b** **viuit deo. Ita et vos existimate** **a** s. virtutibus. **b** s. i. honore dei. **c** s. et hoc opere christi alibi nulla spes. **a** s. quod ita mortui estis peccato **e** **iesu domino nostro. Non ergo** **a** s. si sit. **b** s. fomes peccati. **c** s. ens. **s** i. a vti iure **v** s. p. peccati quod fiet in mortale i futuro: si n. regnerit peccati: ut quod p. h. q. peccati regnauerit mortuus est et ceterum regnet peccatum in vestro mortali **a** s. peccato et opado. **b** s. si cupit ex iustitiam **f** **li corpore: ut obediat concupiscentiis eius. Sed neque exhibeat** **a** s. s. nec concupiscat quod exhibere et habilia facit **scientijs eius. Sed neque exhibeat** **a** s. q. b. i. pleatur. **corpora vestra arma iniquitatis** **a** s. concupiscētie. **b** s. habiles facite. **c** s. q. d. peccati **peccato: s. exhibete vos deo** **a** s. s. q. d. peccati debet mortui erant. **a** s. vitij et peccati. **b** s. virtutibus. **c** s. et si implere ope non potestis: vel velleis: quo habiles critis: et perparati **tanquam ex mortuis viventes et membra vestra arma iusticie deo. peccati** **a** s. exhibete quod leviter potestis. **s** v. oli. solebat **eni vobis non dñabit. Non eni sub lege estis: s. sub gratia. Quid ergo?** **a** s. q. d. non iuabar. **s** q. refrigerat et iuuar. **peccabimus? quoniam non sumus sub lege** **a** s. hac fiducia. **s** ceterent. **peccabimus? quoniam non sumus sub lege** **a** s. bñ. pmittere. **a** s. non debet peccare: s. bñ. opari: quoniam etc. **b** **ges: s. sub gratia: absit: An nescitis**

a **Scientes quod veteres homo noster. i. conversus peccator.** **b** **Simul crucifixus est. ut ultra non vivat nisi** **c** **ut destruat corpus peccati. i. cogeries peccatorum.** **sic dicitur. vi. dicitur: Si oculus tuus fuerit nequus** **tū corpus tuū tenebrosū erit. i. tota cogeries ope** **rū tuorū: ut ibidem dicitur glo. s. v. nō ser** **uiamus peccato. nos ei subiiciendo. Ne qui enim** **mortuus est. i. cōfiguratur mortui christi per baptismū.** **f** **iustificatus est a peccato. quod baptismus delet pe** **nā et culpā. s. Si autem mortuus sumus cum christo. i. et** **mortui cōfigurati. s. Credimus. quod sicut etiam vi** **uimus cu illo. vita grē. quod corruptio vite veteris** **est inchoatio noue. s. Scientes quod christus resurrexerit** **a** **mors iam non moritur. quod surrexit ad vitam immortalē.** **h** **Quis illi vult. sic dñabit peccata mors** **gehēne: licet non moriantur corpe. s. Quis enim** **mortuus est. i. christus. i. peccato. i. peccato tollendo.** **n** **Mortuus est semel. vnicuique enim mors christi suffi** **cit ad tollendū oīa peccata peccata peccata et futura.** **o** **Quis autem vivit. i. christus. s. Vivit deo. i. vita** **diuina. in quantum enim deus: vita diuina est sibi** **naturalis: et in christo homo est sibi cōcicata. igitur ex p** **dictis concludit: s. Ita et vos existimate vos** **mortuos quidem esse peccato. per totale dimissionē cul** **pe. s. Quiescit autem deo. i. vita grē. s. In** **christo. i. deo. no. i. p. iesum christum tanquam per mediato** **rem. s. Postquam induxit nos ad dimittendū peccati: h** **unc docet dimittendi modum: et** **dimidit in duas. quod primo describit huius dimis** **sionis. secundo ostendit nobis possibilis. ibi: peccati** **enim. modus autem vitadi peccati: est per repressionē fo** **mitis. i. dicitur: Non regnet peccati in vobis. ita** **quod ad eipulsū statim moueamus ad opus peccati. i.** **ut obediat cōcupiscētī. i. dicitur: et ordo pueris: quod** **appetit sensitiuū de obedire rōni: s. neque exhibeat** **me. v. e. r. e. i. n. o. aptet ea ad malū sic enim p** **frequentē actū carperādi quod dā fit impressio arti ma** **nu artificiali aptas ea ad recte et facili peccati dūz** **sic ex frequentatiōe opis mali fit quod dā impressio i me** **bris corporis aptas ea ad male opandū: et dicitur:** **iniquitatis. pp. quod dā peccati quod sicut deus. s. Dec** **cato. quod ad ea quod sicut i. p. rīm vel tu scipm.** **s** **exhibete vos deo. i. aptate vos ad fuitēdū** **ei. s. Et membra vestra. i. i. i. instrumēta ad iu** **sticie opa. p. frequentationē. n. bōi opis fit impressio** **in membris corporis: per quā reddūt. p. mper mobilia** **ad opus bonū. s. peccati enim. h. sicut ostenditur** **dicitur modus nobis possibilis. et dimidit in du** **as. pmo ostenditur ppositū. secundo soluit argumen** **tum ad oppositū. ibi: Quid ergo? Circa pmo scien** **dum quod repressio fomitis est nobis possibilis: quod** **per gratiam christi possumus vitare omne peccati mortu** **le: carentibus autem hac gratia non sic est possibile: quod** **licet non sit necessariū eos peccare cōtinue: tñ non** **pōt diu vitare peccati mortale: cuius rō est: quod sic** **existentes in gratia non pōt oīno vitare peccati venia** **le: eo quod sensualitas in eis non est totaliter subdi** **ta rōni: sic i carētibz gratia rō n. ē libiecta deo et iō nō** **pōt diu stare qñ icidat i peccati mortale maxie in** **repetitis in quibus agit hō sicut habitū et sine peccato** **diminuit quod huius ea vitare pōt oē peccati mortale** **et h. e. q. d. peccati enim. i. fomes inclinās ad peccati.** **c** **Nobis non dñabit: sic dñat carentibus gratia** **rōne dicta. iō subdit: s. Non enim sub lege estis.** **s. i. mo saica quod gratia n. dñebat. Ne s. s. b. gra. s.** **christi cur? sacra gratia dñerūt. s. Quid ergo? pec** **cabimus? h. remouet quod dā obiectio quod posset fieri s** **illud dictū apli: Non sumus sub lege sed s. b. gra: peccati** **enim ē trāsgressio legi diuine. si igitur absoluti sumus** **a lege: p. nōs ab eā trāsgressiōe ut videt: et sic ha** **bemus libatē agēdi s. legē: et h. e. q. d. s. Quid ergo?** **peccabimus? agēdo libe s. legē. s. Quid ergo? nō** **et rñ dicitur: s. Absit. quod d. n. valet obiectio** **quod tpe noue legi manēt precepta moralia eo quod sicut** **de dictamē rōnis recte pp. quod non sumus absolu** **ti ab eorū obligatiōe iō s. d. i. s. An nescitis**

B De confe. dil. 2. ca. 10. mel. 1. c. 10. raf. c. 10. sic tangit in p. m. 27. q. 1. c. n. p. 10. 2. s. fina. f. 33. dil. c. v. l. q. De cō. se. dil. 1. ca. sufficit. ibi: christus se mel passus et dil. 2. c. 10. mel. 1.

B De confe. dil. 4. c. v. ostendit.

B 50. dil. c. pōderet in. De cō. dil. 4. c. nō ex q. quibz

S Formam

18 a Formā doctrine. Ista do-
ctrina est forma q̄ imaginem
dei deformata restituit.

b Humanū. Hactenus ostē-
dit apls nō esse peccandum
hic dicit qd̄ deinceps sit agē-
dū: vt. s. seruiat iusticie de q̄
null⁹ est qui possit se excusa-
re: qz nullus est q̄ non possit
bū opari: saltē volūtate qd̄
itē est p̄ grām. **c** Sic em̄
Aug⁹ Si nō plus: vel frum-
tanc: ne fides quasi aspa r̄ i-
portabilis fugeret. **d** Sicut
tunc nullus timor coegit: sed
libido voluptasq̄ pcti duxit
sic nō delectatio iusticie adul-
ter: r̄ si nōdum pfecte. Unde
dicit: **e** Humanū. Ita nūc: quia
plus etiā deberet amari iu-
sticia q̄ tunc fuit iniquitas vt
p̄ iusticia tollerit hō dolores
r̄ contemnat oīa etiā mortē.

d **Liberi r̄c. Libertas** fuit
est: qm̄ eum peccare delectat
qd̄ est libero arbitrio: libalitē
seruit qui voluntate dñi libē-
ter facit: sic r̄ iusticie libere ser-
uit: q̄ amat: qui letatur.

e **Quē q̄ fructū. hęc reme-
moratio** facit p̄iora abhore-
re r̄ magis obnoxtos gr̄e.

f **Erubescitis? Aug⁹. Est. n.**
quedā tpallis cōsulio. s. p̄tur-
batio animi respiciētis pctā
sua: r̄ respectioe horrentis
r̄ horrore erubescētis: r̄ eru-
descendo corrigētis.

g **Hūc xō liberati. Aug⁹.**
Liberos dixit iusticie: nō li-
beratos: nunc a pctō nō libe-
ros: ne sibi b̄ tribuāt: sed dīc-
t prouide libatos: ad sententi-
am dñi. Si filius vos libera-
uerit vere liberi eritis.

h **Finis illoz mors.** qz mors
est digna retributio p̄ pecca-
to: sed vita eterna q̄ ē finis iu-
stoz: sola gr̄a dat: p̄ christuz
qz r̄ merita ex gr̄a r̄ reddet
gratia p̄ gr̄a. **i** **Stipendia**
da. i. militie diabolice debi-
tū qd̄ redditur nō donatur.

k **Stipendū.** At stipē: p̄dē-
da. i. subā pōderāda. antiq̄⁹
est pot⁹ pōderabat pecunia
q̄ nūcerabat: q̄ p̄ patria mili-
tātib⁹ ex publico erario da-
batur. Et dicit: **l** **Stipen. pec.**
mors vt mortē pctō nō imeri-
to illatā: sed debita demon-
straret. postet etiā dicit: **m**
stipendū vite vita eterna. **n**
maluit dicere gratia dei vita
eterna: vt intelligerem⁹ deū
ad eternā vitā. p̄ sua misera-
tione nos pducere nō meritis
vñ vita eterna q̄ in fine a dō
meritis p̄cedentib⁹ redditur
q̄ nō a nobis sunt s̄z in nobis
facta sunt p̄ grām recte r̄ ip̄a
gr̄a nūcupat: qz gratias dat.
o **Itē** idgo gratis: qz nō meri-
tis datur: sed quia data sunt
r̄ ip̄a merita quibus datur.
p **Confitendum est q̄ iso grāz
vitā eternam vocari: qz bis
meritis redditur: que gratia**

7 47. dif. c.
omes. 33. q.
1. c. c. q. d. u.

a **s affectat.** s vt p̄nos. b s cōsentiēdo r̄ opādo
qm̄ cui exhibet^r vos suos ad obe
a s ad ei⁹ volūtate cogemini qdā necessitate quā
iparrit cōsuerudo ad ei⁹ volūtate. b postq̄ obe-
distis: r̄ si nō an̄ cū primū exhiberetis vos.

diēdū sūi estis ei⁹ cui obedistis: si
a s ducēris. b s pctm̄ mat⁹: vel eternā penam.
c s iusticie ducēt ad maiorē iusticia: vt etiā vitā
ue peccati ad mortē: siue obediri
a s eius estis cui vos datis: ego ar̄ ago gratias:
onis ad iusticiam. Gratias autē
d de eo q̄ cū primū rales: mō n̄ estis. a s aliquan-
do et mō non. b s p̄ hoc fuit facti iusticie. i. x̄p̄i.
deo q̄ fūistis serui peccati: obe
a s nunc. b s non spectetenus. s animi iudicia:
quia per naturam: non per legem: voluntate: non
timore.

a **distis autē ex corde in eam for**
a s euangelij. b s formam. s vel qua. c s non
per vos sed gratia dei.

mam doctrine in quam traditi
a s et per hoc. s per aliū. s fomitecne regner.
estis. Liberi autē a peccato:
a s cōsentiēdo r̄ opādo. b s r̄ iō leue qd̄am.
s qz plus debetis iusticie q̄ peccato.

b **serui facti estis iusticie. r̄ huma**
a s maiora deberem dicere: si possētis ferre s̄z par-
co infirmitati.

num dico: propter infirmitatem
a s que est ex carne. b s quia hoc humanum.
c s preparauistis voluntate ducē.

c **carnis vestre. Sicut enim exhi**
a s q̄ vñ iuris essēt si velleēt. b s operando.
buistis mēbra vestra seruire im
a s carnīs q̄ corpus inq̄nat. s vt luxurie. b s et
si corp⁹ nō inq̄nat: aniam tū corrupit. c s dico du-
centi ad cōsumationem mali.

mundicie r̄ iniquitati ad iniqui
a s similiter. b s cum sitis liberati a peccato.
c s preparate.

tatez: itā nūc exhibete membra
a s que vestri iuris. b s operando. c s ducen-
ti. d s ad cōsumationem boni.

vestra seruire iusticie i sanctifica
a s iō est seruicēdū iusticie. s cū pctm̄ dāret^r vob
tionem. Cū enī serui esset^r pec
a s carulstis dño iusticie.

c **cati: liberi fuistis iusticie. r̄ quem**
a s r̄ fuit fructus vñ erubescatis et finis mors.
s maiore turpidudinē in hac vita. s malum.
s turpidudinibus peccatorum.

ergo fructum habuistis tūc in il
a s in quoz memoria. b s cū sane mentis estis.

lis: in quibus nūc erubescitis:
a s de fructu quero: nam de sine parez. s extrus
vite r̄ a dñi. b s vnde: Computruerunt iumen-
ta in stercore suo. s eterna. s ita tunc.

h **Itā finis illozū mōz est. Hūc**
a s cum conuerū estis. b s cuius tunc serui.
c s tunc liberi iusticie.

s **vero liberati a peccato: serui autē**
a s quasi per aliū. b s in presenti.
c s vobis congruum.

facti deo: habetis fructum vestr
a s ducti. a s in virtutum cōsumationem.
s habetis.

in sanctificationem: finem vero
a s que est sine fine. s quasi emeritorum sunt.

vitam eternam. Stipēdia enim
a s eterna. b s datur.

peccati mors: Gratia autē dei
a s que est finis iustozū sola. b s .i. per.
vitā eterna: in christo iesu domi
mino nostro.

quasi diceret scire debetis. **a** **Qui cui exhi-**
vos ser. ad obediendū. ad eius nutū. **b** **Ser-**
ui estis ei⁹ s̄ est p̄ se notum. **c** **Sive pec.**
morē. s. cuius fuitus ducit ad mortē gehēne.
d **Sive obediētis.** p̄ceptis diuinis.
e **Ad iusticiā.** hic obtinēda: r̄ in futuro vitā
eternā. iō subdit: **f** **Gras autē deo q̄ su.** ser.
pcti. sed mō nō estis. gr̄e em̄ nō sunt agēde de
pcti cōmissione: s̄ de ei⁹ dimissione. **g** **Obē-**
distis autē. hic ponit tria ex q̄b⁹ laudabilis red-
dit obedientia. p̄mū q̄ sit p̄mpta cum dicit:
h **Obēdistis: r̄ nō dicit obediētis.** Secundum q̄
sit volūtaria. iō subdit: **i** **Ex corde.** Per
cor em̄ qd̄ mouet alia intelligit volūtatis
q̄ mouet alias vires ad opationes suas. tertio
q̄ sit discreta. iō subdit: **k** **In eā for.** doctrine
s̄z catholice p̄ x̄pm̄ et aplos p̄dicare. **l** **Li-**
berati. post q̄ in induxit ap̄ls ad pctm̄ dimitten-
dū. hic inducit ad x̄uose agēdū. r̄ b̄ ex duob⁹
s̄z ex opis facilitate r̄ eius vtilitate. s̄m̄ ē ibt:
m **Cū em̄.** Circa p̄mū dicit cōtinuās se ad p̄ceden-
tia. **n** **Libari autē a pctō.** p̄ ei⁹ dimissione. **o** **Serui**
fa. estis iusticie. i. obligati ad iusticie opationez.
p **Humanū dico. q. d. b** est facile et confortū
rōni. p̄ cōsuetudinē em̄ talis opatio delectabilis
reddit vt pr̄z ad sensū. r̄ h̄. ij. **q. d.** iō dicitur.
n **Sicut em̄ exhi. mē. ve. i. ea fecistis** habilia
ex cōsuetudine mala. **r** **Seruire iūdicie.**
i. ad seruendū pctis carnalib⁹. **s** **p̄ ei⁹ iniqui-
ta. i. peccatis spiritalib⁹.** **q** **Ad iniquitatē.**
i. ad mali vñ cōsumationē: s̄m̄ illd̄ Apocalip.
xij. **q** **ui i sordib⁹ est sordescat adhuc.** **r** **Ita**
nunc. i. tpe gr̄e. **s** **Erubi. mē. vñ. p̄ bonā con-**
suetudinē habitabiles ea. **t** **Seruire iū. q. d.**
illud est leue. s. q̄ nō plus laboris redit in ser-
uitute dei q̄ ducit ad gloriā q̄z in fuiture diabo-
li q̄ ducit ad gehennā. **v** **In sanctifica. i.** ad
sanctitatis cōsumationē. s̄m̄ illud Apocal. xij.
u **Seruis sc̄ificet adhuc.** **x** **Cū em̄ ser. esset.**
y **ad idē i ducit ex x̄uostis opis vtilitate.** **z** **p̄ per**
cōpationē ad dānū qd̄ ē in ope pcti dicens: **ā**
ei sūi esset^r pcti li. sū. iusticie. i. spoliati a bono iu-
sticie qd̄ ē dānū maximū. iō subdit: **ā** **Quēz**
ḡ fru. tūc habuistis. i. quā vtilitate. **ā** **In q̄**
z **nūc erubescit^r. post p̄niam. q. d. nulla vtilitate**
hūistis: sed dānū maximū. iō subdit: **ā** **May**
finis illoz. i. pctō fūientū. **b** **Mōz ē. i. ge/**
henne. r̄ p̄ oppositū cōcludit vtilitatē vite x̄u-
ose dices. **c** **Hūc xō liberati a pctō. p̄ ei⁹ di-**
misionē. **d** **Serui autē facti deo. p̄ iusticie**
opationē. **e** **Habetis fructū vrm̄. q̄ duplex**
est. s. gr̄a in p̄nti. iō dicit: **f** **In sanctificationē.** et
gloria in futuro. iō subdit: **g** **Finē xō r̄c. s̄z**
qz deus punit citra cōdignū. iō subdit: **h** **Sit**
pēdia em̄ pcti mors: r̄ p̄niam vltra cōdignū si cō-
sideret op⁹ meritozū inq̄atū. pcedit ab homie
ita q̄ gr̄a cōcurrit cū iusticia. iō subdit:
i **Itā autē dei r̄c. i x̄po iesu dño n̄ro. i. p̄ iesuz**
x̄pm̄ mediatorē nostrum.

In ca. vj. vbi dicitur in postilla: Cū em̄ sūi essetis
l **Additio. j.** pcti liberi fuistis iusticie.
hoc qd̄ dicit: **m** **Cū ei sūi esset^r**
pcti liberi fuistis iusticie. sic videt exponendū:
illi em̄ q̄ sunt serui pcti ex diuturna cōsuetudinē
credūt se iā nō ēē obligatos iusticie eo mō q̄ dicit:
n **Dicit. ij. A seculo cōregisti in gū diuisi nō sūiā**
.i. libera sū. p̄cipit em̄ hō credens se liberate
agere qd̄d̄ vult sine freno legis. pur. j. c. vij. in
postilla r̄c. In eo. ca. vbi dicitur in postilla: Sed qz
de punit citra cōdignū. iō subdit: Stipēdia. n.

l **Additio. ij.** p̄nitionē pcti stipendū
nōiāuit. **m** **Stipendū em̄ dicitur a stipēdia. i. subā pō-**
derāda. Antiq̄⁹ em̄ pot⁹ pōderabat pecunia q̄
militātib⁹ p̄ patria tribuebat q̄ nūcerat. iō dicitur:
n **Stipēdia pcti mors: vt mortē pctō nō imme-**
rita illatā demonstraret. Stipēdū em̄ p̄ ope dia-
bolice militationis vt debita reddū nō donat

180. ordi.
Esa. 1. g
Ezec. 30. 6

g

cōtulit hōi. Accipim⁹ g grām p grā. s. grām glōzifi
 catiois p grā iustificatiois. **Ca. VII.**
A Ignoratis. Pactus de vi grē. Hō q lex
 vltra nō est tenenda. Et agit de fine legis: et
 priorū eius inutilitate: ne g mirentur romani:
 qz ap̄t̄s dicit: Hō estis sub le
 gesed sub grā. s. dicebat nō
 iustificare: hic debere cessare
 qz data vltq ad xpm. **Ordo.**
 An ignorat hō. qz lex in ho
 mine dñat. q̄to tpe viuit: qd
 nō debet i ḡrar: qz legē scit
 et ego loqr scientib⁹ legē: in q
 qd dico manifestat si spūalit̄
 itelligat. **Quia lex. Po**
 yti dñat in hōie: vt ei obedi
 tur: qz et vos scit legē moysi
 Scientib⁹ em̄ rē. Et sic dupl̄r
 pōt legi lra: vel de lege natu
 rali: vel de lege mosaica.
A uuit. **Portua em̄ dē lex**
 cū cessat ei⁹ auctoritas.
A hā q sub viro. Et firmet
 aios eoꝝ exēplo humane le
 gis vitur. Sciunt legē roma
 ni: qz non sunt barbari: sed
 naturalē iusticiā cōprehende
 runt: partim ex grecis: sic gre
 ci ex hebreis. **Quam que s̄b**
 viro. **Hoc exemplo docet xpi**
 anū a lege factoz exutum: nō
 ab omni lege vt mulier a le
 ge viri: nō a lege nature: nec
 vltra xpianus dz esse sub le
 ge: si em̄ lex ei viuit: adulf est
 nec pdest ei xpianū dici.
A ḡit viuen. m. vo. adul.
 Si seruans legē mortuā vult
 esse fidei: adulter est in viro/
 qz: nec pdest ei christus.
A Si aut mor. f. rē. Sic fini
 ta lege nō puaricat: q ad xpi
 trāsit dimissis figuris. **Aug.**
Portua em̄ lege nō sūt adul
 teri qui in xpo sunt.
A Per corpus xpi. **Quia**
 xps sūt ipletio l veritas: le
 galia x̄o figura et vmbra xpi
 fuerunt: et eoꝝ q in xpo iple
 ta sunt. **A** hū em̄ essent.
Hic q̄ruoz actus hōis pōit:
 an legem: sub lege: sub grā:
 deinde in alia vita vbi nullū
 bellū. **A** hū lege mortis.
 Quæta est em̄ concupiscentia
 cum lex prohiberet vbi non
 erat fides et ad cumulū pecca
 torum preuaricationis crimē
 adiectum est: quia vbi nō est
 lex nec preuaricatio.
A hūc autem soluti sum⁹.
Aug. in pcedenti similitudine
 tria sunt: vir: mulier: et lex. et
 rursum in hac re prop̄t quam
 similitudo inducta similitē sūt
 tria: anima: peccatum et lex.
 Sed in illa vir moritur: vt so
 luta: quia sit mulier ipa nu
 bat: hic autem non peccatuz
 sed ipa anima moritur pecca
 to que seruit mente legi dei: Quis ip̄e passiones nō
 dum mortue sint: q̄d in carne seruit legi peccati. **Re**
 stat ergo ei ad huc aliquid q̄ cum non vincant.
In nouitate spiritus: et non in vetustate littere.
 Operibus noui hominis: que non nostris viribus
 vel lege attingimus: sed gratia scilicet spiritus: in
 quibus sic est immozanduz: vt nihil addatur de le
 gis opib⁹ que vetusta sunt.

grā x̄o nisi gratis det grā nō est. An qz ipa hōis bona merita dei mu
 nera sunt: quib⁹ cū vita eterna red dit quid nisi grā p grā reddat cū ipa
 merita ex grā sint. **Soluti g dicere stipendiū iusticie vita eterna: s̄ ma**
 luit dicere grā dei vita eterna: qz eadē merita q̄ reddidit nō a nob sunt
 s̄ in nobis a deo facta sunt p grām: hec ex glo. in hoc loco.

Ca. VII
A Ignoratis. **Postq̄ ap̄t̄s**
 ostendit virtute fidei xpi in peccatorū
 dimissione. hic idē ostendit in legis cessa
 tione. Et diuidit in duas. **P̄rio ostendit p̄posi**
 tū. sc̄do p̄cludit qz in xpo sit firmiter p̄manen
 dū ca. se. **P̄ria ad huc in duas. P̄rio ostendit le**
 gis cessationē. sc̄do circa h̄ remouet errorem.
ibi: Quid g dicem⁹. P̄ria ad huc in duas.
P̄rio p̄bat p̄positū. sc̄do declarat qdā sup
 positū. **ibi: cū em̄ essent. Circa p̄mū sciēdum**
 qz lex mosaica fuit ip̄fecta respectu noue legē:
 qz star⁹ illi⁹ xpi fuit q̄si star⁹ puerilis. **Gal. iij.**
 Lex pedagogus n̄ fuit in xpo: adueniente x̄o
 statu virili cessat puerilis: ita adueniente no
 ua q̄ est p̄fectionis cessauit vetus q̄sū ad ceri
 monialia et iudicialia: sic g. **An ignorat fra**
 tres. q. d. nō: cū em̄ subdit: **Scientib⁹**
 em̄ legē loqr. **De romanis em̄ credentib⁹ aliq̄**
 erāt cōuersi de iudaismo: et illi sciebant legem
 mosaica: aliq̄ de gentilib⁹: et illi sciebant legē
 ciuile. **Quia lex in ho. do. qn. tpe. i. scit**
 qz lex mosaica vel ciuilib⁹ h̄ virtutē coecondi
 quāto tpe in suo robore manet: et iō ipa cessan
 te sic lex mosaica cessauit adueniente lege no
 ua nō est ampli⁹ obligatoria: et ad h̄ inducitur
 exēplū de muliere q̄ est sub lege viri: q̄ obli
 gatio cessat p morte viri: vñ si vir resurgere n̄
 teneret eū recipere nisi de cōdēntia: et cū hoc
 supueniente nouo cōsensu: et idē iudiciuz ē de
 viro resurgente respectu vrozis: qz in hoc ad
 paria iudicant: et h̄ ē qd dicit: **Hā q̄ sub vi**
 ro est mulier rē. et p̄t̄ lra ex dicitis vsq̄ ibi:
Itaqz vbi p̄cludit p̄positū applicās ad h̄
 dictū exēplū d. Itaqz et vos fr̄es mei. ex eodē
 p̄te et m̄re genti. s. ex xpo et ecclesia.

A hūc fr̄es mei et vos mortifica
 ti estis legi per corpus christi vt
 sitis vos alterius: qui ex mortuis
 resurrexit: vt fructificetis deo.
Cū em̄ essemus in carne: passi
 ones peccatorū que p legē erant:
 cōtificarent mortū: hūc autem sō
 luti sumus a lege mortis: in qua
 detinebamur: ita vt seruiamus
 in nouitate spiritus: et non in v̄t̄

A hūc fr̄es mei et vos mortifica
 ti estis legi per corpus christi vt
 sitis vos alterius: qui ex mortuis
 resurrexit: vt fructificetis deo.
Cū em̄ essemus in carne: passi
 ones peccatorū que p legē erant:
 cōtificarent mortū: hūc autem sō
 luti sumus a lege mortis: in qua
 detinebamur: ita vt seruiamus
 in nouitate spiritus: et non in v̄t̄

A hūc fr̄es mei et vos mortifica
 ti estis legi per corpus christi vt
 sitis vos alterius: qui ex mortuis
 resurrexit: vt fructificetis deo.
Cū em̄ essemus in carne: passi
 ones peccatorū que p legē erant:
 cōtificarent mortū: hūc autem sō
 luti sumus a lege mortis: in qua
 detinebamur: ita vt seruiamus
 in nouitate spiritus: et non in v̄t̄

A hūc fr̄es mei et vos mortifica
 ti estis legi per corpus christi vt
 sitis vos alterius: qui ex mortuis
 resurrexit: vt fructificetis deo.
Cū em̄ essemus in carne: passi
 ones peccatorū que p legē erant:
 cōtificarent mortū: hūc autem sō
 luti sumus a lege mortis: in qua
 detinebamur: ita vt seruiamus
 in nouitate spiritus: et non in v̄t̄

A hūc fr̄es mei et vos mortifica
 ti estis legi per corpus christi vt
 sitis vos alterius: qui ex mortuis
 resurrexit: vt fructificetis deo.
Cū em̄ essemus in carne: passi
 ones peccatorū que p legē erant:
 cōtificarent mortū: hūc autem sō
 luti sumus a lege mortis: in qua
 detinebamur: ita vt seruiamus
 in nouitate spiritus: et non in v̄t̄

A hūc fr̄es mei et vos mortifica
 ti estis legi per corpus christi vt
 sitis vos alterius: qui ex mortuis
 resurrexit: vt fructificetis deo.
Cū em̄ essemus in carne: passi
 ones peccatorū que p legē erant:
 cōtificarent mortū: hūc autem sō
 luti sumus a lege mortis: in qua
 detinebamur: ita vt seruiamus
 in nouitate spiritus: et non in v̄t̄

A

† 1. Co. 7. 8

B

† De cōse.
dit. 4. c. nō
cōt̄ quib⁹.

Quid g

2 aut nouitate

Quid & dicimus? An qd lex mortis e: r aut vires pti. detines a bona opatioe: videt & lex pti. i. docens peccare: vel talis p q donata peccavit auctor e: qm ma/ leri. No sed pot' bonuz est: qz pti fecit agnosceret: qz p' nesciebant qda vel esse peccata: vel adeo ee grania vel esse punianda. **Abfit.**

Sed pec. r. dicit legē non esse pti. s. i. indicē pti: vt sic aia reat' sollicitudine ad ptiendam grām cōuiteret. **C**ā con/ cu. hoc elegit apls generale. vñ omnia. Bona lex q dū h. phibet: omnia. phibet. **C**oncupiscen/ tiā. Aliq generale itelligit: aliq illā de q in decalogo: hō concu/ sces rem. pxiimi tui vel vxorē. pe/ neralē qz ex ea offie malū.

Melieba. In sua psona gene/ ralem agit casuam.

Occasione autem accepta. Quia talis est nostra carnalitas vt ardentius desideret prohibi/ ta: quibus nō memoratis: iaceret qm sopita: r diabolus videns le/ gē in auxillū hoib' dat: magl' ex/ arsit: r magis instittit vt cā xteret illis in pntiē cū prius qm secure possidens min' tētarer: vel occasi/ one accepta i ipis reb' vt visa mu/ liere vel auro. **P**em concu.

Ambro. Dices cūta pta signat. Erat em ai pti sed nō oē: quā/ do crimē puaricatiois adhic de/ erat. **S**ed pti nō accessit: qā etiā puaricatio. **A**ug. Aucta est em pti ptiētia ex phibitione legis: qm adhic deerat grā libe/ rantis. **E**go aut viue. **P**ater qz nō ex sua s. ex psona homis generaliter loquit. **E**go autē viuebā. Nota duos hoies in eo/ dē: interiorē r exteriorē. i. rōnē et somitē q est in carne. Interiorē di/ cit p sentire legē: r ei' testionio bo/ nā esse legē approbat. Exteriorēz xō cōtra interiorē r cōtra legē re/ pugnatē r captiuare: r p legē ma/ iorē ptatem peccādi habere.

Vieba. No terrebar morte ex pto: qz nō appebat. q. d. nescie/ bā esse pti. r iō secure viuebā.

Sed cū ve. h scōs actus s. le/ ge. i. hic loquit apls in statu ho/ minis postri sub lege. Quia sine lege viuebā. sed cum rē.

Reuir. Cepit apparere r re/ bellare. **R**euir. Vir: nō vixit vixerat em aliq in paradiso: qndo contra pceptū datū satis appare/ bat admissum. Sed cū hoies nati ptores sine mādato viuerēt tāq mortuū latebat sine cognitioe: qz sine cohibitiōe. s. data lege i noticia hois reuir: qd i noticia pmi hois aliq v/ xerat. **I**nuētū. An erat sibi i grat' pto: s. mō fac' ē māsif' sibi puaricatoz. **I**m hā. Q. quō mibi datū ē ad mortē. qz p illd seduct' falsa dulcedie. **O**ccasio ne accep. rē. **S**cupiscif fit dulci' dū vetat: r sic fallit pti p mādātū. Ex phibitiōe nāq vbi charitas deficit desiderū mali crescit: q aucto dulci' fit qd phibet: et ita fallit falsa dulcedie. Fallax em dulcedo ē quā plures at/ qz maiores penax amaritudines sequunt. **S**edu/ rit. A bono ad malū traxit. r p h ad etnā dānationē per/ duxit. **P**ecidit. **A**ug. Gladio tuo quē portabas inimic' occidit: armis tuis te iterem. **M**ādato em tāq gladio at mar' eras vt inimicū occideret: qd nō valet s. de te psumis: esto q hūil' r poter' vicerē. **I**taq lex. ipa est sancta sane docēs. **E**t mā. i. id qd p cā pceptif.

Sanctū. in se. **E**t iustum. i. iustificans peccatozē.

Et bonum

aut nouitate legis noue r vetustate veteris r i scriptione vtriusqz s. r. Hier. xxxi. Ecce dies veniunt dicit dñs r scribā domui israel r domui iuda sed' nouū nō fm pactū qd pepigi cū p'rib' vris rē. et subdit: Dabo legē meā in viscerib' eoz r in corde eoz scribā eā: r nō in tabulis lapideis vel in chartis. **P**er h aut q dicit domi/ nus: sed' nouū: retractauit prius qd fuit datū ātiqz patrib' put deducit h. eb. viij.

Quid & dicem? h remouet errozē oc/ casione pdictoz incidentē: ex h em q apo/ stolus legē veterē vocauit legē mortis. pos/ set aliqz credere q illa lex fuisset mala: sic credidit manicheus d. q a diabolo fuit da/ ra. r iō hunc errozē remouet apls oñdens pmo q nō fuit mala. scdo q fuit bona ibi: **L**ex quidē scā. r tertio agit de lege fomi/ tis occasione habita. ibi: **V**ideo aliā legē. **P**ria adhic in duas. qz pmo oñdit q lex nō ē cā mali. scdo q est eius aliquatē occa/ sio ex pte nri. ibi: **O**ccasione autē. **C**irca p/ mū dicit: **Q**uid & dicem? lex pec. ē. i. sequi/ tur ne ex dicitis nris q lex sit cā peccati.

Abfit. i. nō sequit' h. qz pbat. **A**d cui' itellectū sciēdū q pti nō vitat nisi iquā/ tū cognoscit eē malū: fm em q dicit **P**ro/ nysius: **H**ull' intēdens malū opaf s. bonū igit illud p qd pti cognoscit eē malū nō est p se cā peccādi: s. magis est p se cā vitā di ptiū: lex aut ver' ē hmōi: qz an ei' datio nē ex cōsuetudine peccādi lex naturalis in/ cordib' hoim sic erat obfuscata q multa re/ putabāt licita q tñ p se erāt mala: r marie circa act' interiores atē: ppf qd data fuit lex ad cognitioē elariorē illi ppo de quo xps erat nascitur: ppf qd erat p ceteris i/ struendus: qz debebat vigere spēali scitā/ te. **L**ex igit nō est cā pti p se: hui' deducti/ onis apls ponit xrtutē. s. q lex dat pti co/ gnitiōē di. **S**ed pec. nō cognoui. eē malū saltē in multis ppf obfuscatōē le/ gis naturalis. **E**t loquit apls in psona ge/ neris humani sic obfuscati. **C**ā **M**isi p legē. q fuit data ad qndā legis naturalis renouatiōē. **E**t ponit exemplū de actu in/ terioz pti d. **C**ā cōcu. nesciebam. supple ptiū ē. s. licet h expmā in aliquib' libris: nō tñ est de textu: nec in libris core/ ctis: s. qz subintelligendū est: aliq docto/ res posterunt illud in glosa interlineari q postea p ignozitiā scriptoz infra ē textui.

Misi lex di. nō concupisces. **E**xo. xx. in h phibens actū interiorē respectu mali.

Occasione autē. h pñr oñdit q lex aliq liter fuit occasio pti ex pte nra. **A**no mo/ do ab interiori: qz hō appetit libertates et frequēter in h decipit credens esse librates agere qd qd vult sine freno legis qd tamē est destructio libtatis fm p h. r iō hō ni/ tif in vetitū: ppf qd p legē cōcupiscentiā phibentē: cōcupiscentia fuit in cōtrarium exercitata. **A**lio mō ab exteriori. d. cmon em p tentatiōē magis nitif deicere hoies q

sunt i statu sanctioz. ppls at isit p susceptionē legē i statu sanctio/ ri fuit possit'. **D**entro. iij. **Q**ue ē alia gēs sic iclta vt hēat cerimo/ nias iustaqz iudicia r vniuersā legē rē. ppf qd p legē datā demō magl' cōabat i eo pcupiam exercitare: r h ē qd dicit **O**ccasione autē ac/ cepta. duob' dicit' modis. **C**ā **P**ctm. i. pcupia q d ptiū eo q ē cā pti: eo mō q sol dicit' cald': qz ē cā coloris. **A** **P**er mādātū. i. p legē q frequēnt mādātū dicit' eo q ptiēt di mādātū. **C**ā **O**pa/ tū ē i m. o. c. i. augmētabat i me icētiū peccādi. **A** **M**ā ptiū. i. pcupia. **C**ā **O**ccasione ac. p mā. modis dicit' **A** **S**eduxit me. trahēdo me ad pnsū pti mortal'. **O** **E**t illd oc. me inducēdo ad op'. **P** **I**taq lex. postqz apls oñdit legē nō ē cā malā. h ostē dit eā eē bonā. r pmo fac' ppositū. scdo remouet obiectiōē i srtū ibi: **Q**uid q. **C**irca pmi dicit: **I**taq lex qdē scā: qd statū declarat qz itēto legē ē hoies facere bonos. r. **A** **L**ex ver' ē hmōi qz oz/ diabat hoies ad deū p pcepta cerimōsialia. iō s. dicit: **C**ā **E**t mā datū scm. **I**ll. n. scm dicit' qd ad di cultū ordiat. **I**te ordiabat iuste viuē ad pxiim p pcepta iudicialia. ppf qd s. dicit: **E**t iustum.

Et iustum.

Et bonum

Et bonum

Et bonum

Et bonum

Et bonum

Et bonum

Et bonum

Et bonum

Et bonum

Et bonum

Et bonum

Et bonum

Et bonum

Et bonum

Et bonum

Et bonum

De cōsti. c. nā concu/ piscētiā.

Exo. 10. c. Deut. 5. c.

1. Tim. 1. b.

Et bonū. i. vtile acquirēs vitā. Et cū cōstet mibi qd bonū ē tā ex ea mibi mors: vt. s. dictū est. qd bonū ē fa...

Itē ordiabat hoīem ad seipm p moralia pcepta. de qd dicitur: Et bonū. Ca. 7. h. n. r. remouet qnda obiectiōe in hūi. scdo cōfirmat suū ppositū. ibi: Scim' at. p. dno enī fac obiectiō...

a s hic querit verum lex: r sit bona sit tū efficien do damnosa. a r bonū. Qd g bonū ē mibi factū a a s nō enī ē ex ipa lege: s ex vicio hoīs. b s fo/ mes pcc. c s tūc appet: qn rōnē trahit ad cōsen b c d b ē mors: absit: s pccatū vt ap/ sum r opationē. a s legem scz. c pareat pccm p bonū opatū ē mi/ a s pccm actuale qd ē cā mortis. b s inranum. c s plusq an non medio cricit: qz etiā puaricatio accesse. d s .i. peccare faciēs. d hi mortē: vt fiat supra modū pec a s fomes. b s sine q nec em ardebat: r p qd ac/ creuit puaricatio. c s lex nō ē mors: vel ē bona. cās pccatū p mādātū. Scimus b i s qz. a s spm alēs dū d spūalib' i'fruit v' a spū scro dara. b s ipōtes resistere aie vicio v' diabolo e f enī qz lex spirital' ē. Ego at carna k a s in pno parēv' sim. b s v'c' sub pec. vt fu' g b h i s sū venūdat' sub pctō. Qd enī l m dpor: nō itelligo. nō enī qd volo n o interior. a s Non cōcupiscere. b s cōcupisco ex p r carne: et si non assensum prebeo. p q r bonū: h ago: s qd odio malū illd a s nature sue dicit ee q mādāt lex. s idē volo s t v qd lex. s fm intētiōe. m n facio. Si at qd nolo illd facio: cō/ a s dixi facio: s nō ego iterior facio qd nūc patet qz nolo r cōsentio legi. b s sub lege an' rps gfe. o sctio legi: qm bōa ē. Nunc at iā r s interior. a s sēmp' est. b s in carne mea: vel contra salutē meā. p y ego nō opoz illd: s qd hitat in me a s s lex carnis. b s peccatum habitat qz bonū q a p pccatū. Scio enī qz nō habitat 3 a nō inhabitat. a s in sensuali homine. c in me: h est in carne mea bonum b

tur a brut'. i. Metaphis. Aialia imaginationib' r memorijs vi uūt. hō hō rōne r intellectu. pp' qd illd qd agit hō vel vult fm dicitamē recte rōnis: illud d. ppie agere vel velle: qz illud agit in quātū hō. illud aut qd agit vel vult sequēs spūlū sensualita/ tis nō dē ppie agere vel velle: qz nō vuenit ei fm qz hō: s pzo/ ut cōuenit cū brutis. Istis igif suppositis fit talis rō. Illa lex ē bona q phibet seq' pcpiam carnalē seu sensualitatē: qz in h est psona legi naturali. lex aut mofayca est hmōi d. Non pcpifces vt dictū est. s. g. rē. hanc aut sniam ponit apostolus intricate et diffuse. d. Scimus enī: qz lex spi. est. i. ordinans hoīem ad sequē dum instintū spūs vel rōnis. k Ego aut rē. i. sequēs car/ nis seu sensualitat' impulsū. r loquit' apostolus: vt. s. dictū est in psona generis humani lapsi in quo plures sunt sequētes impulsū sensualitatis q rōnis. l Venūdat' sub pctō. i. pzi mox parentū p qd genus humanū incurrit rebellionem carnis ad spiritū. iō sequit' m Qd enī opoz. sensualitatē seqns. n nō itelligo. i. intus nō lego psonans dictamini legis natu/ ralis: s magis cōtrarians. o hō enī qd volo bonū. fm rō/ nis dictamē. p hoc ago. ipeditus sensualitatis impulsū. q Sed qd odio malū. fm rōnem. r illd facio. tract' a sen/ sualitate. s Si aut qd nolo. fm rōnem. t illud facio. tractus p sensualitatē. v Consentio legi qm bona est. quia phibet illud qd est o dibile fm dictamē rōnis recte. w Nūc aut iā nō ego opoz illd. qz nō opoz illud fm qz hō sed fm qz brutū: vt dictū est. s. qz qd ha. i me pccm. i. pcpia q dicit' tur peccatū mō. s. dicto. qz ipellit ad hoc opandum. s. Scio enī. p xpientia rebellionis carnis ad spūm. a Quia nō ha bitat in me. h ē i carne mea. b Bonū. i. inclinatio ad bonū: s magis ad oppositū. r dicit: c In carne mea. i. corruptibi li r corrupta p pccm ade. qz talis inclinatio mala nō fuit i carne c 3 * humana

Et iam velle

Maam velle. Velle no: qz velle bonu adiacet mibi: qz iux car...

humana p statu innocētie. vel aliter: In carne mea. q. d. in alia pte mei. s. i rōne nō est inclinatio ad maluz sed ad bonū.

¶ Hic. 6. c. 1 in h. 32. q. 5 c. si paulus in p. n. et d col. d. 4. c. 2.

¶ 15. q. 1. §. 1.

A

¶ Velle. Aug. Semp bon' vult penit' nō concupiscere: s. nūq' b' p'ficiē i h'ac vita. c. Perficere. nō ait facere: s. p'ficere: quia non nūq' facit: agit bonum: quia cōcupiscētie nō cōsentit: sed non p'ficiē: vt oīno nō concupiscat: sic r' hostis agit malum dum mouet desideriu sed nō p'ficiē qz nō pertrahit ad malū. ¶ Non est quod volo rē. Bonū p'ficere nō inuenio: qz nec bonū illud quod volo: a pte a q' minus videt' ostendit: sed ecōtrario malū qz etiā illud quod nolo. ¶ Mel non inuenio bonū: qz nō est ibi: multi em' stulti nō inueniunt bonū in aliqua re quod tamē est ibi: ¶ Si aut' quod nolo. ¶ Concludit superiorē sententiā. ¶ Ego non operor illud. s. malū: ex q' prior q'stio cōcludit scz q' cōsentit legi dei. ¶ Sed quod habitar in me. ¶ Pressus peccato eius voluntatem facit: quod tamen est vitio hominis hoc dicit: vt notet de quantis deus hominem eruit. ¶ Inuenio igitur. ¶ Dixerat legem bonam: naturam bonam que idem vult: r' ei consentit: hic adiungit bonam legem bone nature adiutricem: r' tamen exterior homo cōiuncta illa duo vincit: vt hō p' neutru posse euadere videns obno'us sit gratie. ¶ Volenti. ¶ In qz p'ficere nō possum qz malū rōni prope est: insidians in carne est quasi ad ianu' as aie: r' aliud cogit facere q' vult hō et lex. ¶ Scdm interiorē. ¶ Ambro. Quia caro ex adā traducit: peccatū in se h'z: si aīa traducere r' ipa h'et: qz aīa ade peccauit: si xō aīa p'ctm in se h'et: homo nō se p'ficere. ¶ Quid autē rē. Aug. Ad corpus mort' p'tinet: vt lex mēbroz repugnet legi mētis dum caro aduersus spiritū cōcupiscit. ¶ Lex p'cti nō regnat: cū nō obedit desiderijs ei'. ¶ Reges in mē. Recte fomes p'cti lex d'r: qz legitime factū ē: vt q' nō obediuit suo supiori ei nō fuit suū infer'. i. caro. ¶ Capti. Ex carne: ex pte: qz mens repugnat r' cōdelectat legi d'i: sic de ipō aplo legis: mēs nō p'fēit: p'ctō mors p'tēdit: mēs nō p'fēit. ¶ Isti me q'ddā mortuū. q'ddā viuū: q'd idē spe rādū: Infelix n' i mēte: s. i carne q' me rē libabit cū mortale h' iduet immortalitē: vbi nulla cupia p'māebit: mō iteri q'd. ¶ Ego ipe m. s. l. d' nō p'fentiēdo carne. l. p. concupiscendo. ¶ De corpore: id est congregatione in g'ruentium malozum. ¶ peccatorum. ¶ Igitur ego ipe rē. Dic tertius actus in lege spiritus. ¶ Igitur ego ipe. Sed quia dixit gratia se esse liberatum ne quis torpeat se curus: quasi peccatum non vltra noceat: determinat quō sit liberatio: si in gratia manserit. ¶ Alioquin peccatum iterum occupavit. ¶ Ego ipe. Ego in carne ego in mente nō duo: sed vnus ex vtroqz mente nō consentio: carne concupisco. ¶ Ab hoc loco. Scimus enim quia lex spiritualis ad finem vsqz huius capituli: vtrum ex propria an ex vniuersalis hominis persona hec melius accipiant non omnino perspicuū est. ¶ Dicit Aug. Aliquando sibi vsum fuisse in hoc apostoli sermone describi hoīem sub lege. Sed vt ait non est nisi homo gratie: q' cōdelectatur legi dei r' consentit et qui non operatur maluz nec vult: r' qui ignorat: id est nō approbat: r' cui nihil damnationis nunc est sicut in sequenti ostenditur: r' tamen adhuc esse carnalem se dicit. ¶ Ca. VIII

¶ Vere nō habitat in me bonū qz nec bonū velle. ¶ Ma velle adiacet mibi: p'ficere at nec p'ficere. ¶ s. p'ctus qz ex deo rōni. s. nō cupere. ¶ bonū n' iuēio. n. n. qd volo bonū h' facio: s. qd n' glo malū: hoc ago. ¶ s. dimittere bonū r' facere malū. a. s. nō mēte. ¶ Si aut' qd nolo illd facio: iā nōn cōsentio: s. carne cōcupisco. a. s. fomes p'cti. s. vt p'ctm carnalis cōcupia: vñ ozūf oia p'ctā. ¶ Ego opoz illd: s. qd hitat i me p'ct a. s. qz ego nō opoz malū imo nolo. b. s. cē bonū. i. vtilē: r' adiutricē rōni dū docet qd bonū vel malū sit. c. s. ex p'bo bonum: qz volo facere quod. ¶ catū. Inuenio igit' legē vōlēti mī ipa iubet. a. s. rōni. s. interiori hoī. ¶ hi facere bonum: quoniam mī a. s. p'pe ē. b. s. lex ē bonū rōni. s. volens qd iubet ipa malū adiacet. ¶ Cōdelector enī h' a. s. gaudeō inuari ab ea. s. p'cti libras reddita. ¶ legi d'i m' iteriozē hoīez. ¶ Quidē i. k. a. s. cōdelector legi: sed. b. s. partim restat in firmitas. c. s. fomitē q' regnat. d. s. vt in oculo ad cōcupiscendum r' in manu ad operandum. ¶ aut' aliā legē i mēmbus meis: re/ l. a. s. legi r' rōni mee cōiunctis in vñū. b. s. p' cōsentum r' opationē. s. qz cōsuetudine d'natū. ¶ pugnātē legi mēt' mee: r' capti/ m. s. ex carne nō mēte. a. s. p'ctm em' lex qz d'natū b. s. quāto aut' vicior: tāto p'culosior. ¶ uatē me i lege p'cti: quē ē i mem/ a. s. qz captiuat' r' ergo: qz nar' iud p'ctō. s. qz carnalis. s. i. ex carne. b. s. spūalis. c. s. r' cū p' me nō possū q' nisi magnus aliquis. ¶ bus meis. ¶ Infelix ego hō: quis n. o. s. de oīo carnis in qua mors. ¶ me liberabit de corpore mort' hui' a. s. non lex: non vires p'prie sed. ¶ sp'ra dei p' iesum xpm dñm nrm. p. a. s. qz liberat. b. s. rōnalis r' interior hō. c. s. hās vt p'ct' fomitē. d. s. voluntate. ¶ Igitur ego ipse mente fui legi q. a. s. potens sum seruire. b. s. deo non renūssius agendum sed cauendum ne regner. ¶ dī: carne at legi p'cti. ¶ Ca. VIII a. s. qz mēte fui legi dei. a. s. r'pe gratie. b. s. qz macule ex carne non obsunt.

¶ Hic igit' nunc dānationis r' r'ndet aplē: ¶ Hra aut' dei p' iesum rē. qz in p'nti liberat a lege fomit' in q'ntū est culpa. vñ r' in renat' p' baptis/ mū: p'mi mor' nō sunt culpa: s. solū pena r' exercende vītutis materia. in futuro xō liberabit etiā a lege fomit' inquantū est pena qñ reformabit corpus hūilitatis n're cōfiguratū corpi claritatis sue. ¶ Phil. iij. Ex p'dict' igit' concludit: ¶ q' Igit' ego ipe. in vita p'nti. ¶ Mentē ser. legi dei. i. fm inclinationē rōnis. ¶ s. Carne autē. i. sequendo carnis inclinationē: Legi peccati. ¶ Hic igit'. ¶ postq' apls oñdit cessa/ ¶ Ca. VIII tionē legis factā p' xpm. hic p'nt' ostēdit q' xpo sit totaliter adherendū. r' diuidit in duas. qz primo facit qd dictū est. scdo ne videat iudeos tanq' exosos qd linquere: oñdit erga eos suū affectū ca. se. ¶ P'nti in duas. qz p'mo oñdit hui' adhesionis fructū vel vtilitatē. secundo modū ei' seu firmitatē. ibi: Quis q' nos sepabit. ¶ Prima adhuc i duas: qz p'mo ostēdit fructū h'mōi q'ntū ad euasione mali. scdo q'ntū ad cōsecutionē boni. ibi: Quicūqz em' spiritu dei. ¶ Prima adhuc in duas. qz primo ponit intentionē. scdo declarat ipm. ibi: Hā qd impossibile. Circa p'mū dicit: Hic igit' nunc dānationis. i. nulla dānationis ca. ¶ Est bis qui

Lex enim spūs. hic ostendit p qd gra liberet p spm scim. Lex spūs. Est spūscētūs q docet qd sit agē dum: r qd non: qui est dator vite: r b p xpm q dat spm: r quō in xpo exponit. Lex spūs. Lex si dei q dicit spūs: qz dicitur fides est spūs est. Lex si dei p quā uiuificamur: quā spūs ponit in corde. Lex spūs vite: qz r peccare non vult r a morte reuocat: r qz spū. i. mente credit: r spūs est qd credit: r spūs ē cū fides est. Lex enim spiritus. Lex moysi: lex spūs. i. spūa lis: quia prohibet peccare: sed non vite: quia non uiuificauit remissis peccat.

Distinctio ista satis ē ne cessaria. lex inquit spiritus vite. Ecce vna lex. Lex lege peccati r mortis. Ecce altera lex. Et sequitur quod im possibile erat legi. Ecce ter tia lex. Hec est lex per moy sen data in mōte sina. Due ē leges b bone sunt. i. lex si dei q pctm tollit: r lex moy si q pctm ostendit r prohibet. Lex xpo pcti mala: qz reos facit. Lex quā ponit spi ritus: liberat a lege carnis qd nō potuit facere scia lex moysi. Lex carnis nō ē dei sed pcti r mortis: hec reofa cit. Lex moysi scia r dei est q ostendit malū sed nō tollit. Lex spūs q est lex fidei et grē: malum tollit.

Quā qd impossibile. Quō in xpo facta sit liberatio ostē dit. Per carnē. Per carnalitātē q rebellabat: r audita lege ap̄li ē citata: sic infirmata ē lex scie p car nē: r iō erat ei impossibile li berare a lege pcti r mortis. Filiū suū mittēs. Aug. Nō vbi nō erat: q vbiq est venit in virginem: qui an te in virgine erat: quam cre auit elegit: quam elegit cre auit: atulit virgini fecun ditatem: non abstulit virgi nitatem veniens in vteru virginis. fuit em̄ ibi vnio nem nature: qualiter an nō erat. Ita r in mundo erat r in mūdum venisse dicit: qz visibilis mūdo appuit.

In similitudinē carnis pe. Nō in carnem peccaticez: Quia nō eū mater concupi scēntia: sed gra concepit. Nō peccaticez ergo fuit: quia nec in libidinis concupiscentia concepta: nec peccati causam in se habuit: nec in ea peccauit. In pena ergo similis nostre: non in qualitate peccati. Peccauit pctm. i. destruxit diaboli: de. i. p pec cato: quod fecit in carne xpi. Vel peccatum. i. fomi tem procedentem de peccato ade damnauit. i. debi litauit. Et iustificatio. Ita damnabatur pec carum: vt iusticia quam lex moysi promisit cōsum maretur. Qui em̄ fm carnem. Ambulans fm carnē nō est iustus: qz nec qui est fm eam. Cur nō. Quia sapit q carnis sunt qd repugnat iusticie. Nam prudentia. Qui hec que carnis sunt sa pit: non est iustus: nam prudentia carnis mors ē. Nam sapia ca. hec enumerādo defret a carnis obedientia. Inimica. Num nil putat deum posse pter quod in naturis rerum videtur.

Lex enim spūs. hic ostendit p qd gra liberet p spm scim. Lex spūs. Est spūscētūs q docet qd sit agē dum: r qd non: qui est dator vite: r b p xpm q dat spm: r quō in xpo exponit. Lex spūs. Lex si dei q dicit spūs: qz dicitur fides est spūs est. Lex si dei p quā uiuificamur: quā spūs ponit in corde. Lex spūs vite: qz r peccare non vult r a morte reuocat: r qz spū. i. mente credit: r spūs est qd credit: r spūs ē cū fides est. Lex enim spiritus. Lex moysi: lex spūs. i. spūa lis: quia prohibet peccare: sed non vite: quia non uiuificauit remissis peccat.

Distinctio ista satis ē ne cessaria. lex inquit spiritus vite. Ecce vna lex. Lex lege peccati r mortis. Ecce altera lex. Et sequitur quod im possibile erat legi. Ecce ter tia lex. Hec est lex per moy sen data in mōte sina. Due ē leges b bone sunt. i. lex si dei q pctm tollit: r lex moy si q pctm ostendit r prohibet. Lex xpo pcti mala: qz reos facit. Lex quā ponit spi ritus: liberat a lege carnis qd nō potuit facere scia lex moysi. Lex carnis nō ē dei sed pcti r mortis: hec reofa cit. Lex moysi scia r dei est q ostendit malū sed nō tollit. Lex spūs q est lex fidei et grē: malum tollit.

Quā qd impossibile. Quō in xpo facta sit liberatio ostē dit. Per carnē. Per carnalitātē q rebellabat: r audita lege ap̄li ē citata: sic infirmata ē lex scie p car nē: r iō erat ei impossibile li berare a lege pcti r mortis. Filiū suū mittēs. Aug. Nō vbi nō erat: q vbiq est venit in virginem: qui an te in virgine erat: quam cre auit elegit: quam elegit cre auit: atulit virgini fecun ditatem: non abstulit virgi nitatem veniens in vteru virginis. fuit em̄ ibi vnio nem nature: qualiter an nō erat. Ita r in mundo erat r in mūdum venisse dicit: qz visibilis mūdo appuit.

In similitudinē carnis pe. Nō in carnem peccaticez: Quia nō eū mater concupi scēntia: sed gra concepit. Nō peccaticez ergo fuit: quia nec in libidinis concupiscentia concepta: nec peccati causam in se habuit: nec in ea peccauit. In pena ergo similis nostre: non in qualitate peccati. Peccauit pctm. i. destruxit diaboli: de. i. p pec cato: quod fecit in carne xpi. Vel peccatum. i. fomi tem procedentem de peccato ade damnauit. i. debi litauit. Et iustificatio. Ita damnabatur pec carum: vt iusticia quam lex moysi promisit cōsum maretur. Qui em̄ fm carnem. Ambulans fm carnē nō est iustus: qz nec qui est fm eam. Cur nō. Quia sapit q carnis sunt qd repugnat iusticie. Nam prudentia. Qui hec que carnis sunt sa pit: non est iustus: nam prudentia carnis mors ē. Nam sapia ca. hec enumerādo defret a carnis obedientia. Inimica. Num nil putat deum posse pter quod in naturis rerum videtur.

Est his q sunt in xpo iesu. p fidē charitate formata. Qui nō fm carnē ambulat. i. opant: sed magis fm spm qstū ad opa ex fidē se quētia: qz fides sine opib mortua ē. Iaco. ij. Null' em̄ dānat nisi p pec cato originali actuali vel mortali. vel p pena p adā incurta: p quem mo dū scī ptes descēdebāt ad limbū inferni qzuis essent mūdari r libera ti ab originali pctō r actuali. fides aut xpi libe rat ab originali r actuali: r a pena incurta p pctō ade inqntū i baptismo q ē sacm fidei cōdicatur totalit' x' passionis xpi q abstulit impedimentuz nature. iō dicit: Lex em̄ spi. vi. i xpo iesu. Lex ei euāgelica ē: lex spūs: qz ipressa fuit cor dib' aploz p spm scim. Et lex vite: qz uiuificat p grām quā cōferūt sacra noue legis. Libe rabit me a lege pcti. i. ab obligatione p peccato actuali r mortali. Et mortis. qz tollit oēm penā debitā: pp̄ qd scī nunc moientes statim euolant ad gloriā. Nā qd impossibile. b cō se qnter declarat suū dictū. s. qliter lex xpi libe r r diuidit in duas. qz pmo declarat mod' huius liberationis. scdo ponit distinctio ambulātium fm spm r fm ipctū carnis. ibi: Qui em̄. Circa p̄mū cōsiderandū q fm nullū tps null' salua ē nisi p xpm Act. iij. nec etiā aliud nomē sub ce lo datū est hōib' in q oporteat saluos fieri. Nā aut sal' dupl' pōt hōib' applicari. Vno mō p si dē: r sic p xpm saluabant ptes veteris testamē ti. s. p fidē xpi vterū. aliquid em̄ anqz sit in esse tu bñ mouet fm actū aie. sic finis mouet agen tem: credere vero est act' aie. Alio mō applica tur p sacra hōib' adhibita q sunt nre iustificatio nis instrumenta separata tñ. Sicut ei edificatiōnis materialis artifex est cā efficiens pncipalis: ma nus ei' instrumentalis cōiuncta: securis vō sepa ra: Sic in scificatiōe p grām deitas ē cā efficiēs pncipalis: hūanitas xpi sic instrumentū iūctū sacra vō noue legis sic instrumentū separata recipi entia ad b' xutē a deo mediāte hūanitate xpi. si cur securis agit in edificatiōe p motione artific' mediāte manu q est instrumentū cōiunctū. talis aut xtus dei seu actio nō fuit in sacris veter' le gis q non poterant h're xutē talē ab hūanitate xpi vterū: qz cā effectiua nō est posterior suo ef fectu: r b ē qd dicit: Nā qd ipof. erat legi. i. sacris legalib' efficaciat dicta carētib' q In q ifirma bat. i. lex vet': qz i b erat ipsecta. pp̄ qd sacra illi' egēna dicunt r ifirma. Gal. iij. qz per carnē. qz mūdabat corpāl' tñ tollēs qdā irre gularitates p̄hibētes igressū rēpli ptingentes ex tactu mortui r hmōi: pp̄ qd dicitur iusticie carnis: Heb. vij. De' filiū suū mit. in simi. car. pec. qz assūpsit carnē passibile tñ nō peccatū cē. Et de pctō. i. de scīpo facto hostia pro pctō: sic dicit. Ite. iij. p̄ctā ppli mei cōdēt. qz sa cerdotes p pctō hostias cōdebāt. Dam nauit pctm. i. deleuit p suā passionē. In carne. i. in hōie: fm illō p̄ctō: Recordat' est: qz caro sūt. Et tu. le. i. pmissa i lege q grām iustificatē pmittebat s' nō s'ferēbat. Qui nō fm car. am̄z fm. spm. p̄bōa opera: qz fides sine opib' nō sufficit ad salutē cū sit mortua. Qui. n. fm carnē. h ponit distinctio inē ābulātes fm carnē r fm spm. r diuiditur in tres ptes. pmo ponit b distinctio. scdo vnt' p̄t' imitatio. ibi: Vos autē. tertio infer' cōclusio. ibi: Ergo frēs. P̄tio em̄ ponit distinctio qstū ad indicū. cū dicit: Qui em̄ fm carnē sūt. i. ābulātes. Que carnis sūt sapiūt. i. carnalia bōa iudicāt melioza spūalib' bonis. erronee tñ sic lin gua febricitāt' infecta cholera amara: ea q sunt dulcia iudicat amara: q lis ē em̄ vnūqzqz talis finis sibi videt. ij. Arb. Qui xpo fm spm. supple ābulāt. Que sūt spūs scītur. spūalia bōa carnalib' p̄ponē tes sic ligua bñ disposita bñ iudicat de saporib'. scdo ponit distinctio inē eos qstū ad effectū. cū dicit: Nā prudentia carnis. qz qd bōa carna lia caute scit inq̄rere r p̄seq. Mors ē. i. mors ē. i. mortē efficit culpa r gehē ne r aliqū nature: qz carnalit' viuētes frēqnt' citi' alijs moriuntur. Prudentia āt spi. qz qd spūalia bōa discrete qrit r p̄seq. Vita et par. i. meret' vitā grē i p̄tū: r pacē glie i futuro. ibi em̄ pfecta par h' eo q appetit' totalit' q̄tat. In sa. c. rē. rebellātes' mādāt. iō s' dicitur: b Legi ei dī ē subiecta. r p̄ p̄ns nec ip̄i dō. Nec em̄ p̄t. pp̄ qd

a s in q oia pctā soluit. b s q. his nihil dānarē if est his q sunt i xpo iesu: q nōn fm a s r si qnq cadūt. s obediūt. b s. q. d. qd potes ne nō fm carnē ābulare possū. qz. s vel iō nihil dānationis ē qz lex libe rat a pctō. a carnē ābulāt. Lex enī spūs vite i a s vel vit. b s lege moysi: q p̄uaricationis est cā r mortis. s a consensu r opere. xpo iesu: libābit me a lege pcti r a s qz. s dānauit pctm. b s dānare peccatū.

mort'. Nāz quod ipossibile erat b a s naturali. s vel sc̄ptre. b s i re. f. in iustifica tiōe iplēda. s lex. c s p carnales obfūarias non poterāt iustificare. s p somitē pcti p carnalitātē q legi i q ifirmābat p̄r carnē: de' a s cōsubstātiālē. b s p hōiem p̄scibitē factēs. filūz suū mittēs i similitudinē car a s nō in carnē peccaticez s ei silem p passibilitātē r moralitatē. a s. i. p eo q facit ē hostia p pctō b dānauit.

nis pcti: r de pctō dānauit pctm a s xpi i q ver' hō nē crucifix'. b s lex sc̄ptre: spi in carne: vt iustificatio legis im p̄ritus implet. s talibus. plerēt i nobis: q nō fm carnē am a s acibus. s r si aliq cadam' a s qui menti consentiunt carni. s nō sunt iusti. bulam': s' fm spūm. Qui enī fm a s inrenē r curiosi carnalibus. carnē sunt: q carnis sūt sapiunt: a s ambulās fm spūm est iustus: quia r qui est fm eum. b s sanctum. s rōnem. s consensu. c s q spūaliter docet vel ratio insinuat.

qui vō fm spiritum: que sunt spi a s solliciti ad ea iplēda. s cū iudicius implet q carnis sunt: vel naturas rerum sequitur appe ritus sentiunt. Nam prudentia v tēdo bona epalia fugiēdo mala. a s eterna. b s cūstūdiōse agit spūalia. carnis mors est. Prudentia aut a s in futuro. s cā vite. b s mētia. s id ē vita cū pace q̄ cric in futuro. c s mors est prudentia carnis que adeo carnalibus intendit.

spūs vitā r par. Quonā sapien a s que sibi nō cōstruic finē. b s bonis instruti onibus nō obedit. a s natura post vitū nō pōt quod pellit medicus. s subiecta est. enī dei nō est subiecta. Nec enim a s qd p singula imozor. s q p̄cupiscentias cun t. pōt. Qui autē in carne sunt: deo

qz fides sine opib' nō sufficit ad salutē cū sit mortua. Qui. n. fm carnē. h ponit distinctio inē ābulātes fm carnē r fm spm. r diuiditur in tres ptes. pmo ponit b distinctio. scdo vnt' p̄t' imitatio. ibi: Vos autē. tertio infer' cōclusio. ibi: Ergo frēs. P̄tio em̄ ponit distinctio qstū ad indicū. cū dicit: Qui em̄ fm carnē sūt. i. ābulātes. Que carnis sūt sapiūt. i. carnalia bōa iudicāt melioza spūalib' bonis. erronee tñ sic lin gua febricitāt' infecta cholera amara: ea q sunt dulcia iudicat amara: q lis ē em̄ vnūqzqz talis finis sibi videt. ij. Arb. Qui xpo fm spm. supple ābulāt. Que sūt spūs scītur. spūalia bōa carnalib' p̄ponē tes sic ligua bñ disposita bñ iudicat de saporib'. scdo ponit distinctio inē eos qstū ad effectū. cū dicit: Nā prudentia carnis. qz qd bōa carna lia caute scit inq̄rere r p̄seq. Mors ē. i. mors ē. i. mortē efficit culpa r gehē ne r aliqū nature: qz carnalit' viuētes frēqnt' citi' alijs moriuntur. Prudentia āt spi. qz qd spūalia bōa discrete qrit r p̄seq. Vita et par. i. meret' vitā grē i p̄tū: r pacē glie i futuro. ibi em̄ pfecta par h' eo q appetit' totalit' q̄tat. In sa. c. rē. rebellātes' mādāt. iō s' dicitur: b Legi ei dī ē subiecta. r p̄ p̄ns nec ip̄i dō. Nec em̄ p̄t. pp̄ qd

Si tamen c 4 dic saluator

f dicit. s. c. c. propofuitz

Si tamen. Ambiguit: qz nōdum sūt pfecte fidei: s; spes est efficiendi. **B** Spūs dei. Spūs xpi: qz idem est. **C** Corpus quidē. **A**el noie corpis hoiem totum significat sic ezechiel ecouerso noie aie: cū inq̄t aia q̄ pec. rē. **E** ē: Si spūs xpi in vobis ē: l; corp⁹ mortuū. i. hō mortu⁹ fuerit. **P** p̄tā. i. in pctis. Spūs tñ. i. aia q̄ fuerat impia viuit: qz deo q̄ est vita iungit. **E**t b̄ p̄tā iustificatiōe. i. pctōz remissionē q̄ est ex spūctō.

D Mortuū. **A**it nō mortale. **A**nte pctm̄ enī corpus aiāle. i. mortale fuit scy potens mori: sed qd̄ non necesse erat mori: mō mortuū p̄tā pctm̄. i. qd̄ necesse est mori. **E**t ael p̄tā pe. **A**itandū referuat b̄ firmitas: vt ex inde peccare magis timeat. **S**i spūs xpi. **E**t spūs p̄tis dicitur est hic vbi legitur: **S**i autē spūs ei⁹ q̄ suscitauit xpm̄. **E**t spūs filij: vbi legitur: **Q**ui autē spm̄ xpi non hz: qz spūctus de vtroz p̄cedit: s; p̄cessionē ei⁹ sic r generationē filij q̄s enarrabit.

A iustificabit r mor. **A**ug⁹. **E**cce q̄r ac⁹. **I**n prima actiōe an legem nulla pugna est cū voluptatib⁹ selli. **I**n scda sub lege pugnam⁹ s; vincimur. **I**n tertia pugnam⁹ r vincimur. **I**n q̄ta nō est pugna sed pax etna: qz subdit nobis nrm̄ inferius: quod iō nō subdebat: qz nos supiore nob deū deserueramus. **B** Mortalia. **A**ug⁹. **M**ō mortua: qz in resurrectio nē cū mortale h̄ induerit imortalitātē: nō solū necessitas moriēdi quaz mō hz p̄tā pctm̄: sed nec mortalitas remanebit: quā habuit corp⁹ aiāle an pctm̄. **I**n d̄rop̄ inhābi. **E**uidētissime appet nō tñ spūs sed etiam corpis mortē p̄tā pctm̄ hoiem meruisse p̄ spūctm̄ vtroz liberatuz a xpo. **E**t si autē spū. **A**el spū nro qd̄ tñ nō est: nisi agente spiritusctō.

Agunf. **P**lus ē agi: q̄t vir ali quid agentē: q̄t regi q̄t ali qd̄ agē tem: q̄ iō regit vt recte agat. **S**z agūtur: nō qz nihil p̄ se: s; qz vix vt ali qd̄ agāt ipem grē impellunt. **M**ō enī accepistis. **F**ilij eē debetis nō fui: qz nō accepistis spm̄ fututis: q̄ inuitos tiorē pene fuire faci at: sed rē. **I**n sed ac. spī. ado. **I**dē ē spūs: s; p̄tā diuerfa opa dissimilit appellat: spūs ire egyptijs: quibus aq̄ spū diuisa nocuit. **F**ilij isrl: non ire q̄bus pfuit. **S**pūs tioris h̄t qui p̄ legē de pctis r sua firmitate cōtūcti grām spūs nō intelligebāt. **S**pūritūbratis istis q̄b⁹ sua grā regeneratio in vitā etnā r fides q̄ p dilectiōe opat̄ ipta ē. **A**n⁹ spūs qui duos tiores facit: **Q**ui r duo genera suoz faciūt. **E**t enī fu⁹ q̄ r filij q̄ timet dñm r honorat p̄rem. vñ **M**ala chias: **S**i dñs sū vbi ē tior me⁹. **S**i p̄r vbi ē amor me⁹. **E**t ē fu⁹ q̄ timet penā: s; nō diligit iusticiā. **S**ciēduz etiā p̄ter naturalē tiorē q̄ oib⁹ inest q̄tuoze tiores. **I**mūdanū q̄ malus nec ē a dō. **E**t fuillis q̄ bon⁹ ē r a dō s; nō sufficiēs. **I**nicialis q̄ bon⁹ ē r sufficiēs. **E**t cast⁹ q̄ bon⁹ ē r pficiēs. de q̄ h̄ ipē em̄ generat nos filios dei. **I**n q̄ cla. **H** itez ex dono spūs: qz ita nos facit clamare. **A**bbā: hebraice. pater latine. **A**bbā pater. **I**n sacramēto ecclesie: in passione dixit xps abba pater: quia ipa est de vtroz p̄lo: cui compatiens in se oñd̄t filios suos martyres. **I**n dō debere despare: si q̄ tempore passionis ex hūana fragilitate tristitia irrepāt.

Solumus

Si quis autē spm̄ xpi non habet hic non est eius. **S**i autē christus in vobis est: corpus qdem mortuū est ppter peccatū: spūs vero viuūt propter iustificatiōem.

Si spūs ei⁹ q̄ suscitauit iesuz a mortuis: hitat i vobis q̄ suscitauit iesū xpm̄ a mortuis: viuifica bit r mortalia corpa v̄ra ppter i

Habitantē spirituz eius in vobis **E**rgo fratres debitores sumus non carni: vt fm̄ carnem viuamus. **S**i enim fm̄ carnem vixeritis: moriemini. **S**i autem spiritu facta carnis mortificaueritis: viu

Agūtur: hi sunt filij dei. **N**on enim accepistis spiritum seruitutis ite rum in timore: sed accepistis spiritum adoptionis filiorum dei

In quo clamamus t̄ abba pater

Nemo pot duob⁹ dñis seruire. **S**icut est in xposito. **A** **C**os aut in carne nō estis. **H**o nis vnus p̄tis imitatio. **A** **S**ed in spū: qz renati estis p̄ baptisimū ex aq̄ r spū scō. **J**oh. iij. **S**i tñ spūs dī habitat in vobis. **P**leuerado in grā p̄ baptisimū accepta: qd̄ d̄r ad excludēdum eos q̄ post baptisimū ad vomitū reuertunt: de q̄b⁹ subdit: **S**i q̄s autē spm̄ xpi nō hz. qz cecidit a grā.

A **S**i quis autē spm̄ xpi nō hz. qz cecidit a grā. **A** **S**i quis autē spm̄ xpi nō hz. qz cecidit a grā. **A** **S**i quis autē spm̄ xpi nō hz. qz cecidit a grā.

A **S**i quis autē spm̄ xpi nō hz. qz cecidit a grā. **A** **S**i quis autē spm̄ xpi nō hz. qz cecidit a grā. **A** **S**i quis autē spm̄ xpi nō hz. qz cecidit a grā.

A **S**i quis autē spm̄ xpi nō hz. qz cecidit a grā. **A** **S**i quis autē spm̄ xpi nō hz. qz cecidit a grā. **A** **S**i quis autē spm̄ xpi nō hz. qz cecidit a grā.

A **S**i quis autē spm̄ xpi nō hz. qz cecidit a grā. **A** **S**i quis autē spm̄ xpi nō hz. qz cecidit a grā. **A** **S**i quis autē spm̄ xpi nō hz. qz cecidit a grā.

A **S**i quis autē spm̄ xpi nō hz. qz cecidit a grā. **A** **S**i quis autē spm̄ xpi nō hz. qz cecidit a grā. **A** **S**i quis autē spm̄ xpi nō hz. qz cecidit a grā.

A **S**i quis autē spm̄ xpi nō hz. qz cecidit a grā. **A** **S**i quis autē spm̄ xpi nō hz. qz cecidit a grā. **A** **S**i quis autē spm̄ xpi nō hz. qz cecidit a grā.

A **S**i quis autē spm̄ xpi nō hz. qz cecidit a grā. **A** **S**i quis autē spm̄ xpi nō hz. qz cecidit a grā. **A** **S**i quis autē spm̄ xpi nō hz. qz cecidit a grā.

A **S**i quis autē spm̄ xpi nō hz. qz cecidit a grā. **A** **S**i quis autē spm̄ xpi nō hz. qz cecidit a grā. **A** **S**i quis autē spm̄ xpi nō hz. qz cecidit a grā.

A **S**i quis autē spm̄ xpi nō hz. qz cecidit a grā. **A** **S**i quis autē spm̄ xpi nō hz. qz cecidit a grā. **A** **S**i quis autē spm̄ xpi nō hz. qz cecidit a grā.

A **S**i quis autē spm̄ xpi nō hz. qz cecidit a grā. **A** **S**i quis autē spm̄ xpi nō hz. qz cecidit a grā. **A** **S**i quis autē spm̄ xpi nō hz. qz cecidit a grā.

A **S**i quis autē spm̄ xpi nō hz. qz cecidit a grā. **A** **S**i quis autē spm̄ xpi nō hz. qz cecidit a grā. **A** **S**i quis autē spm̄ xpi nō hz. qz cecidit a grā.

Ezec. 18. a

7. 11. q. 3. c. nihil

7. 19. q. 2. c. due i. fi. De de tenu. c. nist. 5. veru. f. 23. q. 4. c. hec aut. 6. itez nō em.

7. 19. q. 2. c. due i. fi. De de tenu. c. nist. 5. veru. f. 23. q. 4. c. hec aut. 6. itez nō em.

7. 19. q. 2. c. due i. fi. De de tenu. c. nist. 5. veru. f. 23. q. 4. c. hec aut. 6. itez nō em.

7. 19. q. 2. c. due i. fi. De de tenu. c. nist. 5. veru. f. 23. q. 4. c. hec aut. 6. itez nō em.

7. 19. q. 2. c. due i. fi. De de tenu. c. nist. 5. veru. f. 23. q. 4. c. hec aut. 6. itez nō em.

7. 19. q. 2. c. due i. fi. De de tenu. c. nist. 5. veru. f. 23. q. 4. c. hec aut. 6. itez nō em.

7. 19. q. 2. c. due i. fi. De de tenu. c. nist. 5. veru. f. 23. q. 4. c. hec aut. 6. itez nō em.

7. 19. q. 2. c. due i. fi. De de tenu. c. nist. 5. veru. f. 23. q. 4. c. hec aut. 6. itez nō em.

7. 19. q. 2. c. due i. fi. De de tenu. c. nist. 5. veru. f. 23. q. 4. c. hec aut. 6. itez nō em.

7. 19. q. 2. c. due i. fi. De de tenu. c. nist. 5. veru. f. 23. q. 4. c. hec aut. 6. itez nō em.

7. 19. q. 2. c. due i. fi. De de tenu. c. nist. 5. veru. f. 23. q. 4. c. hec aut. 6. itez nō em.

7. 19. q. 2. c. due i. fi. De de tenu. c. nist. 5. veru. f. 23. q. 4. c. hec aut. 6. itez nō em.

7. 19. q. 2. c. due i. fi. De de tenu. c. nist. 5. veru. f. 23. q. 4. c. hec aut. 6. itez nō em.

7. 19. q. 2. c. due i. fi. De de tenu. c. nist. 5. veru. f. 23. q. 4. c. hec aut. 6. itez nō em.

7. 19. q. 2. c. due i. fi. De de tenu. c. nist. 5. veru. f. 23. q. 4. c. hec aut. 6. itez nō em.

Sa sum filij d. b. recognoscere facit spūscctūs: dū in ec/ cleſia ſit remiſſio pctōz: quā ſi tota trinitas faciāt: ad ſpi/ ritū ſanctū tū intelligi ptinere: qz cōis eſt pti ſi filio ambo rūqz vniō: p quā ſit locietas ſ vnitas: q efficitur vniū coz/ pū vnici filij dei. Vnitas enī nos cōpāginat quā ſac chari/ tas q nō ē niſi a ſpūſctō: hec dicunt vramē vnitate: ſi tūeam ſepatio nē. **V**eredes. Et ſi nō decedat deus qd d: hūanis legib. Hel dece det vt nō videat p ſpeculūz in enig. ſic nunc: ſed facie ad facie. **P**ōt etiā dici qz pps caput nrm ad paſſionem decedens nobis reliqz pacis eccleſi/ aſtice poſſeſſionē: ſic ipe ait: Pacem meā do vo. pa. me. re. vo. Pps etiāz eſt hereditas ſuoz ſi ipi hereditas e. vñ: Dabo tibi gētes tē. Et item: Dns ps hereditatis mee tē.

Si tū compa. Pontificare facta carnis: vñ vita erit: hemo pōt ſine moleſtia: cui neceſſaria ē patientia.

Ma expectatio crea. Creatura ſūt boni qui in creatione dei manēt: vel qz ſunt eā oim. Corruptio eſt vni/ tas cui ſubiecta eſt creatura. omnia enī que naſcuntur infirma ſi corrupti/ bilita: z per hoc vana: qz ſtatū ſuū te nere nō pōt. **C**reatura d: qz qd mō in nobis dolet dū carnē mor/ tiſicamus p ſe iunia z aduerſa: et ex/ pectat mō qd erit i futuro. ſ. reuela. ſi. d. Itaqz nō nature alteri: ſz alte/ rius qitāt diuerſitate a creatura ſi. diſtinguens aut: Creatura expectat reuela. ſi. d. **N**on volēs. Spō/ te peccauit: ſed nō ſponte fert penā: qd ſubiecti fallacie: ſed ppter iuſtici/ am z clementiā ei qz t pccm punit: z ſanare intendit. **Q**uia z ipſa crea. Mō creatura tū: cū nō dū filio rū forma pfecta: z ipſa liberabit: vt nos q tā filij ſum: ſi nō appemus.

Quia z ipſa. Per h q nō ait ſum/ pticū ipſa: ſed z ipſa facit intelligi qz nec de ipſis deſpandū eſt: q nōdum crediderūt: qz t pti credituri ſūt z li/ berabunt: q nōdū vocant filij dei: ſz tū creatura mō dicunt: cū nōdūz grām adoptiōis receperūt. hō enim ſignaculo imaginis amiſſo remāſit tū creatura. **L**iberabit. Reuela/ biē. Expectat reuela. Subiecti: libe/ rabit. Pec omnia p ſpūm. **D**is crea. tē. Dis eſt vel coſpallis q p loca tendit: vel aialis q vniſſicat corpale vel ſpūal q regit aialē: hec em ois i hoie: qz intelligi ſpū vt angeli: ſen/ tit aia: cozpe ē localis: ſz non tota in eo eſt: qz ſunt pter eū z angeli et alia. **F**ile dicunt: ois hō videt ſolē: ſz nō rot: qz oculi tū. **D**is crea. inge. **H**ac vniuerſali locutiōe nō col/ ligit ſingula oim genez: ſed genera oim ſinguloz. **D**is crea. Ingem/ ſcit z par. Aug. Quidā dicūt qz et ſumī angeli doleāt añqz liberemur penit. **S**z ſi nos adiu/ nāt ſine dolore ſi faciūt de qb? z nēphas dicere qz ſubiecti vnitati: z a corruptiōe liberādū: ſz ois in hoie dolet: z ois in hoie liberat: ſi nō in oib? hōib. **D**is crea. **A**mbro. **H**ic elemēta cū labore ſua explēt officia: qd ē nī eā: vñ qe/ ſcēt nobis aſſūpt. z iō diligenter nos paremus. **K**ingemſcit. Semp in h noua ē: qd notat p ichoatiūz verbi z p deſiderio patrie celeſtis. **P**arturit. Aug. **P**arturire dolere eſt. **M** Itaqz adhuc. **Q**uia z ſi aliqui in ſinu abraē tamen omnis adhuc in his qui nondum ſunt liberati. **N**on ſolum: id eſt non ſolum in homine coz/ pus z aia z ſpūſ dolet ex difficultatib? cozpis ſed z nos in nobis pter cozpus.

qua pater eſt iuſtoz p grē adoptionē. de q adhuc ſubditur: **I**pe enim ſpūſ. ſ. ſctūs qui ē tertius in trinitate perſona. **T**eſtimoniū reddit ſpūi nro qz filij dei ſum? Licet enī mil/ lus ſciat via hūana ſe eē filiū dei p grē adoptionē: tū h poſſeſt ſcire p ſpūſ ſancti reuelationē: z h mō ſciebat Apłs de ſcipō: et alijs qb? facta ē ſiſis reuelatio: ſz qz di/ cit. **C**oz. ij. **N**ō accepimus ſpūm huius mundi: ſed ſpūm q ex deo eſt vt ſciam? q a deo donata ſunt nobis. **P**ōt h etiā am aliter exponi: qz ſpūſ ſctūs ſignis et miraculis reddit teſtimoniū de verita/ te catholice fidei: p quāz efficitur filij dei adoptiui. **S**i aut filij. hic cō/ ſequēter oñdit qz p adheſionē ad xp̄m habitū glie pſeqm̄ ſub cōditione tū z iō h pmo oñdit: ſcdo ad illā cōditio/ nē inducit. ibi: **E**xiſtimo. **C**irca pnum dicit: **S**i aut filij. ſ. adoptiui ſum? p ha/ bitū grē. **E**t heredes. p pſeqvēs erim? p habitū glorie. hereditas. n. ſta/ bilitatē ipotat: ſilr z habitūſ: maxime glie. tenet autē dicta pſeqvntia: qz filio adoptiui debet aliqz ps hereditat? pa/ terne. hec aut hereditas eſt ipſa dicitas q eſt beatitudo obiectiue q nō diuidit p ptes ſed tota hē a qlibet bono: nō tū equaliter: qz vñ eſt alio beator. z hoc mō filijs diuidit. **C**oheredes at xp̄i. q eſt naturalis filius dei: z ſic ptin/ gimus ad gliam ante z cozpis ſic ipe. **S**i tū cōpātinur. tolerādo paſſio/ nes vite pntis ſic z ipe. iō ſubditur: **E**t tō gloriſicemur. vt d: **P**u. vl. **P**opo/ tuit pati xp̄m z ita intrare i gloria ſua. **E**xiſtimo em. hic inducit nos ad hanc cōditionē. pmo rōne. ſcdo exēplo ibi: **S**cim? em. **N**ō aut pſiſtit in hoc qz premiū in cōpātinur excedit meritum nrm in tolerātia paſſionū: ppter qd pa/ tienter ſūt merito tolerāde. z h ē qd di/ cit: **E**xiſto em q nō ſunt z digne. i. eq/ les. **P**aſſiōes hui? tpis. **S**ciem. dū tū qz paſſiōes iſte duplr pnt conſi/ derari. **A**no mō vt acceptant a libero arbitrio: z ſic loquit h Apłs. **A**lio mō. put ſpūſ ſctūs mouēt libez arbitrium eſt hui? acceptiōis pncipiū: z ſic eſt ibi meritū de z digne: qz pncipiū meritū eſt ei uſdē dignitatē cū pmo. **I**tā ex/ pectat. creati. i. hoie q d: ois creatura: **P**ar. vl. **P**redicate euāgeliū oī crea/ ture. i. oī hoī: qz cōuenit cū angel p in/ telligere: cū aialib? pſentire. p vegeta/ ri cū plātis: z p eſſe cū inaitis: vt dic/ Breg. home. rix. ſic p ſiſtūdinē z ois creatura. **R**euelationē filioz dei expectat. i. i bñm die celeſti vbi de/ clare videt expectat p patientiam.

Anitati enī. i. paſſibilitati mortī et incinerationi. **I**n Creatura. i. hūa/ na natura. **I**n Subiecta eſt nō vo/ lens. i. p pctm̄ adē qd nō eſt volūtariū in nobis pzia volūtate. **P**z p/ ter eū qz ſubiecti eā. i. ppter deū patien/ ter ſuſtinent. **P**In ſpe. ſ. reſurrecti/ onis future. **Q**uia z ipſa creatura. i. hūana natura. **L**iberabit a ſer. coz. tē. qn̄ in reſurrectiōe ex aſe gloria fiet i mortale cozp. **S**cim? em. hic inducit ad tolerātia paſſio/ nū exēplo duplī. pmo eſt creatura irrōnabiliū q ſunt in cōti/ nua trāſmutatiōe quāſ tota natura cozpalis meliorē cū hoie et p hīs debem? ſilr paſſiōes tolerare patient. iō dic/ Scim? eī qz ois creatura ingemſcit z parturit. **P**er h metaphorice itel/ ligi trāſmutatiōis variatio: ſic p opoſitū. ſ. p rñū prati eius ſozitio. ſcdo exēplū eſt ipoz apoz qz pleni? ceteris creditibus receperūt ſpūm ſctm̄: z tū patient tolerabāt aduerſa z vſationē glorie in ſpe reſurrectionis future. z h ē qd dicit: **E**t hō ſo/ lum aut illa. ſ. irrōnabili creatura ingemſcit z parturit. **H**ec et noſ iſti. apoſtoli.

Adoptionem

Primitias

f. 1. q. 3. ca saluator in principio.
De peni. di. 4. c. hanc societate. h. qd auct.

Adoptionē. ut etiā corpus bñficiū adoptionis accipiat
vt ex omni pte filij dei sint. **B** Primitias sp̄i. i. q̄rū iam
sp̄s quasi in sacrificiō oblato sunt deo ⁊ diuino charitatis
igne succensī. **C** Spe em̄. Nō dicit vt maius meritū spel
videat: ⁊ iō debeat saluare. **D** Sp̄s adiu. infir. Quia

Primicias sp̄s hñtes. i. sp̄m sc̄m in maiori plenitudine.
B Et ip̄i intra nos gemim⁹. existentis in tribulationibus.
C Adoptionē filioꝝ dei. i. p̄mū q̄ referuat filijs adoptiuīs
D Expectantes. patienter. **E** Redemptionē corpis nři. quia
tunc fiet corpus imortale: ⁊ sic redimet a corruptione.

† De peni.
di. 4. c. hac
locitate. 9.
qđ aut i ca.

Car. 13. b

Gal. 4. b

Ibidem.

† De peni.
di. 2. c. rali/
b⁹. 7. c. apls
et di. 4. c.
n ex do. 5.
ficut ergo.

Job. 14. b

5. 1. b

a sp̄m sc̄m. s. mistas hēm vt ali. s. vli nob s ē
b p̄micias sp̄s hñtes ⁊ ip̄i intra nos
vñ gemim⁹. nō solū p alijs. **a** s. perfectā.

a gemimus adoptionē filioꝝ dei
c ⁊ nec dilatioē nec aduersis fracti. **b** s. s. a mor
talitate p̄t̄. p̄t̄. a p̄cō. s. exp̄t̄ q̄ sit illa adoprio
d expectantes redemptionem cor
e poris nostri. **S**pe enī salui facti

f em̄ a nobis spes. s. res sperata.
g sumus. **S**pes autēz que videtur
a s. n̄ ē subiecta spei x̄ui q̄ n̄ ē nisi de nō appen
tib⁹. **b** s. i. de ca n̄ h̄. **c** s. spes enī de futura ē.
d nōn est sp̄s. **N**am qđ videt quis
e s. cur vel quō. **f** s. i. qđ videt n̄ spe
raf s. qđ nō videt: ⁊ h̄ ē crederet h̄ meritū.
g quid sperat. **S**i aut̄ qđ non vide
a s. ideo gemimus q̄. s. que est aduersorum.
b mus speramus: p̄r patientiam
c a s. diu i vñs ageres. s. q̄ nō videm⁹. **b** s. nō fo
lū i p̄dicit̄ adiuuat sp̄s: s. s. i. p. grām suam.
d exp̄ctamus. **S**imiliter autem et
e a s. docens ⁊ facies nos orare. **b** s. vel nostram.
f spiritus adiuuat infirmitatez nō
g orationis.

f stre opatiōis. **N**az quid oremus
a s. vt congruit. s. orare. **b** s. ecce infirmitas.

f sicut oportet: nescimus: sed ipse
a s. postulare fac. **b** s. nō p̄ra nos. **c** s. i. fac ge
mere p̄t̄ qđ dici possit: r̄t̄ p̄ h̄ exilio: r̄t̄ patrie desi
e spiritus postulat p̄r nobis gemi
d derio. **a** s. qđ sunt de re inarrabili. **b** s. fac postu
lare ⁊ ip̄erat.
g tib⁹ inenarrabilibus. **Q**ui autē
a s. vt sc̄iat etiā gemit⁹ inenarrabile. s. appor
bat ⁊ ipler. **c** s. qđ desiderare facit.
b scrutat̄ corda: scit quid desideret
c quod deus vult.

g spiritus: quia fm̄ deum postulat
a s. i. sc̄os fac postulare. s. loco sc̄oz. **b** s. q. quō
ozare debeamus nescimus: sed. s. nos maiores et
doctores quozū auctoritatē credendum est.

i p̄r sanctis ⁊ scimus autē q̄niaz
a s. seruādo mādarū. **b** s. p̄ sp̄m vel coop̄at sp̄s
sanctus. s. vel procedunt.

d diligentibus deū omnia cōope
e rantur in bonum: his qui fm̄ p̄r
a s. nō meritū. s. dei. i. fm̄ p̄sciam ⁊ p̄destinationē
b s. p̄ p̄dicationē. s. vel iterū. **c** s. ad sc̄itacē.
d s. oia in bonum p̄scire ⁊ p̄destinare r̄t̄.

positum vocati sunt sancti. **N**am
a s. hoc ē fm̄ p̄positū. **b** s. in p̄scia ap̄ se ab eter
no p̄pauit. s. elegit ad p̄missa p̄mia vocari.

l quos p̄sciuit et p̄destinauit
d inate: postulat p̄r sanctis. **q** **S**cimus autem. hic
consequenter ostendit bonum adherentium x̄po in actu
volūtat̄ qđ ē diligere p̄r que alia bōa dirigunt in deū et sic
dic̄: Scim⁹ qm̄ diligētib⁹ deū. dilectioē charitatiua ⁊ p̄seue
rant. **r** **O**ia coopan. in bo. his qđ fm̄ p̄p. i. p̄destina
tionē. **s** **V**ocati sūt sc̄i. in p̄nti p̄ grām sc̄ificacē. **t** **H**is
em̄ ⁊ p̄tā i bonū p̄ueniūt: qđ fortiores ⁊ cautiores relur
gunt: ⁊ etiā in gloria ad bonū eoz facit p̄ctōz memoria: sic
cicatrices ad gloriā militis qui finaliter i bello triūphauit.
eis x̄o qui diligunt deū fm̄ p̄ntem iusticiā tm̄ p̄ctā nō
sic cedunt ad bonum eozum. ideo subditur: **†** **N**am
quos p̄sciuit ⁊ p̄destinauit. et non alios.

Conformes

Preceptenda: sic pparuit in qd ad iusticia amittenda: qz pparuitis pparoz nu qz fuit. Nec igit regula in comuni e tenenda. **P**roctores in pctis pscitos ee no prepatos: pena aut ee pparata fm q psciti sunt. **I**maginis. Et portem? imaginē celestis sic portauim? imaginē terreni. **E**t ipse sit primoge. **P**uta an oem creaturā nō factus sed nat? e. **E**t quia primus sine pctō nat? a primus impassibilis resurgēs: in q bz fratres. **N**ā fm id q vnigenitus est nō habet frēs. **S**ed m id aut q primogenitus est frēs dignatus est vocare oēs qui p ei primatū in dei grā renascunt. **V**ocauit. **V**ocatio exterior fit p pdicatores et est cōmunis bonoz et malozum. **I**nterior hō tm electoz. **D**e exte rior dicit: Multi sunt vocati: pauci hō electi. **V**ocatiōe implet pdestinatio. **V**ocare est cognitio de fide adiutare: vel cōpungere eū quē sciat audire: hoc est electoz tm. **M**agnificauit. hoc de pscitis: de alijs non: et si ad tempus videantur: tamen quia nō permanent non magnificatur. **M**agnificauit. i. magnificabit. hoc aut futurū est sed dicit pteritum: quia dicitur fecisse que ab eterno disposuit facere. **V**n. **A**salas: Qui fecit que futura sunt. **A**salibus oia in bonū: etiam q deuiant vt inde cautiores: et in se nō fi dētēs. **S**ūt h qtuor mēozata pdestinatio: vocatio: iustificatio: magnificatio. **A**nū ē i dō: et tria i nob. **P**destinatio ei nra nō i nob ē s i occulto apud ipm i ei pscia. **T**ria hō reliq i nobis sunt. **S**i deus pro no. **P**destinatio do nō existerēs vocādo aduersos. **I**ustificatio peccatores: gloriificatio moztales. **T**radidit. **A**ug. **D**icit qz pf tradidit filiū: vtz auctor calic? hui? ē etiā ipē q didit. **A**n apls: **C**hris? dilexit nos et tradidit semetipm p nob. **S**i qd filiū tradidit et fil? seipm. **I**udas qd fecit: p tradendo filiū benefecit: filiū tradendo seipm bnfecit. **I**udas tradendo mgm p auaricia male fecit. **N**ō em qd nobis pscitū ē de passione xpi malicie iude deputabif habe bit ille mercedē malitie: xps laudē grē g. **P**ia. **D**ivinus est nobis oia dare q nri cā moztū illum tradere. **P**ia superiora deus trinitas. **I**ad videndum siue fruentū. **E**qūa angeli qbus eqbi mur in futuro ad conuiuendū: et si mō inferiores. **I**nferiora quoqz nostra sūt ad dominandū. **E**t similiter qdā etiam superiora: vt sublimes angeli et vniuersa ministeria celestia nra sunt: nō domi nio sed vsu sicut res dñi famuloz sunt ad victū: vel ornamentū: vel aliud hu iusmodi. **Q**uis ac. **N**isus diaboli accusatio dicit. **A**d dexterā dī. **I**n honore q de cuius postulatio non potest ptemni. **I**nterpellat. **P**ū qridie hoīem quē assumpsit et graue genus mortis quod pro nobis sustinuit vultui paterno offert. **S**icut scriptum est. **Q**ualiquis diceret: **C**ur ista cōmemozas sunt ne no bis hec mala. **R**nder: **Q**uicqz ista mala sunt nobis sicut scriptum est: **Q**uia ppter te moztē. **E**t. ppter te causam notat sine qua corona martirij non reddi tur. **M**artyrē em nō fac pena s cā: quia ipē p nob passus ē vt et nos ppter ipm patiamur: s in his oibus rē. **H**ecqz angeli

a s in puritate vite. **mō** b: 7 p in beatitudine. **a** cōformēs fieri imaginis filij sui: **a** s cōformes: ita vt. **b** s iure hereditate p f obtinēs et alijs dispriēs qd pziogenitoz est. **b** ut sit ipē pziogenit? i mult? fra trib? **Q**uos at pdestinavit: hōs **a** s qd fuit an qd essem? **b** s qd quis an auerfos. **a** s qd ppari erāt in pscia. **s** p predicatorēs. **s** auerfos. **b** s fm ppositū qz sūt: et nō electi. **c** et vocauit. **E**t qd vocauit ipos vocari exteri? **a** s remissioe pctōz et bōa opatione. **b** s dum peccatores essent et iustificauit. **Q**uos at iustificauit **a** s oī genere virtutū vel eterna remuneratioe s vt siles dō sint. **s** et futurū. **b** s cōtra hec **v**it ad hec aspicientes vel bnficia dei sapiētes s cū hec oia pscit. **a** s vt predictum est. **d** uit illos et magnificauit. **Q**uid **v**el ad hec aspicientes vel bnficia dei sapiētes s cū hec oia pscit. **a** s vt predictum est. **e** ergo dicem? ad hec: **S**i deus p **a** s nullus pscus pōt nocere sed cooperatur in bonum. **b** s deus est pro nobis qui pterit a lia: **n**obis: quis contra nos. **Q**ui **f**iliū dedit pro nobis. **s** nullus contra nos: qz dedit nobis omnia. **a** s consubstantiali. **e** etiam proprio filio suo non pe **a** s p peccatoribus q natus est. **s** p reparatioe nostra. **p**erit: sed pro nobis omnibus **a** s si dedit filiū quomodo potest negare quin omnia cum illo. **f** tra didit illum. **Q**uomodo nō **a** s quod minus. **s** in present iusticiam. et post vitā eterna superiora inferiora equalia. **g** etiam cum illo omnia nobis **a** s et cū h ita sit null? accusatio nocet. **b** s ita vt sit. **h** donauit: **Q**uis accusabit ad **m** **s** vt nocet. **a** s quos psciuit. **b** s alius nō potest: deus nō vult: qz ipē ē qui. **u**ersus electos dei: **D**eus qui **n** **a** s cum nullus accuset. **b** s qui possit inferre moztē. **s** nullus poterit inferre qui velit. **s**ol? eni xps potest sed non vult. **i**ustificat. **Q**uis est qui cōdem **o** **a** s nunquid. **b** s p illis. **s** vult dampnare. **n**et. **C**hristus iesus qui moztu? **p** **a** s dico moztuus. **b** s qd maius ē vt et nos resurgamus. **c** s et quod maximum est. **s** in est: immo qui et resurrexit: qui **o** **b**onis portiozibus. **a** s patris. **b** s medius inter deum et homines. **i** est ad dexteram dei qui etiam **a** s respensatioe hūana. **s** nō voce s misera rione. **b** s et cum ita sint. **k** interpellat pro nobis. **Q**uis g **a** s Nunquid hec aduersa. **s**eparabit nos a charitate xpi. **a** s cozpoz afflictio. **b** s mentis anxietas **T**ribulatio et an angustia an **p** **s** deloco ad locū. **s** penuria cibi. **s** vestit? pe secutio: an fames: an nuditas **r** **n**uria. **s** appar? moztis. **s** ipa mozt. **l** an piculū: an gladi? **S**ic scptuz **a** s qz tibi inseparabiliter adheremus. **e**st. **Q**uoniam ppter te moztu **a** **s** varijs tormētis **a** s tora vi ra. **b** s sine respectu misericordie. **f**icamur tota die: estimati su **t** **s** que non profunt nisi occasi. **m**us: sicut oues occisionis. **S** **a** s tribulationib? et tormētis positi. **b** s s u periores efficiamur. **c** s non propter nos. **i**n his omnibus superamus: pro **o**

a conformēs fieri imaginis filij sui. qz filiatio adoptiua dei est quedā similitudo filiationis naturalis diuine. **U**t sit ipē p. i. m. fra. i. fidelib? qz nō pfunditur eos frēs noiare. **U**eb. ij. **S**ciendū autē qz cū dicit: **Q**uos psciuit et pdestinavit. p? scia nō accipit h? put opponit pdestinati oni. sic dānādi dicunt psciri. s accipitur put est pambulū ad pdestinationē. **E**le/ cti em a deo pscognoſcunt ab eo: qz nō eli git iſgrans et a casu. tm nō est ibi pscſſio ni si rōnis tm: qz ad pdestinationē etnā se/ quunt alia bona q pdestinatis in tpe cō/ ferunt. iō subdit: **Q**uos aut pde/ stinavit hos et vocauit. p fidē ad se libez arbitriū trahendo. **E**t qz vocauit ipos et iustificauit. p grāz. **E**t qz vocos aut iustificauit illos et magnificauit. per gloriā. qz grā est arra aie. **Q**uid g dicemus. **P**ost qd oīdit magnitudinē bo ni adherentiū xpo. h? pnr oīdit hui? boni certitudinē: qz nō pōt ab electis amoueri p violentiā. iō subdit: **S**i deus pro nobis. et accipit h? si pro qz: de? est pro electis. **Q**uis g nos. q. d. null? qz null? pōt resistere psciti diuine: et qz sit p electis: pnr oīdit dicit: **Q**ui etiam ppo filio suo. natural. **U**eb. **U**eb. pepicit rē. et maxie dilectione ad electos. **Q**uō nō rē. argumētū ē a maior. itez p dicitū bonū nō pōt tolli ab elect? p accu sationē. iō subdit: **Q**uis g. cu. aduer elec. dei. i iudicio finali. q. d. nullus. et b/ dit cā: **Q**uis g? iustificat. sententiā/ do. p elect? iō ps aduersa demonū nō au debet mutare: n? etiā p modū pdenatiōis. iō subdit: **Q**uis ē q pdenet q. d. null? et subdit rō: **Q**uis g? iustus rē. in pel. p nob. apd pnm oīdēdo latius et vulnera: et sic tollit oīs pdenatiōis cā. **Q**uis g? **P**ost qd apls oīdit q xpo sit adherēdū: h? pnr oīdit hui? adherēte modū q dicit firm? quā firmitatē oīdit triplr. pmo ex pte cozpis. scdo ex pte aier ibi: **C**er? sū. **E**t pte xpo cozpis appet fir mitas adheſiois quā qz p nulla passione illata cozpi sepat a xpo: r pōit apls septē passioēs qz maria ē mozt: qz ē vltimū trī biliū i vita pnt fm p b m. iō pōit vltimo cū dicit: **A**n gladi? **A**lie sūt dispositioes ad moztē. aliq tm pinq: et alie mag? remo/ te. inf. pinqs ē pphabilitas mozt? iminē/ tis q duplicif accipit. **A**no mō vt est ab r qz ad h dicit: **A**n piculū. **A**lio mō qzū ē i apphēſione aie. et qz ad h dicit: **A**n angustia. **D**icit em qz angustia/ rī qn ē i arto posit? **P**assioēs xpo magis remote et dispositioēs ad moztē ptingunt ppter subtractionē necessarij ad vitā. i. ali mēti et tegumēti. et qz ad hec vno dicit: **A**n fames an nuditas: vel tngūt ppe illationē no cumentū: qd qdē no cumentū considerat dupliciter. **A**no mō vt est ab hoste. et qz ad h dicit: **A**n psecutio. **A**lio mō in qzū recipit in cozpe patietis: et sic dicit: **T**ribulatio. **A**pls aut in scribēdo nō curauit multū de tali ordine artificiali. s dimisit h? expositoꝝ. qz aut talia paterē tur sancti oīdit iducēs ad h auctoritatē: **P**s. **U**eb. **Q**uis ppter te moztifica/ mur. i. ad moztē p afflictioēs et tormēta ducimur. sicut patet in martiribus. **E**stimati su. sicut oues occisionis. qz occilio reputat vtil? p lana et carnis? ba/ bēdis: sic tyrāni bōa martyz rapiebāt: et cū h obsequiū se pscare deo reputabant: **I**ob. xvj. **A**ut hora vt oīs q inficit vos at bit et obsequiū se pscare deo. **C**ertus sum.

Mat. 23

Esa. 44. a fm alia lit.

Eph. 5. a

1 Ps. 43.

13 a Neq̄ ange. ne. p̄n. neq̄ vir. Di ordines accipiunt de malis angelis: et de bonis si fieri possent. **b** Neq̄ alti. ne. p. Ambro. i. nec ipsa vel aduersa. vñ Salomō: Diuitias et paupertate: ne de. milib: ne replet mēdax fīa: vel paup rapiam: et piurē nomē dei. Multi peccāt altitudine: multi necessitate: et

13 a b pponit achaçī et saia q̄ nolebat petere signū neq̄ in alto: neq̄ in pfundo. Remediū de xpo: q̄ neq̄ elar po testate q̄ eālis p̄t: nec turbat de eiectione mortis: q̄ ē signū in alto et i pfundo: ne ille vel regia p̄tate extollet: vel erūna turbaret: sic tunc erat p bello assyrioz. **Ca. IX**

Veritate dico. Ad nihil potest separe: sed olim sui separat vñ nō doleo et sic mala iam in bonū cōuertuntur. **13 a** Veritate dico. Amb. Quia h̄ iudeos loq̄ vñ ē: affectū suū circa eos ostēdit: q̄ iurādo firmat. **13 b** Potest gen̄ suū bñficio xpi puari. **13 c** Optabā aut: nō opto: q̄ scit se talē nō posse a xpo separari: tñ affectū circa illos ostēdit: de quib̄ multa preconiā enumerat: vt oib̄ p eis dolorē incutiat: q̄ tanto peiores sunt gentilibus: q̄ progatiuā patrū et pmissionis perdidērūt. p̄pensius em̄ malū ē dignitate p̄didisse q̄ nō habuisse. **13 d** Sed h̄ ē inq̄t qd̄ d̄ dixit futurū vt nō filij carnis sint semē abrae: sed q̄ fidē habēt p quā nat̄ est isaac: sed ad in typo xpi. **13 e** Jacob desau duoz p̄p̄oz. **13 f** Job fuit ex filijs esau: q̄nt̄ ab abraā: h̄ est nepos esau. **13 g** Pro fratrib̄.

Mico. de lyra

a Certus sum. hic p̄r ostēdit firmi- tas ex pte anie in b̄ q̄ nō est sepabilis a xpo p aliqud̄ illatū si- bi: cuiusmodi ē deceptio q̄ aliqui puenit ex pte illi q̄ decipitur eo q̄ est in passione posit̄: sic timēs ad modicū strepitū credit irrucere hostes. maxie x̄o passionēs sūt timor mort̄ et amor vite. et q̄tū ad ista d̄: **13 a** **13 b** **13 c** **13 d** **13 e** **13 f** **13 g** **13 h** **13 i** **13 j** **13 k** **13 l** **13 m** **13 n** **13 o** **13 p** **13 q** **13 r** **13 s** **13 t** **13 u** **13 v** **13 w** **13 x** **13 y** **13 z**

Additio. i. Licet ei sc̄i p̄s descenderūt ad limbū d̄ sūt dānati. put videt dicere postil. tales ei fuerunt a deo p̄destinati: et sic em̄ ppositū eternū sūt vocati sc̄i. **13 a** **13 b** **13 c** **13 d** **13 e** **13 f** **13 g** **13 h** **13 i** **13 j** **13 k** **13 l** **13 m** **13 n** **13 o** **13 p** **13 q** **13 r** **13 s** **13 t** **13 u** **13 v** **13 w** **13 x** **13 y** **13 z**

Additio. ii. Quod dicit: De pctō dānauit pctm̄: p̄t alit̄ exponi et vt videt maḡ p̄zie p̄o q̄ sciēdū q̄ crucifigētes xpm̄ maximū pctm̄ cōmiserunt: vt ē manifestū: de q̄ pctō d̄ deleuit. i. abstulit pctā nra: et h̄ ē

13 a qd̄ dicitur: De pctō. i. de passione xpi qd̄ maximū pctm̄ fuit respectu inferētū. **13 b** Dānauit pctm̄. i. deleuit tē. vt in postilla: q̄ ad̄ expositione videt maḡ p̄p̄a q̄tū hec dictio pctm̄ vniformit̄ accipit̄ vtrobiz̄ et cōtinuat̄ ad p̄cedentia sic. **13 c** **13 d** **13 e** **13 f** **13 g** **13 h** **13 i** **13 j** **13 k** **13 l** **13 m** **13 n** **13 o** **13 p** **13 q** **13 r** **13 s** **13 t** **13 u** **13 v** **13 w** **13 x** **13 y** **13 z**

Additio. iii. Quod dicit: Quod dicitur: In quo clamam̄ abba p̄r. ferri p̄t ad duas nationes q̄b̄ scribebat. i. ad iudeos et gentiles. **13 a** **13 b** **13 c** **13 d** **13 e** **13 f** **13 g** **13 h** **13 i** **13 j** **13 k** **13 l** **13 m** **13 n** **13 o** **13 p** **13 q** **13 r** **13 s** **13 t** **13 u** **13 v** **13 w** **13 x** **13 y** **13 z**

Replica. In ca. (in sua rē. **13 a** **13 b** **13 c** **13 d** **13 e** **13 f** **13 g** **13 h** **13 i** **13 j** **13 k** **13 l** **13 m** **13 n** **13 o** **13 p** **13 q** **13 r** **13 s** **13 t** **13 u** **13 v** **13 w** **13 x** **13 y** **13 z**

13 a **13 b** **13 c** **13 d** **13 e** **13 f** **13 g** **13 h** **13 i** **13 j** **13 k** **13 l** **13 m** **13 n** **13 o** **13 p** **13 q** **13 r** **13 s** **13 t** **13 u** **13 v** **13 w** **13 x** **13 y** **13 z**

13 a **13 b** **13 c** **13 d** **13 e** **13 f** **13 g** **13 h** **13 i** **13 j** **13 k** **13 l** **13 m** **13 n** **13 o** **13 p** **13 q** **13 r** **13 s** **13 t** **13 u** **13 v** **13 w** **13 x** **13 y** **13 z**

Ba pro fribus. **Q**uod p his retrahendis q̄ mō sunt frēs in fide qui sunt r cognati mei: r ita grauitus peccabā. **N**on aut q̄ exci. rē. **S**olofa doloze fuit apls hos olim deus salua/ dos nō decreuit: p̄sci: nō p̄sonaz acceptoz. Nullū em̄ dānat an̄ q̄ peccet: nullū coronat an̄ q̄ vincat: sed p̄scia diffinitū ha/ bet: q̄lis vniuscuiusq̄ futura sit volū tas: ex q̄ dānet vel coronetur. **Q**uia dolebat de iudeis: consolatur se inueniens: sc̄ptum non oēs esse saluan dos sed tm̄ siles isaac. In his ostēdit q̄ sola gr̄a dei facit filios dei. **N**ō aut excidit verbū dei. **D**ixit q̄ p̄missio eterne hereditatis facta ē iu deis: s̄z q̄ ip̄i ex magna pte nō credi/ derūt: videbat x̄bū dei nō esse ipte/ tū. **A**d q̄s rīder: est in quibusdā nō est ipte: in alijs tm̄. s̄. in gētibus cre dentibus ipte: q̄ mō veri sūt filij abrae. **N**ō aut excidit. **Q**uasi est ita laborauit: est oēs credit: nō tamē excidit verbū dei: vel nō dico q̄ exci/ derit. **V**erbū dei exciderit est p̄missa nō implere. **I**n isaac: id est in x̄po vocante gr̄a p̄regant. **I**n isa ac. **P**romissione p̄figurati sunt: nō q̄ seipsos iustos: s̄z q̄s deus facit: hi sūt filij libere q̄ sursū est q̄ m̄ n̄ra: filij carnis sūt terrene hierlm̄ q̄ fuit cū filijs suis. **S**ic isaac nō meruit: vt na/ sciturus p̄mitteret: sic r isti sed sola gr̄a p̄missa ē eis data filioz adoptio. **N**ō solū at illa. **S**ara hūit p̄mis/ sionē: s̄z r rebecca habuit p̄missionē habens. s̄. duos filios ex vno cōcubi tu isaac p̄ris n̄ri. **E**x vno cōcubitu di/ cit: ne videant merita parentū diffe/ rētia in generatis: sed p̄ris. i. institū toz n̄ri: quē imitemur si volum⁹ esse filij dei. **P**romissio facta sare ostēdit q̄ p̄p̄ gen⁹ null⁹ salua. **I**sta rebecca q̄ p̄p̄ nullū meritū suū vel parentū aliq̄ eligi: sed sola gratia. **R**ebecca habuit p̄missio/ nē hanc. maior seruiet minor. i. esau p̄sequēdo p̄ficiet iacob.

Nō ex optibus **N**ico. de lyra **A**ut. **C**irca p̄mū dicit: **V**eritate aut di co in x̄po iesu: et ē mod⁹ iurādi ad as/ fertionē sui dicti. **E**x q̄ patet q̄ iurare nō est peccatū viris p̄fectis ex eā rō/ nabili sic erat in p̄posito: q̄ iudei de/ facili nō eredeabant sibi. **A** **C**ōscia mea. hū ordinata. **A** **M**ī tristi/ cia mihi ē magna: q̄stū ad mentem. **E**t cōtinu⁹ dolor. ex aīa redūdās ad carnē: r supplendū est p̄ iudeozū infidelitate: q̄s declarat dicens: **O**ptabā enī ego ipe ana. eē a x̄po. i. sepatū ab eo. q̄s dupl̄r pōt itelligi **Q**uō mō referēdo ad t̄ps in q̄ p̄seq̄ba tur x̄pm̄ i mēbris suis. **A**ct. viij. r **B** ex celo iudaice legis: r sic optabat se sepatū eē a x̄po. **A**llo mō referendo ad t̄ps p̄ ouersionē suā i q̄ p̄dicabat fidē catholicā: r tūc aliq̄ optabat se pari a x̄po p̄ dilationem sue glorie ad t̄ps vt intendet cōuersioni iudeozū ad fidē x̄pi. vñ dicit **P**hil. i. **D**esideriū habēs dissolui r eē cū x̄po. p̄manere aut in carne necessariū ē p̄p̄ vos. **Q**uo fribus meis. s̄. cōuertendis. **Q**ui sunt cognati mei s̄m carnez **F**uit enī apls natione iude⁹ de tribu beniamin vt ip̄emet dicit. i. r. r **P**hil. iij. **Q**uoz adoptio est filioz. q̄z p̄pls ille specialiter dicitur est fili⁹ dei: **E**xo. iij. **F**ilius m̄ p̄mogēi tus israel. **E**t gloria. q̄ ei facte sunt apparitiones diuine

Et testamentū. **Q**stū ad mā data dei data popu lo p̄ moysen. **E**t legislatio. **Q**stū ad p̄cepta decalogia deo data populo. **E**xo. xx. **E**t obsequiū. diuini cultus **E**t p̄missa. **P**phaz de x̄po. **I**n **Q**uoz p̄res ex quib⁹ est x̄ps. vt p̄tz **M**att. j. **I**n **S**cdm carnē. **B** d̄ ad ostēdēdū q̄ in x̄po nō solū est hūana natura s̄z quā descendit a p̄ribus veteris testa/ menti: sed etiā diuina s̄m quā p̄cedit a p̄re. iō subdit: **Q**ui ē sup oīa de⁹ b̄ndictus. ex q̄ manifeste p̄tz error **A**rrij dicitis x̄pm̄ esse purā creaturā. **N**on aut. **B** circa p̄dicia remouet dubiū. ex **B** enī q̄ dicit. **P**missa de x̄po facta iudeis: q̄ tm̄ nō receperunt euz: possēt aliquis credere frustratū fuisse p̄missā diuinū. iō **B** remouet per du/ plex exēplū. sc̄dm ponit ibi: **N**ō solū **C**irca p̄mū dicit: **N**ō aut. supple seq̄: **Q**ui exciderit x̄bū diuinū. ab ipte/ tione ex infidelitate iudeoz: q̄ aliq̄ eoz vt apli: r plures apli receperūt fi dem x̄pi in quib⁹ p̄missū dī ipletū ē. **N**ō eī oēs q̄ ex isrl. i. a iacob: alio noīe dicto israel. **S**en. xxij. descēde/ rūt supple. **I**n s̄m israelite. per imitationē fidei eī: q̄s declarat in fi/ lijs abrae q̄ nō oēs dicti sunt semē eī: sed illi tm̄ q̄ descēderūt p̄ isaac: r **B** e q̄s d̄: **E**t **N**ec q̄ semē sunt ab/ rae. s̄m testimoniū sc̄pture **D**es filij. q̄z filij abrae de agar r de cethu/ ra h̄ sūt dicti semē eī: q̄s ostēdit p̄ scri pturā **S**en. xxj. **S**z in isaac vocabitur tibi semē. de alijs aut filijs s̄batur: **N**ō q̄ filij carnis. **X**tute naturali geniti cuiusmodi fuerit b̄smael et filij cethure. **I**n filij dei. i. ad eī cul tū electi. **S**z q̄ filij sūt p̄missio/ nis. s̄. diuine. **E**t **E**stimant in semi ne. s̄. abrae. r q̄ sūt illi ostēdit p̄ sc̄ptu/ rā dicit: **P**romissionē enī x̄bū **B** e. q̄s subdit: **B** **S**cdm **B** t̄ps. i. āno reuoluto. **E** **A**enias r erit sare fili/ us. **S**en. xvij. **A**llegat aut hec aucto ritas r alie seq̄ntes s̄m trāslationem septuaginta q̄ tpe apli erat multū au rētica: d̄ aut h̄ isaac. p̄missiois filius q̄ **X**tute diuina natura iunāte fuit ge/ nit⁹: q̄z p̄r erat cētēnari⁹ r m̄ sterillis r nonagenaria. **I**gī cū p̄missio facta abrae. **S**en. xv. q̄ semē suū eēt futurū sic stelle an̄ q̄s aliq̄ h̄ret filij: vt ibi/ d̄ d̄: r tū hec p̄missio nō fuit ipte/ ta in oib⁹ eī filijs: s̄z solū i isaac vt dictū ē: nō d̄ frustrata: sic nec p̄missio p̄ p̄ phetas de x̄po frustrata ē q̄s non oēs iudei ip̄m receperūt p̄ fidē: s̄z aliq̄ ad **B** electi. **N**ō solū. **B** iudicatur aliō exēplū ad p̄positū. **E**t diuidit in duas p̄tes. q̄z p̄mo pōit exēplū. sc̄do mouet ex **B** dubiū. ibi: **Q**uid q̄ dice/ m⁹. **E**t at exēplū **B** de filijs isaac: q̄z eēt p̄missiois filij vt dictū ē. r p̄ eū i/ plēda p̄missio diuina de semine abrae nō tm̄ ipte/ta fuit i duob⁹ filijs sae esau r iacob: s̄z in iacob tm̄: et tū d̄ firma r veraciter esse ipte/ta. **E**t eadē rati one p̄missio de x̄po licet nō fuerit im pleta in omnibus iudeis: sed in aliq̄ bus ad hoc specialiter electis: dicit igi tur: **N**ō solū aut illa. s̄. sara habuit fi/ lium ex adiutorio gr̄e. **E**t **S**ed r re becca. s̄m q̄ d̄ **S**en. xxv. **P**ecatusq̄ est isaac d̄m pro vxore sua eo q̄ eēt

radicata r fundata.
mibi p̄scia mea in spiritus sancto
quonia tristitia est mihi magna
et continuus dolor cordi meo.
Optabā enī ego ipe anathema
eē a x̄po pro fratribus meis qui
sunt cognati mei s̄m carnem qui
sunt israelite: quorum adoptio
est filiozum: et gloria: r testamen
tum: et legislatio et obsequiuz et
promissa: quorum p̄ tres: ex qui
bus est christus s̄m carnē qui est
super oīa de⁹ benedict⁹ in secula
amē. Non at q̄ exciderit x̄bū dī.

Nō. n. oēs q̄ ex circūcisiōe sūt isrl.
hi sunt israelite: necq̄ qui semē
sunt abrae: omnes filij. r sed in
isaac vocabitur tibi semē: id est
nōn q̄ filij carnis: hi filij dei: sed
q̄ filij sunt p̄missionis estimant
in semine. Promissionis enim
verbum hoc est. r secundum hoc
tempus veniā ad te: et erit sare fi
lius. Nō soluz autem illā sed r re
becca: ex vno concubitu habens
isaac patris nostri. s̄m eniz nō
dum nati fuissent: aut aliquid

sterilis qui exaudivit eum et dedit conceptum rebecca.
Ex vno concubitu habens gc. filios. hoc non est de textu sed
subintelligitur: p̄p̄ q̄s fuit positū p̄ modū glōse: r postea in s̄m
textu r scriptozes. s̄m enī nō. na. fuisset. esau r iacob.
Et s̄m

Act. 10. e
Act. 4. d
Act. 13. b
Act. 25. c
Act. 21. b
Act. 4. d
Act. 13. b
Act. 25. c

f 5. a

B

f 5. a. b
Act. 4. d

f 5. a. b
Act. 25. c

C

A **Q**uod ex opibus. futuris q̄ bona vel mala non erant futura nisi appōita gr̄a vel subtracta.
B **M**aior seruiet mi. hoc ad lram: qz idumei qui de esau q̄ t̄ edom d̄: subditi fuerunt filiis isrl̄: sed magis in hac p̄phetia intendit q̄ p̄p̄s iudeorum or. minor. i. posteriori xp̄ia no esset seruiturus.

C **J**acob dilexi t̄c. In iacob nihil inuenit amādum nisi misericōdie sue donum. In esau nihil odit: nisi origina le p̄ccm̄: sed quōd b̄ recte cū nihil egissent: qz res est st̄penda: sibi obicit. Quid ḡ dicemus? Ex misericōdia velle t̄ currere: qd̄ appet̄ i alijs ex eadē massa cui debita ē p̄ditio: dicit em̄ sc̄ptura:

Quid ḡ. Quia sine merito hūc elegit: hunc reprobaui: dicit iniquo d̄: **M**ō qz hunc p̄ misericōdiam elegit: illū p̄ iusticiam reprobaui in q̄ neutro est iniquitas: hūc p̄ misericōdiam: qz ita dicit moȳses: hunc p̄ iusticiam: qz ita dicit sc̄ptura inducēs deuz loquentē pharaoni.

Absit. **C**ōstat q̄ nullus liberat̄ nisi gratuita misericōdia: nullus damnat̄ nisi eq̄l̄m̄ iusticia. **S**z cur potius hūc q̄ hunc liberet scrutet̄ q̄ pot̄ tunc p̄funduz iudiciū: verūm̄ caueat p̄cipitiū. **E**x misericōdia cui miserit̄. i. cui p̄scio miserendū. sciens illū cōuertenduz t̄ apud me mansurū hoc ē dare illi cui dandū est: nō dare illi cui dandū non est vt cum vocet̄ quē sciat ob audire: vt dauid qui p̄ veniā tā b̄n̄ p̄stitit. Saul non auditus in p̄ce non p̄stitit. sed ad idola conuersus est: vñ iuste reprobat̄ esse a p̄scio videtur. **I**ḡ nō est vo. t̄c. **T**āq̄ diceret nō sufficit sola volūtas hoīs: si nō sit etiā misericōdia dei.

Cui d̄. **C**ōtra nō sufficit etiam misericōdia dei: si non sit voluntas hoīs: ac p̄ b̄ si recte dicit̄ ē illud: cur etiā a d̄o nō recte d̄: **M**ō miserētis est dei: s̄z volentis est hoīs. Restat ḡ vt recte dictum hoc intel ligat̄: vt totū deo def̄: q̄ hoīs volūtatē bonā t̄ pre parat ad iudiciū: t̄ adiuuat p̄parat̄: volentē puenit vt velit: volentē subsequit̄ ne frustra velit.

Auḡ. **Q**uis porro tā ip̄e desipit vt dicat deuz malas hom̄ volūtatē q̄s voluerit t̄ q̄n voluerit i bonū non posse p̄uerrere: cū volūtatē ei n̄ nihil restat. s̄z cū fac̄ p̄ misericōdiaz fac̄: cū at̄ n̄ fac̄ p̄ iudiciū n̄ fac̄. **P**̄bet̄ vt̄q̄z fm̄ grām q̄ grat̄ dat̄. **O**bdurat autē fm̄ iudiciū qd̄ merit̄ reddidit. vñ dat̄ itelligit: **A**bi obduratio dei fit: nolle miserit̄: vt n̄ ab illo ir roget̄ aliqd̄ q̄ sit hō def̄ior. s̄z tm̄ q̄ sit melior n̄ ero get̄. **I**ō nō quō dicit̄ ē: **M**ō ē volēt̄ nec cur. s̄z mi. dei. ita etiā dicit̄ ē nō volēt̄ nec cur. s̄z obdurat̄ d̄: qz nō obdurat̄ i p̄t̄iēdo malū: s̄z nō largiēdo bonū: qd̄ fac̄ eq̄tate sua: sic ex misericōdia sua gr̄az p̄stat.

Excitauit. vel su. vt. ser. **A**mb̄ In h̄ ip̄m te suauit̄ cū idign̄ cēs viuere. **A**l̄ iuscitauit te: qz cū ap̄ d̄ deū mortuū esset: modicū t̄ps accepit: vt in eo oēs gen tes dei xp̄itē addiscerēt. **E**xcitauit. **P**al̄ eras t̄ q̄si sopit̄: ego at̄ on̄ dēs tibi signa excitauit te i can dē maliciā vt def̄ior fias. **E**t h̄ iustū ē vt q̄ i sordib̄ bus ē sordescat adhuc. **N**ec h̄ iustit̄: s̄z vt te idura to on̄ dam xp̄itē meā signis egypti.

Ergo cuius

A **Q**uod fm̄ electionē. i. p̄destinationē dei liberā. **B** **P**ropositum d̄ā maneret. i. p̄missio dei firma esset t̄ ipleret̄. **C** **M**ō ex opib̄. qz non dū nati erāt. **D** **S**ed ex vocante. i. ex d̄o cui electio p̄cedit oia ista. **E** **D**icitū est. i. r̄eb̄ccc: **H**ēn. **F** **Q**uia maior. s̄z esau: **G** **S**eruiet minori. **H** fuit iplerū t̄pe dauid descēdente de iacob: qz idu meā fecit sibi tributariā. **I**. **R**eg. viij. t̄z illa re probatio esau t̄ electio iacob fuit signū reprobationis t̄ electionis ad gloriā. ideo subditur:

Sicut sc̄ptū est. **M**alachie. i. **J**acob dilexi t̄c. **C**irca p̄tem istā p̄ b̄ qd̄ d̄: hic: **L**um nihil boni egisset aut mali: tollit̄ error. **P**igenis qui dicit qz merita p̄cedentia in alia vita istā p̄cedē te sunt cā p̄destinationis t̄ reprobationis diuine: qz sic esau t̄ iacob in illa vita aliqd̄ boni vel mali egissent qd̄ hic simplr̄ excludit. **I**tē añ vitam huius mundi nō fuit alia: aliter nō icepisset mūdus simplicif̄ sic d̄: in p̄ncipio **H**ēn. **I**tē si fuisset talis vita. merita tū creature ibi facta nō potuissent esse cā p̄destinationis q̄ est act̄ volūtat̄ diuine: qz t̄pale non pōt̄ esse cā eternū. **H**oc iḡ re pulso tanq̄ erroneo: alij dixerūt qz p̄scia merito rū q̄ eterna ē: est cā p̄destinationis q̄ deus vult dare gloriā alicui: sic rex dat militi equum eo qz scit vel estimat ip̄m b̄n̄ vsu: sed h̄ non valet: qz merita vt p̄scita sunt ordinata ad gloriā sic ad finē: volens aut̄ recte t̄ ordinare cuiusmodi ē d̄ q̄ nō pōt̄ aliquid velle nisi recte t̄ ordinare: nullo mō vult finē. p̄p̄ ea q̄ sunt ad finē sed ecōuer so: t̄ ita merita vt p̄scita a deo siue p̄scia merito rū nō pōt̄ esse rō p̄destinationis: s̄z p̄cedit ex mera liberalitate diuina ex q̄ aliq̄s eligit̄ ad gloriā. t̄ ex h̄ p̄n̄ p̄uidet̄ sibi dare grām p̄ quā possit mereri. **N**ec valet exemplū de rege t̄ militē: qz bonus vsus equi nō ē a rege causalit̄: sicut meritiū est a deo p̄ncipaliter. **H** **Q**uid ḡ dicemus? hic ex dictis mouet̄ dubiū. **I**. vtrū ex b̄ qz ex duobus fratribus oino eq̄libus vn̄ reprobat̄ t̄ alius eligit̄ ip̄e deus dicatur iniustus: t̄ hoc ē qd̄ dicit̄: **Q**uid ḡ dicemus? **N**unquid iniquitas apud deum? reprobando esau iacob electo. **A**bsit. **H** soluit̄ hanc dubitationē. t̄ diuidit̄ in duas. p̄mo dubitatio soluit̄. sc̄do in h̄riū obicit̄. ibi: **D**icit itaqz **P**̄ria i duas fm̄ duplicē modū soluit̄. sc̄da ibi: **D**icit em̄ sc̄ptura. **C**irca p̄m̄ sciendū qz in illo qd̄ alicui dat̄ ex mera gr̄a: iniusticia nō h̄z locū si nō def̄ alteri: qz gr̄a pōt̄ vni fieri t̄ nō alteri sine iniusticia: t̄ h̄ dicit̄ manifeste saluator. **M**atth. xx. de cultoribus vinee: **A**mice nō fa. ti. iniū. tol. qd̄ tuū est et vade. hanc sniam declarat̄ **A**p̄ls p̄ auctoritatē sc̄pture: **E**ro. xxiii. dicens: **C**ui miserit̄ sum. in eterna p̄destinatione. **D**o **E**t misericōdiam p̄stabo. dando gloriā in effectu. **P** **C**ui miserit̄ seruebo. p̄cedēdo nūc sibi grām finalē. s̄z em̄ in effectu diuine p̄destinationis p̄ sit cā posterioris p̄ modū disponētis: t̄ posteriori p̄oris p̄ modū finis sic infusio gr̄e ē. p̄pter meritū sic p̄pter finē t̄ opus meritozū p̄pter gloriā: t̄ gr̄a ē p̄ncipiū opis meritozū: t̄ opus meritozū fac̄ gr̄a diuina: t̄ t̄ p̄destinationis nō ē alia cā nisi volūtas diuina. iō concludit̄ ap̄ls: **Q** **I**ḡ nō est volentis neqz cur. s̄z hoīs q̄tū ad affectū vel effectū facere bonū meritozū qd̄ excedit hoīs facultatē. **E** **S**z miserit̄ tis ē dei. q̄ sua mera liberalitate efinalit̄ elegit ad gloriā t̄ t̄pali elect̄ dat grām. **C** **D**ic̄ em̄. h̄ p̄n̄ idē on̄ dit̄ ex malo p̄punitōe. **C**irca qd̄ sciendū qz reprobatio aliq̄ accipit̄ large: t̄ sic dicit̄ simplicif̄ negationē ad gloriā t̄ sic nō h̄z cām i re: nec i dei p̄scia: sic nec electio seu p̄destinatio ei op̄posita. alio mō. p̄prie: t̄ sic est ordiatio alicui? ad penā q̄ nō ē iniusta nec a deo volita nisi. p̄p̄ culpā: t̄ iō reprobationē sic dicit̄ qd̄ d̄ aliq̄s reprobat̄ p̄cedit i deo fm̄ rōnē tm̄ p̄scia petōz: sic iḡ nō electi a deo in p̄ccm̄ ruūt: nō. p̄p̄ dei defectū cū nō deficiāt eis instinet̄ diuini ad bonū: vt dicit̄ est. **S**. p̄ defectū liberi arbitrii nō recipiēt̄ illos instinet̄: t̄ sic eis gr̄a iuste denegat̄: t̄ sic vlt̄er̄ i p̄ccis idurat̄ ex malicia sua p̄ se: s̄z p̄ accidēs tm̄ a deo: qz remouet̄. p̄hibēs s̄t̄rabēdo gr̄az q̄ nata ē cor huma nū mollificare: retrahit̄ tm̄ cā iuste vt dicit̄ ē: t̄ sic idnat̄ ordinant̄ ad penā: t̄ sic p̄tz q̄ i p̄unitōe iniustoz t̄ maloz nulla ē iniusticia ap̄ d̄ deū ad hāc sniam iducit̄ **A**p̄ls sc̄pturā d̄. **D**ic̄ em̄ sc̄ptura pharaōi **E**ro. ix. loq̄ns i p̄sona d̄ni. **Q**uia i h̄ ip̄m. i. p̄ flagella sup̄ t̄z p̄tm̄ tuū miraculose iducit̄. **E**xcitauit te. qz nata erat̄ te ad p̄niam iducere: s̄z q̄ ill̄ abusus ē pharaō cor suū idurādo. iō nō valuerit̄ ei. fuerit̄ tm̄ ad gliam dei anūciā d̄a p̄ orbē: sic videm̄ iplerū. t̄ h̄ ē qd̄ d̄: **E**t on̄ dā in te vir. meā. p̄ facta mirabilia. **E**t vt annūciat̄ t̄c. cōcludit̄ igitur:

Ergo cuius

Ergo cuius

Ergo cuius

Ergo cuius

Ergo cuius

Ergo cuius

Ergo cuius

Ergo cuius

Ergo

lyra
posum da
ib' q' nov
dit oia
fau:
acob: q' d
r q' illa re
gnū repob
ubdur:
Jacob d
Am nūb
igenis qui
istā pcedē
nōis dūic:
nōni vel m
tē an vitan
accipit m
tē si fuisset
ca nō potuit
volūtat' d
Docigit re
pica merito
q' deus vult
equum eo q'
non valeret
ozia sic ad h
simodi i de
dinare: m
sed ecocur
scia merito
ocedit ex me
q' ad glori
p quā pol
e r miltit
sicut merv
g dicimus:
q' ex duob
obat r allus
e q' dicit:
pud deum?
Ab sit. h sal
is. pmo d
Dicit itaq'
h. scda ibi:
q' in illo qd
h locū si nō
reri sine iust
th. r. de cal
ol. qd tuū est
auctoritate
oyli em dē
na p dētia
Cup' m
p dēstiat
is p modū
isozū p p
fac' grā dī
concludit
etū vel et
q' miserē
e elect' dat
ca qd scien
onē ad glo
tatio ei op
iniūta nec
aliquis repro
eo in pētm
d bonū: vt
p' r. sic tis
scis p ad
e cor dūm
dinant ad
ia ap dē
i. Exo. 11.
m mū
uere: q' d
o dā in te

Glo. ordi. Ad Romanos Ca. IX Nico. de lyra

Ergo cuius vult. Meritū misericordie nullū est: meritū obdurati
onis pētm masse totū dānate nec obdurat ipriendo malitiā: s; nō
impartiendo misericordiam: sicut nec digni sunt: qd facit equitate oc
cultā r ab hūanis sensibus remota quā nō apit apls: sed miratur
7.11. d **A**ltitudo d. s. **I**ndurat. Nō quasi quēq; peccare cogat: s;

Ergo cui' vult miserē. dando ei grām finalē r glori
riā. r h cōuenit ei p se. **E**t quē vult indurat. r tū h
cōuenit ei tū p accidens r iuste vt p dicitur est. **P**i
cis itaq;. Soluta dubitatione: hic arguit in contrarium.
r pmo argumentū ponit. scdo soluit. ibi: **P** hō. Argumē
tū tale est: **E**x q' voluntate dei
depēdet iduratio pētm r vo
catio iusti. videretur alicui q'
pētm r iusticia nō essent ipntā
da hōi ad meritū vel demeritū
q' voluntas dei nō pōt supari. r
h ē qd dicit: **P**icis itaq; mibi. i. ar
guis ex dict' meis cōtra me.
Quid adhuc q'rit? de pre
mio iustoz: r punitione iniustoz
rū. **Q**uolūtat' em ei' quis
resistit: q. d. nullus: r sic totum
videt deo iputandū: r p hōis i
iusticia pētm vt irrōnabilitat'
i punitione eoz. **P** hō. h
soluit argumentū. r scdo decla
rat quod dā dicit. ibi: **S**icut in
osec. **P**ria i duas fm duplicez
solutione. scda ibi: **A**n nō hz.
Prio igit soluit oñ dēdo argu
mentū irrōnabile ex pte homi
nis arguētū. q' em arguit factū
alicui' d; intelligere: aliter ar
guit irrōnabilitet: sed minimū
opus dei nō pōt hō ad plenū i
telligere: vt pte de folio arbor
ris quare sit tāte q'ritat' r ta
lis figure: r sic de alijs cōditio
nibus r multo min' intelligere
pōt maria opa ei' de qbus sūt
electio r reprobatio. **Q** r. r h ē
qd dicit: **P** hō tu q' s q' rūdeas
deo facta eius arguendo.

Ergo cui' vult miserē: r quem
vult indurat. **D**icis itaq; mibi:
Quid adhuc queritur? **Q**uolūta
tis em eius q's resistit: d hō tu qui
es q' respondeas deo? **N**unquid
figmentum dicit ei qui se finxit:
quid me fecisti sic? **A**n nō habet
potestatem figulus lutū ex eadē
massa facere aliud qdē vas in ho
norē: aliud in cōtumeliāz. **Q**uid
si deus volens ostendere iram r
notā facere potētiā suā susti
nuit in multa patientia vasa ire
apta in interitū: ut ostenderet di
uitias glōrie suē i vasa misericor
die q' p'pauit in glōriāz. **Q**uos r p
vocauit non solū ex iudeis: sed q
etiaz ex gētibz: sicut in osee dī
t' Si fuerit,

Ergo cui' vult miserē: r quem
vult indurat. **D**icis itaq; mibi:
Quid adhuc queritur? **Q**uolūta
tis em eius q's resistit: d hō tu qui
es q' respondeas deo? **N**unquid
figmentum dicit ei qui se finxit:
quid me fecisti sic? **A**n nō habet
potestatem figulus lutū ex eadē
massa facere aliud qdē vas in ho
norē: aliud in cōtumeliāz. **Q**uid
si deus volens ostendere iram r
notā facere potētiā suā susti
nuit in multa patientia vasa ire
apta in interitū: ut ostenderet di
uitias glōrie suē i vasa misericor
die q' p'pauit in glōriāz. **Q**uos r p
vocauit non solū ex iudeis: sed q
etiaz ex gētibz: sicut in osee dī
t' Si fuerit,

Luce. 10. d
Exo. 32. d
1. Job. 22. e

† 4. s. dif. c.
de iudicio.

†

† Efa. 4. s. b
Dier. 18. a

† Efa. 1. s. d

†

†

†

†

†

†

Si fuerit rē. Ecce sic dicitur: salus iudeorum per maiorem partem sit ex ecclesia. **V**erbum enim subditur per prophetam quod quid salui: ut gloria operum excludat: verbum euangelij ad perfectionem dicitur: et omnia legalia in christo abbreviantur tamen equum potest ut nihil desit ad iusticiam de omnibus figuratis: vel quae equa sunt retinet: ut moralia quae ius est tolli: ut figuras recidit.

Et abbrevians. Et compendio fidei per gratiam saluet non per innumerabiles oblationes. **N**isi dominus sabaoth. Dominus fecit verbum et tunc necessarium erat: quod nisi esset semetipsum. i. verbum et tunc reliquie saluae essent nisi per illas genus per rissit: et hanc nisi dominus exercituum: qui alios excecavit reliquisset nobis. i. ad nostram utilitatem semetipsum. i. apostolos de quibus seges rursus crevit.

Et sicut gomorra. utrumque posuit ut notet similitudinem culpe et poenae: quod dicitur: pariter enim: quod filios eorum in culpa. **I**srāel. Israhel hoc secutus est legem quasi retro: quod nunquam attingit spirituale intelligentiam. **S**ectando iusti. Lex moysi lex iusticie in hunc sit intellecta: vel iusticia: quae est ex timore poenae: non amore iusticie.

Hoc ex fide. Hoc non ex fide crebat iusticiam: quod non petiuit a deo: non credit in eum quod iustificat impium. **H**oc credens deum operari in homine quo iustificet. **O**ffenderunt. Ad similitudinem parvi lapidis: a quo non caueatur: rursus fuit habilis offendere: latens in humilitate. cui attestat Esaias: Ecce in evidenti pono. i. in iudeis christum a quo parvo non caueatur et petram scandalum: id est ex toto conterentem in futuro stridentem.

Lapis offensionis dicitur: rursus fuit status quo apparuit huiusmodi. **P**etra scandalum fuit quod in futuro faciet malum. **E**t petram. In politione: rursus autem passionem: quod tunc scandalum fuit iudei traheceres et indignantes: quod se filium dei faceret. **L**apis politione: christus in passione

Quid ergo dicemus: quod gentes pheraru ne iudei inuenerunt. **Q**uod non sectabantur iusticiam subito et firmiter. **A**pprehenderunt iusticiam. **I**usticiam autem que ex fide est. **I**srāel autem secundo iusticia in legem iusticie non puenit. **Q**uare quia non ex fide: sed quod a se ex opibus. **O**ffenderunt enim in lapidem offensionis sicut scriptum est: **E**cce pono

Ecce in evidenti pono. i. in iudeis christum a quo parvo non caueatur et petram scandalum: id est ex toto conterentem in futuro stridentem. **L**apis offensionis dicitur: rursus fuit status quo apparuit huiusmodi. **P**etra scandalum fuit quod in futuro faciet malum. **E**t petram. In politione: rursus autem passionem: quod tunc scandalum fuit iudei traheceres et indignantes: quod se filium dei faceret. **L**apis politione: christus in passione

Citocabo non plebem meam plebem meam: et non dilectam meam: dilectam meam: et non misericordiam consecutam: misericordiam consecutam. **E**t erit in loco ubi dicitur est eis: non plebs mea vos: ibi vocabunt filij dei viui. **E**saia autem pro israhel clamat: si fuerit numerus filiorum israhel tanquam arena maris: reliquie saluae fient. **V**erbum enim consummans: et abbrevians in equitate: quia verbum breuiatum faciet dominus super terram. **E**t sicut predixit esaias: nisi dominus sabaoth reliquisset nobis semen: sicut sodoma facti essemus: et sicut gomorra similes fuisset

Quid ergo dicemus: quod gentes pheraru ne iudei inuenerunt. **Q**uod non sectabantur iusticiam subito et firmiter. **A**pprehenderunt iusticiam. **I**usticiam autem que ex fide est. **I**srāel autem secundo iusticia in legem iusticie non puenit. **Q**uare quia non ex fide: sed quod a se ex opibus. **O**ffenderunt enim in lapidem offensionis sicut scriptum est: **E**cce pono

Ecce in evidenti pono. i. in iudeis christum a quo parvo non caueatur et petram scandalum: id est ex toto conterentem in futuro stridentem. **L**apis offensionis dicitur: rursus fuit status quo apparuit huiusmodi. **P**etra scandalum fuit quod in futuro faciet malum. **E**t petram. In politione: rursus autem passionem: quod tunc scandalum fuit iudei traheceres et indignantes: quod se filium dei faceret. **L**apis politione: christus in passione

Ecce in evidenti pono. i. in iudeis christum a quo parvo non caueatur et petram scandalum: id est ex toto conterentem in futuro stridentem. **L**apis offensionis dicitur: rursus fuit status quo apparuit huiusmodi. **P**etra scandalum fuit quod in futuro faciet malum. **E**t petram. In politione: rursus autem passionem: quod tunc scandalum fuit iudei traheceres et indignantes: quod se filium dei faceret. **L**apis politione: christus in passione

Ecce in evidenti pono. i. in iudeis christum a quo parvo non caueatur et petram scandalum: id est ex toto conterentem in futuro stridentem. **L**apis offensionis dicitur: rursus fuit status quo apparuit huiusmodi. **P**etra scandalum fuit quod in futuro faciet malum. **E**t petram. In politione: rursus autem passionem: quod tunc scandalum fuit iudei traheceres et indignantes: quod se filium dei faceret. **L**apis politione: christus in passione

Ecce in evidenti pono. i. in iudeis christum a quo parvo non caueatur et petram scandalum: id est ex toto conterentem in futuro stridentem. **L**apis offensionis dicitur: rursus fuit status quo apparuit huiusmodi. **P**etra scandalum fuit quod in futuro faciet malum. **E**t petram. In politione: rursus autem passionem: quod tunc scandalum fuit iudei traheceres et indignantes: quod se filium dei faceret. **L**apis politione: christus in passione

Ecce in evidenti pono. i. in iudeis christum a quo parvo non caueatur et petram scandalum: id est ex toto conterentem in futuro stridentem. **L**apis offensionis dicitur: rursus fuit status quo apparuit huiusmodi. **P**etra scandalum fuit quod in futuro faciet malum. **E**t petram. In politione: rursus autem passionem: quod tunc scandalum fuit iudei traheceres et indignantes: quod se filium dei faceret. **L**apis politione: christus in passione

Ecce in evidenti pono. i. in iudeis christum a quo parvo non caueatur et petram scandalum: id est ex toto conterentem in futuro stridentem. **L**apis offensionis dicitur: rursus fuit status quo apparuit huiusmodi. **P**etra scandalum fuit quod in futuro faciet malum. **E**t petram. In politione: rursus autem passionem: quod tunc scandalum fuit iudei traheceres et indignantes: quod se filium dei faceret. **L**apis politione: christus in passione

Ecce in evidenti pono. i. in iudeis christum a quo parvo non caueatur et petram scandalum: id est ex toto conterentem in futuro stridentem. **L**apis offensionis dicitur: rursus fuit status quo apparuit huiusmodi. **P**etra scandalum fuit quod in futuro faciet malum. **E**t petram. In politione: rursus autem passionem: quod tunc scandalum fuit iudei traheceres et indignantes: quod se filium dei faceret. **L**apis politione: christus in passione

in duas: primo declarat apostolus hanc vocationem. secundum assignat eius rationem. ibi: **Q**uid ergo dicemus: quod gentes pheraru ne iudei inuenerunt. **Q**uod non sectabantur iusticiam subito et firmiter. **A**pprehenderunt iusticiam. **I**usticiam autem que ex fide est. **I**srāel autem secundo iusticia in legem iusticie non puenit. **Q**uare quia non ex fide: sed quod a se ex opibus. **O**ffenderunt enim in lapidem offensionis sicut scriptum est: **E**cce pono

Ecce in evidenti pono. i. in iudeis christum a quo parvo non caueatur et petram scandalum: id est ex toto conterentem in futuro stridentem. **L**apis offensionis dicitur: rursus fuit status quo apparuit huiusmodi. **P**etra scandalum fuit quod in futuro faciet malum. **E**t petram. In politione: rursus autem passionem: quod tunc scandalum fuit iudei traheceres et indignantes: quod se filium dei faceret. **L**apis politione: christus in passione

Ecce in evidenti pono. i. in iudeis christum a quo parvo non caueatur et petram scandalum: id est ex toto conterentem in futuro stridentem. **L**apis offensionis dicitur: rursus fuit status quo apparuit huiusmodi. **P**etra scandalum fuit quod in futuro faciet malum. **E**t petram. In politione: rursus autem passionem: quod tunc scandalum fuit iudei traheceres et indignantes: quod se filium dei faceret. **L**apis politione: christus in passione

Ecce in evidenti pono. i. in iudeis christum a quo parvo non caueatur et petram scandalum: id est ex toto conterentem in futuro stridentem. **L**apis offensionis dicitur: rursus fuit status quo apparuit huiusmodi. **P**etra scandalum fuit quod in futuro faciet malum. **E**t petram. In politione: rursus autem passionem: quod tunc scandalum fuit iudei traheceres et indignantes: quod se filium dei faceret. **L**apis politione: christus in passione

Ecce in evidenti pono. i. in iudeis christum a quo parvo non caueatur et petram scandalum: id est ex toto conterentem in futuro stridentem. **L**apis offensionis dicitur: rursus fuit status quo apparuit huiusmodi. **P**etra scandalum fuit quod in futuro faciet malum. **E**t petram. In politione: rursus autem passionem: quod tunc scandalum fuit iudei traheceres et indignantes: quod se filium dei faceret. **L**apis politione: christus in passione

Ecce in evidenti pono. i. in iudeis christum a quo parvo non caueatur et petram scandalum: id est ex toto conterentem in futuro stridentem. **L**apis offensionis dicitur: rursus fuit status quo apparuit huiusmodi. **P**etra scandalum fuit quod in futuro faciet malum. **E**t petram. In politione: rursus autem passionem: quod tunc scandalum fuit iudei traheceres et indignantes: quod se filium dei faceret. **L**apis politione: christus in passione

Ecce in evidenti pono. i. in iudeis christum a quo parvo non caueatur et petram scandalum: id est ex toto conterentem in futuro stridentem. **L**apis offensionis dicitur: rursus fuit status quo apparuit huiusmodi. **P**etra scandalum fuit quod in futuro faciet malum. **E**t petram. In politione: rursus autem passionem: quod tunc scandalum fuit iudei traheceres et indignantes: quod se filium dei faceret. **L**apis politione: christus in passione

Ecce in evidenti pono. i. in iudeis christum a quo parvo non caueatur et petram scandalum: id est ex toto conterentem in futuro stridentem. **L**apis offensionis dicitur: rursus fuit status quo apparuit huiusmodi. **P**etra scandalum fuit quod in futuro faciet malum. **E**t petram. In politione: rursus autem passionem: quod tunc scandalum fuit iudei traheceres et indignantes: quod se filium dei faceret. **L**apis politione: christus in passione

Ecce in evidenti pono. i. in iudeis christum a quo parvo non caueatur et petram scandalum: id est ex toto conterentem in futuro stridentem. **L**apis offensionis dicitur: rursus fuit status quo apparuit huiusmodi. **P**etra scandalum fuit quod in futuro faciet malum. **E**t petram. In politione: rursus autem passionem: quod tunc scandalum fuit iudei traheceres et indignantes: quod se filium dei faceret. **L**apis politione: christus in passione

¶ Osee. 1. 1. ¶ De. 2. 1.

¶ Esa. 10. 6

¶ Esa. 10

¶ Esa. 25. 0

I ascēditte. **I**a **P**rope ē verbū
i. vtile est: vel nō est aliqd in/
cōueniēs: vel dicere vel crede
re. **P**rope. nō lōge a natura
aioz: r loquēdi rōnc: qd nō
bis dicit vt credam?
I hoc ē x. **P**e quo dñs ait:
Iob. 15. a **I**hā vos mūdi estis ppter ver/
bū qd locut' sū vobis: **N**ō ait:
p baptisimū. **Q**uare? nisi qz et
i aqua verbū mūdat: detrahe
verbū: r qd ē aqua nisi aqua.
Recedit x bñ ad elemētū: r fit
sacrū. **I**n ē ista tāta x? aque
vt corp' rāgat r cor abluat: ni/
si faciēte x bñ: nō qz dñ: sed qz
credit'. **I**n r in ipso x bñ aliō
ē son' trāsīēs: aliud ē vir' re/
manēs. **Q**uia si confitea.
rē. **E**cce laus fidei: r merces.
Laus fidei ē. **S**i crediderit: qz
dñs ē iesus. i. saluator r qz re/
surrexit. **M**erces xō sal' eter/
na. **C**orde credit'. **E**tera
pōt nolēs: s' credere nō pōt ni
si volēs. **C**ōfessio. **C**ōfiteri
ē dicere qd fit i corde aliter lo/
q' ē: nō cōfiteri. **N**ō ē in corde
debet esse in ore: qz in fronte. i.
in sede pudoris: nō sine cā fit
signū crucis ne xpi opprobria
christian' erubescat. penū fuit
Petro: ore negare: cū crederet
corde. **C**ū enī lachrymis dilu/
it qd ore negauerat: si saluti fa
ciebat qd corde tenebat: veri/
tas ei r credēda ē r loquēda.
Qui inuocat. **Q**uās inuo/
cat: s' vere nō pōt nisi prius
credat. **Q**ui g' inuocat nō mō
credūt: s' etiā orant: vt postq'
crediderit alicui' anim' nō de
sinat id postulare qd promisit
de' toto corde vigilātibz: qz
credere dat remissionē pctōz.
Inuocare ipetrat pmissa dei.
Quō iuo. rē. **P**robato qz
de vtroq' assumūt: ppo oñdit
p qd. s. p remissionē vtrisq' fa
ctā: quā q' nō receperit in excu/
sabilis. **Q**uō g' rē. **I**nuo
catio saluat: g' oportet credere
qz quō iuocabūt rē. **C**redere ē
ex auditu: audire ex p'dicatio/
ne: p'dicare ex missione dei: vt
ita totū descēdat ex fonte grē.
Predicatio ex missione: qz et
plendo bñ nūciātes de' mittit
q' in bonū malo nouit vti. **A**li
qñ r malos malis: mittit ex
ira: vt vicissim p se sicut iustuz
est pereāt. **I**n **Q**uō xō p'di.
nisi mittā. **E**cce apparet: q' et
ad gētes missi sūt p'dicatores:
r sic refellit eos aplūs q' puta/
bāt iudeis tm p'dicādum esse
euāgelii. **E**speciosi. pe.
Quia mūdū illumināt i q' ap/
paret a deo missos alioq' hoc
nō poterāt. **I**n pacē. **R**ecōci
liationē iter pplm et pplm di
ruta maceria legalis ritus i iu
deis: r idolatrie i gētib'. **E**t in
ter deū ipios p fide iustificātē
r hoies i eū credētes.
In euāgelicantiū bo. **P**acē su
p pacē: qz r regnū dei par ē.
In **E**saia ei rē. **P**reci' de' p/
I dixit

† 11. q. 3. no
lice timere.
De 2le. di.
4. c. bapri
mi vicem.
De sac. vn.
c. vnico.

† Dar. 26 b

† De. di. 3.
adhuc pfi
di. p' meo.
ibi. nang

† De here.
cū ex inu/
cio. et. c. xpi
cōicamus.
-s. qz. nulli

a s hoc ne dixeris: s' potius hoc crede verbo
quod dicit scriptura.
tuis reuocare. Sed quid dicit
a s i Deuteronomio. b s vtilē qz iustificat r
saluat. c s christus vel ei' p'dicatio. s f'ps
q' est verbū in principio apud patrē.
a scriptura: r prope est verbū in
a s ad cōfrendū. b s ad credendū. c s ex
ponit scripturā moysi.
b ore tuo r in corde tuo. hoc est
a s q' r baprisma cōsecrat. b s ppe debet eē.
c verbū fidei qd p'dicam': quia
a s cū aliquis impugnat. b s nō opa legis
s' resurrexisset: vel q' ipse ē domin' iesus. i.
saluator.
si cōfiteāris i ore tuo dōminū
iesū: r in corde tuo credideris:
s' vel excauit.
q' deus illū suscitauit a mortu
a s credere dat salutē: qz iusticiā q' est causa
salutis. s. i. p'fide cordis iustificat aliquis.
.i. de impio fit pius.
b is: salu' eris. r Corde enī credit'
a s post cordis fidē: aliter nō valet. b s que
sup addit fidei. vt i marep'rib'.
c ad iusticiā: ore aut cōfessio fit
a s nō mō ad iusticiam. s' vere corde credit
ad iusticiam. b s p' Esaiā.
ad salutē. Dicit enī scriptura:
s' nō tm iudeus sed et gentilis.
† Omnis q' credit in illuz: non
a s erubescat in futuro: r si hic cōfidi videat
b s omnis. s' sed in oi genere qui timet deum
hic accept' est illi. c s quia.
cōfundēt. Non enī est distin/
s' non est distinctio. s' creator.
ctio iudei r greci. Nā idem do
a s iusticiā dicat omnes.
minus omnū: diues i omnes
a s inuocat fide r ope. b s alijs non diues.
c s ab auctoritate Esaię p'bat qd dixerat.
q' inuocat illum. r Omnis enīz
a s iude' vel gētilis. b s bñ se subiūctō.
quicūq' inuocauerit nomē dñi
a s in eterna beatitudine. b s sed hoc nō po
test auerfus. s' vel aur.
s saluus erit. Quomodo ergo i
a s quasi nō inuocabunt nisi credent.
uocabūt i quē nō crediderūt.
a s nō credit illi cui obediētia negat. b s nec
olim aliquis credidit: qui nō aliquo modo au
diuit. s' nō credent nisi audiant.
† Aut quomodo credent ei: quē m
a s non audient nisi p'dicet eis.
b non audierūt: Quomodo au
a s qui p'dicanti resistit: auctozē nō recipit.
b s nō p'dicabūt nisi mittant. s' nō sunt ve/
ri apostoli nisi missi.
i rez audiet sine p'dicāte: r Quō
a s i Esaiā vel i Naum p'pheta. s' s' missi: qz
modo xō p'dicabūt nisi mittā/
a s i aduer' ap'ozū q' illumināt mūdū. b s an
nūciantū. c s rēcōciliationez.
k tur: Sicut scriptū ē r Specio
a s bñ nūciat qd ore p'dicat: ope implet.
b s futura. c s quasi oēs audierūt p ap'os.
s' cū enī ex gratia audir': necessaria est r alia
gratia que cor moueat.
l si pedes euāgelicantiū pacem
a s bñ nūciat qd ore p'dicat: ope implet.
b s futura. c s quasi oēs audierūt p ap'os.
s' cū enī ex gratia audir': necessaria est r alia
gratia que cor moueat.
m euāgelicantiū bona. Sed non
a s aliquos obedire: non oēs. a s q. aliquis
nō oibus. b s his que a nobis audiunt: vel
que nos audimus a re.
n omēs obediūt euāgelio. Esai/
a s ei dicit: Domine quis cre/

sc: Ne dixeris i corde tuo quis ascēdet in celū
negatiue. **I**d est xpm deducere. i. dicere q' nō/
dū venit i mūdū adductus p obediētiā p'ris.
Aut quis descendet in abyssum. similiter nega
tiue. **H**oc est christū a mortuis reuocare. i. dice
re q' nō fuit mortuus: r nec p'ns resurrexit a
mortuis vitā imortalē inchoando. vtrūq' enī
dicebāt iudei tpe apli r adhuc dicit negando
xpm venisse r p'ns resurrexisse a mortuis. hec
aut' expositio cōsonat l're sequēti. cū dñ: **Q**uia
si p'fitear' i ore tuo dñm iesū. i. venisse tāq' xpm
pmissū i lege. **E**t i corde tuo credideris q' de'
illū suscitauit a mortuis salu' eris. **S**icut cōsonat
snie Deu. xxx. vñ scriptura hec accipit: **N**e dix
eris in corde tuo rē. **E**nī dñ. ibi: vt ptz manife
ste ad excludēdū excusationem q' posset fieri de
mosaice legis obseruationē: qz vt ibi dñ: nō opoz
ter ascēdere i celū vel mare trāstrare vt inde
appozter' r sic seruet: qz iaz erat data illi p'plo
r sic scpta dei digito xpm ad p'cepta decalogi:
r p' moysi xpm ad alia. **P**p' qd ibidē subdit:
Iuxta te est sermo i ore tuo rē. **D**euteronomiū
xō fuit figura noue leg': vt dicit Hieronymus
ad Paulinū. **P**p' qd scriptura p'allegata dñ: h
de noua lege. ad cui' obseruationē tenent oēs
r maxime iudei q' spāliter xps pmissus fuit
r psonaliter p'dicauit. r sic cū dñ: **N**e dixer
in corde tuo rē. tollit excusatio de noue leg' ob
seruatiā q' p xpm tā est data: r p' p'fitear' i cor
dib' credentiū descripta. iō subdit: **P**rope est
verbū rē. i. p' xpm resurgētē vitā spūalis r im
mortalis inchoata: q' lex facere nō poterat.
Sed qd dicit. **H**ic ostēdit iusticie q' ē p fidez
xpi facilitas. cū dñ: **S**ed qd dicit scriptura. de
ista iusticia. **P**rope ē ver. rē. hoc est dicitū
nō exig' nisi credere r cōfiteri. s. in casu mortū
in q' tollit facultas opandi. **I**n hoc ē verbuz
fidei. s. xpi. **N**ō p'dicam' rē. dñm iesū. esse
verū xpm saluatozē nostrū. **E**t i corde tuo
credideris q' de' suscitauit illē a mortuis. ad
vitā imortalē. **S**alu' eris salute eterna. in
credulitate enī istoz duoz articuloz fidei iclu/
dunt r intelligit credulitas alioz: r addncit
scripture testimoniū. cū dñ: **Q**is enī q' cre
dit in illū nō cōfundēt. **E**sa. xviii. qd ad l'ram
intelligit de xpo vt dicitū ē i fine ca. p'cedētis.
b **Q**uō ei ē distinctio iudei r greci. **Q**stū ad iu
sticiā q' est p fide xpi. **N**ā idē dñs oim. s. iu
deoz r gētiliū. vt dicitū ē. s. iij. ca. **K** **D**iuēs
i oēs rē. i. potēs oēs exaudire. r ad hoc induc
tur auctoritas **I**ob. i. cū dñ: **Q**is enī rē.
L **Q**uō g' p' dñm arguit infidelitas nō cre
dentiū. r primo generaliter oim. scdo spāliter in/
deoz. ibi: **S**ed dico. **I**ntra primū arguit infideli
tas oim p hoc q' fides catholica publica su/
it p orbē a tpe ap'oz: r q' immediate p'dixerat
ap'ls: **Q**is quicūq' inuocauerit nomē dñi saluus
erit. iō cōtinuādō sniam dicit: **Q**uō g' inuoca
bunt in quē nō crediderūt? q. d. nullo modo:
qz oratio p'supponit fidem orantis.
M **A**ut quomodo credēt ei quē nō audierūt?
quia fides p'supponit auditū a deo p reuelatio
nē: vel ab homine p p'dicationē. iō subdit:
N **Q**uomodo aut audient sine p'dicāte? act'
vero p'dicandi p'supponit auctoritatē officij. iō
subdit: **Q**uomodo vero p'dicabunt nisi
mittant. a deo sicut p'phete vel ab ei' locū tenē
te. sicut p'dicatores alij: r ad hoc induc' scri
ptura **E**sa. liij. **E**speciosi pedes rē. qd in/
telligit de p'dicatorib' euangeliū. vt dicitū fuit
ibidem. iō subdit: **S**ed nō oēs obediūt
euāgelio. p'dicationē ei' recipiēdo: ad qd indu
cit auctoritas **E**sa. liij. vbi ad litterā loquit de
christo vt ibi fuit declaratū. **R** **D**omine quis
credidit auditui nostro: quia **E**saia r alij p/
phete audierunt a deo ministerium christi qd
crediderūt pauci de iudeis specialiter. iō cō/
cludit apostolus.

† Deu. 30. 6

† Esai. 26

† 2. Cor. 3. b

† **I**ob. 1. 9
† **E**cl. 1. 4

† **E**sa. 52. b
† **I**sa. 53. 1. b

† **E**sa. 53. 1

Ergo

Dixit infidelitate in deo: si non fecit: neque percipit mala eorum: nisi ea haberent. Sic etiam meretur quod est deserendo non faciendo: si meretur voluntas. Si de non possunt in dei credere quod scias dixit: dico non possunt: quia noluit quod deus sciret: si non fecit. Non possunt: dum supbi: dum tales vt. s. oia suis virib' attribueret: vt negaret si bi necessariu esse diuinu auxilium ad hui opandū.

Fides ex au. Et si de' int' doceat: in pco exte' r' apponiat.

Per xbu rē. Ad est p gratiaz xpi doctores verbi euāgelici nob mittēt. Nisi enī dicat aliqd nec audiri potest nec credit. Et qui dē. Mel equidez. i. certe: a ira lex cūsabiles: sicut i ps. ostēdit dō dicit: In omnē ter. erunt. rē.

In oem ter. rē. Nec hoc tpe apli impletū est. S3 spūseti reuelate videt iplendū i poster'. Locut' est igit pteritine ppter certitudinē pphete. Pcedo igit eorum non solū de aplis: s3 r de eoz poste ris intellēgi volu it. Sic r illd: Testes mibi erit: vs q ad vltimū ter/ re. S3 dico: Nū. Quia possent et audisse r nō cognouisse affirmat eos r cognouisse. Cognouit. Quia dīcere nō potuit rōne vel auctoritate: sed nō vere cognouit vt mētē eoz bñ sede ret. Ad emula. Inuidiā iudeis: dū gētes eoz deū suū dicūt r pmissio nes r legē eoz r pphetas ad se ptine re. In nō gē. Hētilēs nō pū dice/ bāt gēs sacra vel mō nō gēs: qz non q les genit. In gē. insi. In. i. cōtra. Hēntē insipientē. i. s gētilēs: q deū ve rā nō nouerāt. Tota die. Tota tē/ pore q cū eis cōmorat' sū: r mūdū illu minauit: Mel man' i cruce: vel opa r af sect' ampliatū. Expandi ma. Quā ampliora ostēdi iudeis qz nullū eis bñ ficiū negauit. Quā mortuos illoz sus citauit: diuersas eoz infirmitates curauit. Ille ei dō man' expādere: q po scētib' bñficia largiter tribuit. Man' me. hoc nō d manib' i cruce extēsis: s3 de opib' q illi ppo exhi buit. Mel d manib' i cruce extēsis po test' accipit: vt positum sit totū p pte. Tota die g. i. diei pte totū. Expādi in cruce. Man' meas ad pot. nō ere. s3 cō tra dicentē quod peius est.

Argo fides ex auditu rē. r pty ex dictis snia. S3 dico nūqd nō au. i. habēt ne excusationē sue infidelitat' ppter defectū publicatiōis. q. d. nō: ad qd inducit au crotitate ps. r viij. Et quidē in oem terrā extitit son' eoz rē. Tpe enī aploz publicatū fuit euāgelū p orbē vniuersū: sicut pleni' ostēdi scribēdo sup ps. r viij. pōt tū bic breuiter repeti: apli nāq ad publicā dū euāgelū p orbē extēp' d hērīm q est i medio climate terre habitabilis: r viuētē beato Pe tro aplo p dicitū fuit euāgelū pcedendo versus occidentē vsq ad mare oceanū vbi est termin' habitabilis terre fm astrologos. Sancer' enī Sautinian' i ciuitate senonēsi que tūc erat metropolis frācie edificauit eccliam Petri quez audierat iā passū: s3 cognito postea q adhuc viuēbat: nō minauit illā eccliam beati Petri viui. i q pluries ego sui q hec cōscripsi: r alij q cū sancto Sautiniano venerūt i frā/ ciā in alijs locis p dicitauerūt vsq ad oceanū. r eadē rōne euāgelū fuit publicatū ad orientē meridē r aq lonē resp/ ctu hērīm: qz xpi discipulū extērit circūquaqz ad p dicitū dū. S3 dico. Dic xur arguit incredulitatē iudeoz: spālter: qz xpm p dicitū audierūt r miracula ei' viderūt. vñ dicit Nicodem' i lege perit' Job. iij. Scimus qz a deo venisti magister: Memo ei pōt hec signa facere q tu facis nisi de' fuerit cū eo. r h est qd dicit: S3 dico nūqd isrl' nō co gnouit. q. d. imo pl' qz aliq: r illa cognitio fuit i legis perit' excecata ex iuidiā s3 xpm eo q cepit p dicitū vitia eoz. et sic qz potuerūt auerterūt pplm ab ipō ex q secuta ē ppli excecatio r gētiliū illuminatio: ad qz cōuertēdos trāsierūt apli relicti iudeis. Act. r iij. Vobis oportebat primū loq' verbū dei: s3 qz repellitis illud r indignos vos iudicatis eterne vite ecce auertimur ad gētes: r hoc p dicit moyses. Deut. xxxij. Ego ad emula. i. ad inuidiā. Quos ad dūcā. i. adduci p mūtā s3 xpm ex deceptione diaboli. In non gētē. i. dimittēdo vos in incredulitate loco il/ l' gētis q apud vos erat nulli' reputatiōis: iudei enī nō reputabāt gētilēs eē gētes: s3 vocabāt eos canes sicut di/ ctū fuit sup illud Exo. r xij. s3 pūcietis eā canibus. In irā vos mit. i. i punitionē p vindictā meā qd p ro/ manos fuit impletū occidēdo r captiuādo pplm iudaicū. Inducit autē ad h auctoritas Esa. lxxv. de illuminatiōe gē/ tū. cū dicit: Inuēt' sū a nō q. me. l. a gētilib' idolis ser uentib' q p dicationē aploz receperūt deuote: r sic fuerūt illuminati: r subdit de iudeoz excecatiōe. Ad israel aut dicit i psona dñi: Tota die expā. ma. meas. ad te cōfēdēdo bñficia tota tpe leg' moisaice. In Ad po. non cōfēdē. pphetis primo: r postea xpo. In S3 dicitē mi/ hi. pmo repellēdo xba pphetaz meoz. r eos occidēdo. r postea meipsū in psona pprā. In ca. x. vbi dicit in postilla: Aut quo modo credent ei quem non audierūt.

Additio. i. Ex q dicit apls: Quō credent ei que nō audierūt rē. r postea qbus dā iter postit: cōcludit q fides ex auditu. Quidā volūt in ferre q fides catholica de q hic agit sit acq'sita: qz hec fides vt dicit generaf i boie ex h q audies credit p dicatori r adhibet fidē dictis ei' nō fide infusa s3 acq'sita ex tali auditu. Idē volūt arguere ex dictis Aug'. r iij. de ciuitate dei q fides generaf in nobis r nutrit' p scientiā: q sine infusioe: s3 bñ cōsiderātū h nō sequit' ex dict' apli nec etiā Aug'. Ad qd sciēdū q fm scētū Tho. scda scde. q. vj. ar. j. i corpe q'stionis. Ad fidē theologicā de q agit duo requirūt: vñ ē q boi credibilia pponā: aliud est assēsus firm' credētis ad ea q pponūt. Pū qdē assēsus pōt duplex cā assignari. vna qdē exte' iducēs p fidē vel audiū: sicut miraculū visū vel p'suaso boīs qru neutru ē sufficiēs cā ad assēsu p dicitū. vidētū ei idē miraculū r audietū eadē p dī cationē: al' credit al' nō. An oportet ponere aliā cām iteriorē q mouet hoīem int' ad assentiēdū his q sūt fidei. Nec ē aut dicēdū hāc cām solū eē liberū arbitriū: sic p'elagiant dicebāt. eēt enī s3 aplm ad Eph. ij. de fide dicētē: Qui enī donū ē. nec va let dicere qd ibi dicit apls de fide formata: nā fm Glo. j. ad Cor. r iij. fides etiā q ē sine charitate donū dei est. Qui rō fm Tho. vbi supra ē. nā cū hō assentiendo his q sūt fidei eleuat' sup naturā suā oportet q h insit ei ex supnaturali pncipio iteri' mo uētē qd ē de'. An cū apls dicit hic: Quō credat ei que nō audierūt r fides ex audi tu. loq' de cā pponētē ad credēdū: q s3 cōiter req'rat ad fidē sicut cā sine q nō: non tū sufficit ad causandū assēsu seu habitū fidei sine cā supnaturali iteri' mouētē. vt dicitū ē. r iō cū apls dirisset: Fides ex auditu. statū subiūgit: Audir' aut p xbu xpi Glo. i. p grāz xpi. Silt dicēdū q dicitū Aug'. p'fatū itelligēdū ē p modū exte'ior' p'uasiois. sufficiēs aut r p'ria cā fidei ē illud qd iteri' mouet ad assēsu qd ē donū dei. Alteri' supradicti nitūt' postitū sū cōcludere ex aucte Aug'. in epla s3 Panī cheū dicētis: Nō credētē euāgelio nisi credētē ecclie catholice illud approbātū. An dicūt q fide acq'sita credit' euāgelio eo q ecclia tenet suos scriptores eē veraces: et sic audies acq'rit sibi habitū credēdi eoz dictis. S3 nec ex hac aucte habēt intētū: nā explicatio credēdoz cōiter sit p reuelationē diuinā i sacris libris canonicis cōtē tā. q qdē reuelatio de cōi cursu oportet q veniat ad inferiores hoīes p maiores sic ad hoīes p angelos diuinorū noticia puenit fm Dion. de ce. hierarch. An qz inter

Ps. 18.

Act. 1. a

Luc. 7. c

D

Ps. 18.

Act. 32. 8

Et. 65. a

oēs gradus ecclesie auctoritas vniuersalis ecclesie in his q̄ sunt fidei p̄cellit eo q̄ nō pōt i his deficere: dicite dño ipsi Petro i p̄sona ecclesie: Luce. xxiij. Ego p̄ te rogauit Petre vt nō deficiat fides tua: iō lz̄ habuit fidei a deo sit infusus: tñ in applica- tione credendoy q̄ i sacra scriptura p̄cipaliter cōtinentur recur- rendū ē ad auctoritatē vniuersalis ecclesie. r̄ B̄ istinat Aug⁹. cū dicit: Nō credere euāgelio r̄. s̄ q̄ p̄dicti opinātes conāt tollere necessitatē ponēdi fidē infusā de credibilib⁹ nobis re- uelatis p̄ aliquas rōnes apparētes: qd̄ ē p̄tra Glo. r̄ cōem ex- positionē doctoy: iō videt̄ discurrendū de illis rōnib⁹ vt veri- tates magis illuclat. Quaru rōnū vna talis ē: qz vt dicūt ad oēm certitudinē act⁹ credēdi quā experimur in nobis sufficit fides acq̄sita: q̄ sup̄flū ē ponere infusam r̄ cōsequētia ex B̄. p̄ bāt: q̄ frustra sit p̄ plura qd̄ pōt fieri p̄ pauicia: ātecedēs au- tē p̄ B̄ q̄ sicut firmiter adherem⁹ historijs r̄ gestis scriptis de reb⁹ bellicis r̄ alijs q̄ scribūt i Chronicijs fidei acq̄sita p̄ B̄ q̄ credim⁹ eos veraces eē q̄ talia esse referūt r̄ scripserūt ita fide acq̄sita firmiter habēda r̄. Alteri⁹ arguūt ad p̄positū suū p̄ exēplū d̄ heretico q̄ sic firmiter adheret errori suo: quod etiā p̄ fide illi⁹ vult mori q̄ dē heresis ē acq̄sita r̄ ē i rōne in- clinās ipm̄ firmiter i illū errorē: r̄ sine p̄uasiōe rōnis vel ar- gumēto: s̄ solū qz credit auditū r̄ doctrinē alioy r̄ p̄p̄o cō- ceptū. Ex q̄ cōcludūt q̄ simpliciter p̄ fide acq̄sita pōt q̄s firmi- ter adherere credibilib⁹ nobis reuelat̄ sine fide infusa. Alteri⁹ arguūt sic: Si fides isūderet nobis a deo illa nō posset cor- rumpi i nobis nec minui: p̄sequētia. p̄bant: qz ille habuit a solo deo creat⁹: r̄ sicut nō generat̄ ex actib⁹ n̄ris ita nec corrupit̄: p̄ fertim: qz ille habuit cū corrupit̄ totaliter annihilat̄ qd̄ nō po- test fieri p̄ creaturā qz sicut nō pōt creare ita nec annihilare: nec etiā demeritū pōt corrupi qz etiā demōes credit̄ lz̄ ha- beāt odiū dei qd̄ ē maximū pctōy. Ex q̄ p̄z q̄ fides pōt stare etiā cū maximo pctō. Alteri⁹ arguūt q̄ si habitus fidei eēt a deo infusus eēt p̄fectioz oī habitū acq̄sito: r̄ p̄ p̄his act⁹ credē- di p̄ fide infusā eēt p̄fectioz q̄ act⁹ intelligēdi prima p̄cipia qd̄ dicūt esse incōueniēs. Alteri⁹ ad suū p̄positū ohēdēdi sic di- cūt: ponat q̄ vn⁹ inde nō baptizat̄ nūriat̄ iter fideles more fidelit̄ disciplinat̄ talis fide acq̄sita crederet oib⁹ q̄bus nos credim⁹ sicut r̄ fide acq̄sita credit̄ q̄libet nostrū ex auditu alio- rū quoz veracitati credit. credim⁹ enī multa t̄pa trāsiuissē et romā eē quā nūq̄ vidim⁹: sic etiā p̄ fide acq̄sita ex auditu firmiter credim⁹ reuelatis i scripturis r̄ ecclesie approbātū veri- tatē illoz. Cōsiderādū tñ ē qz p̄dicte rōnes nō cōcludūt intē- tū suū. Ad primū ei dicēdū qz quicqd̄ sit de cōsequētia ante- cedēs nō est rōnabiliter dictū. Manifestū est enī qz plus req̄ritur ad certitudinē fidei habēda de his q̄ in sacra scriptura et euāgelio cōtinent̄ qz de his q̄ i gestis script⁹ de reb⁹ bellicis in- chronicijs habēt. Nā fm̄ p̄bm̄. j. Etbi. Disciplinat̄ ē iūm̄ cer- titudinē inq̄rere fm̄ vnūq̄qz gen⁹ inq̄stum natura rei recipit seu req̄rit. Cōstat at̄ qz ea q̄ p̄cipaliter tradūt i sacra doctrina excedūt facultatē hūane nature: vt cū ibi asserit̄ qz de⁹ ē trin⁹ r̄ vn⁹ r̄ qz fil⁹ dei ē icarnat⁹ r̄ fuit passus r̄ mortu⁹ r̄ hmōi. vñ r̄ p̄ba dicebat: Dñe q̄s credidit auditū n̄ro. q. d. talia p̄dica- m⁹ seu p̄betam⁹ q̄ nullus posset p̄ se credere cū facultatē hūa- ne nature excedāt: r̄ iō null⁹ disciplinat⁹ talib⁹ adheret certi- tudinaliter ex sola hoīm narratione q̄s cūqz eos veraces re- putaret: q̄propter ad fidē de talib⁹ habēda oportuit fieri m̄- racula facultatē toti⁹ nature excedētia: q̄b⁹ v̄sib⁹ hoies dispo- nerent̄ ad habitū fidei recipiēdū: nō ei p̄dicatiōes seu frequē- tes narratiōes ad B̄ sufficiūt: sicut i alijs gestis seu historijs vt cōiter nisi miraculis cōfirmarēt. vñ Mar. vi. Dño coopante r̄ sermonē cōfirmate sequētib⁹ signis. q̄ aut̄ in historijs belli-

cis cōiter tradūt nō excedūt hūane nature facultatē: r̄ iō i ta- lib⁹ sufficit narratio cōtinua. p̄bozū viroz ad eoz firmū assen- sū habēdū p̄sertim cū nō inuentū alij tales narratiōes negan- tes: qz tñc etiā i hmōi historijs de reb⁹ bellicis discipulat̄ rō- nabiliter dubitaret cui pri⁹ p̄dictiōis assentiret: qd̄ dē p̄dictio circa ea q̄ i sacra scriptura tradūt maxie reperit̄. Maior enī est turba hereticoy infidelit̄ seu paganoz negatiū multa de his q̄ i sacra scriptura p̄tinet̄ qz fidelit̄ credētū eadē. Ex q̄b⁹ p̄z assūptū seu ancedēs p̄dicte rōnis min⁹ verū. Ad scdm̄ dicē- dū qz cū illa q̄ p̄ fide tradunt̄ excedūt hūane facultatē: vt di- cūt est de q̄b⁹ Eccle. iij. plurima supra sensū hois ostēsa sūt i v̄- bi. Unde ē qz hereses sibi oppositē habēt apparētias r̄ q̄si cui- dētia fm̄ cōem dictamē naturalis rōnis hūane lumie supra- naturali carētis. Nā tales heretici nō indigent fide infusa ad B̄ vt talib⁹ errorib⁹ adherēt: qz ex q̄ carēt lumie fidei sine q̄ve- ra credibilia nō cernūt: remanet i eis firmiter ignoātia vita- tis p̄ quā suis errorib⁹ firmissime adherēt p̄sertim cū i talib⁹ diabolica suggestio solet iteruente. vñ ap̄ls Petr⁹ dicit: Ad uersari⁹ vt diabol⁹ circūtē q̄res quē deuoret. cui resistite fortes i fide. Ex q̄ p̄z qz diabol⁹ circūtē ad p̄suadēdū fidei. Ad ter- tiūz dicēdū qz quib⁹ habit⁹ charitat⁹ sit altior r̄ nobilit⁹ qz ha- bit⁹ fidei tñ p̄ vnū actū pcti mortalis amittit̄: sic nō ē incōue- niēs qz habit⁹ fidei p̄ aliq̄ pctū amittat̄. habit⁹ enī a deo in- fusi libere a deo p̄ant̄ sic r̄ iuste a deo subtrahūt fm̄ dispositi- onē subiectoy. Nec talis subtractio p̄prie ē annihilatio sed qdā cessatio influxus diuini sicut p̄ clausurā fenestre lux sola- ris subtrahit̄ sine aliq̄ annihilatiōe: Nec obstat qd̄ obijcīt d̄ demonib⁹: tū qz odiū dei r̄ alta q̄ p̄tinet̄ ad maliciā eoz licet sint pessima nō tñ sūt demeritoz cū iā sūt ipi i termino dāna- tionis: r̄ sic nō possūt mereri nec demereri: Sec⁹ ē qz de viato- rib⁹ qz p̄ pctā demerēt vt ab eis subtrahāt̄ dona dei: tñ qz ex B̄ qd̄ dr̄ ab ap̄lo: Demones credūt: nō ē necessariū p̄cedere qz habeat̄ fidē etiā informē: s̄ tñ actū fidei q̄ ē credere. nō ei cre- dūt ex habitu ad B̄ inclinātē s̄ coacti ex signoy euidentia r̄ fre- quētia: r̄ ex p̄spicitate naturalis intellect⁹: sicut etiā q̄ opat̄ iusta solū ex coactōe nō dr̄ iust⁹ q̄s habēs habitū iusticie. Ad q̄rtū dicēdū qz act⁹ fidei ē dignior simplr̄ ceter⁹ habitib⁹ acq̄- sitis intellectualib⁹ inq̄stū habet certiorē cām eo qz fides inuit̄ diuine x̄tatis: qd̄ nō faciūt alij habit⁹ intellectualis acq̄siti: lz̄ sint certiores fm̄ qd̄. s̄ qd̄ ad nos. Nec etiā certitudo fidei acq̄- site ē illis certitudini fidei infuse in adheōis firmitate. Illa enī quarū fides acq̄rit̄ ex narratiōe assidua seu relatiōe hūa- na p̄ strariā corrupit̄ assuefactionē: sic p̄tingit i alijs habitib⁹ b⁹ acq̄sitis. Certitudo aut̄ q̄ inest p̄ fidē a deo infusam nō pōt corrupi p̄ talia. vñ ap̄ls Petr⁹ dicit: Et p̄batio fidei v̄re mul- to p̄ciosior sit auro r̄. j. Petr. i. Habet etiā fides infusa no- biliorē effectū. s̄ purificatiōe cordis: iuxta illd̄ Act. xv. s̄ de purificaciōe corda eoz. Ad q̄ntū dicēdū qz fides seu credulitas q̄ ex sola relatiōe hūana acq̄rit̄ nō ē fides theologica d̄ loq̄mur. Nā fides theologica nō assentit̄ alicui credibili: nō si qz ē a deo ordinatū r̄ sc̄tis reuelatū: nō ipi veritati inuit̄ tā q̄ medio. Nā si aliq̄s crederet oia q̄ a fidelib⁹ credūt̄: nō tñ ea crederet tā qz a deo reuelata: tal̄ nō h̄ret fidē theologica. sicut si aliq̄s h̄ret noticiā alicui⁹ p̄clusiōis geometricę p̄ mediū dia- lecticū tñ: ex B̄ nō acq̄reret habitū geometricę d̄ illa p̄clusio- ne. Ex q̄b⁹ p̄z qz p̄dicta verba ap̄li de fide in B̄ ca. cōtēta itel- ligēda sūt p̄t i Glo. modo supradicto.

ca. 9. a

De. 5. a

Glo. ordi.

13 a d Ico g. Quia tot auctoritatib⁹ cōsultant iude os: insultare possent gētiles: dicentes eos ex toto repullos eē cō- tra q̄s icipit sic. r̄ p̄scinit

a s̄ dicere videoz: qz de⁹ repulit̄ po. s̄ sed nūquid hoc dixit̄ vel. Ico g. Nunq̄d Ca. XI b s̄ ex toto. b s̄ vel plebē suū. s̄ in deos d̄bus tot fecit. s̄ vel hereditare. s̄ si dico infideles iudeos: nō tñ oēs.

Mico. de lyra

13 a d Ico g. Hic p̄r ap̄ls dicit̄ affectū suū erga iude- os. cōpescēdo gētiles ab eoz insultatione: p̄ B̄ enī causabat̄ discordia ex p̄te gētiū: qz incredulitatē iudaicā etiā cōuersis de iudaismo ip̄operabāt qd̄ rep̄mittit̄ ap̄ls p̄tio rōnib⁹ sup̄r̄ ex casu

deus repulit̄ populū suū: Absit

Mico. de lyra

ex casu iudeoy. sc̄do ex cōuersiōe gē- t̄iū. ibi: Et si aliq̄ ex ramis. tertio ex p̄sideratiōe diuinoz iudicioy. ibi: No- lo aut̄ vos ignorare. Circa p̄mū ponit̄ tres rōnes. p̄ma ē qz casus iudeoy nō est vniuersal. sc̄da: qz nō ē iustit̄. ibi: Dico g. tertia qz nō ē irrecupabil. ibi: Iob ei dico. P̄na adhuc i duas: qz p̄tio declarat̄ p̄positū. sc̄do p̄cludit̄ in- tētiū. ibi: Et nūc g. p̄mū aut̄ declarat̄ exēplo duplici. r̄ p̄mū ē suiip̄i. dicit̄ igit̄. b̄ Nunq̄d de⁹ re. generat̄. c̄ p̄p̄m suū. s̄. iudaicū q̄ dicebat̄ p̄ls peculiar̄ dei. d̄ Absit. nā r̄ ego

* Israclita

Prescivit. Pro p̄destinavit po-
sult. Sic enī debere accipi ex sequē-
tib⁹ p̄t. Ideo autē dixit p̄scit: ne
iterū iudei sup̄biant ex eo q̄ dixit
eos nō repulsoz a plebē dei.
An nescit. Ita reliquias in
h̄ tpe: sicut cū helias solus sibi vi-
deret: q̄ si ignoravit r̄ alios p̄ter se
reservatos nō mirū si isti ignorēt.
Septē milia. Per septenariuz
vntueritas: p̄ millenarium p̄fectio
designat. Sic ḡ. Quasi q̄ tūc
erāt multi: et si nesciret helias. Er-
go sic. Ita latēter vel p̄ cadē gr̄az.
Quid ḡ que. Audito q̄ reliq̄e
salute facte sūt gratia: nō ex opib⁹
quid ergo dicitur est. **Electio**
autē cōse. Electio gr̄e est: nō merito
rū. **Execratio** vero meritum est.
Execratio enī sūt: q̄ credere nolue-
rūt: sicut illi q̄ voluerūt crediderūt.
Misericordia igit̄ r̄ iudiciū i p̄s
volūtati⁹ facta sūt a deo. Illis v̄
p̄ misericordiā gr̄atiā opponente.
Sp̄s x̄o p̄ iudiciū execrari p̄mit-
tete. Quicūq̄ eī cū intellexerit et
credere noluit id debet consēq̄ q̄
vult: ne d̄ cetero possit credere. In
volūtate ḡ sua a d̄m̄ sūt: vt q̄ scē-
tes verū dicebāt eē falsū. de cetero
nō intelligēt q̄d verū est. hoc me
ref̄ inuidia male volūtatis: nō ita
de his q̄ erroze h̄ agūt. **Dedit**
ill. Malā cōpūctiōne h̄ signat: q̄ se
pe fit vt etiā bonū sit hōi molestū
vt phariseis doctrina xp̄i: r̄ sic sp̄i-
ritū cōpūctiōnis appellat mentē in-
uidētē q̄ iudicēt doctrine xp̄i.
Et q̄s i hodiern. di. Id est q̄dū
poterit dici hodiern⁹ dies. i. vsq̄ i
p̄sentē diē oīm ad q̄s h̄ scriptū pue-
niet. **Mēsa.** Id est scriptura.
Corū. i. ipsi primo oblata ē r̄ corā
ipsis polita: q̄ i eī carnalib⁹ obser-
uationib⁹ delectant. **Et coram**
eis. Quia si rōnē vellet attendere
possent intelligere. **In laque-**
um. Sicut sc̄ptos acetū mibi obru-
lerūt sic fiat illis corā ipsis: q̄ in-
quāt nō ouerūt r̄ in ea p̄siterunt.
In laqueū r̄. Scriptura q̄ intel-
ligētib⁹ ē panis illaqueat dū male
intelligit: r̄ p̄ ea p̄dicatio xp̄i re-
sp̄o eī. **Sunt r̄ captiuitatē** dū ce-
lo eī xp̄m occiderūt r̄ illa capti-
uitate cā scandali et obprobrii: r̄
post cā eterne d̄natiōis: q̄ specia-
liter retributio d̄r. **Obscurent**
ocu. eoz. Quia sine eā nō viderūt:
fiat eis nō videre. **Obscurent** ocu.
eoz r̄. Nec x̄ba nō optātis voto
h̄ p̄dicet̄ officio dicit̄. **Et dico**
ḡ. **Quia** dico execratos au-
ctoitate p̄phetaz: putatis q̄ irre-
cupabiliter: r̄ sine vtilitate. **Sz ca-**
sus eoz p̄dest: r̄ possūt restitui: ne
quis eos despiciat. **Et sal.** **Dū**
diuisti p̄ mūdū i testimoniū sūt nō
fictas de xp̄o eē p̄betas.
Et illos emulē. Hoc sepe factū
est r̄ plen⁹ fiet in fine seculi q̄ in-
dei xp̄ianos sequent̄ in fide xp̄i.
Tūc enī man⁹ moysi reuocabit in
suum: tūc moyses noster reuertet̄
ad matrē r̄ ad fratres. **Potest** eti-
am intelligi vt gētes iudeos emu-
lent̄. i. vt credāt sicut r̄ ipsi crede-
bant. **Et vt** dei emulacione circa
opera

a q̄ me r̄ alios p̄destinatos nō repulsi.
b s. i. iudeus nō p̄scipus: sed ex semine abrae p̄
lineam beniamin.
Et ego israelita sū ex semie
a s̄ ne p̄ter de h̄ismael. b s̄ sicut me non re-
pulisit.
abrae de tribu beniamin. **Nō rē**
a s̄ p̄destinavit.
pulis de plebē suā quā p̄scit.
a s̄ vbi de helia loquit̄. b s. i. c̄ s̄ iter se r̄ il-
helia: quē adm̄ odūz interpellat
los. s̄ iudicē. s̄ vel aduersū. s̄ dicens.
deū p̄ isrl̄? Dñe p̄phetas tuos
a s̄ sub israhel hoc factū est. b s̄ a s̄udamen/
co euererunt.
occiderunt: altaria tua suffode-
rūt: r̄ ego relic⁹ sū solus: r̄ que-
runt aiām meā. **Sed quid dicit**
illi dixisse diuinum responsuz?
a s̄ per gr̄atiā seruauit. s̄ oēs bonos.
Et reliq̄ mibi septē milia virozū:
q̄ nō curauerūt genua sua an-
te baal. **Sic ḡ r̄ in h̄ tpe** reliquie
a s̄ p̄ gr̄atiā qua electi sunt. s̄ nō merita.
s̄ v̄: nō vos me elegistis: s̄ ego vos elegi.
Et electionē gratiē dei salue fi-
ent. **Si autē gratia iam non ex**
operibus: alioquin gr̄atia iam
nō ē gr̄atia. **Quid ergo? Quod**
querēbāt isrl̄ hoc nō est consecu-
tus. **Electio autem cōsecuta est**
ceteri vero execrati sūt. **Sicut**
scriptum est: **Dedit illis deus**
spiritum compunctionis: ocu-
los vt nō videāt: r̄ aures vt nō
audiāt: vsq̄ in hodiernū diem.
Et dauid dicit: Fiat mēsa eozū
corā ipsis i laqueū: r̄ i captiōne:
r̄ in scādālū r̄ in retributiōne il-
lis. **Obscurent oculi eoz ne vi-**
deāt: r̄ d̄orsū eoz semp̄ incurua.
Dico ḡ: Nunquid sic offenderūt
vt caderēt: Absit. **Sed illozum**
delicto salus est gētib⁹: ut illōs

israelita sū r̄. q̄ tū sū vocat⁹ nō solū ad fl
dē xp̄i: s̄ etiā ad eī apl̄arū. iō cōcludit.
a s̄ nō repu. d. ple. suā quā. p̄sci. l. p̄desti-
nauit de iudeis. vt p̄t in paulo r̄ alijs
ap̄lis. sc̄dm̄ exēplū de helia q̄ credebat to-
tū pplm̄ ad idolatriā cōuertē r̄ oēs alios
p̄phetas occisos: r̄ tū non erat ita. r̄ h̄ est
q̄d d̄r. **An nescitis qd dicit scriptura**
i helia. q. d. scire debetis. **Quē adm̄**
dum interpel. deū pro israhel. non celo vindic-
tes s̄ amorē iusticie. iij. Reg. xix. **Do-**
mine p̄phetas tuos occi. vt nō remaneāt
cultores dei. **Altaria tua suffo.** vt nō
inuentaf locus te colēdi. **Et ego reli-**
ct⁹ sū. sic eī credebat: q̄ sp̄s nō semp̄ tā
git corda p̄phetarū: nec de oib⁹: v̄ dicit
hellē. iij. Reg. liij. de sunamite. **Et enī**
eī amaritudine est: r̄ dñs celauit a me.
Et querit aiām meā. vt nihil remane-
at de cultu diuino. **Sz qd dicit illi dē**
uinū r̄sū. ad repellēdū eī dicit̄. **Et**
q̄ mibi. i. cōseruauit. **Septē mil. vi. colē-**
tiū dñm: r̄ iō nō es solus. cōsequēter appli-
cat ad p̄positū. **Sic ḡ r̄ i h̄ tpe.** s̄ legis
noue. **Reliquie s̄m elec. gra. dei sal.**
fac. s̄r. i. sp̄aliter aliq̄ ex iudeis ad h̄ electi
ex gr̄a dei salui facti sūt p̄ fidē xp̄i: sicut p̄
de apl̄is r̄ de alijs primis credētib⁹ q̄ fere
fuerūt oēs de iudeis. **Et autē gr̄a. salut**
facti sūt dicto mō. **Ita nō ex ope. s̄ le-**
gis q̄ h̄ facere nō poterāt. vt. s̄ dicit̄ est.
Alioqn̄ gr̄a tā nō ē gr̄a. q̄ qd reddidit
ex opib⁹ debitu ē r̄ nō gr̄a. **Quid ḡ.**
Hic p̄cludit̄ intētū. s̄ q̄ casus iudeoz nō ē
generalis. dicit ḡ. **Quid ḡ. supple** seq̄ ex
dictis. **Quod querēbat isrl̄. i. maior ps**
p̄p̄lis. **Hoc nō ē cōsecut⁹.** s̄ iusticia p̄ fi-
dē xp̄i: enī aduētū expectabāt iudei.
Electio autē p̄se. eī. apl̄i r̄ aliq̄ ad h̄ elec-
ti. **Ceteri vero execrati sūt.** manētes in
infidelitate. **Sicut scriptū ē. Esa. vi.**
Dedit illis de sp̄m̄ cōpūctiōis. i. inuisi-
die pūgentis corda eoz ex odio xp̄i r̄ suo-
rū fidelit̄ ex quo secuta est execratio r̄ ob-
duratio. iō subdit̄. **Oculos vt nō vi-**
deāt r̄. r̄ dauid dicit de eodē. **Ps. lxxvij.**
Fiat mēsa eoz. i. sacra scriptura in qua
nutriti fuerūt iudei. **Corā ipsis i la-**
queū. ex odio enī xp̄i moti fuerūt legisperi-
ti ad deprauādū scripturas de xp̄o loquē-
tes. sicut plen⁹ ostēdit in plurib⁹ locis ve-
testa. r̄ sic ipsi sequētes eos errozib⁹ sūt il-
laqueati. **Et i captiōne. p̄ tū r̄ de-**
spastanū. **Et i scādālū.** q̄ nobiles eo-
rū fuerūt ducti ad tormētā ad infamandū
pplm̄ de rebellionē r̄ infidelitate erga ro-
manos. **Et i retributiōne illis.** hec eī
iō vindictā mortis xp̄i cōtulerūt eis. **Luc.**
xix. **Et qz ex p̄dicē secuta ē execratio illoz**
r̄ obduratio. iō subdit̄. **Obscurent** ocu-
li eoz. **Et ad execratiōne intellectus.**
Et doz. eoz. i. volūtas sic nota: q̄ de-
bet supportare oia. **Semp̄ incur. qz per**
obduratiōne efficit̄ tortuosa. **Nico ḡ.**
Hic ostēdit q̄ casus iudeoz nō fuit inutilis.
ex h̄ enī occasionaliter factū est q̄ apl̄i re-
linquētes iudeā trāsierūt ad cōuertēdum
gētilēs p̄ orbē. **Act. xv.** sicut iā allegatū ē
s̄. r̄ h̄ ē qd d̄r. **Quid sic of. s̄. iudei.**
Et cade. tū. s̄. r̄ nulla seq̄ref vtilitas.
Absit. qz s̄m q̄ dicit̄ Aug⁹. i enchirid-
dion. **Deo** adeo d̄ipotēs r̄ bon⁹ q̄ nō p̄-
mitteret mala fieri nisi ex eis eliceret maio-
ra bona. iō subdit̄. **Et Sz illoz deli. r̄.**
occasionaliter mō p̄dicto. **Et il. emu.**
i. imitent̄. iudei enī q̄ mō cōuertit̄ r̄ mul-
to magis circa finē mūdī detecta fallitate
anti xp̄i: in h̄ imitant̄ r̄ mirabunt̄ gētilēs
d̄ s̄ p̄ uerios

3. Re. 19. b

3bidem.

1 Esa. 6. e

1 Ps. 68.

Copa eoz mala mouea tur. **Q** si deli. **P** i rit delictu iudeoz pro delfer: qd si e: tunc magi puerio eoz. **Q** uia tomagis re. **A** d est: si malu eozu venit de i bonu. i. i diuitias mu di: multomagis bonu eozu cu i fine plenitu do eozu coueria dita bit geres doctria t ex emplo: i q ondit: nec i utile: nec irrecupabile casu eoz. **Q** uia. **E** t si apls gentiu: tu nozificabo ministeriuz vltra b qd debeo sup addedo: vt etiã de iudeis laborẽ retans. si hac non succedit via aggradiat alia: qd nõ facerẽ si de salute eoz desperarez. **Q** si delibatio. **D** ixi quod assuprio eoz erit mul tũ vtilis qua nõ dicat nõ posse fieri: qsi totuz gen? sit repudiatum. **Q** uia si delibatio. i. pauci de illis assupit: vt apli t alij discipuli sunt saci t massa. i. ge nus por sanctificari. **A** mbro. **E** t aut deli batio parua ex aliq re assuprio ad experime tũ toti? masse. vt ex ci bo vel potu. **E** t si ra. **A** d est pñarche a q b? cõtrahũt facti hu mozẽ fidei. **E** t ra mi. q de eoz genere ex creuerũt i eis sudati. **S** oci? **I** n spe pro missiois: b oza mozẽ: **B** ona ei arbor i nõ bo na inseri solet: hic nõ bona i bonã. **D** i cis g re. **Q** uasi h sta tes: tñ s eos lz gliari: q ca inseritiois mee replũ sunt. **Q** dõ remo uet apls: ita bñ dicit: qz verũ est q fracti ppter incredulitatẽ sũt: tu stas fide. i. nõ meri to tuo: s3 gra dei: t iõ noli superbire: ne t tu fragar? p supbiã: vt il le p incredulitatẽ. **Q** uõs stabilis: si p qd stas destruis. **F** a cile decipit q allenis mal gaudet. **F** ide. **D** ei est bñficium q tu stas: nõ tñ meritũ. **K** S3 time. **N** e tate gre bñficiũ amittas t i suppliciu scidas. **T** a stus eni timorẽ cu ca uet aia ne de? illã de ser? deserat. **S** i ei deus. **I** udeis nõ pep cit de? q a sancti?rib? citiginẽ ducebãt ex q rũ etiã gẽte ipse carnẽ assupit multo minus

a q iudei zelo legis t patrũ. s inuideã t odio habear
b q q deũ occiderũt: vel verbũ repulerũt. s si eozũ de lico diratus est mundũs.
a emulẽt. **Q** si delictũ eozuz diuitie
s .i. abieccio. s pauci d eis cõuersi: vt apli dirauẽ rũt genes.
sũt mudi t diminutio eoz diuitie ge
a s q in fine mudi cõuerret. b s t quasi aliqõs quere rer an poterũt cõuerri ate: poterũt vtiqz.
b tiũ qstomagis plenitudo eoz. **Uo**
a s qui mibi ppiij. b s quod semp est.
c bis eni dico gentib?: q diũ quidem
a s nõ iudeozũ. b s qz ad genes rõsus.
ego sum gentiũ apõstolus: ministe
a s vel cu pperitate vel cu aduersitate.
riũ meũ honorificabo: si quõ modo
a s .i. imitãdũ me. b s puocare valeã. c s iudeos. d s vel vt. s sic.
ad emulãdũ pudẽ carnẽ meã et sal
a s gratia dei adiuuãre. b s salte. c s t ideo de il lis laboro: qz vtilis erit assuprio ad informãtionẽ gẽtiũ
uos faciã aliquos ex illis. Si eniz
a s vere. a s infidelitas. s erit.
amissio eoz recõciliatio e mudi: que
a s reliqozũ. b s gentiũ ex eo q mortue.
b assuprio nisi vitã ex mortuis? **Q** si
a s potest sanctificari.
c delibatio sacra e: t massa. **E** t si rad:
a s pbat adhuc iudeos posse assumi: vt repzimar gen tes. s .i. s3. b s naturalib?. c s a pmissione excisti.
f sacra: t rami. **Q** si aliq ex ramis fra:
a s o gẽtilis. b s steriles naturaliter t amaros. c s aliena opãrione cõiũt?
cti sũt: tũ aut cũ oleaster esses: insẽr?
s in loco fractoz. a s fact? es. s particeps. b s pñi archarũ ex pphetarũ. c s aplozũ q p oib? habẽt spm
s es i illis: t soci? radicis t pinguedi/
radicis. a s fructiferi ppli iudaici ante aduẽtũ xpi. b s si in qua hoc e. s qz t si purara e oliua nõ tũ ampu tara. c s .i. insultare malis alterius.
nis oliue fact? es: noli gliãri aduer
a s fractos. b s tu gẽtilis. c s dicit tibi qz gens il la nihil a te: sed tu ab ea fide habes.
sus rãmos. Q si glõziar?: nõn tu ra/
s o gẽtilis.
b dicẽ portas: sed radix te. **D** icis ergo
s dicis.
fracti sũt rami vt ego inserear. Bene
a s s3. b s .i. suo vicio: vñ tibi opoztunitas salutis nõ ppter incredulitatẽ fracti sũt: tu au/
ppter te. a s iõ. s suppire. b s offedere. s caste.
tẽ fide stas. I dõli altũ sapere: s3 time.
a s t time qd opozter qz. s progatiua patrũ: qbus sa cra est pmissio.
l **S** i eni deus naturalib? ramis nõ pe
a s sed vide. s hoc cõtingat qd t vtiqz cõringere potest. b s alieno. c s qz fide stas.
percit: nõ forte nec tibi parcat. Quid
a s bonitate suader: seueritate terret. s p vtraqz discẽ humiliari. b s .i. districtã iusticiã. s qz p increduli tatem fracti.
ergo bonitatẽ t seueritatem dei. In
a s qua tibi beneficiũ cõfert. tñ. b s vt totum deo tribuas. s ea.
eos qdẽ q ceciderunt seueritatẽ. In
a s nisi pmãseris. b s sicut illi. c s a sancta radice. s seueritatẽ dei senies. d s a. nõ solu tu exciderũt nõ pmãseris i bono. s ideo non despiciendi.
te aut bonitatẽ dei: si pmãseris i bõ
nitãte: aliõquin t tũ exciderũt. **Sed n**
t illi si nõ pmãserint i incredulitate: i
a s si nõ pmãserint i incre. qd vtiqz pot fieri. b s sibi quis etiam inde natus est.
serẽt. potes e ei de? iterũ inserere

cõuersos ad fidẽ xpi. **Q** si deli. **I** l. s. iudeo/ rũ. **D** iuitie sũt mudi. occasionaliter nõ di/ cro. **E** t diminutio eoz. i. pauci viri simpli/ ces t illitterati: qsi nullius reputationis ales sũt apli. **D** iuitie sũt gẽtiũ. qz sũdauerũt ec/ clesias inter gẽtes. **Q** uia tomagis ple. eoz. supple erit magnũ bonũ i finali cõuersioe eoz. **V**obis ei. **H** ic pñr repzimit insultationẽ gẽtiũ p b q casus iudeoz nõ e irrecupabil: qd ondit exẽplo duplici. s pñarchaz t aploz q fuerũt iudei. ppter qd apls se laborãturũ ad quersionẽ eoz dicit: **V**obis eni dico gẽtib?. ne insultet iu deis: **Q** uia qdẽ re. **S** al. h. **A** dreditũ e mi/ hi euãgelij pputij sicut t petro circũcisiois. **M**inisteriũ me. **H** o. addendo vltra debitiũ. i. laborãdo p quersionẽ iudeoz. cũ tñ ex officio te/ near solis gẽtilib? pdicare. **S** i quõ ad emu. .i. ad imitãdũ me. **P** rouocẽ car. meã. i. iu deos d q b? carnaliter delcedit. vt dicit i pñci/ pio hui? ca. **E** t sal. fa. r. **S** ciebat ei apls q nõdũ erat tps quersionis eoz ad plenũ: t qd isto sit vtile ad bonũ ondit dicens. **S** i ei amif. eoz. p infidelitatẽ. **I** n recõciliatio nõ. oc/ casionaliter vt pdictũ e. **Q** ue assũ. eoz ad fide. **I** l. s. vi. ex moz. qz iudei scietes scripu ras cõuersi ad fidẽ mag? poterãt. pñficere q aliq vt ptz de paulo t apollo t pluribus alijs. **E** t ad h inducit exẽplũ de aplis dices: **Q** uia de/ libatio sacra e. i. apli q fuerũt qsi qdã delibatio de massa iudaica. **E** t si ra. san. i. pñarche q fuerũt qsi radicẽs plebis iudaice. p h itẽdit apo stolus ondere q iudei sũt habiles ad bonũ. t q tũ ad h tenet sũtudo. t sic eoz calus nõ e irrepa bilis. **Q** si aliq. **H** ic pñr apls repzimit gẽ/ tiles ab insultationẽ iudeoz rõne supra ex cõuer/ sione gẽtiũ: t primo facit ad apõstõ. scdo remo uet obiectionẽ i pñri. i. bñ: **D** icis g. **N** õ aut cõsi/ stit in b q lz multitudine iudeoz ceciderit p infi delitatẽ: tñ p aliqõs eoz stãtes in fide. s. aplos t alios discipulos gẽtiles quersi sũt t inserti ar borũ pcedẽt p fidẽ i imitatioe pñarcharũ t h e qd õz: **Q** si aliq ex ramis. i. ex iudeis pcedẽtib? fm carnẽ ex pñarchis q fuerũt radicẽ arboris. **F**racti sũt. p infidelitatẽ suã. **T** u aut cũ oleã. ees. i. oliua siluestris ad bonũ fructũ inha bilis. qz gẽtilis nõ habebãt legẽ t pbas: nec etiã cultũ dei: s3 erãt idolatrie dediti. **I** nser/ tus es i illis. i. i ramis stãtib? q sũt apli t alij fi deles iudei. **A** t soci? ra. i. fidei pñarcharũ. **E** t pinguedinis oli. i. xpi doctrine t gre. **M**oli gliari aduer. ramos. i. iudeos p infide litatẽ fractos. **Q** si gloria. supple. **H** e inanif. **N** õ tu ra. por. r. qz gẽtilis bonũ sue quẽr/ siois habuerũt ex iudeis t nõ ecõuerso. **D** icis g. **H** ic pñr remouet obiectionẽ. scdo in fert conclusionẽ. i. bñ: **D** icis g. i. circa primũ ponit obiectionẽ. **D** icis g. i. tũ gẽtilis insert? dicto nõ argnes sic. **F**racti sũt ra. vt ego iserear. t sic possũ gliari t ramos fractos lz nõ t radi cẽ. h pñr remouet dubiũ d. **H** i. **A** p. incre. r. i. bñ dicit si dicas eos eẽ fractos apf infide litatẽ suã. nõ aut ppter tuã insertionẽ nisi occa sionaliter tñ t nõ p se. **T** u aut fide stas q nõ e a te. s e donũ dei: apf qd nõ debes inde su/ pbire s3 mag? humiliari. iõ subdif. **H** i. **M**oli al. sapẽ s3 time. t subdif rõ: **S** i eni de? na. ra. i. iudeis supbiẽtib? **K** **N** õ pepcit. eos grauif? puniẽdo. **F**orte nec tibi parcat. s i supbiẽris nec õz hic forte vt est nota dubij ex parte dei. sed vertilitatis liberi arbitrij. **I** n. **A**ide ergo. **H** ic ex pdictis cõcludit q gẽtilis conuersus habet materiã ex pdictis cõsiderãdi in se diuinã boni/ tatẽ p quã stãt in fide t gratia xpi: t seueritates iusticie ei? in iudeis excidẽtib? a fide xpi. t hoc e qd dicit: **A**ide g. r. t ptz ex dicitis i rãvõs tñ: **S** z t illi pmã. r. qz ram? naturalis maiorẽ habet aptitudinẽ vt inserat ceteris parib? q ex trane? a radice ppta. vt ptz ex dicitis.

robis p...
iobla...
it qd...
lins fru...
naturã...
siãma...
s para...
relligã...
zã. r. q...
mul...
lie? r. q...
sã bñ...
dã fili...
tes. q...
s3...
cõuer...
quẽ r...
de q...
e f...
dã b...
e f...
sẽtu...
lio? r...
ant...
sap...
pñe...
ber...
one...
cũ...
cti...
aud...
q...
i. v...
fruct...
ne? r...
pñ...
no f...
lã...
dõ...
pñ...
imp...
vel...
tis...
se a...
ne...
cã...
f...
s3...
pñ...
riũ...
deli...
pen...
del...
re...
dũe...
epi...
m...
ad...
tis...
no...
gn...
ip...
pñ...
d...
co...
n...
fal...
fun...
det...
u...

Glo.ordi. **Ad Romanos** **Ca. XI** **Nico. de lyra**

¶ vobis parceret si a fide recesseritis vel i
supbia intumueritis. **Ca. 10. na. Di**
cit qd e h pmetudine nature: vt surcu
lus fructu radicis ferat. De tñ nihil s
naturā facit: qd id est natura qd facit.
Sūma natura op^o dei: qd quā nihil fit:
sz ptra cōsuetā nobis. **Ca. 11. In**
telligit hic fides patrū. **Ca. 12. Impietatē**
te. Regalis observatiōe cultū. Cult^o iu
deoz ab aduētū. xpi e impietas. **Ca. 13. Ab**
stulero. Hoc erit i fine qñ p dicatione he
lie z Enoch puerentē iudei. vñ p **Ma**
lachia: Pittā vobis helia thebyten
q cōuertet corda patrū ad filios z cor
da filioz ad pa. vt intelligat filij vt pa
tres. i. vt pphete intellexerūt.
Ca. 14. Scdm eū. **Ca. 15.** Del ita: Tūc
cōuertēt: sz mō inimici qd sūt xpi. Et
qd ē nri. Terū ex se ex suo. i. vitio. Sed
h ē fm euāgelij z p^o vos. i. ad pfe
ctū euāgelij z vestrū. **Ca. 16.** Inimici pro.
Sūdit h ex dei dispositiōe. puenire. Ex
se enī possūt inimicari qd. p ficit euāge
lio deo vtēre malis ad bonū vt cū faci
ant s volūtatē dei i pleat^o volūtas dei
sapiēter oia disponens. **Ca. 17.** Propter
pces. Electi sūt dilecti ppter pces qd
hec pmilla sūt. qz nō vocati ea vocati
one q mlti nō p ficit q tñ pereūt. s q di
ctū est: Multi sūt vocati pauci xō ele
cti. sz ea q electi q sine mutatiōe: qz q
audit a pte venit ad filiū: qd nō pdit qe
qd oī dato. qd s qd xō perit: nō inde fu
it. vñ: A nobis exierūt: sz ex nobis nō
fuerūt. **Ca. 18.** Sine pnia. Scdm electio
nē t ppter pces sūt saluādi: qz dona. i.
pmillōes: z vocati. i. electi ab eter
no sūt sine pnia. i. sine imutatiōe cōsi
lij dei. Et lo dico fm electiōe: qz qd
de: fide inspirat: sine pcedēti eoz pnia
inspirat. **Ca. 19.** Sine pctō. Gratia dei i ba
ptismo nō requirit gemitū vel plāctū
vel opus aliqd nisi solā fidē: z oia gra
tis cōdonat. h tōne putat illos nō pos
se accipere misericordiā: quia eos dolere
nō vidēt. **Ca. 20.** Sicut enī. Id est: q rō
ne vos olim pmisit nō credere. i. ne
cām supbiēdi hret postea cōuertit.
Ca. 21. Et ipli. Xpi nō p legē eē salutē
sz p grāz vt i sic p humilitatē cōseque
rēt misericordiā. **Ca. 22.** Cōclūdit. Id est
pmisit pcludi. hie vidēt aliq mō myste
riū exponere. **Ca. 23.** Cōclūsit ei de^o oia i infi
delitate vt d amaritudinē ifidelitatē sue
penitēdo p ficit ad dulcedinē misericōdie
dei credēdo pnerit hūiliozē pmanerēt
vt z grā mūterēt gratissima z clama
rēt: q magna multitudo dulcedis tue
dñe. **Ca. 24.** Dim. Id est iudeoz z gētiū.
nō q nullū dānatur^o sit: qd qdā falso
opinari sūt. Valde enī puū sensū habe
m^o ad discutiēdā iusticiā iudicioz dei
ad discutiēdū grām gratuitā null^o meri
tis pcedentib^o redditā. Hec tā mouet
nos q grā pstat idignis qz q eq indi
gnis alijs denegat. **Ca. 25.** Scio q sic
ipossibilitas ita z iniqtas nō est apud
deū: z scio q supbis resistit: hūilib^o dar
grām. Illud xō obscūz ē qre qbusdā
idignis dar: qbusdā negat. aliqd q est
i abditō z pfūdo iudicioz dei. Hec il
lud pspiciū ē: qre h mō saluauerit iu
deos et gentes: vt prius pmitteret eos
conclūdi in ifidelitate.
Ca. 26. Altitudo. Si qd querat: qre sic
saluānt^o eū multi aliq modi saluatiōnū
sunt: hoc se nescire innuit p admiratiōe
nem aplūs. **Ca. 27.** Nota p hoc q creaturas
ozas

a s porēs inferere. nā inferent^o z hoc a minori.
b s qz inde natus. c s vi dei.
illos. Nam si tu ex naturali exi
a s rimb^o gētiū steriliū. s qz idolatria z hmōi gē
tib^o ex vsu sūt qñ naturalia. b s vnt^o p fidē pa
triarchis z aplūs q piguedinē scripsūs habuerūt
a sus es oleastro: z nō naturā infer
a s si hoc est quātomagis zc.
b tus es i bonā oliua: qtomagl hī
a s edocti lege cultū dei. b s vniēz suo ppto.
q fm naturā inferent^o suę oliuę
a s inferent^o iudei z vere qz z interim qdē z rādē
plenitudo z hoc vō vos scire. b s occultū dei
iudiciū. s mysteriū dico: ne putetis vos hoc ve
stro ingenio posse dīcutere.
Holo ei vos ignorare frēs myste
riū h: vt nō sitis vobis sapiē
a s nō oēs excecari. b s nō ex natura sz culpa.
tes: qz cecitas ex parte contigit i
a s .i. vt vel qd qz: vt causa nō est z termin^o.
isrl: donē plenitudo gētiū intra
a s s postqz intrauerit. a s p dīcāre helia z
Enoch. b s emulando gētes. c s isrl salu^o
fieret. s in Esaiā.
ret: z sic oīs isrl salu^o fieret. Sicut
a s fm carnē. b s de iudeis. c s vi. qd ē iterim
qñ aliqz vix cōuertit.
scriptū ē: Et nict ex sion q eripi
a s volūtarie. s i fine qñ facile. b s ifidelitātē.
c s iudeis.
c at z auertat impietātē ab iacob.
s erit. a s q egoipse faciā qd pmisi. b s pmisi
sio cōplicit. s vel testimōniū. c s remiserō.
d Et h illis a me testamētū: cū ab
s .i. ppter. s tūc cōuertent^o sz mō inimici: ecce
quare pars excecata ē z ps illuminata. a s qd
cōtra legem eoz nō ppter gentes.
e stulero pctā eoz. Scdm euāgelij
a s vt vobis loc^o irrādī eēt ad fidē. b s ad vlti
tatē vram. c s q. qdā sūt inimici fm euāgelij z
pp^o vos: qdā ar charissimū vt dilecti fm electiōe
z qdē inimici ppter vos. Scdū
a s nō pp^o merita. b s .i. ppter pmillōes pa
electionē aut charissimi ppf pa
trū^o faceris. s mutatiōe. a s remissio
peccatorū i baptismo. s pmillōes.
b tres. Sine pnia aut sūt dona et
a s vt electi ab eterno. s iterior z gratuita.
s quā null^o meritū puenit s ad fidē. b s ita
op^o erat vtz aliq inimici z aliq electi. c s lōgo tpe
plus qz iste.
i vocatiō dei. Sicut ei aliqñ z vos
a s qd valuit ad hoc vt nō hūiles credatis.
b s pbaroz q deficit natura. i. q p liberū arbitriū
inuare nō potuistis.
nōn credidist^o deo: nūc at miseri
a s q ē est aliqua causa vre misericōdie.
cordiā psecuti est^o ppter increduli
a s iudei. s ne post cōuersi materiā glādi hēant
tatē illoz: ita z isti nūc nō credi
a s venientes. s .i. nō habuerūt fides gratiā p
dei misericordiā sicut vos. s humiliari.
k derūt i vestrā misericōdiam: vt z ipi
a s fide gratiā. b s iō ita de vrisqz factū est.
l misericōdiā cōsequant^o. Cōclūdit
a s iudeos z gentes. b s qz alter ex supbia rue
m ei de^o oīa in incredulitate: vt om
rent. a s er quare sic ne pures cōphendi posse
n nium misereatur. Altitudo di
a s q multa fecit et pfunda. b s de rebus spūali
bus. c s de mundanis. s sicut sapiētia et scien
tia eius sūt incōphensibiles: sic et iudicia p qbus
cepit de sapiētia z scēntia.
uitiārū sapiētię z sciētię dei qz
a s .i. dispositiōes de omnibus reb^o.
incōprehensibilia sūt iudicia ei^o:

a Holo enī. Hic aplūs reprimit gēti
les ab insultatione iudeoz rōne sum
pta ex p dicatione diuinoz iudicio
rū. Et diuidit in tres. pmo ofidit iu
deoz pntē excecatione z futurā illu
minatiōe. scdo declarat vtriusqz cau
sam. ibi: Scdm enā gelij. tertio ex di
ctū pcludit diuie sapiē p funditatē.
ibi: Altitudo diuinarū. Circa p mū
dicat: Holo enī vos ignorare frēs. i.
vos gētiles pnerit ad fidē xpi: z sic
p fidē facti frēs mei. **Ca. 12.** Mysteriū
h. i. secretū diuini. **Ca. 13.** Et nō sitis
vobis. i. fm estimatiōe vram z h
dicit aplūs ad reprimēdū eoz p sūpti
ōnē: z qd sit illd secretū oñdit dīcēs:
Quia ce. ex. p. z nō ex toto:
Cōtigit i isrl. qz aplūs z credēs pri
mi de iudeis fuerūt valde illumina
ti. **Ca. 14.** Donec ple. gē. itra. fidē xpi re
cipiēdo. Scdū tñ qz illud donec nō
tenet hic causalitē sz tñ cōsecutiue et
occafionalitē: qz iudeis excecāt aplūs
trāstierūt ad gētes cōuertēdas.
Ca. 15. Et sic oīs isrl. fieret. i. sine mun
di decreta falsitate anti xpi: qz tūc iu
dei cōstanter moztē inscipiēt p fide
xpi. **Ca. 16.** Sicut scri. i. Esai. lix.
Ca. 17. Veniet ex sion. ibi pmo fides
xpi p dīcāta: z ide ad oēs alios deri
uata de pterito: z derivāda i futuro
sic dixi pleni^o. Esai. lix. k. Et B. l. a
me testa. i. fides catholica i nouo te
stamēto publicata: z i iudeis p tūc
cōplēda. l. Quā ab stū. pec. eoz. p fi
dē iustificatē. **Ca. 18.** Scdm euāge. hie
pnr ostēdit vtriusqz cām. z pmo ex
cecatiōis. cui^o ponit duplex cā: vna
est repulsiō doctrine xpi qz tāgīf. cui^o
z: Scdm euāgelij: qdē inimici. alia
est iuidia de gra gētib^o data qz tāgīf
ibi: Propter vos. pnr ponit cām il
luminatiōis. cui^o de. **Ca. 19.** Scdm ele.
aut cha. ppter pa. i. ppter merita pa
trū aliq nūc sūt ad fidē electi. z plu
res elligēt i fine mūdi ad qd indu
cit rōnē. dīcēs: Sine pnia at. i.
sine mutabilitate. qz apud deū nō ē
trāsmutatio: Iacobi. i. p. Sūt do.
z vocatiō dei. i. pmilla facta prib^o de
donis eozū semini fiendis. z iō i ple
bunē tpe suo. Et pnr inducit ad hoc
cōgruentiā. qz sicut gētilēs ante ad
uētū xpi fuerunt sub pctō idolatrię
ita z post aduētū iudei dimissi sūnt
sub ifidelitatis pctō p maiorē pte
z sic i istis z i illis ostēdit hūana fra
gilitas in eozū pctis: z diuina boni
tas i bāficio vocatiōis. Iudei ei nūc
dimissi finaliter vocabunt^o: vt dictū
est. z hoc est quod dicit: Sicut enim
aliquādo zc. et patet ex dīctis litte
ra. **Ca. 20.** Altitudo diuinarū. Hie
vltimo cōclūdit ex predictis pfun
ditas diuine sapiētię in suis iudi
cijs: et hoc duplīcter. pmo enī con
clūdit hoc ex dei eminētia. scdo ex
humana deficientia. ibi: Quis enī.
Circa primū dicit: Altitudo diuī
tarū sapiētię z sciētię dei. i. p fundi
tas vtriusqz. sicut dicit Job. liij. Pu
teus altus est id est pfundus z dicit
sapiētię qñ ad diuina z sciētię qñ
tū ad fiēda circa hoies quozū rā
tiones nō possunt a nobis attingi.
ideo subdit: Et incōphensibi
lia sūt zc. qz supra capacitem natu
re intellectualis sūt excessiua.
d 4 * Quis

Pal. 4. b

Da. 10. b

Job. 2. c

Jaco. 4. b

Esai. 59. b

De ple. di. 4. caline pnia. De pe. di. 1. res sun e

De. pe. di. 1. c. corame

Sap. 17. 8. De ca. tri. e. 1. 4. in com. p hētibilib^o in glo.

ortas esse cōspicim⁹ deū patrē a q̄ oīa habēt p̄ncipiū: minime eē dubitām⁹. Itē q̄ si eēt sine rōne q̄ si res futūa vidēret. eū igit̄ rōnē q̄ p̄cedit ex seipso nō ip̄e a rōne p̄culdubio scim⁹ habere. i. filiū per quē cūcta tā rōnabiliter disposita cernim⁹: ⁊ a patre p̄cessisse fidē credim⁹.

⁊ q̄ deū patrē: eo q̄ talē ha beat rōnē: ⁊ rōnē eo q̄ a tā li p̄cessit patrē gaudere cōgnoscim⁹: iō gaudiū illd̄ et bonitatē eē sp̄m ex vtroq̄ p̄cedētē: i q̄ sp̄m oīa p̄sistūt minime ambigim⁹: qd̄ gaudiū ⁊ bonitatē: etiā vltq̄ ad creaturas puenire neq̄ q̄ dubitām⁹. ⁊ iō d̄: sp̄s p̄cedere. i. dari n̄ q̄tū ad patrē ⁊ filiū: s̄ q̄tū ad hoīes q̄ si aliqd̄ bonū i aliq̄ vide m⁹: p̄ sp̄m ei datū a patrē: ⁊ filio credim⁹. Morādū q̄ dicere rōnē ex patrē: bonitatē q̄ ⁊ gaudiū ex vtroq̄ p̄cedere sicut dicit Aug⁹. nihil aliud ē q̄ filiiū generare. q̄ aut̄ d̄: sp̄s a patrē ⁊ filio. p̄ est m̄it̄. dat̄ ⁊ a seipso etiā am. **¶** Uic. i. iplētioēs dī sp̄s oīs: q̄ nec i exhibiti one pōt cognosci qd̄ dīspo sūt. **¶** Cōsiliari⁹. Est vni genit⁹ filii⁹ ei⁹ q̄ ⁊ angelus magni silij appellat⁹. Sed ex hoīe ⁊ angel⁹ null⁹ fuit ei cōsiliari⁹. **¶** Aut q̄s p̄t. Et si iudicia nō possum⁹ sci re: vlt̄ cōstat q̄ ex sola grā dat̄. **¶** Am ex ip̄o rē.

¶ Am ex ip̄o ⁊ p̄ ipsūm ⁊ ip̄o sūt oīa. **¶** Ipsi gl̄ia in secula amen. **¶** Osecro itaq̄ **Ca. XII** vos fratres p̄ misericōdiam dei: vt exhibeat̄ corp̄a vestra hostiā viuētē sanctā: deo plācētē rōnabile obsequiū vestrum.

¶ Osecro itaq̄ **Ca. XII** vos fratres p̄ misericōdiam dei: vt exhibeat̄ corp̄a vestra hostiā viuētē sanctā: deo plācētē rōnabile obsequiū vestrum.

¶ Osecro itaq̄ **Ca. XII** vos fratres p̄ misericōdiam dei: vt exhibeat̄ corp̄a vestra hostiā viuētē sanctā: deo plācētē rōnabile obsequiū vestrum.

¶ Osecro itaq̄ **Ca. XII** vos fratres p̄ misericōdiam dei: vt exhibeat̄ corp̄a vestra hostiā viuētē sanctā: deo plācētē rōnabile obsequiū vestrum.

¶ Osecro itaq̄ **Ca. XII** vos fratres p̄ misericōdiam dei: vt exhibeat̄ corp̄a vestra hostiā viuētē sanctā: deo plācētē rōnabile obsequiū vestrum.

Quis enī cognouit. Hoc idē ostēdit ex nr̄e cognitioēs deficiētia. cū d̄: Quis enī cognouit sensū dñi rē. q. d. null⁹. q̄ ocul⁹ noster habet se ad diuina sicut oculus noctue ad lucē solis. ij. Petaph. **¶** Aut q̄s prior dedit illi rē. q. d. nullus: q̄ B ē impossibile: q̄ oēm virtutē nō solū operādū s̄ etiā cogitādū ⁊ essēndū ab ip̄o habent⁹. qd̄ declarat dicens:

¶ Am ex ip̄o. q̄tū ad potētiā p̄ductiā q̄ patri appropriat̄. **¶** Et in ip̄o sicut i sine ⁊ cōseruātē p̄ bonitatē q̄ sp̄itūscitō a p̄riat̄. iō subdit̄. **¶** Ipsi gl̄ia in secula amen. Aliq̄ libri habēt iterpositas duas dicitōēs. s. ho nor ⁊ seculor̄: sed nō sūt de textu nec habent i libris cōrectis. **¶** In ca. ij. vbi d̄ in postilla. Gratia saluti facti sūt dicto mō iā nō ex opib⁹.

¶ Additio. j. **¶** Si querat quō ex auctori tate ab ap̄lo allegata q̄ sū pra est. ij. Regl. xij. d̄ helia cōcludat q̄ reliquie ille saluabūt ex grā: Ad qd̄ dicendū q̄ B aplus ostēdit ex B q̄ in r̄sio d̄mno ad heliā d̄: Reliq̄ mibi septē millia viroz. non enī dicit reliqui sūt aut reliquent̄: s̄ reliq̄ mibi vt manifeste ostēdat q̄ ex sua mera grā ⁊ liberalitate eos reliq̄t.

¶ In eo. ca. vbi d̄ i postill. Et dorsum eoz volūtas sic nominata.

¶ Additio. ij. **¶** Qd̄ hic d̄: dorsū nō ē ne cesse q̄ p̄ B itelligat̄ volūtas put i postillaz plane pōt itelligi d̄ d̄o: incuruat̄ enī dorsū alicui⁹ p̄ aggrauatiōē ponder̄. **¶** In q̄ iudei i hac captiuitate existētēs i v̄ dicit̄ mox: xpi p̄tinne aggrauat̄ p̄ iuga ⁊ seruitutes d̄noz: idcirco dorsū eozū semp vidēt̄ incuruari ex talib⁹: ⁊ q̄ ista nō credūt eis enenire in vindictā mox: xpi: vt dicit̄ ē: s̄ alijs causis friuolis attribuit̄: iō p̄mittit̄. **¶** P̄bicurētur oculi eoz ne videāt. q. d. p̄betice nō optatiue: tāta est miseria istoz q̄ oculi eoz nō videbūt q̄ rōne dorsū eoz semp incuruet̄ mō p̄dicto.

¶ In eo. ca. vbi dicit̄ i postilla: **¶** Altitudo diuinitatū sapiētie ⁊ scie dei. **¶** Altitudo diuinitatū sapiētie ⁊ scie dei. **¶** Altitudo diuinitatū sapiētie ⁊ scie dei.

¶ Additio. iij. **¶** Imaginabilia a nobis: sicut ⁊ p̄fuda eo q̄ sūt a nobis inscrutabilia. **¶** Imaginabilia a nobis: sicut ⁊ p̄fuda eo q̄ sūt a nobis inscrutabilia.

¶ Additio. iij. **¶** Imaginabilia a nobis: sicut ⁊ p̄fuda eo q̄ sūt a nobis inscrutabilia.

¶ Additio. iij. **¶** Imaginabilia a nobis: sicut ⁊ p̄fuda eo q̄ sūt a nobis inscrutabilia.

¶ Additio. iij. **¶** Imaginabilia a nobis: sicut ⁊ p̄fuda eo q̄ sūt a nobis inscrutabilia.

¶ Additio. iij. **¶** Imaginabilia a nobis: sicut ⁊ p̄fuda eo q̄ sūt a nobis inscrutabilia.

¶ Additio. iij. **¶** Imaginabilia a nobis: sicut ⁊ p̄fuda eo q̄ sūt a nobis inscrutabilia.

¶ Additio. iij. **¶** Imaginabilia a nobis: sicut ⁊ p̄fuda eo q̄ sūt a nobis inscrutabilia.

¶ Additio. iij. **¶** Imaginabilia a nobis: sicut ⁊ p̄fuda eo q̄ sūt a nobis inscrutabilia.

¶ Additio. iij. **¶** Imaginabilia a nobis: sicut ⁊ p̄fuda eo q̄ sūt a nobis inscrutabilia.

¶ Additio. iij. **¶** Imaginabilia a nobis: sicut ⁊ p̄fuda eo q̄ sūt a nobis inscrutabilia.

¶ Additio. iij. **¶** Imaginabilia a nobis: sicut ⁊ p̄fuda eo q̄ sūt a nobis inscrutabilia.

¶ Additio. iij. **¶** Imaginabilia a nobis: sicut ⁊ p̄fuda eo q̄ sūt a nobis inscrutabilia.

¶ Additio. iij. **¶** Imaginabilia a nobis: sicut ⁊ p̄fuda eo q̄ sūt a nobis inscrutabilia.

¶ Additio. iij. **¶** Imaginabilia a nobis: sicut ⁊ p̄fuda eo q̄ sūt a nobis inscrutabilia.

¶ Additio. iij. **¶** Imaginabilia a nobis: sicut ⁊ p̄fuda eo q̄ sūt a nobis inscrutabilia.

¶ Additio. iij. **¶** Imaginabilia a nobis: sicut ⁊ p̄fuda eo q̄ sūt a nobis inscrutabilia.

Ca. 9. b

Ca. 7. d

Ca. 9. e

Ca. 4. d

Ca. 12. d

Ca. 12. d

Ca. 12. d

Et mori oporteret. Hic qz a pctō liberi: vina hostia offerē in signum vite eterne. Nolite cōfor. Aug. Dic aia deo fit sacrificiū cū igne amoris in cēsa formā cōcupiscen- tie secularis amittit: et deo se referēs illi tāqz in cōmutabi li forme subdita reformā.

Et sicut aliqua abstinentia laudabilis est in iuuenibz in quibus viget concupiscentia carnalis: et in senibz sic non esset laudabilis: quia non sic in eis viget concupiscentia carnalis: et possit esse alicuius boni impeditiva: et de similibz simile iudicium habeat. Nolite. Dic p̄n̄r instruit omnes cōiter q̄ntū ad aiam. et primo q̄ntū ad affectū. sc̄o q̄ntū ad intēntū. ibi: Dico enī. Et sc̄ieduz q̄ amor trāfformat amātē in amātū. vñ de dicit Aug. Si terrā diligis terra es. si aurū diligis aurum es: et si deū diligis deus es. participatiue. Im illud ps. lxxvij. Ego p̄iri dñi estis et filij excellit dōs. ideo dicit: Et nolite cōformari huic seculo. i. delectabilibz huius mundi. Sed reformamini. Imago enī dei ad quā sumus forma ti reformatur in nobis p̄ pctm̄: sed p̄ dei gratiā reformā.

Nolite cōformari huic seculo. Sed reformamini. Quia partim amissa ē imago dei: vt incipiat ab illo reformare a q̄ formata ē. Hō enī reformare seip̄s pot̄ sicut potuit deformare. Que sit voluntas dei. Hōc cōcupiscēdo enī vetustate expoliāmur: et diligendo nouitate induimur.

Et nolite cōformari huic seculo. a s̄ in vestra enī manu est. b s̄ formā secularis cōcupiscentie accipere. a Et nolite cōformari huic seculo: a s̄ in Adā deformati: vel trē trēs q̄s de die i die. b s̄ ad modū noui hoīs. c s̄ cui nō dñat peccatum. s̄ vel mentis vestri.

Reformamini. Quia partim amissa ē imago dei: vt incipiat ab illo reformare a q̄ formata ē. Hō enī reformare seip̄s pot̄ sicut potuit deformare. Que sit voluntas dei. Hōc cōcupiscēdo enī vetustate expoliāmur: et diligendo nouitate induimur.

Reformamini in nouitate sensus vestri. vt p̄betis q̄ sit voluntas dei. a s̄ q̄ quicquid deo vult bonū ē. b s̄ illis q̄ bene intelligit et exp̄ri sūt. c s̄ p̄ceptis oibus. s̄ in omni bonitate vt nihil melius sit.

Reformamini in nouitate sensus vestri. vt p̄betis q̄ sit voluntas dei. Hōc cōcupiscēdo enī vetustate expoliāmur: et diligendo nouitate induimur.

Reformamini in nouitate sensus vestri. vt p̄betis q̄ sit voluntas dei. Hōc cōcupiscēdo enī vetustate expoliāmur: et diligendo nouitate induimur.

Reformamini in nouitate sensus vestri. vt p̄betis q̄ sit voluntas dei. Hōc cōcupiscēdo enī vetustate expoliāmur: et diligendo nouitate induimur.

Reformamini in nouitate sensus vestri. vt p̄betis q̄ sit voluntas dei. Hōc cōcupiscēdo enī vetustate expoliāmur: et diligendo nouitate induimur.

Reformamini in nouitate sensus vestri. vt p̄betis q̄ sit voluntas dei. Hōc cōcupiscēdo enī vetustate expoliāmur: et diligendo nouitate induimur.

Reformamini in nouitate sensus vestri. vt p̄betis q̄ sit voluntas dei. Hōc cōcupiscēdo enī vetustate expoliāmur: et diligendo nouitate induimur.

Reformamini in nouitate sensus vestri. vt p̄betis q̄ sit voluntas dei. Hōc cōcupiscēdo enī vetustate expoliāmur: et diligendo nouitate induimur.

Reformamini in nouitate sensus vestri. vt p̄betis q̄ sit voluntas dei. Hōc cōcupiscēdo enī vetustate expoliāmur: et diligendo nouitate induimur.

Reformamini in nouitate sensus vestri. vt p̄betis q̄ sit voluntas dei. Hōc cōcupiscēdo enī vetustate expoliāmur: et diligendo nouitate induimur.

Reformamini in nouitate sensus vestri. vt p̄betis q̄ sit voluntas dei. Hōc cōcupiscēdo enī vetustate expoliāmur: et diligendo nouitate induimur.

Reformamini in nouitate sensus vestri. vt p̄betis q̄ sit voluntas dei. Hōc cōcupiscēdo enī vetustate expoliāmur: et diligendo nouitate induimur.

Reformamini in nouitate sensus vestri. vt p̄betis q̄ sit voluntas dei. Hōc cōcupiscēdo enī vetustate expoliāmur: et diligendo nouitate induimur.

Reformamini in nouitate sensus vestri. vt p̄betis q̄ sit voluntas dei. Hōc cōcupiscēdo enī vetustate expoliāmur: et diligendo nouitate induimur.

Reformamini in nouitate sensus vestri. vt p̄betis q̄ sit voluntas dei. Hōc cōcupiscēdo enī vetustate expoliāmur: et diligendo nouitate induimur.

Reformamini in nouitate sensus vestri. vt p̄betis q̄ sit voluntas dei. Hōc cōcupiscēdo enī vetustate expoliāmur: et diligendo nouitate induimur.

Reformamini in nouitate sensus vestri. vt p̄betis q̄ sit voluntas dei. Hōc cōcupiscēdo enī vetustate expoliāmur: et diligendo nouitate induimur.

Reformamini in nouitate sensus vestri. vt p̄betis q̄ sit voluntas dei. Hōc cōcupiscēdo enī vetustate expoliāmur: et diligendo nouitate induimur.

Reformamini in nouitate sensus vestri. vt p̄betis q̄ sit voluntas dei. Hōc cōcupiscēdo enī vetustate expoliāmur: et diligendo nouitate induimur.

Reformamini in nouitate sensus vestri. vt p̄betis q̄ sit voluntas dei. Hōc cōcupiscēdo enī vetustate expoliāmur: et diligendo nouitate induimur.

Reformamini in nouitate sensus vestri. vt p̄betis q̄ sit voluntas dei. Hōc cōcupiscēdo enī vetustate expoliāmur: et diligendo nouitate induimur.

Reformamini in nouitate sensus vestri. vt p̄betis q̄ sit voluntas dei. Hōc cōcupiscēdo enī vetustate expoliāmur: et diligendo nouitate induimur.

Reformamini in nouitate sensus vestri. vt p̄betis q̄ sit voluntas dei. Hōc cōcupiscēdo enī vetustate expoliāmur: et diligendo nouitate induimur.

Reformamini in nouitate sensus vestri. vt p̄betis q̄ sit voluntas dei. Hōc cōcupiscēdo enī vetustate expoliāmur: et diligendo nouitate induimur.

Reformamini in nouitate sensus vestri. vt p̄betis q̄ sit voluntas dei. Hōc cōcupiscēdo enī vetustate expoliāmur: et diligendo nouitate induimur.

Reformamini in nouitate sensus vestri. vt p̄betis q̄ sit voluntas dei. Hōc cōcupiscēdo enī vetustate expoliāmur: et diligendo nouitate induimur.

Reformamini in nouitate sensus vestri. vt p̄betis q̄ sit voluntas dei. Hōc cōcupiscēdo enī vetustate expoliāmur: et diligendo nouitate induimur.

Reformamini in nouitate sensus vestri. vt p̄betis q̄ sit voluntas dei. Hōc cōcupiscēdo enī vetustate expoliāmur: et diligendo nouitate induimur.

Reformamini in nouitate sensus vestri. vt p̄betis q̄ sit voluntas dei. Hōc cōcupiscēdo enī vetustate expoliāmur: et diligendo nouitate induimur.

Reformamini in nouitate sensus vestri. vt p̄betis q̄ sit voluntas dei. Hōc cōcupiscēdo enī vetustate expoliāmur: et diligendo nouitate induimur.

Reformamini in nouitate sensus vestri. vt p̄betis q̄ sit voluntas dei. Hōc cōcupiscēdo enī vetustate expoliāmur: et diligendo nouitate induimur.

qz ministri dei sunt. Vel pstat tributa: qz ministri dei sunt...

Qui vectigal. p vectioe reru cuiusmodi sunt pedagia: r b solui...

Diligatis. Dctio fit hic s charitate: qz valet ad hanc humilitate...

tributum tributum: cui vectigal a s reddite. b s debet. s yr allurgere. c s red...

Job. 13. d

Ps. 10.

44. di.

De 25e. di. s. ire medi. occid. in fi.

pleuit. Ma n adulterabis: no ocicides: no furaberis: no falsu testi...

pleuit. Ma n adulterabis: no ocicides: no furaberis: no falsu testi...

Qui ei diligit deum: nec pot ipm cotenere que de p cipit dili...

Qui ei diligit deum: nec pot ipm cotenere que de p cipit dili...

Qui ei diligit iustitiam: odit aiaz sua. Et hoc scientes. Alia co...

Qui ei diligit iustitiam: odit aiaz sua. Et hoc scientes. Alia co...

Qui ei diligit iniquitatem: odit aiaz sua. Et hoc scientes. Alia co...

Qui ei diligit iniquitatem: odit aiaz sua. Et hoc scientes. Alia co...

Qui ei diligit iniquitatem: odit aiaz sua. Et hoc scientes. Alia co...

Qui ei diligit iniquitatem: odit aiaz sua. Et hoc scientes. Alia co...

Qui timore timore. Memini quic. dicit q inferioris debet superioribus dilectio...

Qui timore timore. Memini quic. dicit q inferioris debet superioribus dilectio...

Qui timore timore. Memini quic. dicit q inferioris debet superioribus dilectio...

Qui timore timore. Memini quic. dicit q inferioris debet superioribus dilectio...

Qui timore timore. Memini quic. dicit q inferioris debet superioribus dilectio...

Qui timore timore. Memini quic. dicit q inferioris debet superioribus dilectio...

Deu. 5. b

Leui. 19. b

Gal. 5. c

Gal. 5. c

Luc. 21. 5

Gal. 5. c

Ps. 11. b

Infirmu

Infirmu

Blo.ordi. Ad Romanos Ca. XIII Nico. de lyra

Infirmum autem. Perfecte fidei est. Ca. XIII nullum cibum discernere: vel immundum putare: quia omnia munda mundis. Sed quia infirmi censebatur a quibusdam abstinendum: et ita inter romanos contentio. vnde precipit tales assumere: non abijcere: sed par-

Infirmum autem. Postquam apostolus ostendit qualiter minores. Ca. XIII habere se debeant ad superiores: hic instruit maiores ut bene se habeant ad minores. et primo in evitatioe mali. secundo in operatioe boni. ca. fe. Prima ad hoc in duas: quia primo horum superiores ne inferiores contemnant secundo ne eos scandalizet. ibi: Non est amplius. Prima ad hoc in duas. quia primo proponit intentum. secundo inducit rationes ad hoc persuadendum. ibi: Tu quis es. Circa primum dicit: Infirmum autem in fide. scilicet de nouo puerum et de lege catholica minus sufficienter instructum. b Assumite te. vos maiores. i. ad vos sumite eum instruendo dulciter et charitative. c Non in disce. cogitationum. i. non iudicantes male de ipso donec appareat manifeste. d Alii enim credit manducare se omnia. licite: et ille est qui est instructus in noua lege qui scit ceremonialia mortificata in christi passione: et sic licite comedit cibaria prohibita in veteri lege.

Infirmum autem. Ca. XIII in fide assumite: non in disceptationibus cogitationum. Alius enim credit manducare se omnia. Qui autem infirmus est olus manducet. Sed qui manducat: non manducet: non spernat. Et qui non manducat: manducante non iudicat. Deus enim iudicas alienum seruum. Dominus suus stat aut cadit. Stabit autem. Potest enim esse de statuere illum. Nam alius iudicat diem iter diei: alius autem in suo sensu abundet. Qui sapit diem domino sapit: et qui manducat domino manducat. Gratias enim agit deo. Et qui non manducat domino non manducat: et gratias agit deo. Nemo enim nostrum sibi viuunt: et nemo

quis alio faciat: non inde discipulare. b Non in disce. Non est damnandus cuius cogitatio non est apta: vel de qua nescimus qualis post sit futurus. c Infirmus. Qui cibos discernit putat alios mundos alios immundos: eo quod iudicium habiti sunt edere: hunc suo iudicio relinquendum dicit: nec cum scrupulo edat. Vel licet persecta fides: que omnia tamen infirmus qui timet casum qui facile inpetu libidinis sternit: edat olus. i. tenues et aridos cibos qui non sunt sumentium vitiatorum: et abstineat ab illis quibus libido excitat. Crassitudo est carnium et delitiose epule. puto est corpus ad libidinem. d Is qui manducatur supra precepit non disceptare de cogitationibus aliorum: hic precipit non spernare. e Non in disce. De manifestis iudicandum: et non occultis. Manifesta vero sunt: que non possunt bono animo fieri: ut sunt stupra blasphemie furtum homicidium: de quibus iudicare nobis permittitur. Sed ea que dubia sunt est quia sciri meliores preceptum interpretemur: ut de cibis que possunt bono animo et simplici corde sine vitio contempserit: quecumque diuini cibus indifferenter sumunt. f Domino suo stat. De incognito corde alieni serui non habes iudicare: sed suo dominus: ad cuius honorem stat qui stat: ad quem pertinet et casus cadent: qui potest erigere vel iudicare. Stat aut cadit. id est: quod ambiguum est: forsitan stat qui putat cadere. g Stat aut cadit. Per hoc ostendit se nescire quod amodo ille se agat in dubijs. h Stabit autem. Hic innuit quod ambigua debentur in meliores preceptum vertere et plus salutes quam mortales reor optare: et in futuro spes boni habere: et si aliter sit in presentibus. i Stabit autem. Quia neque si edit reus est: neque si non edit: si tamen deuotioe habet agit. k Nam alius. scilicet dixit quod alij omnia manducant: alij non omnia: de generibus ciborum agens: hic dicit quod alij omnia tamen: alij aliquid certo tamen abstinent: et vtrumque recte fieri posse dicit. l In suo sensu et. Id est in suo iudicio dimittat: ne scandalum passus a charitate que est mater omnium virtutum recedat. m Qui sapit. In suo sensu dico ut abundas: quia qui sapit dicit: vel omnia vel dicit inter dicit domino. n Et qui manducat domino. Id est ad honorem domini: cuius omnia creata credit munda: et qui et seruitur illis sustentat. o Nemo enim nostrum sibi viuunt. Qui enim lege frenat: non sibi: sed deo qui leges dedit viuunt. p Sibi. Sed dominus qui iudicat damnat vel coronat: vel sibi. i. ad laudem suam sed dicit. Sicut enim magnitudinis non est finis sic nostre laudis non erit finis. Non enim cum mortui fuerimus in hac carne desinemus laudare deum: et finem hoc de fidelibus tamen agit.

Infirmum autem. Postquam apostolus ostendit qualiter minores. Ca. XIII habere se debeant ad superiores: hic instruit maiores ut bene se habeant ad minores. et primo in evitatioe mali. secundo in operatioe boni. ca. fe. Prima ad hoc in duas: quia primo horum superiores ne inferiores contemnant secundo ne eos scandalizet. ibi: Non est amplius. Prima ad hoc in duas. quia primo proponit intentum. secundo inducit rationes ad hoc persuadendum. ibi: Tu quis es. Circa primum dicit: Infirmum autem in fide. scilicet de nouo puerum et de lege catholica minus sufficienter instructum. b Assumite te. vos maiores. i. ad vos sumite eum instruendo dulciter et charitative. c Non in disce. cogitationum. i. non iudicantes male de ipso donec appareat manifeste. d Alii enim credit manducare se omnia. licite: et ille est qui est instructus in noua lege qui scit ceremonialia mortificata in christi passione: et sic licite comedit cibaria prohibita in veteri lege. e Qui autem infirmus est. i. puerus de indaismo et non perfecte instructus de isto: et sic dubitat ad hoc an sibi liceat. f Olus manducet. propter scrupulum sue conscientie: quod certum est quod olera manducare fuit licitum omni tempore. Circa quod sciendum quod legalia quoniam ad ceremonialia obsequia fuerunt vique ad passionem christi. vnde et christus ea obseruauit: et imminente sua passione agnum paschalem cum suis discipulis comedit: post publicationem vero euangelij obseruatio eorum est mortifera: quia hoc est significare quod xitas per ipsa significata non dum per christum est impleta. Aperte vero intermedio. scilicet a passione christi vique ad publicationem euangelij licitum fuit ea obseruare: maxime conuersis de iudaismo: dum tamen ibi non poneret fidei credendo firmiter quod sine tali obseruatione fides christi non sufficeret ad salutem: et tamen modo leguntur apostoli in actibus apostolorum ea obseruasse: sicut quod declaratur Augustinus in epistola ad Hieronymum diffuse: et sicut in ista intellectum subdit: g Is qui manducatur cibaria lege prohibita instructus quod ista sunt sibi licita. h Non manducatur. scilicet reputas eum rudem et ignarum et stolidum fatuum et melancolicum. i Et qui non manducatur. scilicet incedo ex conscientia dubia. k Manducante non iudicatur. scilicet mandatum diuini transgressore. l Deo est illi. scilicet de nouo puerus et adhuc infirmus. m Assumit. ad fidei suam potest illum perscrutare et solidare. i. confirmare: propter quod non est contentus. n Tu quis es. Hic pro adducit quadruplex ratio ad oppositum persuadendum. Prima accipit ex parte illius qui iudicat tanquam stolidus. nullus enim iudicari debet nisi ab eo qui est dominus eius: qui est solus deus et ipso dicitur: Tu quis es qui iudicas alienum seruum. quod ad te non spectat iudicare de latetibus in corde: cuiusmodi sunt ista. et ideo tale iudicium est usurparium: quod ad solum deum pertinet qui corda intuetur. id est subdit: o Domino suo stat aut cadit. i. ad deum pertinet iudicare de casu eius et statu eius. p Stabit autem. per dei gratiam. q Potest enim esse de statuere illum. i. perscrutare et firmare. r Nam alius iudicat. Hic ponit secundam rationem quod accipit ex parte rei de qua fit iudicium. scilicet de ceremoniali obseruatione ne que tunc erat indifferens pueris de iudaismo modo supradicto. et ideo de talibus non debet aliquis iudicari transgressor vel stolidus faciendo vel dimittendo: ex quo vtrumque poterat fieri: ut predictum est: tamen ex causa rationabili: et hoc est quod dicit: Nam alius iudicat de in die. i. ita instructus est in fide catholica quod scit discernere tempus in quo ceremonialia non obligant ab illo in quo obligant tempore post passionem sic asserit: sic dicit abstinentem dum a cibis vetitis a lege. t Unusquisque in suo sensu abundet. i. in dimittit prout sciat vique ad publicationem euangelij pactam. v Qui sapit. id est dominus suus. i. ad honorem diuini quod vtrumque bene potest fieri ex causa rationali. id est subdit: y Et qui manducat domino. id est gratias enim agit deo. s liberatioe sua ab onere legis: et de necessitate sui vique. b Et qui non manducat. i. abstinet a lege. prohibita ex conscientia dubiosa: vel ut infirmum si scandalizet: ut hinc. j c Domino non manducat. i. bene abstinet. d Et gratias agit deo. qui sibi dedit gratias abstinentem. e Nemo enim nostrum. Hic ponit tertiam rationem quod accipit ex parte eius ad quem pertinet vere de talibus iudicare. scilicet christi qui est dominus vite et mortis. et per quos in index: et hoc est quod dicit: Nemo enim nostrum sibi viuunt. i. ad propria gloriam: quia tota vita hominis est ad christi gloriam ordinanda. f Et nemo. scilicet nemo debet se morti exponere pro laude propria: sed pro gloria christi mortis patienter tolerare.

A

Jaco. 4 e
2. q. 1. c. m. l. j
in si. c. c.
deus in. fi.
30. q. 5. c. n. l.
tum anec.
De iure iur.
ra. c. nimis

Dis. 76. e
viam.

B

da est

Agit. Et sibi. i. a se iudicandus: sed a dno. fm B de bonis & malis accipitur. a Christ' mor. est rē. Et viuoz & mortuoz dicit vtrosqz iudicat. Et ad lraz accipit viuos & mortuos vt non putet fm iudicare de mortuis: qsi dū viuūt hoibz sit cōmissū iudiciū sed post mortez deo. Hoc ei insu piētū dogma p uerfū tradidit: sz melius est vt vtrozūqz dicat xps domiari et vtrosqz iudicare. Quasi qbus dedit filios del fieri: hi etiā nūc & post mortez regnant cuz xpo. Sz aliter nūc regnant cū eo scī el: aliter tūc regnabūt. Hūc regnāt: qz qz surfū sunt sapiūt & qz rūt. Postremo regnabūt cū illo: ita vt sint in regno. Et sint etiā illi rgnū: qz et aie ploz mortuoz nō sepanz ab ecclia: qz etiā nūc ē regnū xpi qz regnat nunc cū xpo i viuoz & mortuis: vt mortu' ē: vt mortuos a peccatis liberet: dū enī vit: viuus saluz via ostendit: resurrexit vt iustificatos fecit vt uere faceret. b Ante tribu. Hoc a sibi dicit: Tribunal ei se des iudiciū ē: qz in excello locat vt iudex ab oibz videat & ipe ex eminēte loco oēs valeat intueri. Ita & xps qz si i tribunali se debet: qz ab oibz videbit: et ipse oim cōscias videbit & causas dijudicabit. c Hō g apl'. Non usurpem nob qd ad nos n ptinet. Nō reprobēda me ca q nescimus q aīo fiāt vel etiā si apta nō ita rephēdam? vt d sanitate de sperem? In his ei duob' temerariū est iudiciū: & vel supbia ē: vel inuidētia. vñ dicit: Nolite iudicare: & nō iudicā. Scio & cōf. Q. dico. Ne ponat' offēdiculū fratrib'. Hō at dico offēdiculū vel scādālū: eo qz cib' sit imūduus: qz scio p B q fiducia ē i iesu: q postqz veit absolutu a lege. Cōmune pōit: p imūdo: tractuz a valis q an oib' vñb' erāt cōia p' sacri ficij

De pe. et re. c. cuz ex co. T. 23. q. 4. e si quis a ca rebolica. et a forre. 13. q a. c. i pōiti.

da est. sequit' a Siue enī viuim' rē. & p'z ex dicit' lra vsqz ibi b In B enī xps mor. est. i. ex morte sua psecut' ē. s. potestate sup oēm creaturā: Matth. vlti. Quia est mihi oīs potestas i celo & i terra. & p phis iudiciaria potestas. iō nō est ab alijs vsur panda c Tu aut. Dic ponit' qra rō q accipit ex pre el' q iudicat temere. qz null' nfm bz officū iudicādi acruie: sz tm passiue. & b ē qd dicit' Tu at qd iudicas frēs tuū. i. tu q abstinēs a lege phibit': qre iudicas illū q nō abstinēt trāsgressorē. Ad Aut tu. q nō abstinēs. De Quid sper. s. tu. reputādo eū stolidū eo q abstinēt: vt dicit' ē. s. c. f. Oēs enī stabim' an tribu. xpi. s. iudicādi ab eo: & ad B inducit sacram scpturā q hr Esa. xlv. G Cuius e. d. d. qm mihi fle. omie ge. tanqz subditū iudicio meo: ppter qd pcludit: b Frāz v. rē. rōnē reddet deo: i finali iudicio p' qd null' iudicare d' temere d' alio. Cōtra p'dicta videt' eē dicit' saluator' Job. iij. Oīs q credit i eū nō iudicat: g solū ifideles itabūt an tribu. nā xpi iudicādi passiue. Ad qd dicit' dū q ibi accipit iudiciū p dēnariōis q soli mali iudicabunt: q dicunt' ifideles: vel qz nō habuerūt fidē: vel qz si habuerūt i morte: mortificāta fu it ex carētia charitat' & grē. Hic aut accipit iudiciū retributio nis: p quē modū oēs generalr iudicabunt: mali ad penā: iusti aut ad gliaz. Hō g am. Postqz instruxit supiores qlif se habeāt ad inferiorēs monēdo ne ipos ptemnāt. b p'z iudex facit monēdo ne eos scādāliger. & iudicāt i duas ptes. qz prv mo phibet eos a scādāliger. scdo monet eos p opposituz de inferior' edificatiōe. ibi: Frāz. Ad maiorē itelligētia d' cēdoz b breuit' ē vidēdū q dimittēda sūt p' scādālū pusilloz. Et arguit' pmo q bona spūalia sint dimittēda. dicit' ei Aug. 3 eplaz permentani: qz vbi scimat' piculū timef a punitiōe petoz cessandū ē: sz tal' punitiō ē bonū spūale qz ē act' iusticie q rē. Per b arguit' q bona spūalia sint dimittēda. dicit' ei Aug. 3 eplaz permentani: qz vbi scimat' piculū timef a punitiōe petoz cessandū ē: sz tal' punitiō ē bonū spūale qz ē act' iusticie q rē. Per b arguit' q bona spūalia sint dimittēda. dicit' ei Aug. 3 eplaz permentani: qz vbi scimat' piculū timef a punitiōe petoz cessandū ē: sz tal' punitiō ē bonū spūale qz ē act' iusticie q rē.

tuū: Aut tu quid spernis fratres tuum? Omnes enim stabimus ante tribunal christi. Scriptum est enim: Cuius ego dicit dominus quonia mihi flectet omne genu: et omnis lingua confitebit deo: Itaqz vnusquisqz nostrū pro se rationem reddet deo. Non ergo amplius inuicē iudicemus. Sed hoc iudicāte magl: ne ponat' off' fēdiculuz fratri vel scandalum. Scio & fido in dno iesu: qz nihil cōmune p' ipm nisi ei q estimat qd cōe eē: illi cōmune ē. Si enī p' p

dimittat ad tps B q pnt licite dimitti ad vitādū scādālū simpliciū q opinant illa illicita quscqz sup B pleni? iformens. de talibus aut erat elus ciboz lege phibitorū a tpe p' passiois xpi vsqz ad publicatiōez factā euāgelij: vt dicit' ē. s. & fm B dic apls: Hō g ampl' iuicē iudicem'. i. supiores nō iudicēt inferiorēs stolidos: si abstinēt a talib' cibis nec miores iudicēt trāsgressores illos q vtunt talib' B Sz B u. mag. supple sciendū. Hō po. of. fra. ifirmis vel igrātib' m Scio & cō. i. do. i. e. mag. qz nihil cōe. i. null' cib' imūdu' m Per ipm. qz oia bōa creauit: Bēn. i. Quid de cūcta q fecerat & erāt valde bona. Q at postea p legē aliq cibi phibiti sūt & sic facti illiciti B sūt ad tps: ad significādū aliud iplēdū p xpm: a q phibitiōe absolutu xps: Act. r. Q d de purificauit tu cōe ne dixer' Hō Nisi et q est. qd cōe esset illi cōe ē. i. imūdu: qz facit pscias de tali comestioe: sic leuare festucā de terra & cōscias peccatū ē durāte tali pscia. iō subdit' Ap Si enim propter cibum. s. tuum.

Zuc. 6. f

T. Jaco. 2

T. 23. q. 4. e

T. 23. q. 4. e

T. 23. q. 4. e

lyra

Glo. ordi.

Ad Romanos Ca. XV Nico. de lyra

Ficijs dedicata: iā nō cōia: s; san-
cta dicebant: vel ipsi iudei dice-
bant proprie prius populus dei:
alij x̄o omnes cōmunes & immū-
di. a **Nō** ḡ blasphemetur bo-
na q̄ h̄z opa bona: si resp̄den-
das i re minima bonū suū obfu-
scat: & incipit bonū eius blasphe-
mari p̄ malū. **U**n̄ **Ezechiel:** Justi-
cia iusti s; p̄ficiet ei si erraverit.
Nō ḡ blasphemet bonū. **B**ona
i se comestio blasphemabilis
est dū alij nocet & qz nocet absti-
net: qz nō est cā regni dei esca.
Nō est enim re. dei esca & po-
tū vsus cibo: s; p̄cupiscentia re
frensada ē. **Nō** inter est: qd alimē-
tor vel ḡtū. p̄ ḡruetia hoim &
plone sue r. p̄ valitudinis sue ne-
cessitate q̄s capiat: s; q̄ facile et
leto aīo carcat his: cum his vel
oportet vel necesse est carere.
Caudū. **Nō** vitiz i epulis vt
multi solent sed in spiritu sancto
hoc gaudiū oritur d̄ fraternā pa-
ce: sic de discēptatiōe ira: vbi nō
est spiritus: qz in solis pacificis ē:
cur? etiā gra hec tria sūt in aliq̄:
iusticia pax & gaudiū. **P**la-
cet deo. **S**ecūm q̄ gaudiū est i spi-
ritu sancto. **P**robat? habet boi-
bus fm iusticiam & pacē etiam:
quia discēptatio discordiā parit
ideo dimissis temerarijs iudicij
sectetur que pacis nō discordie
et que edificatiōis: vt ceteri edi-
ficent vel iā edificati p̄sruent.
Inūc iude? ad gentile: & genti-
lis ad iudeū. **O**ffendit. **P**er-
turbat? nescies qd teneat. **O**ff-
fendit. q̄ a fide recta discedit.
Infirmat. qui nō recedit: sed
dubitare incipit. **F**idē quā.
Qua credis oīa esse mūda & edē-
da. **H**abe corā deo. **E**t pacē
serues cū patre: qd ē vtile apud
deū. **B**eat? **B**eatū dicit qd nō
facit aliud: qz qd vtile probat s; z
illum p̄prio iudicio censet dāna-
dum qui qd dicit se debere face-
re nō facit. **K** **O**mne aut quod
Non tamen omne quod fit cum
fide bonū est: qz ignorantia que
est ex culpa nocet. **O**mnia vi-
ta infidelij peccatum est: & nihil
bonū sine summo bono: vbi de-
est agnitio veritatis eterne: falsa
virtus est etiam in optimis mo-
ribus. **O**pera que vident pro-
babilia: p̄ter fides sic sunt vt ma-
gne vires & cursus celerrim? eē
viā. **N**on ex fide. **F**ides ve-
stra vult vt homo agat qd be-
ne intelligit esse agendum: & pec-
catum est quod aliter fit qz pro-
batum est. **C**a. XV
Ebemus autem nos rē.
Non nobis. **I**d est quod
nobis placeat vendicare. **S**z qd
fratri: quia iniucem curaz agere
debemus. **I**n **E**t enim christus
tatem meā: sed eius q̄ misit me.
Impropria. i. cū facerem volū-
tate tuam o deus: iudei dixerūt
me peccare in te: qui potius me
non recipiendo quem misisti te
peccauerūt. **E**xprobauerunt: et
ideo

Pter cibū frater tu? cōristat iām
a **I**n quo peccas. s; qd nō am. fm charitate.
b **I**n cane q̄ ne cōristet cibo tuo: plus ēr caue ne p-
das qz debes cōfirmare nō sanca scaldizare.
nō fm charitatez ambulat. **M**oli
a **I**n qd fecit q
tuo cibo illū pdere: p̄ q̄ x̄ps mor-
a **E**x cur? morte cōscit quān valeat sal? frater
b **I**n qd dē frater cōristat: vel perdit: non ergo.
per hoc minimū cetera bona nō obfiscetur.
Tū est. **N**on ergo blasphemet bo-
a **I**n qd si esset: p nullus scādalo omittēret.
nū nōstrū **N**ō est enim regnum dei
a **I**n qd fratri facias qd tibi vis fieri. b **I**n qd cōcor-
esca & potus: sed iusticia & pax et
a **I**n qd ē effect? iusticie. s. i. d̄ domis spūs: nō su-
pbire s; hūilit & grate accipe: qd nō i vob. a **I**n qd
z iusticia & pax cā regni ē. b **I**n qd iusticia pax er-
c **g**audiū i spūsctō. **Q**ui enī in hoc
a **I**n qd h̄ p̄cipit: qui nulli scādalu facit.
seruit x̄po placet deo & probat? ē
a **I**n qd discēptatio discordiā parit.
hoibus. **I**taq; q̄ pacis sunt lecte/
a **I**n qd cum pace docendo.
mur: & q̄ edificatiōis sunt in inui-
a **I**n qd hec fecerunt: s; i d̄struam? op? dei. s. iō irez
nō debet cū offendiculo fratri edere: qz d̄struere
opus dei. i. fide virtutes & alia bona qd in eo deus
cū custodiam?. **M**oli p̄pter escam
a **I**n qd opat? est. a **I**n qd et nō dico p̄pter escā qn mūda sit
qz. s; vū: **E**t vidit de? cūca qd fecerat & erāt val-
destruere op? dei. **D**ia quidē mū-
a **I**n qd de bona. a **I**n qd altorum: quāromagis dei vt adam
pomiū: escā lentē: iudei carnes in deserto.
da sūt: s; malū ē homini q̄ p̄r of-
a **I**n qd ab his pro offendiculo debes abstinere quia z
fendiculū māducatur? **B**onū est nō
ab omni carne.
māducare carnez: & nō bibere vi-
a **I**n qd aliqd facere. a **I**n qd est ei causa dānanonis.
nū: neq; in q̄ frater tuus offendit
a **I**n qd cōristat. b **I**n qd vt dubitet: si nō offendit
c **I**n qd hoc bene potes: qz de tuo bono nihil perdis.
f aut scādaliqat aut infirmat. **T**ū
a **I**n qd in corde quam nullus auferet.
g fidē quā habes penes temetipm
a **I**n qd tū. s. nō corā abstinere ne ei noccas. b **I**n qd
s; qd nō facit se dānabile nocēdo alijs de suo bono
habe corā deo? **B**eat? q̄ non iudi-
a **I**n qd bonū iudicat. a **I**n qd ille beatus sed qui.
cat temetipm i eo qd pbat. **Q**ui
a **I**n qd ab eos alios mūdōs alios immūdōs. b **I**n qd cū
illa conscientia.
aut discērnit: si māducauerit dā-
a **I**n qd manducatur. a **I**n qd bonū etiam.
natus est: quia non ex fide? **O**mē
a **I**n qd quod sit contra fidem. i. contra conscientiam
vt credatur malum esse.
l aut qd nō ē ex fide: peccatū est.
a **I**n qd infirmus si edet dānat: sed nos.
Ebemus aut? **C**a. XV
a **I**n qd cū illi non p̄nt se ad nos erigere.
nos firmiores imbēcilli
a **I**n qd pari erigere nō puocare: nō p̄nere. b **I**n qd nō
nosse voluntari obedire.
tates infirmoū sustinere: et nōn
a **I**n qd charitati studens.
nobis placere: **Q**uisquisq; v̄m
a **I**n qd placere curat. b **I**n qd in id quod vtile.
proximo suo placeat in bonum:
a **I**n qd quod valet. b **I**n qd vt vere non nobis placere
debemus.
ad edificatiōē. **E**t enim christus
b

Frater tu? cōristat. i. infirmat i fide: ex b
dubitās d̄ x̄itate catholice: vt b̄r. j. vel d̄ te
scādaliqat estimās te trāsgressorē. **B** Jam
nō fm char. ambu. sperando e? scādalu.
c **M**oli cibo tuo illū pdere. dādo ei occasio-
nē ruine: p̄ponēdo modicā delectatiōez cibi
ei? s. saluti. **N**on ḡ blas. bo. n̄m. i. f. ma-
nra: vt nō dem? occasione simplicib? repurā-
do nos trāsgressores. **E** **N**ō ē enī regnum
dei. **H**ic p̄nt remouet dubiū: qz posset aliq̄s
credere q̄ abstinere a cibis sanctificatis per
x̄pm cēt dānabile: iō dicit apls qz nihil depe-
rit ei q̄ abstinere ex cā rōnabūū cūtimōi ē v/
tatio scādali. p̄p̄ frater. iō dicit: **N**ō ē regnū
dei esca vel pot? s. i. cōmedēdo diera cibaria
vel abstinēdo. **I**f **S**z iusticia. p̄ fidē forma-
tā q̄ petā remittit. **I**g **E**t pax. q̄tū ad que-
rē passionū mentē pturbatiū. **H** **E**t gau-
diū in spūs sancto. q̄tū ad expectatiōē p̄mioz.
i **Q**ui enī in b̄ fuit x̄po. interi? in mente.
k **P**lacet deo. i. b̄ sufficit ad salutē. **I** **I**tra
qz q̄ pacis. **H**ic p̄nt monet apls supiores vt
edificēt inferiores pacifice & sancte cū eis con-
uersando. d. **I**taq; q̄ pacis sūt sectemur rē.
m **M**oli p̄p̄ escā de. op? dei. i. fide infirmi
q̄ est opus dei. **N** **O**mnia qd em. s. cibaria.
o **M**ūda sūt. vt p̄dictū ē. **P** **S**z malū est
hoi q̄ p̄ offen. māducatur. scādaliqat ifirmū
p̄p̄ qd abstinere sic ē meritozū. iō subdit:
Bonū ē nō māducare rē. **I** **W**eq; i q̄ fra-
tū of. s. qn ifirm? s; sciaz comedit ex foete-
tate alteri? **I** **R**ur scādali. qn comedēt iu-
dicat trāsgressorē. **S** **A**ut infir. dū dū dū
d̄ x̄itate fidei catholice: ex b̄ qz videt maio-
res sic comedere qd credit illicitū. **T** **T**u fi-
quā ha. pe. te. habe. i. sufficit tibi ad salutē fi-
des iterior q̄ tenes oīa p̄ x̄pm purificata: & nō
oportet qz ostēdas exteri? cū scādalo alteri?
v **B**eat? q̄ nō iudicat temetipm. i. dānabile
reddit. **X** **I**n eo qd pbat. i. scit esse sibi licitū:
tū: tū dimittit ex charitate fraternā p̄p̄ scā-
dalū vitādū. **Y** **Q**ui aut discērnit. talē ci-
bū credēs nō esse licitū. **Z** **S**i man. dam. ē.
qz nō ex fide. i. ex scia fac b̄: s; z sciam: et
omē tale ē p̄ctm: sic leuare festuca credēti qz
b̄ sit peccatū mortale. **I**n ca. xliij. vbi d̄ in
postilla: **I**d maiorē intelligētā dicendoz b̄
(vidēdū ē breuiter.
Additio. **A**tz bona spūalia sint p-
pter scādalu dimittēda: sūt r̄ bona tpalia: h̄
plene i scda scde. q. xliij. ar. vj. vij. et. viij. vbi
sūt oīa q̄ hic tradunt & plura alia notabilia
ad hoc p̄tinentia vidi ibi. rē. **C**a. XV
Ebemus aut nos. **P**ostq; apls ostē-
dit qualiter se debent habere ad mi-
nores in enutitione mali. hic cōsequē-
ter idem ostendit in p̄mōrione boni. **C**ir-
ca qd p̄mo ponit suā instructionē. scdo suā
excusatiōez. ibi: **L**er? sum. **P**rima in duas:
qz p̄mo horat maiores vt infirmos sustine-
ant. scdo vt eos ad bonum p̄moucant. ibi:
Propter qd suscipite. **P**rima ad huc i duas
qz p̄mo p̄mittit instructionem. scdo subdit
ozationē. ibi: **D**eus aut patietur. **P**rima ad
huc in duas: qz p̄mo ponit instructionē. se-
cundo ex dictis p̄cludit quandā cōclusiōez.
ibi: **Q**uēcuq; scripta. p̄mū aut p̄suader du-
plicif. p̄mo rōne. d. **E**bemus aut nos fir. im-
fir. sustinere: sicut in corpore naturali mēbra
firmiora vt nerui & ossa sustinēt alia debiliora.
b **E**t nō no. placere. i. p̄p̄ia volūtate
querere s; mag? bonū cōmune. iō subditur:
c **Q**uisquisq; vestrū p̄t. suo pla. in bonū.
ad edificatiōē. in malis aut nō debem? q̄re
re. p̄mīs placere. scdo ad b̄ inducit exem-
plū x̄pi. d. **E**t enim x̄ps non sibi placuit. i.
p̄p̄ia volūtate nō quesuit: **I**oh. vj. **D**escen-
di de celo nō vt faciam voluntatem meam.
e 2 **S**z sicut

Esca. 33. e

† Etrū. i. d

† De conse. d. 5. ca. ne rales.

† 1. q. 1. c. fa nar. 28. q. 1.

† 5. et c. sic em in prin. et c. omnes 5. ex. his.

† De fserip. si. dext. r. spo. ca. accras.

† Job. 6. d

ideo me occiderunt. Sic pctā peccātū in denz ceciderūt super xpm: qz inocēs a peccatozib' occiditur q' si blasphemus.

Scripta. In dicit libris. vñ dicit: Scripū ē. b Idipm sapere. quasi dicat: Hi si idē sapiat: deū honorare nō poterit.

Circa cūctiōnis: Id est iudeoz ad q's cozpozaliter veit. vnde: Non sum missus nisi ad oues q' perierunt domus israel.

D Propter verita. **D**at. 15. c **N**ō repulit iudeos: quib' pprie veritas: genib' misericordia: quib' nulla pmissio e. **P**romissioes pa. **S**en. 2. d **P**romiserat ei abaze In semie tuo bñ dicitur oēs gētes. Et dauid: De fructu vētr' tui ponā sup sedē tuam. Et item iacob dixit: Diez stella ex iacob. **C**ōfitebor. **C**onfessio aut nō tñ peccatoz est: s'z r laudis. **A**rit radix iesse. Et ex hac radice erit ille q' exurget. **J**esse radix. **D**avid arbor q' p ramū. i. maria fec' fructū. i. xpm.

At pace. **A**t possit scire gaudere det pacē r cōcordiā adinuicē: et b erit: si sit sana fides. **A**t abundetis. **A**d est: vt per ista habita certiores sitis de eterna beatitudie r abundetis in virtute spūsancti. i. fortitudine bone operationis: que datur p spiritum sanctum.

Cer' sup aut: **N**e videt' apls oēs intelligere discordes et ad corrigendū insipientes. **R**emouet qd id incipit: vt admoneat pfectiores d' corectione minoz: r inde pponit se exēpluz: q' laborat d' alijs: r op' est: vt isti b' faciāt: cū ipse alijs ipedit: ad eos venire nō possit.

Repleti omī scia. **P**er hāc laudē puocat ad meliora moze exhortat'. vñ nec dicit docere: s'z monere qñ qd sciat: s'z subterfugit aō. **B** ei solet mōneri: quod cum sciatur aliquando subterfugit aō aut negligenter habetur.

Scripti.

Nōn sibi placuit: **S**z sic scriptū est: **I**mproperia impropertūz tibi ceciderūt sup me. **Q**uēcūq' enī scripū sūt: ad nostrā doctrinā scripta sūt: vt p pātiētīā r cōsolationem scripturaz spem habeam'. **D**eus autē patientie r solatiū det vobis idipm sapere in alterutrū fm iesū christū: vt vnānimes vno ore honorificetis deū et patrē domini nostri iesu christi. **P**ropter qd supscipite inuicem: sicut r christ' suscepit vōs in honorem dei. **D**ico enī christum iesum ministrū fuisse circūcisiōnis propter veritatem dei: ad confirmandas pmissioes patrum. **G**entes autē super misericordia honorare deū. **S**icut scriptum est: **P**ropterea b' p'stitebor tibi i gētib' dñe: r nomini tuo cātabo. **E**t iterū dicit: **R**etamini gentes cum plebe eius. **E**t iterum: **L**audate omnes gentes dñm: r magnificate eū omēs populi. **E**t rursus esaias ait: **E**rat radix iesse: r qui exurgit regere gentes: in eum gentes sperabunt. **D**eus autē spēi repleat vos omni gaudio et pace in creando: vt abundetis in spe r virtute spiritustancanti. **C**er' sum aut frēs mei et ego ipe d' vobis: qm' et ipi pleni estis dilectione. **R**epleti

Sic scri. est. **P**s. lxxvij. **I**mproperia im. tibi es ci. sup me. **X**ba sūt xpi loquetis ad patrē q' vt faceret patris voluntates iproperia sustinuit iudeoz dicentū sibi: Samaritan' es tu r dmonū habes: **B**ohis. vij. **E**t ipi i cruce pendēt: **A**h q' destruis templum dei rē. **D**at. xvij. **E**t hec iproperia redādabāt in deū patrē. iō sic dicit xps: **I**mproperia im. tibi cecid. sup me. p illa enī iproperia itēdebāt iudei xpm pfundere. **C** **Q**uēcūq'. **D**ic ex pdict' isert qndā p'ctōne. s. q' ea q' sūt i scriptura sacra potissime d' xpo sūt ad n'f'az vtilitate: cū actio ē n'ra instructio. r ponit ibi q'drupe vtilitas nob' pueniens ex scriptura. p'ma ē claritas itelligētie q' notat cū d'r: **Q**uēcūq' scri. sūt ad nō. do. scri. sūt. scda est soliditas tolerātie. ibi: **E**t p pātiētīā. r tertia ē suauitas interne leticie. ibi: **E**t cōsolatiōez scripturaz. q'ra ē securitas obtinēde glie. ibi: **D** Spem habeam'. est enī spes certa expectatio future beatitudinis ex grā r meritis pueniēs. **D**eus aut. **H**ic p' adūgit suā orationē ad pdictoz cōpletionē. r dicit: **D**e' aut pa. r solatiū. i. d'atoz pātiētīe in aduersis: r cōsolatiōis post tribulationem: **T**obie. iij. **P**ost lachrymatōes r fletū gaudiū r exultationē i fundis. **D**e' vo. idipm sapere. i. idē meū: desiderātes mutū pfectū. **S** **S**ecm iesum xpm. i. fm doctrinā eius. **E**t vnānimes. qñ ad idēritatē credulitat'. **U**no ore. qñ ad idēritatē p'fessiōis: qz vt dictum ē. s. r. ca. **L**orde credit ad iusticiā: ore aut p'fessio fit ad salutem. **H**onorificetis deū rē. qñ ad vnitatē op's: qz fides sine operib' mortua ē. **P**ropter qd. **H**ic p' monet superiores vt inferiores ad bonū pmoueamt. **C**irca qd pmo ponit suā exhortationē. scdo subūgit suā orationē ibi: **D**e' aut spei. **C**irca p'mū dicit: **P**ropter qd suscipite inuicē: pcurādo charitatiue alteri' bonum. **M** **S**ic et christus su. vos. in curā accipēdo hūanitatē nostraz omib' cōmunē. i. iudeis r gētib'. **M**ēbra x'o debēt p'oz mari capiti. r iō qlibet xpianus d'z pcurare bonū frat' sui. **I**z aut accepit hūanitatē iudeoz r gentibus cōm: tñ aliqui diuersimode pcurant iudeoz r gētiliū salutē: qz iudeis pdicant in psona p'ria r qdāmō ex debito: r b' ē qd dicit: **I**n **D**ico enī xpm iesu mi. su. circūcisiōis. pdi cādo iudeis circūcisiōis: nō sic gētib'. iō dicit: **D**at. xv. **N**ō sum missus nisi ad oues q' perierūt domus israel. **P**ropter ve. dei ad cō. p. pa. lz enī salus iudeoz r gētiliū sit p viā grē simplr: tñ qñ ad iudeos est ibi rō debiti aliqñ in qñ ad veritatē d'et p'inet iplere pmissis patrib' iudeoz facta i lege r pphetiaz q' data fuerunt solis patrib' iudeis. **P**s. cxlvij. **N**ō fecit taliter omī nationi r iudicia sua nō manifestauit eis: r sic salus gentiuz magis est p viā misericordie: qz lz lex r pphete loq'ban tur d' eadē vocatiōe ad fidē xpi: tñ lex nō fuit data patrib' eoz nec pphie: vt dicitur est: ppter qd sub dicit: **P**entes aut su. mi. diuini' eis cōcessi. **Q** **H**onora rē. sedebāt verbis aut fact'. **R** **S**icut scri. est. **P**s. xv. **P**ropterea cō. ti. i gen. i. faciaz te p'fiteri ad illis credentib'. r sūr x'ba filij ad patrē de deuotiōe gentiū. acci plēdo tñ mystice in qñ d'auit cū' est x'bu vt ibidē dicitū fuit: erat figura xpi: pfecti' impletuz fuit i xpo qñ in dauid. **A**lle x'o auētes h' allegatē r de vocatiōe gentiū ad fidē xpi fm lralē sensuz simplr itelligunt. **E**t. i. d' cit. **E**sa. xxxvj. **V** **R**etamini. rē. vbi trāslatio n'ra h'z leta bis deserta r iuia. **E**t. i. **P**s. cxvj. **V** **L**au. o. g. d. s. deuotiōe v'ra. **E**t. rur. **E**sa. xj. **E**t. ra. i. xps fm carnē exiēs d' iesse. **Q** **U**i. ex. a mortuis. **R** **E**gere. tūc ei data ē ei ptās i celo r i terra. **D**at. vi. **I**n. c. g. s. qz vocatē ad fidē h'nt spēs qñ di p ipm vitā eternam. **D**e' aut. **H**ic apls ponit suā orōne ad dictoz cōpletionē. **D**e' at spei. i. d'atoz spei. **R** **E**. v. oi gau. spūali. **G** **E**t p. p. q' d'et passionū q' turbāt aiaz. **H** **I**n. c. b. d'ic. qz fides foamata ista facit. **A** **T**. a. i. s. p. cumulū meritorū. **K** **E**t v. s. s. cū' sūt pncipalr opa meritoria: qz se h'z ad libez arbitriū sic lesor ad equū. **C** **E**r' sū. **H**ic apls ponit suā excusatiōez. r pmo d' b' qd romāis scribit. scdo qz eos adhuc n' cozpalr visitauit. ibi: **P**ropt' qd. **C**irca primū pmo excludit falsaz cāz quā possēt ali qd opinari de sua scriptura. s. q' reputaret eos illitteratos r simplr ces: r sic sua scriptura nēcio idigentes: quā remouet. **D**e' sū at frēs mei r ego ipe d' vobis: qm' r ipi pleni estis dilectiōe. r b' sciebat p bñficiā q' est ei' effect'. **M** **R**epleti omī scia. pertinente ad salutem. **E**t possit?

Dat. 15. c
Sen. 2. d
Ps. 131.
Du. 24. c

f ps. 66
f. Re. 17
f. Ps. 116
f. Esai. 11

Sa Scripsi aut vobis au. rē. propt aposto / latū. Quasi p meo officio o / mittere nō po / tui. **P**ro / pē grāz vt que / data. **N**on te / mere scribit. s; / aplūs gentiū / audeo scribere / omib; gentib; / auctoritatē sibi / traditā p gra / tiā. **H**abeo / igit glo. Sic r / vos si d; fratri / bus laborat. / **H**oc ideo di / cit: vt nihil m / nus se posse p / bent q; aplos / q; cum xpo fue / rāt. **N**on / vbi nō est rē. / Quia sciebat / pseudo aplos / et alios sub no / mine xpi falsa / docere: qd; po / stea corrigere / maximi erat la / boz. ideo sol / licet erat pue / nire: et verita / tes integre tra / dere: vbi non / dū erat nūcia / tus christi: qd; / testimonio p / phete probat. / **E**t qui non / audierunt rē. / **E**t verus esset / d; verbo dei in / tellectus festi / nauit gētes ve / ritatem imbue / re. **S**an / ctis. Qui oim / rerum suarum / venditarū pze / cia posuerunt / ad pedes apo / stolorū et passi / sunt a cōtribu / libus: d; his cō / munitis erat cu / ra omnib; apo / stolis. / **P**robaue / runt enim rē. / **E**d huiusmodi / opa romanos / inuitat: qz qui / per misericor / diam dei viuūt / p; debz eē cō / fratri. **I**n / pau. san. q; rē. / **I**n toto se de / deit d; ob / sequijs: nihil / mūdānū curā / tes exēplū ho / ne puerfatiōis / dabat fidelib; / **E**t adiu

At possit a. mo. i. nō solū ppriā vitā regere s; etiā / aliorū. **S**cripsi. Hic p; expmīt verā cām sue scripturę / s. debiti officij sui: qz erat aplos gētū. r. diuidit in duas. / qz pmo offitit hui; officij. sedo et effectū. ibi: Habeo igit / tur. Circa p; dicit: Scripsi at vobis audaci. id ē bze / niter r succite. **T**āq; in me. v. re. de his q; scit i ha / bitu r nō vos aliq; ignotū docēs: p; pteca dixit. s. vij. / ca. Scientibus enim legem loquor. **P**ropter gratiā / que data est mihi. i. apostolatus. **I**n gentibus san / ctificās euāgelium. i. sanctum ostendēs r predicās. / **E**t fiat oblatio gentiū accepta. i. oblatio quā offerūt / gentes per fidem christi sit accepta deo p; i. **I**n spū / scō. i. p; grāz spūs anctificata r nō p legales obpnātas / **H**abeo igit. Hic p; offitit efficacitā officij sibi iposi / ti. pmo qz sua p; dicationē ex auctē xpi erat: r b; est qd; dicit: / Habeo igit glīaz i xpo iesu. i. auctoritatē officij a xpo ha / beo. **A**d deū. i. ordinatā ad honozē diuinum. sedo qz / exēctio sui officij nō solū erat p verba sic p; dicationē pseu / do aplos: s; etiā p miracula virtute xpi facta ad confir / mationē p; dicationis apli. id dicit: **N**ō enī audeo ali / qd; loq; eoz rē. sic faciebāt pseudo apli a xpo nō missi. / **I**n xpo r facti. qz a xpo habeo verbū p; dicationis r fa / ctū miraculosū verbū confirmatiū. id subdit: **I**n xpo / id est. **I**n vir. s. q; tum ad minora miracula. **E**t / pro. q; tum ad maiora. **C**ōsequēter cōcludit efficacitā sue / p; dicationis in effectu. r pmo expmīt effectū. d. **I**n / vt ab hie. p. cir. vsq; ad illyrīcū. loq; est in fine grecie vñ / noiāt mare illyrīcū. r sedo intēsue: qz p; dicanit vbi ali; nō / p; dicanerāt. r sic fuit ibi maior labor: qz maiora loca non / erāt disposita per p; dicationē altoz: r b; est qd; dicit: / **S**ic autē p; dī. rē. r p; ex dictis lra. **C**ōsequēter addu / cit ad p; dicationē auctoritatē lra. l. ij. **Q**uā quib; ē an / de eo v. l. gētilis qz p; p; dicationē pauli fuerit illumina / ti p; fidē xpi: qz d; xpo nō audierūt p; p; dicanit iudeis: / nec p; alios aplos sicut ali; gētilis quib; p; dicanerāt: sic / mattheus egyptijs p; dicanit r ali; alijs gentib; plurib; / quibus iam ante p; dicanerāt. **P**ropter qd; hie p; dicanit / excuset se aplos de hoc q; romanos adhuc corporalit non / visitauit. primo declarās sui aduentū ipedimētū. sedo / amoto ipedimētō p; mittit suū aduentū. ibi: **H**ūc xpo. ter / tio ad hec cōplēda petit o; rōnis suffragium. ibi: **O**bfecro / igitur. **C**irca primū dicit: **P**ropter qd; r ipediebat plu / rimū venire ad vos: qz plurimo tpe aplos fuit occupat; / in p; dicationē gentibus in partib; grecie: q; p; magna pte / erat seducte a p; phanis r a falsis. p; phetis aū p; d / cationē apli vel post sicut patebit. j. dno cōcedēte in alijs / epistolis. **H**ūc xpo. hie p; p; mittit suū aduentū. d. / **H**ūc xpo. vltēri. **L**ocū non hīs in his regionib; . i. / nō hīs necessitate ibi manēdi ampl: qz lz nō oēs essent / puerf: tñ p; civitates r loca crāt p; aplm episcopi r p; s; by / teri ordinati qui ad cōuertendū residuos r instruendūz / cōuersus sufficiebāt absq; p; sentia apostoli: p; pte qd; se / stinabat ad alia loca maiora: in quib; incumbat p; dican / di necessitas. **C**upiditate autē ha. ve. ad vos. qz cuius / ras romana totū orbis terraz erat capitanea. **S**ed / cū in hispa. pro. cepe. sicut et p; dicanerāt in orietē: ita de / siderabat hoc facere in occidentē vbi ē hispania. **S**pe / ro q; pre. vi. vos. per hoc innuit q; nō intendebat ibi diu / morari: eo q; petrus aplos cūz suis discipulis erat romę: / et sic p; dicationē pauli nō erat ibi sic necessaria: sicut in his / pania. **E**t a vo. deducar illuc. qz tunc hispania erat / romanis subiecta: vt p; t; j. **D**achab. viij. **S**i vobis / primū ex pte fruit; fuero. i. delectat; in cōuersationē et in / fide vestra: sic accipit hic frui large. **H**ūc igit. i. añ / q; vado romā. **P**roficiscar in hierusalem mini. san / ctis. conuersi enim ad fidem manentes in hierusalem vt / essent p; ffectionis exēplū ceter: abz enūciabāt omnib; / terrenis q; tum ad p; p; riatē: vt p; t; Act. iij. vt liberius / orationi vacarent et p; dicationi: p; pte qd; vocabant hic / sancti: apostoli solliciti fuerunt vt ali; p; uers; qui non ab / renūciabāt suis bonis terrenis sustēterent eos suis ele / mofynis: et hoc negociū petrus r iohannes recōmenda / uerunt paulo vt p; t; Gal. ij. r ipse sollicitē fecit: vt patet / hic. **P**robaueit. i. cōsensit. **M**acedonia r ach. / i. conuersi de terris istis: et per hoc intelligunt cōuersi / de alijs locis. **C**ollationem facere aliquam. i. dona / tionem de bonis suis. **I**n pauperes sanctorum. i. / qui sunt de numero sanctorum.

Et adiuet in o. Multi minimi du cogregant vnanimis...

308.14.10

Par. 23.0

De ar pa. Christ q ait: Pacē meā do vob: pacē meā relin. vo. q cū suis...

Nico. de ley.

Et debitores sūt. s. vt h faciāt eis. Nā si spī. eoz par. facti sūt genti. qz p dīcatio euāgelij exiit a hierlm: vt frequēter dictū ē. s. c. Debēt r in car. i. necessarijs ad vitā corpālē.

A

Et adiuet in o. Multi minimi du cogregant vnanimis... Et de decretū aut rīdēt aliq q n ne gar simpliciter i hispania paulū r i alijs dicit. pūcijs p dīcasse...

In ca. xv. vbi dicitur in postilla. Impropria impropria... Additio. i. rantiū deo ceciderit sup xpm: qz nō recipiēdo xpm deo q xpm misit impropria sūt r ipropria ceciderūt sup xpm. q qū blasphem? ab eis occidit vt i glo. In eodē ca. vbi dicitur i postill. Propterea cōfitebor tibi in gentibus.

Additio. ii. Pec auctoritas tibi i gentib? rē. nō mystice s3 ppe ad lram itelligit de xpo q dīstiteri facit credentes fideles de gētib? vñ statī sub iungit i pō. Faciēs misericordiā xpo suo dauid r semini ei? vsq in seculum. Christi enī regnū q de semie dauid fact? est sū carnē. ad Ro. i. est vsq i seculū: qz regni ei? nō erit finis rē. In eodē ca. xv. vbi dicitur in postilla. Et iterū dicit Esa. xxxv. Letamini gentes.

Additio. iii. Dec auctas q allegatur ab a postolo cū dicit: Letamini gētes cū plebe ei? nō est in Esaia. s3 post i in Deu. xxxij. vbi dicit: Laudate gētes cū plebe ei? vbi hebraica veritas h3. Letamini gētes vel exultate gētes cū plebe ei? q qdē auctas ad lraz intelligit de vocatiōe gentiū. vt ibidē fuit plene expo sitū i additiōe sup illud verbū. Lauda te gētes. vide ibi.

Replica. In ca. xv. Burg. culpate aplm nō veref qū falsaz fecerit allegatiōes dicēdo: Et iterū Esa. ait Letami gētes cū plebe ei? dicit ei Burgēsi. q illa allegata auctas nō ē i Esa. s3 Deut. xxxij. hic ptra Burgēsi. p sumptionē dico duo. p mū q Burgēsi. ma le emēdat allegatus apli qz qd allegat Deu. nō sonat intētiō apli sūm verba nec sūm sensum. ptz p mū q non h ibi: Letamini gētes sed h: Laudate gētes pplm ei? ptz sūm q nō correspōdet illa lra intētiō apli: qz ibi assignat pro cā dicti vidicta cū sūdit: Quia sanguī nē fuoz suoz vlciscet. hic aut cā dicti apli nē vidicta s3 grā qz vocatiō iudeozū r gētiliū: vñ. p cā leticie gentis cū plebe apls aūcedēt dicit. Propf veritarē. s. pmissionū: vocauit deus iudeos p plebē significatos. r p misericordiā vocauit gentiles p gentes significatos p pterea inqt aplus: Cōfitebor tibi i gentib? rē. r iterū: Letami gētes cū plebe. s. rōne tal vocatiōis nō vidit cte q dicitur i Deu. xxxij. Nō est igit multū mirandū q Burgēsi. postillato rem inuadit q aplo nō pepit. Contra igit psumptionē eiusdem Burgēsi. dico scdo q aplus recte Esa. allegat: qz Esa. xxxv. habet sensus quē hic vult aplus qūis in alijs verbis. Et enī Esa. de leticia deserte iudee r solitudinis. i. gentilitatis. put exponit ibi postill. r Burgēsi. ibi enī nō respēdit. Et causa hui? leticie ē vt ibi dicit: cogregatio gentis r plebis in vnā ecclesiā xpi: r sic illd ca. i sensu sonat h aplo. Ca. XVI

Commendo autē vobis p pben sororem nostrā: q

Et de decretū aut rīdēt aliq q n ne gar simpliciter i hispania paulū r i alijs dicit. pūcijs p dīcasse...

Et de decretū aut rīdēt aliq q n ne gar simpliciter i hispania paulū r i alijs dicit. pūcijs p dīcasse...

Et de decretū aut rīdēt aliq q n ne gar simpliciter i hispania paulū r i alijs dicit. pūcijs p dīcasse...

Et de decretū aut rīdēt aliq q n ne gar simpliciter i hispania paulū r i alijs dicit. pūcijs p dīcasse...

Et de decretū aut rīdēt aliq q n ne gar simpliciter i hispania paulū r i alijs dicit. pūcijs p dīcasse...

scōz q sūt in hierusalē. Placuit enī eis: r debitores sūt eoz. Naz si spūaliū eoz pncipes facti sunt

gētilēs: debēt r i carnalib? mistra re eis. hōc aut cūz psumauero: et assignaūero eis fructū hūc: pfiā scar p vos i hispaniā. Scio autēz qm veniēs ad vos: in abūdātia bñdictiōis christi veniam. Obsecro igit vos fratres p dñm nrm iesuz xpm: et p̄r charitatē sancti spūs: vt adiuet i oratiōib? vris p me ad deū: vt liberer ab ifide

lib? q sūt in iudea r obsequij mei oblatio accepta fiat in hierusalēz sanctis: ut veniaz ad vos in gaudiō p voluntatem de i: et refrigerer vobiscū. De aut pacis sit cū oīmb? vobis amen. Ca. XVI Commendo autē vobis p pben sororem nostrā: q

Et de decretū aut rīdēt aliq q n ne gar simpliciter i hispania paulū r i alijs dicit. pūcijs p dīcasse...

Et de decretū aut rīdēt aliq q n ne gar simpliciter i hispania paulū r i alijs dicit. pūcijs p dīcasse...

Et de decretū aut rīdēt aliq q n ne gar simpliciter i hispania paulū r i alijs dicit. pūcijs p dīcasse...

Et de decretū aut rīdēt aliq q n ne gar simpliciter i hispania paulū r i alijs dicit. pūcijs p dīcasse...

Et de decretū aut rīdēt aliq q n ne gar simpliciter i hispania paulū r i alijs dicit. pūcijs p dīcasse...

At ea susci. **A**t alij codi. ces hnt. i. vald. honeste et bo. nozifice. **B** dila. Air pscille q coad. tutores pauli roma ad cofir. matione eozuz venerat. Sic r oes aliq qs sa. lutat. **C** Ec. clesie gentiuz. **Q**uia hi labo. rat ad pfectu. gentiu: exhor. tates fide xpi q etia pcula p aplo pati no re. cusaerut. vñ romani eis o. bedire debet. **D** Appellen. **P**er tentatio. nes inuic? e fi. delis in xpo: r si no suus ami. cis: vel parti. ceps operis. **E** ristobol. **S**olebat gre. gare fratres i xpo: qs salu. tar adeo pbas. factu illius. **F** Ar naricci. **N**aricse? d: fu. ille pbyter q pe. grinado cofir. mabat sanctos fratres q qz p. sens tuc in ade. rat: suos salu. tar: r quia non oim illozu me. rita nouerat: discernit: sub. des: q sut i do. mino. i. eos qs dignos videri. tis. **L**abo. ruit. **L**abor h. de quo crebri? apfs e i exhor. tatioe r i mini. sterio scroz r i p. flura r in ege. state pp deñ. **M**atres. **P**ro sanctita. te ei? vocat su. am matre: cu. lus filiu pposu. it p ecclesiasti. co officio. **O**mnes q. cuz eis sut r e. **O**mnes qbus. et quos nomi. nat iubet se sa. lutare inuicez i ofculo sancto. **L**in pace chr. isti: vt religio. sa sint ofcula: no carnalia. **C**hristi. **I**n ofculo sancto. **S**alutant vos

que est in ministerio ecclesie que est in cenchriz: vt eaz suscipiatis in dño dignè sanctis: r assistatis ei in qcūqz negotio vñ indiguerit. **E**teni ipsa qz assistit multis et mihūpi. **S**alutate priscā et aqlaz adiutores meos in christo iesu: q p aia mea suas ceruices supposuerūt. **Q**uib? nō solū ego gratias ago: sed r cūctę ecclesie gentiu: r domesticā eoz eccliaz. **S**alutate ephenetū dilectū mihī q est pmi. tiu? ecclesie asie i christo iesu. **S**alutate mariā que multuz laborauit i vobis. **S**alutate andronicū r iuliā cognatos r pcpriuz meos: qui sūt nobiles i aplis: q r añ me fuerūt i christo iesu. **S**alutate ampliatū dilectissimū mihī i dño **S**alutate vrbānū adiutorem nō strū in christo iesu et stachin dile. ctū meū. **S**alutate appellen pro. bū in christo. **S**alutate eos q sūt ex aristoboli domo. **S**alutate herodionē cognatū meū. **S**alutate eos q sūt ex naricci domo q sunt in dño. **S**alutate triphenaz r triphosam que laborāt in domino. **S**alutate pfidā charissimā meā: que multū laborauit in domino **S**alutate rufum in domino el. ctum: et matrē eius r meam. **S**alutate asyneretum: phlegontam: hermen: patrobā: herman: et qui cū eis sunt fratres. **S**alutate philologum et iuliam nereum: et so. rozē ei? r olympiadē: et oēs q cū eis sūt sanctos. **S**alutate inuicez in ofculo sancto. **S**alutant vos

nostram sez religione chistianitatis: non cognatione carnis. **Q**ue est i ministerio ecclesie q est cenchriz. est enī cenchriz port? mar? ppe cozinthū vbi ista phebe ecclesia edificauerat: r ibi dei ministros suis sūptib? sustentabat. **E**t ea suscipiat. erat enī pfectura ad curiā cesaris. p suis negocijs: co q illa p uincia erat sbiecta romanis r p ea scripsit eplaz hāc apus: vt innuit glosa. **P**iero. tñ dicit q apus misit eā p timotheū. **A**d qd pcordandū pōt dici q thimothē iuit in societate hui? dñe: r ambo fuerūt in legatioe. vel qz apus scripturā suā duplicauit ppter pcula maris: r vnā misit p pheben: aliā p timotheū. **D**igne sancti. i. vt decet sanctos. **E**t assistat ei r e. qz inf. uerfos ad fidē rome aliq erāt d familia impatoris. vñ pbit. vlti. d: **S**alutat vos q sūt de cesaris domo. **E**teni ipsa assi. tit. adiutūdo r ministrādo mihī r alijs bñficiā. **S**alutate p. scā. **H**ic pñr noiat psonas imitabiles r sibi familiares rōne bñ. ficij specialit? sibi ipen. d. **S**alutate priscā r aquilā. erat aut? p. scā. qz adle iudei: cui pponit eā apus: qz pñr credidit et ordo gre pponēdus ē ordini nature: vel qz erat magis famosa. **A**diutores meos in xpo iesu. **H**ic Act. xvij. vbi hec mul. cr noiat pscilla sic iohāna r iohanita. d: enī Act. xvij. q pau. lus māsit cū eis in cozintho cū fuissent expulsi de roma p clau. diū impatorē r cū eodē paulo inde recesserūt mota seditiōe cō. tra paulū a iudeis. **Q**uia p aia mea. i. p vita mea suada. **S**uas ceruices supposuerūt. expōnēdo se pculo mort: nec b fecerūt ptra ordinē charitat: qz sciebāt vitā pauli magis ne. cessariā ecclesie pp qd eā sue pprie vite pponēbāt ex magna charitate. **Q**uib? nō solū gras ago s? r cūctę ecclesie gen. tiū. qz fecerūt p cōi vtilitate ecclesie. **E**t domesticā eoz ecclie. s. i. gregatiōez eoz fidelū i domo eoz. **S**alutate ephe. netū. **H**ic pñr expmit psonas sibi familiares rōne meriti: r pzi. mo rōne fidei qlis fuit ephenet? de q subdit: **Q**ui ē pmiti. uous asie. i. pmo regenerat? i xpo: r sic fuit exēplar alioz ad cre. denduz: r quia homo lfatus erat romā iuerat ad alios instru. endū. scdo rōne meriti i opatiōe. ibi: **S**alutate mariā. erat enī ciuis romana laborās ad cōem pacē puerfoz ad fidē. ideo subdit: **Q**ue mul. la. in vobis. vñ r ipsa diffensionē orientē inf eos eo q iudei pferēbāt se gētilib? r ecōuerso: vt dñm e. s. j. ca. denūciavit aplo tanqz ei q posset pdesse r vellet. tertio rōne meriti i p dicatione. d. **S**alutate an. r iu. co. r cōcapti. meos. erāt enī iudei natiōe r forte de tribu apli: r multas tribulatio. nes sustinuerūt sic ipse p noie xpi. **Q**ui sūt no. in aplis. erāt enī de i. x. xpi discipulis. iō subdit: **Q**ui r añ me fu. i xpo. qz pñr vocati ab eo. **S**alutate am. **H**ic pñr noiat psonas si. bi familiares rōne pfortij: r noiat h tres: s? nō expmit vbi asse. clauerūt cū: pty lra. **S**alutate ap. **H**ic pñr pponit exēpla psonarū min? sibi specialitū. r pmo qstū ad exempla in fide. se. cūdo in bona opatiōe. ibi: **S**alutate triphenā. tertio qstū ad exempla pcordie. ibi: **S**alutate asyneretū. **C**irca primū ponit qstūoz exempla de fide. primū est. p ea viriliter pugnādo: cum dicit: **S**alutate appellen probū in xpo. i. pbatū in fide xpi per tribulationū toleratiā. secundū ē fideles cōgregādo. d. **S**alutate eos q sūt ex aristo. domo. fecerat enī iste domū ad fideles pauperes pgregandū: r in ista salutatioe pncipalit? itel. ligit tanqz pncipalis i domo. tertiu ē in fide pfcientiō dicēs: **S**alutate hero. cogna. m. natiōe r religioe. qrtū est pgrega. tos in fide solidādo dicēs: **S**alutate eos q sunt ex nar. do. iste naricse? fuit qdā pbyter discurrens p ciuitates r loca cofir. mando credētes i fide r fideles pauperes recipiebat hospitio r sic salutet eos cū ipso: vel vt hic dicit glosa tūc erat absens. p cofirmatiōe fidelū: pp qd apus nō noiat ipm: s? illos d domo sua. **S**alutate triphe. **H**ic pñr ponit exempla opatiōis bo. ne. r pmo i administratiōe bonoz corpaliū: r noiat h tres ma. tronaz q talia exercebāt. erat ei pfectuō apd matronas deu. tas b facere: vt pz in actib?: r i alijs legēdis pluriū sanctoz. ve. rūtū qz tertia alias duas i b ope pcellēbat. r ideo d: de ipa. **Q**ue mul. la. i do. i. amore dñi. **S**alutate ru. **H**ic pñr po. nit exēpla bone opatiōis. r pmo i administratiōe bonoz spūa. liū. d. **S**alu. ru. q erat sacerdos pmp? ad diuina ministrāda. **E**t ma. ei. carnalē. **E**t meā. spūalē. **S**alutate asyne. **H**ic ponit exēpla pcordie noians ples habitātes r concordēs charitate ad alioz imitationē: r eadē rōne salutet sequētes. d. **S**alutate philo. hic pñr ostēdit qllē se debēt hēre ad alias fi. deles psonas qs si noiauerat. d. **S**alutate inuicez. iste mo. dus erat retinēdi fideles i primitina ecclesia i signū pcordie et charitat: r bñ dicit: **I**n ofculo. i. ad excludēdu ofculū adula. toriū q ab salon ofculabat p l. m. ij. Reg. xv. **E**t ofculū simulato. riū q loab ofculat? fuit amala. ij. Reg. xv. **E**t ofculū pditoziū q iudas ofculat? fuit dñm Mart. xv. **E**t ofculū ipudicū. pzo. e 4 **u**erb. vij.

A Christ. Que i xpo
 fidat: non in alia re.
B At obser. Pseudo
 aplos tagit: qd in tota
 epla canedos esse mo/
 net. **C** Tra eni obe.
 Jo moneo vitare: qz
 vra fides et obediencia
 vbiqz laudat: qz est i
 capite mundi: r sic ex
 plo vfo ia possent alij
 corruipi. **R** rogo vita
 re: qz leuis obedit: qd
 bonum est: r inde gau
 deo: s; volo vt sitis sa/
 pientes i bono discernē
 do: r sine aliq pte ma/
 li. **D** at pa. Vos
 sit sapietes: de at co/
 terer sathanā. i. fallos
 pdicatores vl quēlibz
 vol aduerfantē hoies
 vel diabolu. **E** Sub
 pedi. **F** Et caput. i. pmo
 mor' suggestionū stem/
 natis sic cue in signa
 ecclie dicitū ē. **G** Bra
 tia. **H** az quā pmissit i
 aduētu suo: iam opat
 eis. **I** g Salutat vos.
L ot r tāti cogaudēt
 vro cepto. r iō pseuera
 re vos decet. **M** At
 vniuer. **N** s. dixerat
 oēs ecclias. **O** s; h di
 cit ecclia alteri? pui
 cie vñ **P** erat. **Q** i
 aut q po. Sic ego mo/
 neo. **R** i autē q pōr vos
 pfirmare sit gloria: a q
 solo oia. **S** n q epistole
 notatur summa.
T Sedm reue. myste.
U ysteriu dicit incar/
 nationē xpi rē. qz emis
 tibus erat abscondita
 qz licz ex aliqua parte
 antiquis patrib' fuis
 sent cognita: plene tñ
 a nullo fuerat scita: qz
 usqz suo tēpore p ipm
 christuz sunt reuelata.
S cripturas pphetarū
 ab eo referat: testimo
 niū dantibus huic pre
 dicatioi. **P** atefactum
 in cunctis gentib' ad
 obediendū. i. vt obedī
 ant fidei bene operan/
 do. **T** aciti alijs sed co
 gniti. soli deo. quia r si
 sit modo hominibus
 reuelatum: tñ soli deo
 cognitum est: qz solus
 nouit cur ita factū est.
I n q rēpm̄t inquisito
 res qui querūt cur tā/
 tum distulit deus: cur
 tot gētes p̄ire pmissit.
L Eterni dei. Solus
 de' pprie etern' s; qz
 sine initio: et sine fine:
 non sic ignis etern': qz
 licet sine fine: initiu tñ
 bz. **I** lla ē g vera etni/
 tas q est vera imoztali
 tas: hec est illa sum ma
 incōmutabilitas: quā
 solus

A s horum locorū. **B** s hos salutare r imica/
 mini: sed hos vitare.
Oēs ecclēsie christi. **R**ogō autez
 vos frēs vt obseruetis eos qui faciūt
 dissensiones r offendicula p̄ter
 doctrinā quā vos didicist' faci
 unt r dclinate ab illis. **H**uiusce
 modi enī xpo dño nō seruiunt:
 sed suo ventri: et per dūlces ser
 mones et bñdictiones seducūt
 corda innocētiū. **V**estra enī
 obediētia i oēm locū diuulgata
 est. **G**audeo igit' in vobis. **S**ed
 volo vos sapiētes esse in bono
 et simplices in malo. **D**eus autē
 pacis cōterat sathanā sub pedi/
 bus vris velociter. **G**ratia dñi
 nostri iesu christi vobiscum. **S**a
 lutat vos timotheus adiutor
 meus: et lucius et iason et fosi/
 pater cognati mei. **S**aluto vos
 ego tertius qui scripsi epistolaz
 in dño. **S**alutat vos caius ho/
 spes meus: et vniuersa ecclia in
 domio. **S**alutat vos crastus ar/
 charius ciuitat': r qrtus frater.
Gratia dñi nostri iesu christi cū
 omnibus vobis amen. **E**i autē
 qui potēs est vos cōfirmare iu/
 rta euāgeliū meū et p̄dicationē
 iesu christi scdm reuelationem
 mysterij tēporib' eternis taciti:
 qd nunc patefactū est p scriptu
 ras pp̄haz: scdm p̄ceptuz et r

uerb. vij. de muliere adultera: **A**pp̄hensūqz deosculabať
 iuuenē rē. **R**ogō autē vos. **P**ostqz apls p̄posuit ini/
 tāda. hic p̄r r ponit euitāda. r diuidit in duas. quia p̄mo
 ponit suā exhortationē. scdo subiungit suā ofonē. ibi: **D**e
 autē pacis. **P**rima adhuc i duas. qz p̄mo ponit exhortatio
 nē rōne sumpta ex pte euitatiōis. scdo ex pte dicitūm.
 ibi: **T**ra autē obediētia. **C**irca primū dicit: **R**ogō autē vos
 fratres vt obseruetis eos: diligētē p̄siderādo r euitādo.
Qui dissē. i. declinatōes a rectitudie fidei. **E**t of
 fen. p̄f. p̄bendo alijs occasione ruine. **H**ec autē faciebant
 pseudo apli: qz monet euitare: r p̄r ostēdit q̄liter possint
 cognosci: qz malū nō euitat nisi cognitū. r **H** ostēdit ex tri/
 bus. i. ex fine: qz p̄dicat r docēt. p̄p bonū vtile et delecta
 bile. iō dicit: **H**uiscandō enī xpo dño nō nō seruiunt sed
 suo vētri. scdo ex mō loq̄ndi: qz vitia maioz palpant et eis
 adulant. iō dicit: **E**t p dūlces s̄mōes r bñdictiones rē. tertio
 ex eis q̄b' loquunt. iō dicit: **S**educūt cor. i. nō. qz simpli
 ces p̄mo decipiunt q̄ talib' facit' acq̄escūt: r dicunt **H** in
 nocētes nō a puritate p̄scie s; a defectu industrie: sic **P**ro
 uerb. xliij. **I**nnocēs credit omi vbo. **E**t **T**ra enī. **H**ic p̄r
 hozat eos rōne sumpta ex pte ipsoz: qz romani domina/
 bant toti mūdo. r iō bona exēpla eoz deferebant ad oēs
 partes orbis p nuncios de roma veniētes: p̄pter qd fide/
 les rome manētes magis debebāt declinare doctrinam r
 cōfortia malo: vt bonū exemplū darēt alijs p mundū. iō
 dicit: **V**estra autē obediētia. i. fide euāgelij. **I**n oēm lo.
 di. est. mō dicto. **G** **G**audeo igit' in vo. eo qz bonitas vra
 redūdat i alias ptes. **H** **S**z volo vos fa. esse i bono. i. co
 gnoscēdo r opando. **I** **E**t sim. i. ma. s. opādo nō i cogno/
 scēdo: qz cognitio mali vt euitet nō solū i salutatioe. s; i
 cessaria ad salutem. **K** **D**e' aut. **H**ic p̄r adiūgit auxiliū
 sine orationis. r primō in euitādis malis. **D** **D**eus pacis. i.
 actor r cōseruator. **L** **C**onterat sathanā. i. aduerfariū no/
 stre salutis. r scdo in bonis cōsequēdis. i. deo subdit: **B**ra
 tia dñi rē. **M** **S**alutat. s. posuit aplus exēpla ad imitan
 dū in bono: hic p̄r ponit exempla ad pseuerandū in bo/
 no eoz incepto ostēdēs qz multi valētes de eoz bono gau
 debant: p̄pter qd magis pseuerare debebāt. dicit igitur:
Salutat vos timotheus: ephesioz episcopus: **M** **A**diu/
 tor meus. in p̄dicatione euāgelij: **N** **E**t luc' qui fuit co/
 mes apli indiuiduus: vt dicit **H**iero. r p̄tz ex actibus apo
 stolor' p **E**t iason r fosi. cognati mei. i. natiōe iudei: de
 quibus habet in actib'. **Q** **S**aluto vos ego ter. nō est b
 tert' nomē numerale: s; nomē psonale notarij pauli d' cu/
 tus licētia iste posuit nomē suū i salutatioe. **R** **S**alutat
 vos caius. corinthioz ep̄s cui iohānes scripsit eplam qz p̄
 dicatores euāgelij recipiebat. r iō paulus qui ibat illuc ad
 ipsuz declinabat. **S** **E**t vniuersa ecclia. regimini caij sb/
 lecta. **T** **S**alutat vos crastus ar. ci. i. princeps eius: r sic
 dicit' ab archos qd est p̄nceps: **U**el aliter r forte mel' ar/
 charius dicit: qz custos erat publice arce vbi sc̄pta et acta
 ciuitatis reponēbant' vl vectigalia. **V** **E**t qrtus frater.
 nō sanguine s; fidei religione: r est hic q̄tus nomen psona
 le. **E**t **G**ratia dñi rē. hoc dicit' ad cōfirmandū p̄dicta.
Et aut. **H**ec est vltima ps eple. s. eius p̄clusio que diu/
 sa fuit cōtra p̄hemiu r narrationē a p̄ncipio in q̄ cōcludit
 aplus epistolā suā r diuinaz gratiarū actionē. r hoc p̄clu
 dit ex duob'. i. qz vocatio ad fidem est p ipm r eius cōfir/
 matio: r ex hoc qz mysterium christi nostris t̄pibus reuela
 uit qd ab antiquis t̄pibus fuit desideratuz r ante t̄pa solū
 deo cognitū. **D**icit igitur: **E**i autē qui potēs est vos confir/
 mare. s. deo vni r trino: sit supple: **H**onor r gloria. qd h ac/
 cipitur ex fine hui' partis itez cōstruat' cū sequētib' alijs.
Iurta euāgeliū meum. i. p̄dicationē. qd tñ est xpi vt
 actoris. iō subdit: **E**t. p̄ro id est. **P**̄dicationem
 iesu christi. quē p̄dico actorē euāgelij. **S** **S**cdm reuelati
 onem mysterij. i. sacri secreti redemptionis nostre quod ē
 in euangelio referatuz: p̄pter quod. **I**nterpretes vbi
Ssa. i. r. habet nostra trāslatio: **E**t vocabif nomen eius ad/
 mirabilis cōsiliarius deus fortis pater futuri seculi prin/
 ceptus pacis. sic trāstulerūt: **E**t vocabif nomen eius magni
 consilij angelus. **T** **T**empōribus eternis taciti. hominū
 bus deo tñ cogniti: dicit' autē eternis t̄pibus: qz eternitas
 q̄ mēsurat' cognitio diuina nō apprehēdit' a nobis nisi p cō/
 parationē ad t̄ps infinitū. **H** **E**t dñc patefactū ē. i. t̄pe
 noue legis. **P**er scripturas pp̄haz. aplis referatas:
Duc. vlti. **A**peruit illis sensuz vt itelligerēt scripturas.
S **S**cdm p̄ceptū eterni dei. i. fm ordinē ei' qz eternaliter

Dei. 3. c

D

Phil. 3

dlipofuit

Solus deo hz qz imitari oino no pot aliud e eni aliqd no mutari: cuz pos sit mutari. aliud ar no posse pro: sus mutari. Sic qz ho dz bon: no tn sicut de: s qz dicitu e: Nemo bon nisi sol de. Sic ho dz imortalis aia: no tn si cut de de q dicitu e: Solus hz imor talitate. Sic r ho dz sapiens: no tn sic de: de q dicitu est: Soli deo sapieti. Sic dz ignis etern: no tn sic de: cu ins sol imortalis ipa e vera eterni tas. **A** Soli sa. deo. Dic error qui busda surripit arbitratiu? solu p rez hic significari r ipm solu vere sapien tem esse: cu tn no sit dicitu: soli sapien ti patri: s: soli sapienti deo: r de vn? ipsa trinitas: vt sic intelligam? soluz deum sapientē sic vt intelligim? solu deū potentē. i. patrem r filiu r spiri tū sanctū: qui est vn? r solus de: cui soli seruire iubemur. Si tn dixisset a postolus: Soli sapienti patri. No tn sic separaret filiu vel spiritū sanctuz. Sicut in Apoē. de filio legit: qui hz nomē scriptū: qd nemo scit nisi ipse. Nec ideo tn dicit pater nescire h no men: a quo r fili? inseparabilis. Sic ergo scit pater: qd nemo scire dicitus est nisi filius: qz inseparabiles sūt pa ter r filius. Sic etiā si dicitu esset soli sapienti patri simul intelligi deberet r filius r spū sanctus: qz inseparabi les sunt. **B** Cui honor. Si auferas cui: absoluta est lectio. **Prus Aug.** dicit apponi r tractat quō debeat ac cipi. **Aug.** d d addit: cui gloria: cum sufficeret ei gloria: inuitata nre lingu e locutio est: non sensus ambi guus. Idē est dicere inuitato ordie verbor: ei gloria p iesum christū cui gloria. Quod est vsitato ordine: ei gloria: cui per iesum christuz gloria. Per christū est glia patri. i. clara cū laude noticia: qz p eū innotuit homi nibus deus trinitas: qd ē mysteriū. **F**init epistola pauli ad Romanos **I**ncipit expositio argumenti ad Co rinthios.

Corinthij sunt achaici: hi ab ipo aplo paulo couersifut: qui pcepto dñi admonitus rcsedit apud Corinthios per annuz vnu r menses sex: docens inter eos verbū dei: sed post p pseudo multi farte subuersi vt de baptistis se iacta rent: vnitates ecclesie scindentes sa cramento r virtutē r vsum ex mini strozū meritis iudicārē: vel cōrepto aplo de sapiētibus seculi. Sūt r alia capitula i suis locis notāda. De hu iusmodi scribit eis apls a scismatib? illos reuocās ad vnitatē. Huic epi stole sic r alijs salutationē pscrībit: r nomē suū quod celebre erat: omni bus gentib? pponit: vt magistri no mine audito acq̄escāt correctiō: r qz eis viluerat apponit dignitatis no mē vt ē apls: r nō hūilitat vt seru? **I**ncipit epistola pauli prima ad Corinthios. **Ca. I**

Aulus vocatus. id est ab omnibus priuile gio nominis dicitus. **D** Postolus iesu xpi hic non seruum se no minat: qz potius erat opus aucte r cōmendatē tra sup bis Corinthioz: apud q̄s viluerat. **A** s ostbe.

Ni dei ad obeditioez fidei: in cūctē gētib? cogni ti soli sapiēti deo p iesum christum: r cui honor et gloria in secula seculorum Amen.

Epistola pauli ad Romanos finit. **P**rologus in epistolam ad Corinthios incipit.

Epistola pma ad Corinthios mul tas causas diuersasqz complectit. Quaz partē relatiōe fratru cogno uit apus. Partim ipoz corinthio rū sunt lris indicatē. Nonnullas ho p officij sui cura: aut ordinat: aut emendat et varijs cura tionib? medet: diuersa infirmitate languētib?. **N**ā apud eos primū curat dissensiois vitium: qd multi pseudo aploz intulerūt vnitatē scin dentes eccleie: vt ppriū nois facerēt sectatores: qd his exprobat verbis apls. **H**oc autē dico: qd vnusqzqz vfm dicit: Ego qdē sū pauli: ego aut apollo: ego ho cephe: ego autē christi. **E**t ob h quidē hoz se dicit facere nominū mētionē: vt multo magl erubescant id facere sub falsoz aploz nominib?: qd etiā si sub pauli et petri fi et noie displiceret. **S**ecūda causa ei? inducit: qui paterne oblit? reuerentiē vxore sibi nō eru buit facere de nouerca. **Q**d facin? licet fornicationē appellauerit apus: tamē ita cōdē nauit vt i vltionē facti auctore talis opis diabolo iu dicauerit deputandū imposta iudicioz r litiū tertia q̄stione. **Q**uarto loco matrimoniozū iu ra tractant. **H**is quinto loco virginitatis cōsi liū velut e vicino cōiungit. **S**exto loco de esca rū licētia disputat. **S**eptimo atqz octauo loco de attondēdo viris r mulierib? velādo capite: ac sacramentoz cōmuniōe p̄cipit. **M**ono loco emulatio q̄ diuersitate donoꝝ spūaliū nasceba tur: sub exēplo mēbroz r corpis castigat. **D**eci mo resurrectionis spes multis r argumētis r ra tionib? approbat. **U**ltimo de colligēdis ad ne cessitatē sanctoz noie charitatis cura: vel edifi catio cultui imponit. **I**nterferunt his pauca q̄ aut (vt qbusdā videt) pēdēt ex supiorib?: aut habēt (licet) p̄prias tamen puulas actiones. **E**xplicat prologus: incipit argumentū.

Corinthij sūt achaici et hi similis ab aplo audierunt verbū veritatis: et subuersi sūt multifarie a fallis apo stolis. **Q**uidā a philosophiē vbo sa eloquētia: alij secta legl iudaicę inducti sūt. **H**os reuocat apus ad ve ram fidem r euangelicā sa pientiam scribens eis ab epheso per timotheum di scipulum suum. **Ca. I**

Aulus vocatus apus iesu **A**ulus vocatus apus iesu

disposuit fieda in tpe. **A**d obe. fi. in cūctē gētib? .i. vt cūctē gētes obediāt fidei. **B** Co. r. s. u. d. gniti soli sapiēti deo. **H** referit ad illud qd p̄di cis: r pib? etnis taciti. **C** Per iesuz xpm. q̄ ē mediator noster ad re ducendū nos in deū. **D** Cui. s. xpo. **E** Ho nor. q̄ est reuerētia i te stimoniū virtutē exhibi ta: in xpo eni homie sunt oēs vtutes r cha rismata. **F** Et glia. q̄ est honor exhibit? ali cui corā multis. honor autē exhibet xpo homi ni corā sanctis r ange lis. **G** In secula seculoz amē. i. eternaliter: cui? eterne glie nos p ticipes faciat q̄ cū pre et spū sancto viuūt r rē gnāt in secula seculozū amen. **H** In ca. xvj. vbi dicit in postil. **T** e poib? eterni taciti.

Additio. **D**i cit? aut mysteriū xpi r pib? eternis taciti. **N**am lz ex aliq pte antiq̄s p̄i bus fuit cognitum: tñ plene a nullo erat p̄fī tū q̄sqz suo tpe p ipm xpm fuit reuelatū: r p sc̄pturas p̄p̄ay ab eo referatas testificatum: vt in glo. **P**ostilla fratris Nicolai de **L** y ra sup primā epistolaz pauli ad Corinthios incipit: **Ca. I**

Aulus vo cat? apus. **H**ic incipit secūda ps epistolaz pauli a postoli i q̄ incipit scribere grece. in precedenti enim epi stola p̄scripserat Ro manis latine: r diuidi tur i duas pres. qz p̄i mo scribit aliq̄bus ec clesijs. sc̄do specialib? psonis. secūda ps inci pit i prima epistola ad timotheū. **P**rima di uidit in sex partes fin numerū ecclesiaz que patebūt psequēdo do mino cōcedente. **C**ir ca primum consideran dū q̄ apostolus in epi stola precedenti cōmē daurat gratiam dei p quam iudei r gentiles in vna sunt ecclesia cō iuncti: et per quam de bent charitatiue adin uicem colligari. **S**ra tia x̄o confertur in ec clesie sacramentis. **E** ideo post epistolam ad **c** s roma.